ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

ΛΕΥΚΩΣΙΑ, *Τετάρτη 6 Μαρτίου 2024 • Ετος 10ο • Αρ. φύλλου 483* | Εβδομαδιαία Οικονομική και Πολιτική Εφημερίδα | www.kathimerini.com.cy/financial | Τιμή: €2,00

Διευρύνεται το οικονομικό χάσμα μεταξύ ΗΠΑ και Ε.Ε. Σελ. 10

ΤΑ ΑΙΤΙΑ
Δημογραφικό, λίγες επενδύσεις και χαμηλή παραγωγικότητα

ΟΙ ΟΙΚΟΙ
Η Ευρώπη δεν μπορεί να καλύψει άμεσα την απόσταση

ΤΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ
Εκτός συνόρων αποταμιεύσεις 330 δισ. ευρώ των Ευρωπαίων

Η ΕΙΣΒΟΛΗ
Εμπορικό σοκ στις ευρωπαϊκές οικονομίες λόγω ουκρανικού

Δείκτης & Ογκος του ΧΑΚ

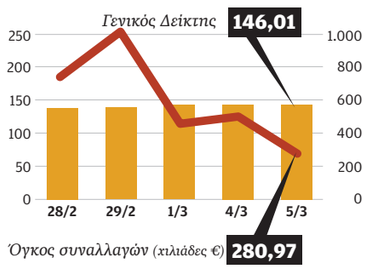

Πατάει γκάζι η τιμή της βενζίνης

Ερχεται «κοκτέιλ» αυξήσεων από τον Μάρτιο – Εκτιμάται ότι θα ανέλθει στα 1,60 σεντ το λίτρο έως το τέλος του έτους

Μπαράζ αυξήσεων των τιμών καυσίμων αναμένεται από τα τέλη Μαρτίου, με την τιμή της βενζίνης να ξεπερνά μέχρι το τέλος του έτους το 1 ευρώ και 60 σεντ. Το «κοκτέιλ» των αυξήσεων θα προέρχεται από τρεις παράγοντες. Από τα μέτρα της κυβέρνησης, τα οποία μετά τον Μάρτιο θα τερματισθούν, από τις αυξήσεις που θα φέρει η πράσινη φορολογία και από τις διεθνείς τιμές του πετρελαίου, που υπολογίζεται ότι θα κινηθούν στα 80 με 90 δολ. το βαρέλι. Μετά τον Μάρτιο οι καταναλωτές θα δουν τις τιμές αυξημένες για όλα τα είδη καυσίμων, κατά 8,3 σεντ, λόγω του τερματισμού του μέτρου μείωσης του φόρου κατανάλωσης στα καύσιμα κίνησης. Επίσης θα αρχίσει η πράσινη φορολογία, η οποία μαζί με τον τερματισμό της στήριξης από το κράτος θα ανεβάσει την τιμή της βενζίνης κατά 13,3 σεντ. Ταυτόχρονα προβλέπεται αύξηση της τιμής του πετρελαίου διεθνώς, γεγονός που θα έχει αντίκτυπο και στις αντλίες των πρατηρίων. **Σελ. 4**

ΔΙΕΘΝΗΣ ΑΓΟΡΑ ΑΚΙΝΗΤΩΝ

Ενα εκατ. δολ. για 16 τ.μ. στο Μονακό

Αισθητή επίδραση και στις κατοικίες πολυτελείας έχει η αλματώδης άνοδος της αγοράς ακινήτων διεθνώς, σε βαθμό που συρρικνώνει την αγοραστική δύναμη των κροίσων. Με 1 εκατ. δολ. αγοράζουν πλέον... λιγότερο σπίτι από ό,τι παλαιότερα. Στο Μονακό, την ακριβότερη αγορά real estate, με 1 εκατ. δολάρια μπορεί κανείς να αγοράσει μόλις 16 τ.μ. **Σελ. 13**

ΤΟ Δ΄ ΤΡΙΜΗΝΟ ΤΟΥ 2023

Ανάπτυξη 8,4% για την ινδική οικονομία

Η οικονομία της Ινδίας ανεβάζει διαρκώς ταχύτητα. Σύμφωνα με νέα στοιχεία, η οικονομία της Ινδίας σημείωσε ανάπτυξη 8,4% το τελευταίο τρίμηνο του 2023 σε σύγκριση με την αντίστοιχη περίοδο του 2022. Πρόκειται για σημαντική επιτάχυνση του ρυθμού ανάπτυξης από το αμέσως προηγούμενο τρίμηνο, όταν το ινδικό ΑΕΠ αυξήθηκε κατά 7,6%. **Σελ. 9**

ΛΟΓΩ ΑΚΡΙΒΕΙΑΣ

Οι Αμερικανοί αλλάζουν διατροφικές συνήθειες

Οι Αμερικανοί αλλάζουν τις διατροφικές τους συνήθειες και υποκαθιστούν κάποια βασικά αλλά ακριβά είδη διατροφής με άλλα φθηνότερα για να αντιμετωπίσουν την ακρίβεια, που «καταβροχθίζει» το εισόδημά τους. Χρησιμοποιούν εκπτωτικά κουπόνια, καλλιεργούν τα δικά τους προϊόντα και καταναλώνουν ρύζι και φασόλια αντί για κρέας. **Σελ. 13**

5 291296 000378

ΞΕΠΛΥΜΑ

Αναζητούν την πηγή και τη διαδρομή των χρημάτων

Την ύπαρξη κυκλώματος μεταφοράς που ξεπλένει μαύρο χρήμα για λογαριασμό τρίτων διερευνούν οι Αρχές της Δημοκρατίας με αφορμή το περιστατικό ληστείας στη Λεμεσό. Το σίγουρο είναι ότι θα ανοίξει η βεντάλια των ερευνών με την εμπλοκή και άλλων αρχών πέραν των αστυνομικών. Στόχος είναι να εντοπισθεί η πηγή και η διαδρομή των χρημάτων. **Σελ. 5**

ΤΟΝ ΙΑΝΟΥΑΡΙΟ

Στο 10,4% ανήλθε η ανεργία στην Ελλάδα

Στο 10,4% διαμορφώθηκε το ποσοστό της ανεργίας στην Ελλάδα τον Ιανουάριο, παραμένοντας αμετάβλητο σε σχέση με τον Δεκέμβριο του 2023. Τον Ιανουάριο οι άνεργοι ανήλθαν σε 495.132 άτομα, καταγράφοντας μείωση κατά 34.245 σε σχέση με τον περυσινό Ιανουάριο. Ειδικοί εκτιμούν ότι η αποκλιμάκωση της ανεργίας είναι δύσκολη υπόθεση. **Σελ. 16**

Με τέλη και φόρους καταπολεμούν τον υπερτουρισμό

Από τη Σεβίλλη και τη Βενετία μέχρι το Αμστερνταμ, η Ευρώπη κάνει βήματα για να βελτιώσει τη ζωή των ντόπιων, περιορίζοντας τις ορδές των τουριστών. Με μια σειρά από μέτρα, όπως τα τέλη εισόδου, η επιβολή ζώνης επισκεπτών και οι φόροι, οι μεγαλουπόλεις της Γηραιάς Ηπείρου προσπαθούν να καταπολεμήσουν τον υπερτουρισμό και τις συχνά καταστροφικές συνέπειές του για την τοπική κουλτούρα, την αρχιτεκτονική και τη βιοποικιλότητα. **Σελ. 8**

Το κράτος χάνει 50 εκατ. ετησίως από λαθρεμπόριο καπνικών ειδών

Περίπτερα βάζουν λουκέτο

Εσοδα πέραν των 50 εκατ. ευρώ τον χρόνο υπολογίζεται ότι χάνει το κράτος λόγω χαμένων φόρων από το λαθρεμπόριο καπνικών προϊόντων από τα κατεχόμενα. Εκτιμάται ότι το 25% της αγοράς μεταφέρεται λαθραία στις ελεύθερες περιοχές. Απώλεια εσόδων έχουν και τα περίπτερα, αρκετά από τα οποία έχουν βάλει λουκέτο. **Σελ. 3**

Νέο πακέτο πώλησης καλών δανείων από την ΚΕΔΙΠΕΣ

Θα είναι ύψους 50-100 εκατ.

Δεύτερο πακέτο εξυπηρετούμενων δανείων ετοιμάζεται να πωλήσει η ΚΕΔΙΠΕΣ σε εγχώριες τράπεζες, μετά το τέλος Μαρτίου. Πληροφορίες της «Κ» αναφέρουν ότι το νέο πακέτο καλών δανείων θα είναι ύψους 50-100 εκατ. Σε μία με δύο εβδομάδες αναμένεται η ολοκλήρωση της συναλλαγής 58 εκατ. με την Τρ. Κύπρου. **Σελ. 4**

■ **Πίσω στους καταναλωτές οι πράσινοι φόροι.** Σελ. 6

ΚΥΡΙΟ ΑΡΘΡΟ

Η πράσινη μετάβαση έρμαιο ενός ακήρυχτου πολέμου

Η παγκοσμιοποίηση σε πορεία κατάρρευσης και επανασύστασης. Η οικονομική συνθήκη που «ευθύνεται» για την ανάπτυξη της τελευταίας εικοσαετίας βρίσκεται υπό αναθεώρηση. Οπως τότε, έτσι και σήμερα η πρωτοβουλία ανήκει στις ΗΠΑ. Ολα ξεκίνησαν στις αρχές του 21ου αιώνα όταν η στρατηγική επιλογή των ΗΠΑ ήταν προς την κατεύθυνση ένταξης της Κίνας στο παγκόσμιο εμπόριο, σε μια προσπάθεια να την φέρει κοντύτερα στα δυτικά πρότυπα και να της ασκεί επιρροή. Η Κίνα εκμεταλλευόμενη την σπάνια ευκαιρία ευτύχησε να δημιουργήσει την απαραίτητη εξωστρέφεια και να αναπτυχθεί με ραγδαίους ρυθμούς. Από την απελευθέρωση του εμπορίου και την ένταξη της Κίνας στον αντίστοιχο παγκόσμιο οργανισμό, η εξαγωγική της δραστηριότητα υπέρ-δεκαπλασιάστηκε σε όγκο και αξία μετατρέποντάς την σε παγκόσμια υπερδύναμη.

Ολα άλλαξαν, όμως, όταν στη διακυβέρνηση των ΗΠΑ ανήλθε ο Ντόναλντ Τραμπ εγκαινιάζοντας έναν ιδιότυπο εμπορικό πόλεμο που ακόμα βρίσκεται σε εξέλιξη. Εκτός από τις ΗΠΑ, εμπόδια στην παγκόσμια κινέζικη κυριαρχία ύψωσε και η Ε.Ε. προκαλώντας διάφορους πονοκεφάλους στο Πεκίνο. Ως αποτέλεσμα, το 2023 σημαδεύτηκε από πτώση των εξαγωγών κινέζικων προϊόντων θέτοντας την κινεζική οικονομία σε πρωτοφανή εσωστρέφεια. Η κατάσταση με τους εμπορικούς περιορισμούς για κινέζικα προϊόντα αναμένεται να συνεχιστεί καθώς η Ε.Ε. κάνει ξεκάθαρα λόγο για αθέμιτες εμπορικές πρακτικές που θα τύχουν απάντησης. Σε αυτόν τον ιδιότυπο εμπορικό πόλεμο προφανώς και η Κίνα δεν θα μείνει με σταυρωμένα τα χέρια αφού ετοιμάζει τη δική της απάντηση για μια παγκοσμιοποίηση νέας κοπής.

Ο εμπορικός πόλεμος που ξεκίνησε μεταξύ ΗΠΑ και Κίνας και επεκτάθηκε στην Ε.Ε. προκαλεί σημαντικά προβλήματα σε κεντρικές πολιτικές επιλογές της Ε.Ε. όπως είναι η πράσινη μετάβαση. Η παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από τον ήλιο αποτελεί στρατηγική πολιτική επιλογή για την Ε.Ε. Για να αντιληφθούμε τα μεγέθη και την σημασία τους, εκτιμάται πως μέχρι το 2030 το 45% της ηλεκτρικής ενέργειας που χρειάζεται η Ε.Ε. θα παράγεται από τον ήλιο. Είναι συνεπώς εύκολα κατανοητό πόσο σημαντικές είναι οι εφοδιαστικές αλυσίδες φωτοβολταϊκών συστημάτων για την υλοποίηση της πράσινης μετάβασης.

Η κατάσταση όπως διαμορφώνεται φέρνει στο προσκήνιο τις εμπορικές αντιπαραθέσεις με την Κίνα η οποία αποτελεί τον παγκόσμιο ηγέτη στην παραγωγή και διοχέτευση φωτοβολταϊκών συστημάτων. Η Ε.Ε. έχει ανάγκη την Κίνα για να υλοποιήσει τους φιλόδοξους ενεργειακούς της στόχους. Την ίδια στιγμή, η εγχώρια παραγωγή πλήττεται καθώς αδυνατεί να ανταγωνιστεί τα κινέζικα προϊόντα που είναι πιο ελκυστικά από άποψη κόστους. Οι ευρωπαϊκές εταιρείες η μια μετά την άλλη προσφεύγουν στους πιστωτές τους για αναδιάρθρωση και άρα διάσωση, με αποτέλεσμα να αυξάνεται η πίεση προς την ευρωπαϊκή επιτροπή για χρήση όλων των διαθέσιμων μέσων που θα φράξουν τον δρόμο στις κινέζικες εισαγωγές.

Η ενεργειακή αυτονομία πέραν από στρατηγική επιλογή αποτελεί για την Ευρώπη και επιλογή επιβίωσης. Η υλοποίηση του στόχου περνά μέσα από την κινεζική τροφοδοσία από οικονομικό ηλικιακό εξοπλισμό. Ο εμπορικός πόλεμος που βρίσκεται σε εξέλιξη εδώ και χρόνια μεταξύ Κίνας και ΗΠΑ εντείνεται. Η Ε.Ε. ως πολιτικός δορυφόρος της Αμερικής, όπως εξελίσσεται η κατάσταση τα τελευταία χρόνια, οφείλει να συμμορφωθεί. Την ίδια στιγμή δέχεται πιέσεις από το εσωτερικό για να υψώσει τα τείχη του προστατευτισμού υπέρ της εγχώριας παραγωγής. Ξαφνικά, η εξίσωση της πράσινης μετάβασης δεν βγαίνει αφού διαμορφώνονται συνθήκες που δεν επιτρέπουν το αποφασιστικό και απόλυτα αναγκαίο τίναγμα προς τα εμπρός.

Έχεις κάρτα της Ελληνικής Τράπεζας;
Έχεις **cashback**!

ΚΑΤΕΒΑΣΕ ΤΟ ΤΩΡΑ

HELLENIC BANK | μπλε

ΣΧΟΛΙΟ / *Του* **ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗ**

Ουδέν καινό στο Κενό

Ένα ζήτημα σχετικά με τις θεατρικές παραγωγές στη χώρα είναι η επιλογή του έργου που τα θέατρα επιλέγουν να ανεβάσουν. Η επιλογή του ρεπερτορίου είναι σημαντική, είναι ωφέλιμο για το κοινό να έχει επιλογές που το αφορούν ή που του ανοίγουν νέους δρόμους και νέα παράθυρα. Εν ολίγοις να υπάρχει συγκεκριμένος λόγος για το ανέβασμα. Αυτή τη σκέψη έκανα, καθώς πήγαινα για να παρακολουθήσω την παράσταση «Το κενό αυτοπροσώπως» του Άκη Δήμου, σε σκηνοθεσία Γιώργου Μουαΐμη, στο Θέατρο Δέντρο. Για ποιον λόγο λοιπόν αποφασίστηκε να ανέβει το συγκεκριμένο έργο; Ποιος είναι ο στόχος από την επιλογή αυτή; Ένα έργο του 2015, όταν η Ελλάδα έβραζε, εν μέσω της οικονομικής κρίσης και κρίσης θεσμών, όταν όλα ετίθεντο εν αμφιβόλω, πόσο αφορά την Κύπρο του 2024; Τι προσφέρει στο κοινό της χώρας μία παράσταση που μιλάει για μία Ελλάδα που βρίσκεται πάνω στα κάρβουνα; Κατά την άποψή μου ελάχιστα.

Έχοντας σκεφτεί τα παραπάνω, και παρακολουθώντας την παράσταση «Το κενό αυτοπροσώπως» και ακούγοντας το κείμενο επιβεβαιωνόταν μέσα μου η σκέψη ότι το εν λόγω κείμενο όχι μόνο δεν λέει τίποτε στο σήμερα, αλλά και μοιάζει σχεδόν παλιακό, τουλάχιστον με όσα έχουν μεσολαβήσει από τον Σεπτέμβριο του 2015 ώς τα σήμερα.

Η απλή σκηνοθετική προσέγγιση του Γιώργου Μουαΐμη μού έμοιαζε σχεδόν ως αμηχανία ως προς το πώς αντιμετωπίζεται ένα τέτοιο κείμενο, το οποίο θεωρώ πως για να λειτουργήσει χρειάζεται ρυθμό, ευρήματα σκηνοθετικά και ένα κοινό που να γνωρίζει το περικείμενο. Οι δύο πρωταγωνιστές της παράστασης, η Αννίτα Σαντοριναίου και ο Σταύρος Λούρας θεωρώ πως είχαν εγκλωβιστεί στη σκηνή του Θεάτρου Δέντρου. Δύο πολύπειροι ηθοποιοί, που έμοιαζαν σχεδόν ξένοι ως προς τους ρόλους τους. Και η Αννίτα Σαντοριναίου και ο Σταύρος Λούρας, έχοντας πολλά χιλιόμετρα στο σανίδι σαφώς και δεν δυσκολεύτηκαν να υποκριθούν, ωστόσο εμένα ως θεατή δεν με έπεισαν. Ίσως το ίδιο το κείμενο να μην τους είχε πείσει. Γνωρίζουν βέβαια πώς να βρίσκονται με άνεση πάνω στη σκηνή, ασχέτως αν αυτή δεν τους χωράει.

Η Έρικα Μπεγέτη σε ένα ρόλο κλειδί, επίσης, φαινόταν πως δεν είχε πειστεί ούτε από τον ρόλο της, ούτε από το κείμενο. Έχοντας, ωστόσο, και αυτή στο ενεργητικό της παρόμοιας υφής ρόλους δεν δυσκολεύτηκε να ενσαρκώσει ό,τι της ανατέθηκε. Ομοίως και ο Άγγελος Χατζημιχαήλ, με τη φρεσκάδα του ήταν παρών στην παράσταση, σχεδόν όμως παραπληρωματικός έναντι των άλλων τριών συντελεστών.

Ακόμα και ο καναπές, που τόσα είχε να πει, έμενε εκεί, σιωπηρός μάρτυρας, ενώ είχε τόσα να πει. Η δε παρουσία της Κυριακής Ιακωβίδου στο πιάνο έδινε έναν τόνο στον ρυθμό της παράστασης, χωρίς ωστόσο να καταφέρνει να τη ζωντανέψει

Ο Γιώργος Μουαΐμης δεν πέτυχε να φτιάξει μία ζωηρή παράσταση, μία παράσταση με ρυθμό, ή που να συν-κινεί το κοινό, ώστε να παρακολουθήσει την ιστορία των δύο πρωταγωνιστών, πέρα από τις χιουμοριστικές ατάκες ή στιγμές του κειμένου του Άκη Δήμου. Και ίσως ο λόγος να είναι η αμηχανία ως προς τη διαχείριση του κειμένου.

ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑΡΙΟ

Του **ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗ**

Δέκα χρόνια Λεβέντειος Πινακοθήκη

Στην Αίθουσα των Ιμπρεσιονιστών της Λεβεντείου Πινακοθήκης παρουσιάστηκε στον δημοσιογραφικό κόσμο το έργο που έχει γίνει από την Πινακοθήκη στα δέκα χρόνια λειτουργίας της. Η Λεβέντειος Πινακοθήκη ξεκίνησε τη λειτουργίας της τον Μάρτιο του 2014 και έκτοτε έχει καταστεί ένα ζωντανό πολιτιστικό κύτταρο της πρωτεύουσας και σύμφωνα με την ενημέρωση από τους λειτουργούς της Πινακοθήκης η Λεβέντειος θα εξακολουθήσει να πορεύεται στον ίδιο δημιουργικό δρόμο που χάραξε από την πρώτη ημέρα λειτουργίας της. Μάλιστα, αυτή την επετειακή χρονιά, η Πινακοθήκη ανοίγει τους ορίζοντές της με ειδικά σχεδιασμένα προγράμματα που ενισχύουν την προσβασιμότητα. Η λέξη προσβασιμότητα μόνο κενού περιεχομένου δεν μπορεί να είναι ιδίως όταν μιλάμε για έναν πολιτιστικό χώρο, μιας και η έννοια πολιτισμός εξ ορισμού είναι συμπεριληπτική και όπως πολλάκις ειπώθηκε από τους ανθρώπους της Πινακοθήκης η τέχνη είναι για όλους και πρέπει το δημιουργικό της αποτέλεσμα να είναι προσβάσιμος σε όλους!

Όπως αναφέρθηκε κατά τη διάρκεια της δεκαετίας που η Πινακοθήκη λειτουργεί έγιναν πολλά, πέραν από τις μόνιμες Συλλογές, τους εκθεσιακούς χώρους, και τις ποικίλες εκδηλώσεις οι άνθρωποι της Πινακοθήκης σχεδίασαν και υλοποίησαν καινοτόμες δράσεις, διοργάνωσαν εκθέσεις, μικρές και μεγάλες. Μέσα σε όλα αυτά τα πολύ όμορφα, οπωσδήποτε ξεχωρίζω τα εκπαιδευτικά προγράμματα, με το Coco_Κέντρο Δημιουργικής Απασχόλησης, που έγινε ένα σταθερό σημείο συνάντησης της Τέχνης με τον θεατή/θεάτρια του μέλλοντος, δηλαδή το παιδί. Στο Coco_Κέντρο Δημιουργικής Απασχόλησης η μάθηση έγινε παιχνίδι, μακριά από κάθε είδους διδακτισμό. Μόνο κέρδος, μακροπρόθεσμο μεν, αλλά κέρδος είναι πως παιδιά περνούν δημιουργικό χρόνο σε έναν σημαντικό πολιτιστικό φορέα, όπου έχουν την ευκαιρία να γνωρίσουν τόσο την εγχώρια όσο και την ευρωπαϊκή καλλιτεχνική παράδοση.

Σημαντικός είναι ο ρόλος της Λεβεντείου Πινακοθήκης και σε ό,τι αφορά τη γνωριμία του ενήλικου κοινού με ανθρώπους της Τέχνης, με ειδικούς επιστήμονες, οι οποίοι μέσω του επιτυχημένου πλέον θεσμού των «Διαλέξεων της Τετάρτης» έχει τη δυνατότητα να μάθει περισσότερα σχετικά με την ιστορία της τέχνης, τη σύγχρονη μουσειολογία, την ιστορία, τη λογοτεχνία και άλλα ενδιαφέροντα πολιτιστικά θέματα.

Μία ακόμη σημαντική πολιτιστική δραστηριότητα της Λεβεντείου Πινακοθήκης είναι και η αξιοποίηση χώρων της ως θεατρικής σκηνής, με μία γόνιμη συνεργασία με την Alpha Square. Πολύ ορθά επισημάνθηκε πως ένας από τους βασικούς στόχους της πολιτικής της Λεβεντείου Πινακοθήκης είναι η προαγωγή της διάδραση μεταξύ διαφόρων μορφών και εκφάνσεων της τέχνης. Έτσι από το 2018 μέχρι σήμερα έχουν φιλοξενηθεί αξιόλογες παραγωγές με πρωταγωνιστές σημαντικούς ζωγράφους της παγκόσμιας ιστορίας της τέχνης. Η Λεβέντειος Πινακοθήκη είναι ένας δυναμικός και ζωντανός πολιτιστικός δρων, και έτσι δεν έχει την πολυτέλεια να σιγά ή να σιγοπερπατάει στον δρόμο που έχει χαράξει. Έτσι από την εμπειρία της πανδημίας η Πινακοθήκη έμαθε πώς να παραμένει ανοικτή, έστω και η είσοδός της ήταν κλειστή, οι χώροι της παρέμεναν ανοικτοί αξιοποιώντας τις νέες τεχνολογίες, εγκαινιάζοντας διαδικτυακούς τρόπους επικοινωνίας. Ενίσχυσε την παρουσία της στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, έμαθε να λειτουργεί πιο ευέλικτα, να προσεγγίζει με τρόπο αλλιώτικο και ένα νεότερο κοινό. Οι πρωτοβουλίες που ανέπτυξε καταγράφηκαν ως καλές πρακτικές από το Διεθνές Συμβούλιο Μουσείων της UNESCO.

Κατά τη η διάρκεια της δεκαετίας που η Λεβέντειος Πινακοθήκη λειτουργεί έγιναν πολλά, πέραν από τις μόνιμες Συλλογές, τους εκθεσιακούς χώρους, και τις ποικίλες εκδηλώσεις οι άνθρωποι της Πινακοθήκης σχεδίασαν και υλοποίησαν καινοτόμες δράσεις.

Το 2024 είναι επετειακή χρονιά για τη Λεβέντειο Πινακοθήκη και γι' αυτό ανοίγει τους ορίζοντές της με ειδικά σχεδιασμένα προγράμματα που ενισχύουν την προσβασιμότητα.

Επετειακές εκδηλώσεις

Γιορτάζοντας λοιπόν τα δέκα χρόνια λειτουργίας της η Λεβέντειος Πινακοθήκη έχει προγραμματίσει ποικίλες εκδηλώσεις και εκθέσεις για το πρώτο εξάμηνο. Στο πλαίσιο των εορταστικών εκδηλώσεων, και κατά τη διάρκεια του χρόνου, το προσωπικό της Λεβεντείου Πινακοθήκης εγκαταλείπει για λίγο το κτίριο της οδού Αναστασίου Γ. Λεβέντη και επισκέπτεται διάφορα σημεία του νησιού προσφέροντας δραστηριότητες για μικρούς και μεγάλους. Αρχή γίνεται από το Nicosia Mall, από τις 21 έως τις 30 Μαρτίου. Εκεί θα διοργανωθούν εκπαιδευτικά εργαστήρια για τους πολύ μικρούς μας φίλους αλλά και για εφήβους και ενήλικες θα δώσουν στο κοινό την ευκαιρία να γνωρίσει τη Λεβέντειο Πινακοθήκη. Παράλληλα θα τρέχουν διαγωνισμοί με πλούσια δώρα.

Οι επόμενοι προορισμοί θα ανακοινωθούν πολύ σύντομα.

Για το πρώτο εξάμηνο του 2024 προγραμματίζονται οι παρακάτω προσωρινές εκθέσεις. Η πρώτη εγκαινιάζεται στις 6 Απριλίου και θα διαρκέσει έως τις 10 Ιουνίου και θα έχει τίτλο «1, 2, 3, Ζωγράφισε!». Επιλεγμένα έργα από τις μόνιμες συλλογές της Πινακοθήκης θα είναι διαθέσιμα για «αναπαραγωγή», αφού ο επισκέπτης θα έχει την ευκαιρία να ζωγραφίσει τα έργα με την καθοδήγηση των αριθμών. Στο πλαίσιο της συγκεκριμένης έκθεσης θα γίνουν και εκδηλώσεις, όπου συγκροτήματα και dj θα πλαισιώνουν μουσικά τη δράση «Ζωγραφίζω με αριθμούς».

Η επόμενη έκθεση διοργανώνεται με τη συνεργασία της Κυπριακής Ολυμπιακής Επιτροπής και της Πρεσβείας της Γαλλίας στην Κύπρο πραγματεύεται το θέμα των Ολυμπιακών Αγώνων, τη ζωή και καθημερινότητα των αθλητών πριν, κατά, και μετά τους αγώνες καθώς και τη διαδρομή της Κυπριακής Ολυμπιακής Επιτροπής από την ίδρυσή της μέχρι σήμερα με τίτλο «Ο δρόμος για το Παρίσι». Η έκθεση θα ανοίξει στις 25 Ιουνίου και θα διαρκέσει μέχρι τις 30 Σεπτεμβρίου.

Επίσης, τον Νοέμβριο του 2024, με αφορμή τα 50 χρόνια από την τουρκική εισβολή, η Λεβέντειος Πινακοθήκη εγκαινιάζει την έκθεση με έργα του Τηλέμαχου Κάνθου, που αφορούν τα τραγικά γεγονότα που σημάδεψαν το νησί μας τις δεκαετίες του '60 και '70. Στο πλαίσιο των εκδηλώσεων για τα 50 χρόνια διαίρεσης του νησιού, πραξικόπημα και εισβολή, η Λεβέντειος Πινακοθήκη προσκάλεσε σύγχρονους εικαστικούς να παρουσιάσουν έργα με θεματολογία που επηρεάζεται ή σημαδεύεται από αυτά τα δραματικά γεγονότα. Οι καλλιτέχνες που θα επιλεγούν θα εκθέσουν τη δουλειά τους στους χώρους της Πινακοθήκης το δεύτερο εξάμηνο του 2024-αρχές του 2025 παράλληλα με την έκθεση για τον Τηλέμαχο Κάνθο. Επίσης, σε συνεργασία με το επιστημονικό τμήμα της Πινακοθήκης, θα οργανώσουν και θα υλοποιήσουν, δημιουργικά εργαστήρια που μπορεί να απευθύνονται σε διάφορες ηλικιακές ομάδες. Σε σχέση με τα εκπαιδευτικά προγράμματα προγραμματίζεται νέα σειρά δημιουργικών εργαστηρίων Φιλοσοφίας για παιδιά με τους «Μικρούς Φιλόσοφους» τη Μαρίνα και τη Ρεβέκκα Κατσαρή. Σκοπός των εργαστηρίων είναι τα παιδιά να προσεγγίσουν τη διαφορετικότητα και τη συμπερίληψη ως τρόπο ζωής στο σχολείο, στην οικογένεια, στο παιχνίδι. Τα εργαστήρια θα πραγματοποιηθούν σε τρεις αυτοτελείς συναντήσεις 9 Μαρτίου, 13 Απριλίου, Σάββατο, 11 και 25 Μαΐου.

Στον διαγωνισμό για παιδιά ηλικιών από 6 έως και 18 χρονών «Ένα μοναδικό πορτραίτο» η Λεβέντειος Πινακοθήκη ανοίγει τις πόρτες της στους μικρούς μας φίλους και τους δίνει την ευκαιρία να εμπνευστούν από όλα τα πορτραίτα των συλλογών μας και να δημιουργήσουν το δικό τους πορτραίτο.

Συνεχίζουν οι Διαλέξεις της Τετάρτης, στο Αμφιθέατρο «Κωνσταντίνος Λεβέντης», με ομιλητές τη Μυρτώ Χατζάκη, επιμελήτρια της Συλλογής του Παρισιού, τη δρα Ερατώ Σάββα, πρύτανη της Ανωτάτης Σχολής Καλών Τεχνών της Αθήνας και τη stand-up comedian Κατερίνα Βρανά.

Για το 2024 ετοιμάζονται από την Alpha Square δυο ξεχωριστές παραγωγές, ειδικά για τα γενέθλια της Λεβεντείου Πινακοθήκης. Επίσης, η Πινακοθήκη θα γιορτάσει τη Διεθνή Ημέρα Μουσείων στις 18 Μαΐου 2024 με σειρά διαδράσεων και εκδηλώσεων που θα ανακοινωθούν σύντομα.

ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ

Επιμέλεια: **ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗΣ**

kouroupakisa@kathimerini.com.cy

Παρουσίαση βιβλίου

Το Κέντρο Λογοτεχνικών και Πολιτισμικών Σπουδών, ο Όμιλος Φίλων Δημοτικής Βιβλιοθήκης Στροβόλου και οι Εκδόσεις Αρμός παρουσιάζουν το βιβλίο του Παναγιώτη Θωμά «Διαρρηγνύοντας την αμφιβολία. Μελετήματα για την ποίηση της Κικής Δημουλά. Επαυξημένη έκδοση με επιστολές της Κικής Δημουλά προς τον συγγραφέα». Για το βιβλίο θα μιλήσουν η δρ Αφροδίτη Αθανασοπούλου, αναπληρώτρια καθηγήτρια του Τμήματος Βυζαντινών και Νεοελληνικών Σπουδών στο Πανεπιστήμιο Κύπρου, η δρ Μαρία Παύλου, επίκουρη καθηγήτρια Αρχαίας Ελληνικής Γλώσσας και Γραμματείας στη Θεολογική Σχολή της Εκκλησίας της Κύπρου και ο συγγραφέας του βιβλίου Παναγιώτης Θωμά Συντονίζει η δρ Εύα Πολυβίου, πρόεδρος του ΚΕΛΟΠΟΣ .
Πολιτιστικό Κέντρο Στροβόλου, Αρχιεπισκόπου Κυπριανού 34, Στρόβολος. Παρασκευή 8 Μαρτίου, ώρα 7:30 μ.μ.

Εκθεση Δ. Αληθεινού

Η γκαλερί Γκλόρια φιλοξενεί έναν από τους πιο σημαντικούς Έλληνες ζωγράφους, τον Δημήτρη Αληθεινό με την έκθεσή του «Ψυχές στον Έρωτα». Στην παρούσα έκθεση προσεγγίζει το θέμα του έρωτα διαχρονικά και τολμηρά, ερμηνεύοντας τόσο τις φωτεινές όσο και τις σκοτεινές πλευρές του. Τρυφερότητα, ωμότητα, απόλαυση και ικεσία αναμιγνύονται και αναδεικνύονται σε εικοσιένα εξαιρετικά σχέδια και πέντε πίνακες. Τα έργα είναι δημιουργίες των τελευταίων πέντε χρόνων και εκτίθενται για πρώτη φορά στην Κύπρο. Ο Δημήτρης Αληθεινός εξέθεσε πρώτη φορά στη Λευκωσία το 1983 κι από τότε παραμένει διαρκώς παρών στο πολιτιστικό γίγνεσθαι της Κύπρου με εκθέσεις, Κατακρύψεις, διαλέξεις, εκδόσεις, δημοσιεύσεις.

Η γκαλερί Γκλόρια φιλοξενεί έναν από τους πιο σημαντικούς Έλληνες ζωγράφους, τον Δημήτρη Αληθεινό με την έκθεσή του «Ψυχές στον Έρωτα».

Τα εγκαίνια της έκθεσης θα κάνει η δημοσιογράφος και ιστορικός Τέχνης Μαρίνα Σχίζα την Τετάρτη 6 Μαρτίου 2024 στις 7:30 μ.μ. Η έκθεση θα παραμείνει ανοικτή έως τις 30 Μαρτίου. Γκαλερί Γκλόρια, Ζήνωνος Σώζου 3, Λευκωσία. Πληροφορίες τηλέφωνο 22762605.

Εκθεση Γλυπτικής

Ο Νίκος Πετούσης παρουσιάζει τη νέα του δουλειά με τίτλο «Πρωταρχική Νήσος» στην Γκαλερί Κυπριακή Γωνιά στη Λάρνακα. Θα παρουσιαστεί μία σειρά γλυπτών εμπνευσμένα από τη νήσο που αναδύθηκε μέσα από τις τιτανικές δυνάμεις, που έχουν σχέση με την κίνηση του φλοιού της γης στα βάθη του ωκεανού της αρχέγονης θάλασσας της Τιτήδος. Στην έκθεση παρουσιάζονται 35 επικαθήμενα και επιτοίχια γλυπτά με επίπεδα, γραμμές, σχήματα και φόρμες, από ασβεστόλιθο, πουρόπετρα, και αργιλικά πετρώματα. Ο καλλιτέχνης αναφέρει για τη δουλειά του: «Ασβεστόλιθος, πυρόλιθος, λευκά και κίτρινα πετρώματα της Κυπριακής Γης, υλικά οικοδομής αστικών και αγροτικών σπιτιών δίδουν το υλικό για να φτιάξω τα γλυπτά αυτά που έχουν σαν στοιχείο τη πάλη του ουρανού, της γης και της θάλασσας ενάντια στον φθοροποιό χρόνο. Μια σειρά γλυπτών που κυριαρχούν τα γεωμετρικά σχήματα τρίγωνο, τετράγωνο, ρόμβοι, επίπεδα και γραμμές που πλέκονται μεταξύ τους οδηγούν την φόρμα σε μια αρμονική ανοδική πορεία.

Η θεατρική ομάδα Point To Contemporary Theater παρουσιάζει την πρωτότυπη θεατρική παράσταση: «Αλεπούδες», της Dawn King, σε σκηνοθεσία Ευαγγελίας Ονουφρίου.

Διάρκεια έκθεσης έως 23 Μαρτίου. Γκαλερί Κυπριακή Γωνιά. Σταδίου 45, Λάρνακα. Εγκαίνια, Παρασκευή 8 Μαρτίου, ώρα 7:00 μ.μ.

«Κράτα την ανάσα σου»

Το Τεχνοδρόμιο και οι Εκδόσεις Καστανιώτη παρουσιάζουν το νέο μυθιστόρημα του Αιμίλιου Σολωμού «Κράτα την ανάσα σου». Με τον συγγραφέα θα συνομιλήσει ο Μίμης Σοφοκλέους, ακαδημαϊκός, επιστημονικός διευθυντής του Παττίχειου Δημοτικού Μουσείου - Ιστορικού Αρχείου και Κέντρου Μελετών Λεμεσού. Θα ακολουθήσει συζήτηση με το κοινό . Παρασκευή 8 Μαρτίου, ώρα 7:00 μ.μ. Τεχνοδρόμιο - Ανδρέα Κάλβου 1, Λεμεσός. Πληροφορίες τηλέφωνο 99526772.

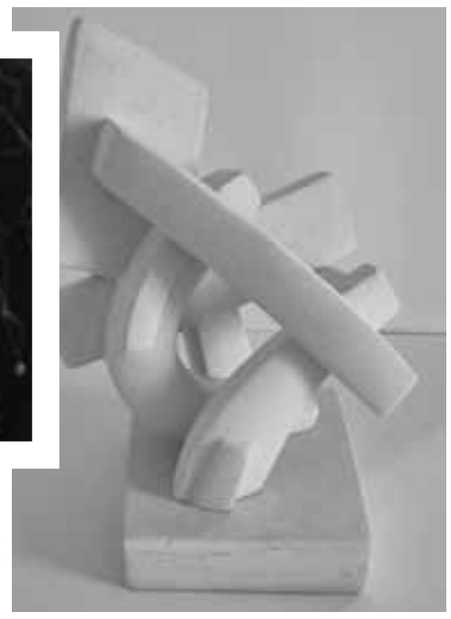

Ο Νίκος Πετούσης παρουσιάζει τη νέα του δουλειά με τίτλο «Πρωταρχική Νήσος» στην Γκαλερί Κυπριακή Γωνιά στη Λάρνακα.

«Αλεπούδες»

Η θεατρική ομάδα Point To Contemporary Theater παρουσιάζει την πρωτότυπη θεατρική παράσταση: «Αλεπούδες», της Dawn King, σε σκηνοθεσία Ευαγγελίας Ονουφρίου. Πρόκειται για ένα καθηλωτικό έργο, με υπαινικτικό χιούμορ, που παίζει με τις παράνοιές μας - πραγματικές η φανταστικές. Σε ένα κόσμο στον οποίο ο καταιγισμός πληροφοριών φτάνει σε μας αφιλτράριστος, οι ψευδείς ειδήσεις και οι θεωρίες συνωμοσίας παραμορφώνουν την καθημερινότητά μας. Η δράση λαμβάνει χώρα σε μια ζοφερή εποχή, όπου η ανθρωπότητα μαστίζεται από λιμό, οι σοδιές καταστρέφονται από πλημμύρες, ενώ παράλληλα ταλανίζεται από την απειλή του κόκκινου θηρίου (των Αλεπούδων). Εντεταλμένοι του κράτους στέλνουν τον νεαρό Ουίλιαμ Μπλορ, επίλεκτο ανιχνευτή αλεπούδων, στο κτήμα της οικογένειας Κόβι, που πενθεί τον πρόσφατο θάνατο του γιου τους, για να ερευνήσει την αιτία που οι οικογένεια δεν εκπλήρωσε τους στόχους της. Παίζουν οι: Νάγια Αναστασιάδου, Κώστας Κωνσταντίνου, Εύα Μιλτιάδου, Σταύρος Πέτρου.
Πρεμιέρα 8 Μαρτίου, ώρα 8:30 μ.μ. Παραστάσεις : 8- 10, 14-15, 22- 24, 29-31 Μαρτίου και 5- 8 Απριλίου. Θέατρο WhereHaus612, Μιχαήλ Κουσουλίδη 5, Παλλουριώτισσα. Τηλ: 99 122552, 99 588103, 96 160400

MusEdX

Παρουσίαση αξιόλογων ιδεών με έμπνευση τη μουσική έρχεται στις 8 Μαρτίου στο θέατρο Ριάλτο. Η δράση MusEdX διοργανώνεται από τη Διεύθυνση Μέσης Γενικής Εκπαίδευσης και τον Τομέα Πολιτισμού και Αθλητισμού Μ. Γ. Ε., σε συνεργασία με το Γραφείο Επιθεώρησης Μουσικής της Μ. Γ. Ε. Για τη συγκεκριμένη δράση καλούνται νέοι και νέες από 12 μέχρι 23 χρονών να παρουσιάσουν ζωντανά στη σκηνή μια πρωτότυπη και ιδιαίτερα ενδιαφέρουσα ιδέα, συνδεδεμένη άμεσα ή έμμεσα με τη μουσική, στοχεύοντας να συγκινήσουν, να γοητεύσουν και να ευαισθητοποιήσουν το ευρύ κοινό. Η δράση επιδιώκει να προσφέρει στη νέα γενιά ένα σύγχρονο βήμα για να ακουστεί η φωνή της, την ευκαιρία να αναδείξει τη φαντασία και τη δημιουργικότητά της αλλά και τη δυνατότητα να αναπτύξει δεξιότητες του 21ου αιώνα που δεν συμπεριλαμβάνονται κατ' ανάγκη στην τυπική εκπαίδευση.
Είσοδος ελεύθερη. Απαραίτητη η κράτηση θέσεων www.rialto.com.cy ή στο 777777. Θέατρο Ριάλτο, Αντρέα Δρουσιώτη 19, πλατεία Ηρώων Λεμεσός.

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ
Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ
Ιδιοκτησία
«Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΕΚΔΟΣΗ ΚΥΠΡΟΥ ΛΤΔ»
Εκδίδεται σε συνεργασία και μετά από άδεια της εταιρείας ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ Α.Ε.

Διευθύνων Σύμβουλος: Δημητρης Λοττιδης • Σύμβουλος Εκδοσης: Αλκης Ανδρεου
Διευθύντρια: Μαρινα Οικονομιδου • Υπεύθυνος Υλης: Αποστολος Κουρουπακης • Υπεύθυνος Ατελιέ: Παντελης Δαμιανου

Νικόλαου Σαριπόλου 2, 2401 Έγκωμη, Λευκωσία, Κύπρος
e-mail: info@kathimerini.com.cy Τηλ.: 22472500 Fax: Σύνταξη +357 22472540
Fax: Διαφημιστικό Τμήμα - Μικρές Αγγελίες +357 22472550

ΑΠΑΓΟΡΕΥΕΤΑΙ η αναδημοσίευση, αναπαραγωγή, διασκευή ή απόδοση του περιεχομένου της εφημερίδας με οποιονδήποτε τρόπο, χωρίς προηγούμενη γραπτή άδεια του εκδότη.

Διευθυντής: **Αλεξης Παπαχελας** ■ Διεύθυνση συντάξεως: **Κωστης Φαφουτης - Νωτης Παπαδοπουλος**

Απώλειες εκατομμυρίων από το λαθρεμπόριο καπνού

Διείσδυσε και στην κατηγορία των θερμαινόμενων προϊόντων -Εκτιμάται ότι το 25% της αγοράς μεταφέρεται από λαθραίους εισαγωγείς.

Της **ΜΑΡΙΑΣ ΗΡΑΚΛΕΟΥΣ**

Σοβαρές διαστάσεις φαίνεται ότι προσλαμβάνει τα τελευταία χρόνια το λαθρεμπόριο τσιγάρων, όπως περιγράφεται από τις εταιρείες διανομής καπνικών προϊόντων και μέσα από σχετικές έρευνες, αλλά και καθώς προκύπτει, από τα σχετικά στοιχεία του Τμήματος Τελωνείων. Πρόκειται για φαινόμενο το οποίο τείνει να ενισχύεται τα τελευταία χρόνια και λόγω του πληθωρισμού, γεγονός που ανοίγει την ψαλίδα μεταξύ της τιμής του προϊόντος που προέρχεται από τα κατεχόμενα, και του προϊόντος που αγοράζεται στα σημεία πώλησης στις ελεύθερες περιοχές. Κάτι τέτοιο, φαίνεται ότι ενισχύει τελικά και το λαθρεμπόριο, επιφέροντας ζημιές τόσο στην εμπορική αλυσίδα, αλλά και στα έσοδα του κράτους, λόγω των χαμένων φόρων. Σύμφωνα με τελευταία έρευνα της KPMG για το 2022 εκτιμάται ότι, το μέγεθος του λαθρεμπορίου έτοιμων τσιγάρων αγγίζει το 12,8% της συνολικής αγοράς ενώ το μέγεθος του λαθρεμπορίου για στριφτά, αγγίζει το 52,6% της συνολικής αγοράς, ενώ το αντίστοιχο ποσό για τα θερμαινόμενα ανέρχεται στο 25%. Με βάση τους ελάχιστους φόρους κατανάλωσης- 121,5 ευρώ/χίλια τσιγάρα και 150 ευρώ για στριφτά και θερμαινόμενα, η απώλεια εσόδων για το 2022 εκτιμάται ότι ανήλθε σε 51,5 εκατ., ενώ γύρω στα 50 εκατ. υπολογίζεται ότι ανέρχονται κατά μέσο όρο οι απώλειες εσόδων του κράτους κάθε χρόνο λόγω του λαθρεμπορίου τσιγάρων. Σε αυτό το ποσό δεν υπολογίζεται η απώλεια εσόδων σε σημεία λιανικής πώλησης, όπως για παράδειγμα τα περίπτερα. Όπως εξηγεί ο director της εταιρείας Cosmos Tobacco Trading Βασίλης Πετρίδης, τα τελευταία 10 χρόνια περίπτερα έχουν βάλει λουκέτο σε 600 σημεία, κάτι που φαίνεται να αποδίδεται και στο λαθρεμπόριο καπνικών προϊόντων, κυρίως λόγω του δεδομένου ότι οι πωλήσεις τσιγάρων, αποτελούν γύρω στο 50% του τζίρου ενός περιπτέρου.

Επεσαν οι πωλήσεις

Μάλιστα, οι εκτιμήσεις των εταιρειών διανομής καπνικών προϊόντων αναφέρουν ότι από 2013 μέχρι το 2023 καταγράφηκε μια μείωση στις πωλήσεις των προϊόντων στις ελεύθερες περιοχές ως εξής: Οι πωλήσεις καπνού για στριφτά φαίνεται να μειώθηκαν κατά 50% ενώ κατά 25% ήταν η μείωση στις πωλήσεις τσιγάρων. Την τελευταία τριετία μάλιστα, με την αύξηση της κατανάλωσης σε θερμαινόμενα προϊόντα καπνού (εκτιμάται γύρω στο 20% το μερίδιο αγοράς) το λαθρεμπόριο επεκτάθηκε και σε αυτό το κομμάτι, ενώ σύμφωνα με τον director της εταιρείας Cosmos Tobacco Trading, υπολογίζεται ότι γύρω στο 25% της αγοράς μεταφέρεται από λαθραίους εισαγωγείς. Βεβαίως μια σημαντική παράμετρος στην αύξηση του λαθρεμπορίου είναι και η ψαλίδα στην τιμή αγοράς των προϊόντων από ελεύθερες περιοχές και κατεχόμενα η οποία όπως φαίνεται και στον πίνακα είναι πέραν του 50%. Συγκεκριμένα, η διαφορά ανέρχεται σε 62% στα θερμαινόμενα τσιγάρα και τα συμβατικά τσιγάρα, καθώς και σε 76% στον καπνό για στριφτά τσιγάρα. Αξιοσημείωτη είναι επίσης η παρατήρηση ότι, ενώ στον καπνό έχει μειωθεί ο όγκος πωλήσεων στο μισό, αντιθέτως στο χαρτάκι και τα φίλτρα (τα οποία δεν υπόκεινται σε φόρο κατανάλωσης), οι πωλήσεις έχουν αυξηθεί.

Συνάντηση με Κεραυνό

Στο μεταξύ, την περασμένη Τετάρτη, 28 Φεβρουαρίου αντιπροσωπείες των εταιρειών διανομής καπνικών προϊόντων- Cassandra Trading Limited, Cosmos Tobacco Trading και Phoenicia Fereow Cyprus Limited είχαν συνάντηση με την πρόεδρο της Επιτροπής Οικονομικών της Βουλής Χριστιάνα Ερωτοκρίτου και τον πρόεδρο της Επιτροπής Νομικών της Βουλής Άριστο Δαμιανού, για το θέμα και με έμφαση στην απώλεια εσόδων ένεκα του λαθρεμπορίου. Ζητούμενο πλέον αποτελεί η συνάντηση με τον Υπουργό Οικονομικών Μάκη Κεραυνό, καθώς και η συζήτηση του θέματος σε κοινή συνεδρία των επιτροπών, ώστε να ληφθούν μέτρα για ενίσχυση του ελέγχου και αύξησης των ποινών. Σε σχετική επιστολή προς την πρόεδρο της Επιτροπής Οικονομικών την οποία συνυπογράφουν, οι εταιρείες διανομής καπνικών προϊόντων παρέθεσαν σειρά εισηγήσεων για αντιμετώπιση του προβλήματος όπως είναι: η αυστηροποίηση των ποινών, όπως ο πολλαπλασιασμός των εξώδικων προστίμων και ταυτόχρονα να γίνουν όλες οι απαραίτητες αλλαγές στη νομοθεσία για μη χρονοβόρες δικαστικές διαδικασίες και επιβολή αποτρεπτικών ποινών. Προτείνεται επιπλέον, η ενεργοποίηση ελέγχου ώστε να επιβεβαιώνεται από που προέρχονται τα χρήματα που χρησιμοποιούνται για εξόφληση των εξωδίκων, εντατικοποίηση των ελέγχων τόσο στα οδοφράγματα όσο και σε άλλα σημεία της πράσινης γραμμής με την πρόσληψη των 300 ειδικών αστυνομικών που θα έχουν την ευθύνη φύλαξης της πράσινης γραμμής καθώς και τη διενέργεια εντατικών και

Τελευταία έρευνα της KPMG για το 2022 δείχνει ότι το μέγεθος του λαθρεμπορίου έτοιμων τσιγάρων αγγίζει το 12,8% της συνολικής αγοράς και στο 52,6% στα στριφτά.

απρόοπτων ελέγχων σε σημεία λιανικής πώλησης. Εισηγούνται επίσης την εφαρμογή του συστήματος ιχνηλασιμότητας Track and Trace, καθώς και την κοινοποίηση των ονομάτων των σημείων λιανικής πώλησης που παρανομούν, ώστε οι εταιρείες διανομής καπνικών να τους τερματίζουν τυχόν συμβόλαια ή άλλες συμφωνίες που πιθανά να τους αποφέρουν έσοδα, μεγαλώνοντας έτσι την οικονομική ζημιά των σημείων αυτών. Για το εμπόριο ιδιωτών μέσω κατεχομένων προτείνεται εντατικοποίηση ελέγχων στα οδοφράγματα τόσο σε πεζούς όσο και σε οχήματα, καθώς και η ενημέρωση των καταναλωτών για το τί δικαιούνται να μεταφέρουν και τί όχι από τα κατεχόμενα στις ελεύθερες περιοχές και ευρύτερα το τί προβλέπει ο κανονισμός της πράσινης γραμμής.

Στοιχεία 2023

Η «Κ» ζήτησε σχετική ενημέρωση από το Τμήμα Τελωνείων το οποίο παρέθεσε τα τελευταία στοιχείων των συνολικών κατασχέσεων καπνικών προϊόντων για το έτος 2023. Βάσει αυτών, προκύπτει ότι, για όλο το προηγούμενο έτος, το Τμήμα προχώρησε σε κατάσχεση 3,7 εκατ. τεμαχίων τσιγάρων, 6208 πούρων και σχεδόν δύο τόνους καπνού (ποσότητα μειωμένη σε σύγκριση με το 2022). Σε σύγκριση με το 2022 παρατηρήθηκε αύξηση στις ποσότητες κατασχεθέντων τσιγάρων κατά 0.35% και μείωση στα υπόλοιπα καπνικά προϊόντα (-17,45% στα πούρα και -21,29% στον καπνό). Απαντώντας σχετική ερώτηση, το Τμήμα Τελωνείων ανέφερε ότι η μεταφορά αυτών των προϊόντων στις ελεύθερες περιοχές γίνεται είτε από τα εγκεκριμένα Σημεία Διέλευσης ή από άλλα αφύλακτα σημεία κατά μήκος της Πράσινης Γραμμής. Επισήμανε επίσης ότι το Τμήμα Τελωνείων πραγματοποιεί σε τακτική βάση ελέγχους τόσο στις ελεύθερες περιοχές σε όλες τις επαρχίες όσο και στα εγκεκριμένα Σημεία Διέλευσης που βρίσκονται υπό την εποπτεία του, εκτός του Σ.Δ. Περγάμους και του Σ.Δ. Στροβίλιών που βρίσκονται υπό την εποπτεία των Βρετανικών Βάσεων, με σκοπό την αποτροπή του φαινομένου αυτού. Σημείωσε ότι, οι έλεγχοι που πραγματοποιούνται στα εγκεκριμένα Σημεία Διέλευσης αφορούν την ορθή εφαρμογή των Κανονισμών της Πράσινης Γραμμής (ΕΚ) αρ. 866/2004 και 1480/2004 καθώς και της ισχύουσας Τελωνειακής Νομοθεσίας (Ενωσιακής και Εθνικής) ενώ και οι ποινές έχουν αυξηθεί στα πλαίσια πρόσφατης τροποποίησης του περί Τελωνειακού Κώδικα Νόμου αρ. 94(Ι)/2004. Σημειώνεται ότι, το παράνομο εμπόριο καπνικών από τα κατεχόμενα χωρίζεται σε δυο διαφορετικές κατηγορίες: Σε αυτή που αφορά το παράνομο εμπόριο που γίνεται μαζικά και σε μεγάλες ποσότητες από ιδιώτες ή και επαγγελματίες λιανέμπορες, και σε αυτή που αφορά την αγορά καπνικών προϊόντων από ιδιώτες καταναλωτές που μεταβαίνουν στα κατεχόμενα μέσω κυρίως των οδοφραγμάτων. Σημειώνεται ότι με βάση τον κανονισμό της Πράσινης Γραμμής, κάποιος ιδιώτης που μεταβαίνει στα κατεχόμενα μπορεί, αποκλειστικά για δική του χρήση, να μεταφέρει μέχρι και 40 τεμάχια τσιγάρα (στον κανονισμό δεν υπάρχει πρόνοια για αγορά θερμαινόμενων προϊόντων καπνού ή και καπνό για στριφτά τσιγάρα ή άλλα προϊόντα καπνού).

Τέλος τα φθηνά καύσιμα για την Κύπρο

Η μείωση των μέτρων, η αύξηση των τιμών του βαρελιού και η πράσινη φορολογία θα βάλουν φωτιές στα ντεπόζιτα των οχημάτων

Του **ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΡΟΥΓΚΑΛΑ**

Ένα συνεχές μπαράζ αυξήσεων καυσίμων δίχως τέλος θα βιώσει ο Κύπριος πολίτης από τα τέλη Μαρτίου, με την τιμή της βενζίνης 95 οκτανίων να ξεπερνά μέχρι το τέλος του έτους το 1 ευρώ και 60 σεντ. Το «κοκτέιλ» των αυξήσεων θα προέρχεται από τρεις παράγοντες. Από τα μέτρα της κυβέρνησης, τα οποία μετά τον Μάρτιο το πιθανότερο είναι να τερματισθούν, από τις αυξήσεις που θα φέρει η πράσινη φορολογία και από τις διεθνείς τιμές του πετρελαίου, που υπολογίζεται ότι θα κινηθούν στα 80 με 90 δολάρια το βαρέλι εντός του 2024.

Αφήνοντας στην άκρη τα των διεθνών τιμών βαρελιού και επιστρέφοντας στις «τοπικές αυξήσεις» των τιμών, μετά τον Μάρτιο οι καταναλωτές θα δουν στις αντλίες των πρατηρίων τις τιμές αυξημένες για όλα τα είδη καυσίμων, κατά 8,3 σεντ του ευρώ. Πρακτικά, θα σταματήσει η παράταση του μέτρου μείωσης του φόρου κατανάλωσης στα καύσιμα κίνησης, που αποφασίστηκε στο τελευταίο 10ήμερο Φεβρουαρίου και που θα έχει ισχύ μέχρι τις 31 Μαρτίου 2024. Είναι ένα μέτρο στήριξης οριζόντιου χαρακτήρα, που οι Ευρωπαίοι έχουν ασκήσει ισχυρό «βέτο» να μπαίνουν από τα κράτη. Η στήριξη που θέλουν οι Ευρωπαίοι να δίνει ένα κράτος στους πολίτες του, είναι να είναι στοχευμένη και όχι οριζόντια.

Σύμφωνα με τους αναλυτές του ελβετικού τραπεζικού ομίλου UBS για το 2024, θα πρέπει να αναμένουμε ότι το πετρέλαιο Brent θα διαπραγματεύεται σε εύρος 90-100 δολαρίων το βαρέλι.

Η πράσινη φορολογία άρχισε να «δείχνει τα δόντια» της στους Κύπριους. Στο πλαίσιο της πράσινης φορολογίας που παρουσιάστηκε την περασμένη Παρασκευή, προκύπτει ότι μέχρι το τέλος του χρόνου θα υπάρξει φόρος άνθρακα στα καύσιμα κίνησης, της τάξης των 5 σεντ του ευρώ, γεγονός που θα επηρεάσει τις τιμές που θα βλέπει ο Κύπριος στην αντλία στα πρατήρια. Το 2025 αναμένεται αυτός ο φόρος να ανέβει στα 7 σεντ του ευρώ, ενώ για το 2026 να «σκαρφαλώσει» στα 10 σεντ του ευρώ. Αντίστοιχες αυξήσεις και για καύσιμα παραγωγής, αφού θα μπει επίσης φόρος άνθρακα. Μέχρι το τέλος του χρόνου οι αυξήσεις θα είναι της τάξης των 7 σεντ του ευρώ, το 2025 θα φτάσουν τα 11 σεντ του ευρώ και το 2026 θα φτάσουν τα 14 σεντ του ευρώ.

Η πράσινη φορολογία, μαζί με την παύση της στήριξης από το κράτος στο θέμα των καυσίμων θα ανεβάσει την τιμή της βενζίνης κατά 13,3 σεντ του ευρώ. Πέραν των αυξήσεων των 13,3 σεντ του ευρώ όμως, δεν θα πρέπει να αφήνουμε εκτός της εξίσωσης την μεγαλύτερη εικόνα, δηλαδή αυτή της διεθνής σκηνής των τιμών. Σύμφωνα με τους αναλυτές του ελβετικού τραπεζικού ομίλου UBS σε ριπόρτ προβλέψεών τους για το 2024, αναγραφόταν πως, στο βασικό σενάριο, θα πρέπει να αναμένουμε ότι το πετρέλαιο Brent θα διαπραγματεύεται σε εύρος 90-100 δολαρίων το βαρέλι. Αλλά εάν οι εξαγωγές αργού του Ιράν μειωθούν κατά περίπου 500.000 βαρέλια την ημέρα, αυτό θα μπορούσε να ωθήσει τις τιμές του πετρελαίου στα 100-110 δολάρια το βαρέλι. Μια διεύρυνση της σύγκρουσης, ωστόσο, σε ολόκληρη την περιοχή (κάνοντας ένα σχολιασμό πάνω στον πόλεμο Ισραήλ – Χαμάς) με τη συμμετοχή άλλων παραγωγών πετρελαίου, θα μπορούσε να ωθήσει τις τιμές του πετρελαίου πάνω από τα 120 δολάρια το βαρέλι για το 2024. Εάν υπολογίσουμε λοιπόν πως αυτή τη στιγμή κυμαίνεται περίπου στα 80 δολάρια το βαρέλι (78 δολάρια για την ακρίβεια), εάν πάει στα 90-100 μέχρι το τέλος του έτους θα δούμε και ανάλογες αυξήσεις.

Στις 5 Μαρτίου, την ημέρα που γραφόταν αυτό το κείμενο, η μέση τιμή της βενζίνης 95 οκτανίων σε παγκύπρια βάση ήταν στα 1,38 ευρώ. Η ακριβότερη σε παγκύπρια βάση ήταν στο 1,44 ευρώ. Εάν προσθέσουμε τα 13,3 σεντ που θα ανέβει σίγουρα μέχρι το τέλος του 2024 η τιμή της βενζίνης, τότε υπολογίζουμε η τιμή των καυσίμων να διαμορφωθεί στα 1,51 ευρώ και 1,57 ευρώ αντίστοιχα.

Τα νούμερα αυτά υπολογίζονται στη βάση των τιμών του πετρελαίου να παραμείνουν ως έχουν σήμερα και να μην ανέβουν όπως υπολογίζουν οι διεθνείς αναλυτές στα 90-100 δολάρια το βαρέλι. Άρα, το 1,60 σεντ του ευρώ στα πρατήρια για την τιμή της βενζίνης 95 οκτανίων είναι ένα ρεαλιστικό σενάριο για μέχρι το τέλος του χρόνου.

Ο Κύπριος πολίτης έχει ανάγκη τα καύσιμα κίνησης, καθώς οι συγκοινωνίες σίγουρα δεν είναι επιπέδου άλλων ευρωπαϊκών χωρών, άρα οποιαδήποτε σύγκριση με άλλες ευρωπαϊκές χώρες και τις τιμές των καυσίμων είναι μάλλον ατυχής.

Φθηνά... αλλά για τώρα

Οι τιμές των καυσίμων στην Κύπρο, είτε για αμόλυβδη 95 οκτανίων, είτε για πετρέλαιο κίνησης, είτε για θέρμανσης, είναι από τις φθηνότερες ανάμεσα σε άλλες ευρωπαϊκές χώρες. Ωστόσο, αυτό δεν θα κρατήσει για πολύ, καθώς ναι μεν η 95άρα στην Κύπρο την τελευταία εβδομάδα Φεβρουαρίου είχε τιμή στα 1,37 ευρώ, έναντι 1,73 ευρώ της Ε.Ε., ωστόσο με τη μείωση της στήριξης του κράτους των 8,3 σεντ η ψαλίδα θα μειωθεί. Αντίστοιχα και για το πετρέλαιο κίνησης που ήταν στα 1,50 την τελευταία εβδομάδα στην Κύπρο και στην Ε.Ε. στο 1,70, όπως επίσης και για το θέρμανσης, που ήταν στο 1,07 ευρώ στην Κύπρο και 1,18 στην Ε.Ε. Οι λιανικές τιμές των πετρελαιοειδών στην Κύπρο επηρεάζονται από ένα σημαντικό αριθμό παραγόντων, όπως την τιμή εισαγωγής των προϊόντων, τα αποθέματα που διατηρούν οι εταιρείες πετρελαιοειδών κατά τη χρονική στιγμή εισαγωγής των καυσίμων, τη συναλλαγματική ισοτιμία του δολαρίου έναντι του ευρώ και τους φόρους που επιβάλλονται από το κράτος.

Με την έλευση του πράσινου φόρου και την παύση της στήριξης το επιχείρημα ότι η Κύπρος έχει από τα φθηνότερα καύσιμα πιθανώς να σταματήσει να ισχύει, ιδίως για μία χώρα που πρακτικά το πετρέλαιο θέρμανσης δεν είναι υψηλά στη λίστα του Κύπριου πολίτη, λόγω κλίματος. Συνάμα, ο Κύπριος πολίτης έχει ανάγκη τα καύσιμα κίνησης, καθώς οι συγκοινωνίες σίγουρα δεν είναι επιπέδου άλλων ευρωπαϊκών χωρών, άρα οποιαδήποτε σύγκριση με άλλες ευρωπαϊκές χώρες και τις τιμές των καυσίμων είναι μάλλον ατυχής.

Ζεσταίνει μηχανές για 2η πώληση δανείων η ΚΕΔΙΠΕΣ

Περίπου 50-100 εκατ. ευρώ θα βγουν προς διάθεση σε κυπριακές τράπεζες μετά το τέλος Μαρτίου

Του **ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΡΟΥΓΚΑΛΑ**

Η ΚΕΔΙΠΕΣ «ζεσταίνει τις μηχανές» για πώληση δεύτερου πακέτου εξυπηρετούμενων δανείων που έχει στη διάθεσή της. Μετά το πέρας Μαρτίου που υπολογίζεται ότι και θα ολοκληρωθεί η πώληση εξυπηρετούμενων δανείων 58 εκατομμυρίων ευρώ που είχε πραγματοποιήσει εντός του 2023 με την Τράπεζα Κύπρου, η ΚΕΔΙΠΕΣ, σύμφωνα με πληροφορίες της «Κ», θα ετοιμάσει ακόμα ένα πακέτο καλών δανείων προς πώληση, ύψους μεταξύ 50-100 εκατομμυρίων ευρώ. Από εδώ και πέρα θα βλέπουμε από την ΚΕΔΙΠΕΣ να πουλά πακέτα δανείων τέτοιων μεγεθών σε εγχώριες τράπεζες, ενώ ενδιαφέρον πλέον θα έχει να βλέπουμε τους διεκδικητές. Πέραν της Τράπεζας Κύπρου που και τελικά αγόρασε το πρώτο πακέτο, μεγάλος διεκδικητής ήταν η Astrobank, τράπεζα που θα κάνει διαφορά στα βιβλία της αν τελικά λάμβανε 50-60 εκατ. ευρώ καλού δανεισμού. Η συναλλαγή για παράδειγμα στην Τράπεζα Κύπρου –όπως είχε ανακοινώσει στα δικά της αποτελέσματα– δεν αναμένεται να έχει επιπτώσεις στην κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων και στην κεφαλαιακή θέση της τράπεζας.

Όπως δήλωσαν οι επικεφαλής της ΚΕΔΙΠΕΣ στο πλαίσιο ανακοίνωσης των αποτελεσμάτων της για το 2023, η απομόχλευση των περιουσιακών στοιχείων αποτελεί στόχο του επιχειρηματικού της σχεδιασμού και μελλοντικά αναμένεται ότι η ΚΕΔΙΠΕΣ θα προβεί και σε άλλες πωλήσεις χαρτοφυλακίων χορηγήσεων σαν μέρος του επιχειρηματικού της πλάνου. Σχετικά με το πακέτο δανείων που πώλησε στην Τράπεζα Κύπρου, η Επιτροπή Προστασίας του Ανταγωνισμού έχει εγκρίνει ως συμβατή με τη λειτουργία του ανταγωνισμού στην αγορά, τη πράξη συγκέντρωσης αναφορικά με την απόκτηση του εν λόγω χαρτοφυλακίου εξυπηρετούμενων δανείων. Αναμένεται η ολοκλήρωση της συναλλαγής και η εκταμίευση, εντός των επόμενων 1 έως 2 εβδομάδων.

Όπως είχε καταγράψει η «Κ» σε ρεπορτάζ της προ μηνών, το πλάνο των πωλήσεων καλών δανείων από τις εταιρείες εξαγοράς πιστώσεων (servicers) προς τις τράπεζες, θα είναι ένα «trend» που θα βλέπουμε από εδώ και πέρα. Τα «deal επαναπωλήσεων» δανείων θα γίνονται ανά κάποια διαστήματα, όταν και οι εταιρείες εξαγοράς πιστώσεων έχουν σεβαστό ποσό δανείων που εξυπηρετούνται. Με αυτόν τον τρόπο οι τράπεζες θα δημιουργούν νέα παροχή εσόδων από τόκους, ενώ οι εταιρείες εξαγοράς πιστώσεων θα αποδεικνύονται «διπλά κερδισμένες» αφού έχουν μεγάλα περιθώρια αναδιαρθρώσεων. Η πρακτική πάντως του να «γυρίζουν» τα δάνεια στους «servicers» από κόκκινα σε πράσινα και να πωλούνται σε τράπεζες δεν είναι νέο για τον τραπεζικό τομέα σε γενική βάση, γίνεται παντού, απλώς στην Κύπρο δεν υπήρχε μέχρι πριν από τα τέλη του 2023 αυτού του είδους η δευτερογενής αγορά δανείων.

Το πλάνο πωλήσεων καλών δανείων από τις εταιρείες εξαγοράς πιστώσεων (servicers) προς τις τράπεζες, θα είναι ένα «trend» που θα βλέπουμε από εδώ και πέρα.

Μειώθηκε ο δανεισμός

Σε ένα περιβάλλον που μειώνεται σιγά-σιγά ο νέος δανεισμός λόγω υψηλών επιτοκίων (αυτό ήθελε εξάλλου να καταφέρει η ΕΚΤ με την αύξησή τους) βλέπουμε πως «έχει νόημα» για τις τράπεζες να αγοράζουν έτοιμα «φτιαγμένα», «πράσινα» δάνεια από τις εταιρείες εξαγοράς πιστώσεων. Σύμφωνα με την Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου, τον Ιανουάριο του 2024 τα συνολικά νέα δάνεια παρουσίασαν μείωση και έφτασαν στα 462,7 εκατ. ευρώ, σε σύγκριση με 725,4 εκατ. ευρώ τον Δεκέμβριο του 2023. Τα νέα καταναλωτικά δάνεια όπως καταγράφει η Κεντρική αυξήθηκαν στα 26,7 εκατ. ευρώ, (εκ των οποίων 19,7 εκατ. ευρώ ήταν καθαρά νέα δάνεια), σε σύγκριση με 17,6 εκατ. ευρώ τον προηγούμενο μήνα (εκ των οποίων 14,8 εκατ. ήταν καθαρά νέα δάνεια).

Τα νέα δάνεια για αγορά κατοικίας παρουσίασαν μείωση στα 146,3 εκατ. ευρώ (εκ των οποίων 71,7 εκατ. ευρώ καθαρά νέα δάνεια), σε σύγκριση με 161,4 εκατ. ευρώ τον Δεκέμβριο του 2023 (εκ των οποίων 90,8 εκατ. ευρώ ήταν καθαρά νέα δάνεια). Τα νέα δάνεια προς μη χρηματοδοτικές εταιρείες για ποσά μέχρι 1 εκατ. ευρώ σημείωσαν μείωση στα 72,9 εκατ. ευρώ (εκ των οποίων 40,6 εκατ. ευρώ ήταν καθαρά νέα δάνεια), σε σύγκριση με 85 εκατ. ευρώ τον προηγούμενο μήνα (εκ των οποίων 57,6 εκατ. ευρώ ήταν καθαρά νέα δάνεια). Τα νέα δάνεια προς μη χρηματοδοτικές εταιρείες για ποσά άνω του 1 εκατ. ευρώ κατέγραψαν μείωση στα 210,5 εκατ. ευρώ (εκ των οποίων 83,3 εκατ. ευρώ ήταν καθαρά νέα δάνεια), σε σύγκριση με 435,6 εκατ. ευρώ τον προηγούμενο μήνα (εκ των οποίων 150,2 εκατ. ευρώ ήταν καθαρά νέα δάνεια).

Ειδική κατηγορία τα ξενοδοχεία υπαίθρου

Με πρόταση νόμου δημιουργείται ειδική κατηγορία για τα ορεινά ξενοδοχεία, διαφορετική η πολιτική από τα παραλιακά ξενοδοχεία

Με στόχο την πιο ορθολογιστική κατηγοριοποίηση των ξενοδοχείων και με δεδομένα τα διαφορετικά χαρακτηριστικά των ορεινών ξενοδοχείων σε σχέση με τα παραλιακά, η Επιτροπή Εμπορίου της Βουλής συζήτησε πρόταση νόμου για τη δημιουργία ειδικής κατηγορίας ξενοδοχείων, των «ξενοδοχείων υπαίθρου», με στόχο να ασκείται διαφορετική πολιτική για τη συγκεκριμένη κατηγορία. Πρόκειται για μια κίνηση η οποία έρχεται σε μια περίοδο αυξημένου ενδιαφέροντος για επενδύσεις στα ορεινά θέρετρα, και που αναμένεται να λειτουργήσει ενθαρρυντικά για το επενδυτικό ενδιαφέρον στις ορεινές περιοχές. Η ανάγκη για τη συμπερίληψη της ειδικής κατηγορίας ξεκίνησε μετά από σχετικό υπόμνημα που υποβλήθηκε στη Βουλή από πλευράς του ΠΑΣΥΞΕ, και με το επιχείρημα ότι η αδειοδότηση των ξενοδοχειακών επιχειρήσεων στα ορεινά θέρετρα δεν γίνεται επί ίσοις όροις, λόγω των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών και των προβλημάτων που παρουσιάζουν αυτές οι επιχειρήσεις, σε αντίθεση με άλλες ξενοδοχειακές επιχειρήσεις. Για παράδειγμα, η συντριπτική πλειοψηφία των ξενοδοχείων στις περιοχές των ορεινών θερέτρων είναι μικρού μεγέθους (από 8-10, μέχρι 40-60 δωμάτια), με περιορισμένους κοινόχρηστους χώρους και με δύσκολη την επέκτασή τους ή τον εμπλουτισμό τους με νέους χώρους ή υπηρεσίες. Ως αποτέλεσμα, κατατάσσονται με 1 ή χωρίς αστέρι, κάτι που έχει συνέπειες στην εικόνα τους, το επιχειρηματικό τους πλάνο, την προσέλκυση πελατών και τελικά, στη βιωσιμότητά τους. Ζητήθηκε ως εκ τούτου, να ισχύσουν οι ίδιες πρόνοιες και χαλαρώσεις που ισχύουν για την κατάταξη των αστικών ξενοδοχείων.

Λόγω των διαφορετικών χαρακτηριστικών τους, η πλειοψηφία των ξενοδοχείων στα ορεινά κατατάσσονται με 1 ή χωρίς αστέρι, κάτι που έχει συνέπειες στην εικόνα τους, το επιχειρηματικό τους πλάνο, την προσέλκυση πελατών και τελικά, στη βιωσιμότητά τους.

18-20 ξενοδοχεία

Έτσι, κατά τη χθεσινή συνεδρία της Επιτροπής Εμπορίου της Βουλής, συζητήθηκε η προσθήκη μιας νέας κατηγορίας, υπό τον όρο «ξενοδοχείο υπαίθρου», στον περί Ρύθμισης, Ίδρυσης και Λειτουργίας Ξενοδοχειακών και Τουριστικών Καταλυμάτων Νόμο. Όπως ανέφερε σε δηλώσεις του ο πρόεδρος της επιτροπής Κυριάκος Χατζηγιάννης, η κατηγοριοποίηση των ορεινών θερέτρων σημαίνει ότι μπορεί να ασκείται μια διαφοροποιημένη πολιτική για αυτή την κατηγορία ξενοδοχείων, σημειώνοντας ότι η συγκεκριμένη κατηγορία δεν είναι η ίδια με τα ξενοδοχεία των παράλιων περιοχών, αλλά και ούτε την κατηγορία των αστικών περιοχών. Στο αιτιολογικό της πρότασης αναφέρεται ότι με την προτεινόμενη ρύθμιση εμπλουτίζεται το τουριστικό προϊόν με μια νέα πρόσθετη κατηγορία προϊόντος, αυτής του «ξενοδοχείου υπαίθρου», η οποία δύναται να αναπτυχθεί εντός των πυρήνων των κοινοτήτων. Επιπρόσθετα, με την κατηγοριοποίηση των εν λόγω αναπτύξεων δίνεται η δυνατότητα στο κράτος εκπόνησης πολιτικής ανάπτυξης των εν λόγω μονάδων στη βάση κινήτρων, λαμβάνοντας υπόψη τα ιδιαίτερα πολεοδομικά χαρακτηριστικά που παρουσιάζουν. Πρόκειται για διαφοροποιήσεις που εφαρμόζονται και στα αστικά ξενοδοχεία και σχετίζονται με τον αριθμό των δωματίων, των κοινόχρηστων χώρων, το εμβαδόν κοκ.

Σημειώνεται ότι σήμερα λειτουργούν μεταξύ 18 και 20 ξενοδοχεία και τουριστικά καταλύματα στις ορεινές περιοχές. Σύμφωνα με την πρόταση νόμου, ορεινό θέρετρο σημαίνει κατάλυμα το οποίο βρίσκεται σε υψόμετρο πέραν των 600 μέτρων, και στο οποίο παρέχεται –κατ' επάγγελμα σε όσους προσέρχονται σε αυτό– προσωρινή διαμονή με ή χωρίς διατροφή και διαθέτει άδεια λειτουργίας σε ισχύ. Στόχος της πρότασης είναι να δοθεί η δυνατότητα στο κράτος να εκπονεί στοχευμένη πολιτική και να είναι δυνατή η εξειδικευμένη προσέγγιση ώστε να αξιοποιείται σωστά και αυτή η πτυχή του τουριστικού προϊόντος της χώρας. Πάντως, μετά τη συζήτηση η επιτροπή κατέληξε στον όρο «ξενοδοχεία υπαίθρου», σε μια προσπάθεια να επωφεληθούν της αλλαγής και καταλύματα σε άλλες περιοχές, όπως για παράδειγμα την περιοχή Κάτω Πύργου Τυλληρίας.

ΜΑΡΙΑ ΗΡΑΚΛΕΟΥΣ

Επεκτείνονται και εκτός Κύπρου οι έρευνες για το ξέπλυμα

Ενώπιον τεράστιων ερωτηματικών οι αστυνομικές αρχές – Αναζητείται η πηγή και η διαδρομή των χρημάτων

Του **ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΤΟΜΑΡΑ**

Μια ληστεία που σημειώθηκε την περασμένη εβδομάδα στη Λεμεσό έχει μετατραπεί σε σπαζοκεφαλιά για τις διωκτικές αρχές οι οποίες έχουν εντοπίσει ισχυρές ενδείξεις ότι έπεσαν σε κύκλωμα το οποίο ξεπλένει μαύρο χρήμα. Τα στοιχεία που έχουν ενώπιόν τους οι αστυνομικές αρχές δείχνουν πως η ληστεία που διαπράχθηκε την περασμένη Παρασκευή στη Γερμασόγεια, με λεία €420 χιλιάδες και θύμα Ουκρανή 31 ετών, ενδεχομένως να είναι παραπλανητικά και να μην ανταποκρίνονται στα πραγματικά γεγονότα του περίεργου περιστατικού. Κεντρικό πρόσωπο της ιστορίας είναι μια γυναίκα από την Ουκρανία η οποία το μεσημέρι της Παρασκευής κατήγγειλε στην Αστυνομία ότι έπεσε θύμα ληστείας από άγνωστο άτομο το οποίο επέβαινε σε μηχανή και της απέσπασε μια τσάντα που κρατούσε στην οποία

Με βάση επίσημα στοιχεία του Τμήματος Τελωνείων η 31χρονη Ουκρανή από τον περασμένο Σεπτέμβριο μέχρι και σήμερα έχει μεταφέρει στην Κύπρο 6 εκατ. ευρώ τα οποία δήλωσε κατά την άφιξή της στη Δημοκρατία.

είχε το ποσό των €420 χιλιάδων. Ένα εικοσιτετράωρο μετά, το θύμα της ληστείας τέθηκε υπό κράτηση με διάταγμα δικαστηρίου. Την ίδια ώρα στις έρευνες ενεπλάκη και το ΤΑΕ Αρχηγείου, εξέλιξη που φανέρωσε πως πίσω από την υπό διερεύνηση ληστεία βρίσκονται σοβαρότερα ζητήματα τα οποία δικαιολογούν την εμπλοκή του ΤΑΕ. Το πάζλ των ερωτηματικών συμπλήρωσε η επίσημη αστυνομική ανακοίνωση στην οποία γίνεται λόγος για διερευνώμενη υπόθεση «συμμετοχής σε εγκληματική οργάνωση, συμμετοχής και αποδοχής διάπραξης εγκλημάτων, νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες, και συνωμοσίας προς διάπραξη κακουργήματος». Από την ανακοίνωση απουσιάζει παντελώς η υπόθεση ληστείας έτσι όπως καταγγέλθηκε αρχικά από την 31χρονη Ουκρανή.

Κύκλωμα;

Η τροπή που έχει πάρει μια συνηθισμένη υπόθεση ληστείας οδηγεί τις αστυνομικές αρχές σε σοβαρότερα αδικήματα –όπως το ξέπλυμα μαύρου χρήματος– τα οποία είναι σίγουρο πως θα ανοίξουν τη βεντάλια των ερευνών με την εμπλοκή και άλλων αρχών πέραν των αστυνομικών. Η 31χρονη Ουκρανή σύμφωνα με τα πρώτα στοιχεία της Αστυνομίας φαίνεται να έπεσε θύμα των όσων η ίδια κατήγγειλε την περασμένη Παρασκευή. Οι αστυνομικοί αναζητώντας την άκρη του νήματος διαπίστωσαν έκπληκτοι πως το φερόμενο θύμα της ληστείας στο παρελθόν είχε μεταφέρει στην Κύπρο διαδοχικά μεγάλα ποσά τα οποία είχε δηλώσει στις τελωνειακές αρχές. Αυτό που παραμένει αδιευκρίνιστο είναι αν το ποσό της ληστείας είχε δηλωθεί κατά την εισαγωγή του στην Κύπρο. Τα στοιχεία αυτά, λένε αστυνομικές πηγές, ήταν αρκετά για τη σύλληψη της Ουκρανής και την κράτησή της με διάταγμα δικαστηρίου. Αστυνομικές πηγές υποστηρίζουν πως υπάρχουν ενδείξεις οι οποίες ερευνώνται για ύπαρξη κυκλώματος που ξεπλένει μαύρο χρήμα για λογαριασμό τρίτων.

Ρώσοι και Ουκρανοί

Εάν ευσταθούν τα πρώτα στοιχεία που έχουν εντοπιστεί, η 31χρονη Ουκρανή ενδεχομένως να ήταν ο «ταχυδρόμος» που μετέφερε τις €420 χιλιάδες για λογαριασμό τρίτων. Τα στοιχεία αυτά φαίνεται να έχουν θορυβήσει τις κυπριακές αρχές και ενδεχομένως να εμπλέξουν στο κομμάτι έρευνας και τη Μονάδα Καταπολέμησης Αδικημάτων Συγκάλυψης, προκειμένου να εντοπιστεί η πηγή των χρημάτων, η διαδρομή τους, καθώς και ο τελικός αποδέκτης τους στην Κύπρο. Νομικές πηγές με τις οποίες μίλησε η «Κ» στη Λεμεσό θεωρούν βέβαιο πως η συγκεκριμένη περίπτωση αποτελεί ξεκάθαρη περίπτωση ξεπλύματος μαύρου χρήματος. Ένα θέμα που προκαλεί τεράστια ερωτηματικά είναι αν πράγματι η ληστεία που καταγγέλθηκε ήταν πραγματική, θέμα το οποίο βρίσκεται υπό έρευνα.

Νομικές πηγές έλεγαν στην «Κ» πως στην ουσία η Ουκρανή έστρεψε πάνω της τις αστυνομικές αρχές δηλώνοντας κλοπή ενός μεγάλου ποσού το οποίο ενδεχομένως να μην είχε δηλωθεί κατά τη μεταφορά του στην Κύπρο. Οι ίδιες πηγές δεν αποκλείουν το ενδεχόμενο η ληστεία να ήταν σικέ με εμπλοκή και της Ουκρανής. Όλα αυτά τα ζητήματα θα ξεκαθαρίσουν από τις έρευνες οι οποίες εάν ζητηθεί η συνδρομή της ΜΟΚΑΣ θα επεκταθούν και εκτός Κύπρου.

Την ύπαρξη κυκλώματος μεταφοράς μεγάλων ποσών στην Κύπρο διερευνούν οι Αρχές της Δημοκρατίας με αφορμή το περιστατικό ληστείας στη Λεμεσό.

Εξι εκατ. ευρώ μέσα σε 8 μήνες

Η όλη ιστορία γίνεται περισσότερο περίπλοκη μετά από μια ανακοίνωση του Τμήματος Τελωνείων η οποία ως αντικείμενο έχει το νομοθετικό πλαίσιο για την εισαγωγή Ρευστών στην Κυπριακή Δημοκρατία. Όπως αναφέρεται: «Φυσικό πρόσωπο το οποίο εισέρχεται στη Δημοκρατία από τρίτη χώρα ή άλλο κράτος-μέλος, ή εξέρχεται από αυτή προς τρίτη χώρα ή άλλο κράτος-μέλος και μεταφέρει ρευστά διαθέσιμα αξίας ίσης ή μεγαλύτερης των δέκα χιλιάδων ευρώ (€10.000), δηλώνει αυτό γραπτώς σε αρμόδιο λειτουργό του Τμήματος Τελωνείων κατά την είσοδο του στην ή την έξοδο του από τη Δημοκρατία και τα καθιστά διαθέσιμα προς έλεγχο». Και η ανακοίνωση συμπληρώνει. «Όλες οι δηλώσεις ρευστών διαθεσίμων, αφού τύχουν επεξεργασίας στο Τμήμα Τελωνείων διαβιβάζονται για περαιτέρω διερεύνηση στη ΜΟΚΑΣ στα πλαίσια των αρμοδιοτήτων της. Επίσης οι δηλώσεις ρευστών διαθεσίμων αξίας €100.000 και άνω διαβιβάζονται στην Αστυνομία για ενημέρωση και τις δικές της ενέργειες». Στην ανακοίνωσή του το Τμήμα Τελωνείων κάνει αναφορά και στο περιστατικό με την Ουκρανή καθώς και τις έρευνες των διωκτικών αρχών για θέματα μεταφοράς χρημάτων στην Κύπρο από Ουκρανούς υπηκόους. «Στην προκειμένη περίπτωση, η 31χρονη Ουκρανή μέσα σε ένα διάστημα οκτώ μηνών ερχόταν στην Κύπρο μέσω των αεροδρομίων Λάρνακας και Πάφου (8/2023 – 3/2024) δηλώνοντας στους υπαλλήλους του Τμήματος Τελωνείων μεγάλα ποσά, τα οποία –σύμφωνα με αστυνομική πηγή– ανέρχονται σε έξι εκατομμύρια ευρώ».

ΑΝΑΛΥΣΗ / *Του* **ΠΙΕΡ ΜΠΡΙΑΝΣΟΝ / REUTERS BREAKINGVIEWS**

Δύσκολοι καιροί για τους ευρωπαϊκούς τηλεπικοινωνιακούς ομίλους

Οι ευρωπαϊκοί όμιλοι τηλεπικοινωνιών ζητούν μια «νέα συμφωνία για την κλαδική αγορά». Στην ετήσια διάσκεψή τους στη Βαρκελώνη τα στελέχη τους απηύθυναν έκκληση στις ευρωπαϊκές κυβερνήσεις να δείξουν κατανόηση σε έναν κλάδο μαστιζόμενο από χαμηλή ανάπτυξη, υψηλό κόστος και απαιτήσεις για μεγάλες κεφαλαιουχικές δαπάνες εν μέσω μόνιμων τεχνολογικών μεταβολών. Οι πολιτικοί ηγέτες είναι μάλλον απίθανο να υλοποιήσουν τις επιθυμίες τους σύντομα.

Οι διευθύνοντες σύμβουλοι της γερμανικής Deutsche Telekom, της γαλλικής Orange, της βρετανικής Vodafone και της ισπανικής Telefonica, που συμμετείχαν σε μια σπάνια κοινή τράπεζα συζητήσεων, συμφώνησαν ότι η Ευρώπη ούτε καν πλησιάζει στον στόχο συγκρότησης μιας ενιαίας αγοράς τηλεπικοινωνιών. Ο δε Τιμόθεους Χέτζες, διευθύνων σύμβουλος της Deutsche Telekom, εξέφρασε τον έντονο προβληματισμό του για το μέλλον της ευρωπαϊκής τηλεπικοινωνιακής αγοράς, καθώς το 60% των εταιρειών του κλάδου δεν έχει επαρκή απόδοση κεφαλαίου. «Δεν μπορείς να ιππεύσεις ένα

Οι ηγέτες της Ε.Ε. δεν πείθονται με την ιδέα μιας ενιαίας αγοράς τηλεπικοινωνιών.

νεκρό άλογο», είπε. Τουλάχιστον ο Χέτζες έχει μια επιλογή αλόγων. Η Deutsche Telekom αποκόμισε πέρυσι περίπου τα 2/3 των παγκόσμιων εσόδων και των λειτουργικών κερδών της από τις ΗΠΑ χάρη στην T-Mobile US. Αλλά ακόμη και στη Γερμανία είχε ενισχυμένα έσοδα σχεδόν 3% πέρυσι, ενώ η ανταγωνίστρια Vodafone πέτυχε μόνο 1% αύξηση.

Ενα από τα μακροχρόνια προβλήματα του κλάδου αποτελεί η υπερβολική εστίαση της Κομισιόν στα συμφέροντα των καταναλωτών. Αυτό έχει κάνει τους θεματοφύλακες του ανταγωνισμού στις Βρυξέλλες να διστάζουν να επιτρέψουν τη συσπείρωση των τηλεπικοινωνιακών ομίλων μιας χώρας σε τρεις από τους αρχικά τέσσερις. Η πρόσφατη απόφαση της Επιτροπής να εγκρίνει τη συνένωση της Orange Ισπανίας με την εγχώρια ανταγωνιστική MasMovil υποδηλώνει ότι τα παράπονα του κλάδου εισακούστηκαν. Το επόμενο αίτημα αφορά το να γίνονται ορατοί οι τηλεπικοινωνιακοί όμιλοι στο δόγμα της ρυθμιστικής αρχής. Η Μαργκρέτε Βεστάγκερ, ο θηλυκός τσάρος του ανταγωνισμού, και ο Τιερί Μπρετόν, πρώην επικεφαλής της Orange και επιβλέπων την εσωτερική αγορά της Ε.Ε., ενδέχεται να μη διατηρήσουν τις θέσεις τους μετά τις ευρωεκλογές. Τουλάχιστον η Επιτροπή, σε μια λευκή βίβλο για τις ανάγκες ψηφιακής υποδομής της ηπείρου, προτείνει τρόπους βελτίωσης της νομοθεσίας και εναρμόνισης της αντιμετώπισης του τηλεπικοινωνιακού φάσματος. Εκτιμά ότι οι πρόσθετες επενδύσεις για τις ανάγκες συνδεσιμότητας της Ε.Ε. ανέρχονται σε 200 δισ. ευρώ.

Ομως τα κράτη-μέλη της Ε.Ε. φαίνεται να μην πείθονται από το όνειρο μιας ενιαίας αγοράς τηλεπικοινωνιών σε ολόκληρη τη Γηραιά Ηπειρο. Αν μη τι άλλο, οι κυβερνήσεις δείχνουν τάσεις χαρακτηρισμού των τηλεπικοινωνιών ως «στρατηγικής σημασίας» βιομηχανίας που απαιτεί στενότερο έλεγχο για σκοπούς εθνικής ασφαλείας.

ΑΝΑΛΥΣΗ / *Του* **ΜΑΡΚ ΤΖΟΟΥΝΣ / REUTERS**

Οι κεντρικές τράπεζες κερδίζουν τη μάχη κατά του πληθωρισμού

Οι μεγάλες κεντρικές τράπεζες βρίσκονται πολύ κοντά στο σημείο να κηρύξουν τη νίκη τους στον πόλεμο κατά του πληθωρισμού, ώστε να τον επαναφέρουν υπό έλεγχο, όπως ανακοίνωσε η Τράπεζα Διεθνών Διακανονισμών (BIS). Υπήρχε λόγος για «συγκρατημένη αισιοδοξία», σύμφωνα με την τελευταία τριμηνιαία έκθεση της BIS. «Οι κεντρικές τράπεζες έχουν λάβει αποφασιστικά μέτρα, αποτρέποντας την παγίωση του πληθωρισμού», δήλωσε ο διευθυντής του Νομισματικού και Οικονομικού Τμήματος της BIS Κλαούντιο Μπόριο. «Ταυτόχρονα, η οικονομική δραστηριότητα ήταν εξαιρετικά ανθεκτική, όπως και το χρηματοπιστωτικό σύστημα». Προϊόντος του χρόνου, η BIS δείχνει να τρέφει μεγαλύτερες ελπίδες σχετικά με τις μελλοντικές προοπτικές. Στα τέλη του περασμένου έτους είχε υπογραμμίσει ότι η πρόοδος στην αποκλιμάκωση του πληθωρισμού ήταν ενθαρρυντική, προσθέτοντας ωστόσο πως εκείνη τη χρονική στιγμή οι κεντρικές τράπεζες δεν είχαν απαλλαγεί πλήρως από την απειλή. Αν και ο κ. Μπόριο επανέλαβε ότι οι γενικότεροι

Η απόσταση μεταξύ όσων προσδοκούν οι αγορές και όσων πράττουν οι κεντρικές τράπεζες έχει μικρύνει, σημειώνει η BIS.

κίνδυνοι δεν έχουν εξαλειφθεί, σημείωσε αυτή τη φορά ότι έχει μικρύνει σημαντικά το χάσμα ανάμεσα στο ότι οι αγορές αναμένουν τα επιτόκια να αρχίσουν να υποχωρούν ξανά και σε αυτό που σηματοδοτούν οι κινήσεις των μεγάλων κεντρικών τραπεζών. «Το γεγονός ότι οι χρηματοπιστωτικές αγορές έχουν συγκλίνει με τις απόψεις των κεντρικών τραπεζών υποδηλώνει ότι, τουλάχιστον σε αυτήν την περίπτωση, οι τελευταίες είχαν καλύτερη εκτίμηση των κινδύνων», δήλωσε ο ίδιος. Επιπροσθέτως, η BIS εξέτασε το πόσο επίμονος ήταν ο πληθωρισμός και ποια ουδέτερα επιτόκια δανεισμού, στις περιπτώσεις που δεν είναι ούτε πολύ χαλαρά ούτε πολύ περιοριστικά, ενδέχεται να αποτυπώνουν τον απόηχο της πανδημίας, ενόσω η τάση της αποπαγκοσμιοποίησης σε συνδυασμό με την πληθυσμιακή γήρανση μετασχηματίζουν τις οικονομίες. Κατέληξε στο συμπέρασμα ότι οι πληθωριστικές πιέσεις θα μπορούσαν να γίνουν πιο επίμονες, καθώς οι κλάδοι των υπηρεσιών αυξάνουν το βάρος τους στις οικονομίες. Υπήρξε επίσης από την BIS μια προειδοποίηση σχετικά με την άνοδο των μετοχών των κολοσσών υψηλής τεχνολογίας και πρωτίστως όσων σχετίζονται με την προαγωγή της τεχνητής νοημοσύνης. Η μετοχή της Nvidia, η οποία κατασκευάζει ημιαγωγούς τροφοδοσίας του λογισμικού τεχνητής νοημοσύνης, είχε άνοδο 66% φέτος, μετά το 240% το 2023. Η Meta, στην οποία ανήκει το Facebook, έχει ανέλθει επίσης σχεδόν 140% τους τελευταίους 15 μήνες. «Σε κάθε σημαίνουσα αλλαγή ή προοπτική αλλαγής στην τεχνολογία εκδηλώνεται μεγάλος ενθουσιασμός και εκτινάσσονται οι αξίες στην αγορά», είπε εν κατακλείδι ο κ. Μπόριο. Παρά ταύτα, οι επενδυτές προβλέπουν «μια ηπιότατη προσγείωση για τις μεγάλες οικονομίες».

Πίσω στους καταναλωτές οι πράσινοι φόροι

Θα χρηματοδοτούνται εργαλεία για περιβαλλοντικά έργα – Πολλαπλά τα μακροπρόθεσμα οφέλη - Ο στόχος των αντισταθμιστικών μέτρων

Του **ΑΝΔΡΕΑ ΚΑΡΑΜΗΤΑ**

Την προηγούμενη βδομάδα το υπουργείο Οικονομικών παρουσίασε το έργο για τη φορολογική μεταρρύθμιση της χώρας. Ειδική αναφορά έγινε και στις πράσινες φορολογίες οι οποίες πλέον είναι αναπόσπαστο κομμάτι της φορολογικής πολιτικής των κρατών, τα οποία έχουν λάβει σοβαρά υπόψη την αναγκαιότητα την πράσινης μετάβασης. Κατά την παρουσίαση, το κέντρο οικονομικών ερευνών (ΚΟΕ) του Πανεπιστημίου Κύπρου, το οποίο συμμετέχει στο εν λόγω έργο, ενημέρωσε πολίτες, οικονομικούς και κοινωνικούς φορείς, κάποιες συνδικαλιστικές οργανώσεις και όλους τους εμπλεκόμενους που ασχολούνται με την πράσινη φορολογική μεταρρύθμιση. Το όλο ζήτημα αναδύθηκε και μετά από την ανακοίνωση της κυβέρνησης νέων πράσινων φορολογιών. Συγκεκριμένα, οι πράσινες επιβαρύνσεις που θα τεθούν σε εφαρμογή το 2024, θα είναι ως φόρος άνθρακα σε καύσιμα και νερό. Σύμφωνα

Η πράσινη φορολογική μεταρρύθμιση θα τακτοποιήσει τις τιμές των αγαθών με τέτοιο τρόπο ούτως ώστε να καθρεπτίζεται σε αυτές και το περιβαλλοντικό κόστος.

με πληροφορίες της «Κ» ήδη μελετώνται οι επιπτώσεις από μια επιβολή τέλους 5 σεντ στα καύσιμα κίνησης για το 2024, επιβολή τέλους 1 σεντ στα τέλη νερού και ένα τέλος 2,5 ευρώ ανά διανυκτέρευση ανά δωμάτιο. Γενικά υπολογίζεται πως το ποσό της συνολικής εισφοράς από του πολίτες θα είναι περίπου 120 ευρώ για όλο το έτος.

Οι πράσινες φορολογίες θα οδηγήσουν μέχρι το 2030 σε 3,5% μείωση των εκπομπών ρύπων.

Θα επιστρέφονται

Σύμφωνα με πηγές της «Κ» από το ΚΟΕ οι πράσινες φορολογίες δεν έχουν τον χαρακτήρα της φοροεπιδρομής ή της φοροείσπραξης αλλά είναι ζωτικής σημασίας για μία συμφέρουσα και βιώσιμη φορολογική μετάβαση πλήρως συμβατής με τις νέες πραγματικότητες. Ήδη η Κύπρος στερείται πολλών περιβαλλοντικών στόχων και βημάτων που σχετίζονται με τις εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου, αλλά και με την διαχείριση αποβλήτων. Αυτή η παράμετρος θα οδηγήσει στην δημιουργία πρόσθετου κόστους στο μέλλον, ενώ οι συστάσεις του συμβουλίου της Ευρώπης για την Κύπρο κάθε χρόνο έχουν να κάνουν με τη μείωση της ενεργειακής εξάρτησης από ορυκτά καύσιμα, την ανυπαρξία κουλτούρας χρήσης φιλικών προς το περιβάλλον μέσων μεταφοράς και στην απουσία εξοικονόμησης ενέργειας. Σε επικοινωνία της «Κ» με τον καθηγητή οικονομικών και σύμβουλο του κέντρου οικονομικών ερευνών Γιώργο Συρίχα αναφέρθηκαν τα πολλαπλά οφέλη που έχουν οι πράσινες φορολογίες. Ειδικότερα, η πράσινη φορολογική μεταρρύθμιση θα τακτοποιήσει τις τιμές των αγαθών με τέτοιο τρόπο, ούτως ώστε να καθρεπτίζεται σε αυτές και το περιβαλλοντικό κόστος. Επιπρόσθετα, οι πράσινες φορολογίες ρυθμίζουν και τους φόρους των ρυπογόνων δραστηριοτήτων.

Οι περιβαλλοντικοί φόροι συμβάλλουν καλύτερα και στη δημιουργία κουλτούρας από τους καταναλωτές η οποία δυστυχώς –και βάσει αποτελεσμάτων– δεν ενισχύεται ικανοποιητικά από εκστρατείες επιμόρφωσης ή νομοθετικές ρυθμίσεις. Το σημαντικότερο όλων, όμως, είναι το γεγονός πως τα ποσά από τους πράσινους φόρους δεν θα καταλήγουν στα πάγια ταμεία του κράτους αλλά θα επιστρέφονται στους καταναλωτές μέσω χρηματοδοτικών εργαλείων για πράσινα έργα. Επίσης, μετά την επικείμενη φορολογική μεταρρύθμιση τα κράτη-μέλη θα πρέπει να παράσχουν επιπλέον οικονομική βοήθεια για πολίτες ή επιχειρήσεις που επενδύουν σε καθαρές τεχνολογίες συμβατές με το περιβάλλον. Σύμφωνα πάντως με τα ευρήματα της έκθεσης του ΚΟΕ, οι πράσινες φορολογίες θα οδηγήσουν μέχρι το 2030 σε 3,5% μείωση των εκπομπών ρύπων ενώ το ολικό κόστος συμμόρφωσης με τις πράσινες απαιτήσεις θα μειωθεί περίπου σε 35-50 εκατ. ευρώ.

Τα αντισταθμιστικά μέτρα

Σε ό,τι αφορά την πτυχή των αντισταθμιστικών μέτρων που στοχεύουν να μετριάσουν τις επιπτώσεις στα νοικοκυριά και τις επιχειρήσεις και θα είναι μέρος της επικείμενης φορολογικής μεταρρύθμισης αναφορά έκανε ο Γιώργος Συρίχας. Πρώτα από όλα, η νέα δέσμη μέτρων πρέπει να έχει βραχυπρόθεσμο χαρακτήρα αφού οι διεθνείς νέες εξελίξεις δημιουργούν την ανάγκη τα μέτρα να μπορούν να προσαρμοστούν σε ενδεχόμενες νέες πραγματικότητες.

Ακόμη, το υπουργείο θα πρέπει να υπολογίσει ποια μέτρα θα μπορούν να αλλάξουν την συμπεριφορά των Κύπριων καταναλωτών για να αποθαρρύνονται συνεχώς να προσφεύγουν σε ρυπογόνες πηγές ενέργειας. Το «κλειδί» για την ολοκλήρωση της πράσινης φορολογικής μετάβασης και την ανάπτυξη βρίσκεται στο γεγονός ότι μέχρι τώρα τα αντισταθμιστικά μέτρα προέβλεπαν επιστροφή χρημάτων στους καταναλωτές. Αυτή η παράμετρος δεν βοηθά στην αλλαγή κουλτούρας. Επιπλέον –και σύμφωνα με τις εισηγήσεις του καθηγητού Γ. Συρίχα– στην προσπάθεια της πράσινης μετάβασης η Πολιτεία θα πρέπει να διασφαλίσει την δίκαιη μετάβαση και των νοικοκυριών. Ούτως η άλλως για να είναι βιώσιμη αυτή η προσπάθεια, τα αντισταθμιστικά μέτρα πρέπει να στοχεύουν στη δημοσιονομική ουδετερότητα και όχι στο άνοιγμα άλλων «τρυπών» στην οικονομία της χώρας.

Σημαντικό επίσης να αναφερθεί πως η πράσινη φορολογική μεταρρύθμιση δεν θα έχει μόνιμο χαρακτήρα αλλά προσαρμοστικό, αφού δεν γνωρίζουμε τι θα φέρει ο χρόνος. Για παράδειγμα, το γεγονός ότι δεν γνωρίζουμε στο μέλλον τι καύσιμα θα χρησιμοποιούνται, τουλάχιστον όπως συμβαίνει σήμερα.

Στρατηγικός σχεδιασμός

Η πράσινη φορολογική μεταρρύθμιση αποτελεί κρίσιμο εργαλείο για την προώθηση της περιβαλλοντικής βιωσιμότητας και την επίτευξη των στόχων της Ε.Ε. για μηδενισμό των εκπομπών του θερμοκηπίου. Μέσω της υιοθέτησης πράσινων φορολογικών κινήτρων αλλά και αντικινήτρων ενθαρρύνεται η μετάβαση σε βιώσιμες πρακτικές.

Παράλληλα, η ουσία της προσπάθειας έγκειται στη δημιουργία οικονομικών κινήτρων που θα συμβάλουν σε μία ολοκληρωμένη και βιώσιμη ανάπτυξη. Αν λάβουμε πάντως υπόψη τα χαρακτηριστικά και τα οικονομικά στοιχεία της Κύπρου, εκτός των θετικών, η κυβέρνηση θα πρέπει να ολοκληρώσει έναν επαρκή στρατηγικό σχεδιασμό για τις φορολογικές μεταρρυθμίσεις τον οποίο θα ακολουθεί τα επόμενα χρόνια. Αυτό σίγουρα θα κάμψει και τις όποιες ανησυχίες του επιχειρηματικού κόσμου ο οποίος προσπαθεί ώστε οι πράσινες αλλαγές στην Κύπρο να μην επηρεάζουν αρνητικά τον ρυθμό ανάπτυξης.

Με το δεξί η εφαρμογή του lobbying

Ενδιαφέρον για εγγραφή στο «μητρώο διαφάνειας» – Οι υποχρεώσεις και τα εργαλεία ελέγχου

Του **ΠΑΥΛΟΥ ΝΕΟΦΥΤΟΥ**

Σε εφαρμογή τέθηκε από την 1η Μαρτίου για σκοπούς διαφάνειας και ενίσχυσης του κράτους δικαίου η νομοθεσία για το lobbying, με το ζητούμενο τώρα να είναι η τήρηση των προνοιών της, τόσο από τους κρατικούς αξιωματούχους όσο και από λομπίστες που επιδιώκουν συναντήσεις με τους πρώτους, ώστε να ικανοποιήσουν απαιτήσεις ομάδων συμφερόντων που εκπροσωπούν, σε συναντήσεις που έχουν το στοιχείο του οικονομικού συμφέροντος. Σε διαφορετική περίπτωση, τόσο ο λομπίστας όσο και ο αξιωματούχος, οι οποίοι δεν συμμορφώνονται με το γράμμα του νόμου, διαπράττουν ποινικό αδίκημα, που τιμωρείται είτε με πρόστιμο είτε με φυλάκιση.

Σύμφωνα με το «μητρώο διαφάνειας» της Ανεξάρτητης Αρχής Κατά της Διαφθοράς, η οποία έχει επιφορτιστεί με την εφαρμογή Νόμου, μέχρι την Τρίτη 5 Μαρτίου ενεγράφησαν 13 πρόσωπα (φυσικά και νομικά ιδιωτικού δικαίου) ως λομπίστες, με την Αρχή να δέχεται αυτό το διάστημα, επί καθημερινής βάσεως, τηλεφωνήματα για νέες εγγραφές και για επίλυση αποριών από ενδιαφερόμενους που προτίθενται να ενταχθούν στο μητρώο. «Σε αυτό το στάδιο στήνουμε δομές και είμαστε ικανοποιημένοι από την ανταπόκριση ενδιαφερομένων να εγγραφούν στο μητρώο, ο κόσμος θέλει να εγγραφεί, το βρίσκει πολύ ενδιαφέρον και θέλει να συμμορφωθεί, αντιλαμβανόμενος ότι αυτός ο θεσμός θα αποτρέψει τις συνθήκες διαφθοράς», δήλωσε στην «Κ» το μέλος της Ανεξάρτητης Αρχής Κατά της Διαφθοράς, Έλενα Πατέρα. Σύμφωνα με τον Νόμο, για να κάνει ένας λομπίστας συναντήσεις οικονομικού συμφέροντος με κυβερνητικούς αξιωματούχους πρέπει πρώτον, να είναι γραμμένος στο μητρώο διαφάνειας και δεύτερον, μέσα σε έξι μήνες από τη συνάντηση, να κάνει αναφορά στην Αρχή, με πληροφόρηση, όπως για το πότε έκανε τη συνάντηση και ποιοι ήταν παρόντες.

Μέχρι την Τρίτη 5 Μαρτίου ενεγράφησαν στο «μητρώο διαφάνειας» 13 πρόσωπα (φυσικά και νομικά ιδιωτικού δικαίου) ως λομπίστες, με την Αρχή Κατά της Διαφθοράς να δέχεται συνεχώς τηλεφωνήματα για νέες εγγραφές και για επίλυση αποριών.

Ερωτήματα για συμμόρφωση

Τι γίνεται όμως στην αντίπερα όχθη; Από τη μέρα που τέθηκε σε εφαρμογή ο νόμος, οι κρατικοί αξιωματούχοι φροντίζουν να πραγματοποιούν συναντήσεις οικονομικού συμφέροντος μόνο με εκπροσώπους ομάδων συμφερόντων εγγεγραμμένους στο μητρώο; Τις δηλώνουν στα σχετικά έντυπα που είναι υποχρεωμένοι και εκείνοι με τη σειρά τους να αποστείλουν στην Ανεξάρτητη Αρχή Κατά της Διαφθοράς σε διάστημα εντός δύο μηνών, για σκοπούς επαληθευσης ότι και οι δύο πλευρές έκαναν την αναφορά; Αυτά είναι ερωτήματα που εγείρει από την πλευρά του ο εκπρόσωπος Τύπου του Κυπριακού Συνδέσμου Λομπιστών και Επαγγελματιών Δημοσίων Υποθέσεων δρ Νικόλας Κυριακίδης, τονίζοντας σε δηλώσεις του στην «Κ» την ανάγκη να εφαρμοστεί ο Νόμος. «Σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης, κανένας επίτροπος ή ευρωβουλευτής δεν δέχεται κάποιο πρόσωπο για συζητήσεις οικονομικού συμφέροντος, αν εκείνο δεν αποδείξει ότι είναι γραμμένο στο μητρώο λομπιστών. Εμείς τώρα, μετά την εφαρμογή του Νόμου από την 1η Μαρτίου, το κάνουμε αυτό;», διερωτήθηκε.

«Ο κόσμος θέλει να εγγραφεί, το βρίσκει πολύ ενδιαφέρον και θέλει να συμμορφωθεί, αντιλαμβανόμενος ότι αυτός ο θεσμός θα αποτρέψει τις συνθήκες διαφθοράς», δήλωσε η Ελενα Πατέρα.

Τα εργαλεία ελέγχου

Η αρμοδιότητα για την εφαρμογή του Νόμου ανήκει στην Ανεξάρτητη Αρχή Κατά της Διαφθοράς, η οποία διαθέτει τα εργαλεία που της δίνει ο ίδιος ο Νόμος για διενέργεια ελέγχων, δήλωσε η κα Πατέρα. «Το πιο σημαντικό μας εργαλείο, είναι τα μητρώα που θα τηρούνται από εμάς και η δυνατότητα που θα έχουμε να διασταυρώνουμε τις πληροφορίες που θα έρχονται ενώπιόν μας, με βάση τις αναφορές που θα γίνονται. Δηλαδή, θα είμαστε σε θέση να διασταυρώνουμε τις εξαμηνιαίες αναφορές που θα κάνει ο λομπίστας, με τα έντυπα επικοινωνίας που θα μας υποβάλλει ο κάθε αξιωματούχος», σημείωσε. Στην ιστοσελίδα της Αρχής είναι αναρτημένα μία σειρά από έντυπα, τα οποία, σύμφωνα με την κα Πατέρα, προβλέπονται από τον ίδιο τον Νόμο, για σκοπούς εφαρμογής του. «Τα περισσότερα αφορούν τους εμπλεκόμενους λομπίστες και τα υπόλοιπα, με τα κυριότερα να είναι δύο, τους αξιωματούχους, το έντυπο επικοινωνίας και το έντυπο σε περίπτωση σύγκρουσης συμφέροντος, ώστε να συμπληρώνονται και να κατατίθενται ενώπιον της Αρχής», εξήγησε.

Απαντώντας στο ερώτημα τι γίνεται εάν κάποιος εκπρόσωπος ομάδας συμφερόντων ή αξιωματούχος παρανομήσει, απάντησε ότι η Αρχή μπορεί να αρχίσει τη διερεύνηση είτε αυτεπάγγελτα είτε μετά από καταγγελίες που θα έρθουν κοντά της. Στο προηγούμενο διάστημα, πριν από την εφαρμογή της νομοθεσίας, η Αρχή προχώρησε σε ενημέρωση των εμπλεκομένων. «Στείλαμε εγκυκλίους ξεχωριστά στους αξιωματούχους και ξεχωριστά στους υποψήφιους προς εγγραφή λομπίστες, ενώ παράλληλα αναρτούνταν στην ιστοσελίδα της Αρχής. Έχουμε κληθεί τόσο από τους αξιωματούχους να παρουσιάσουμε τη νομοθεσία και να συζητήσουμε μαζί τους, όπως έχουμε κληθεί και από Συνδέσμους, όπως σε συνέδριο του Παγκύπριου Δικηγορικού Συλλόγου. Επίσης διοργανώσαμε εκδήλωση που ήταν αφιερωμένη στο lobbying, με αφορμή την Παγκόσμια Ημέρα Κατά της Διαφθοράς. Εκεί παρουσιάσαμε τον Νόμο και παρευρέθηκαν ενδιαφερόμενοι προς εγγραφή λομπίστες και αξιωματούχοι», ανέφερε η κα Πατέρα.

«Γκρίζα πρόνοια»

Σχολιάζοντας τον νέο Νόμο ο κ. Κυριακίδης, αναφέρθηκε στις συναντήσεις των εμπλεκομένων, οι οποίες εξαιρούνται από την υποχρέωση της δήλωσής τους στην Ανεξάρτητη Αρχή Κατά της Διαφοράς. Μία τέτοια περίπτωση, είπε, είναι οι συνεδριάσεις των κοινοβουλευτικών επιτροπών. Την ίδια ώρα χαρακτήρισε ως «γκρίζα πρόνοια» του Νόμου την ένταξη στις εξαιρέσεις και των κοινωνικών συναντήσεων. «Με την έννοια ότι μπορεί κάποιος εκπρόσωπος ομάδας συμφερόντων να συναντηθεί με κάποιον αξιωματούχο σε κάποια γαμήλια δεξίωση και να συζητήσουν για ένα θέμα οικονομικού συμφέροντος, αλλά στο τέλος να αναφέρουν ότι ήταν κοινωνική συνάντηση», εξήγησε, προσθέτοντας ότι, παρά τις αδυναμίες, το θέμα του lobbying τουλάχιστον ξεκίνησε από κάπου. Επίσης έκανε λόγο για την ανάγκη ανάπτυξης κουλτούρας, ώστε να μη δέχεται κάποιος αξιωματούχος ένα πρόσωπο για συζητήσεις οικονομικού συμφέροντος χωρίς αυτό να είναι γραμμένο στο μητρώο λομπιστών. Θα πρέπει, όπως πρόσθεσε, κατά το κλείσιμο ενός ραντεβού από κάποιον ενδιαφερόμενο, να αξιολογεί το γραφείο του κρατικού αξιωματούχου αν πρόκειται για συνάντηση με οικονομικό συμφέρον, και να ζητά αποδεικτικό εγγραφής στο μητρώο. «Διαφορετικά, αν γίνει η συνάντηση, θα είναι ποινικό αδίκημα, που τιμωρείται είτε με πρόστιμο είτε με φυλάκιση, και για τον ενδιαφερόμενο και για τον αξιωματούχο», τόνισε.

ΑΡΘΡΟ / *Του* **ΓΙΑΝΝΗ ΓΕΩΡΓΟΥΛΑ**

Η σημασία των Ευρωεκλογών

Σε περίπου τρεις μήνες από τώρα θα πρέπει να ψηφίσουμε τους εκπροσώπους μας στο Ευρωκοινοβούλιο. Ίσως αυτή τη φορά η ψήφος μας να είναι πιο σημαντική από ποτέ και ο λόγος είναι προφανής. Η επόμενη θητεία στην Ευρωβουλή θα κρίνει το μέλλον όλων μας. Μέσα στα χρόνια που έρχονται θα πρέπει να παρθούν πολύ σημαντικές αποφάσεις για το μέλλον της τεχνολογίας όπως είναι η τεχνητή νοημοσύνη, το μέλλον της οικονομίας όπως είναι η ένωση των κεφαλαιαγορών αλλά και γεωπολιτικά θέματα που έχουν να κάνουν με τη Ρωσία, την Μέση Ανατολή και την Αφρική.

Την ίδια ώρα η συζήτηση για τη δημιουργία Ευρωπαϊκής Στρατιωτικής δύναμης φουντώνει, αφού είναι προφανές ότι δεν γίνεται να βασιζόμαστε στην Αμερική για να προφυλάσσουμε τα σύνορά μας. Έρχονται εκλογές βλέπετε και στην Αμερική, με το αποτέλεσμα να κρίνει τη σχέση της με διάφορους θεσμούς και τη θέση της μέσα στο ΝΑΤΟ. Είναι προφανές ότι ο ακροδεξιός λαϊκισμός έχει περάσει πλέον τον Ατλαντικό και βρίσκεται στην καρδιά του σπιτιού μας, της Ευρώπης. Αν καταφέρουν οι ακραίες φωνές να επικρατήσουν, τότε το μέλλον μας θα είναι δυσοίωνο. Μεγάλη ευθύνη φέρνουν οι κακές πολιτικές που εφαρμόστηκαν τα προηγούμενα χρόνια σε σχέση με το μεταναστευτικό.

Πετάχτηκαν δισεκατομμύρια ευρώ των φορολογούμενων σε μαύρες τρύπες στην Αφρική και τη Μέση Ανατολή χωρίς κανένα πλάνο, αφού οι μεταναστευτικές ροές όλο και αυξάνονται. Όμως ότι και να έγινε η λύση δεν είναι να ψηφίσουμε ακραίες φωνές ούτε στα δεξιά αλλά ούτε στα αριστερά. Η λύση είναι να επιλέξουμε τα κόμματα εκείνα τα οποία έχουν στην καρδιά τους την Ευρώπη.

Στην Κύπρο είναι ο Δημοκρατικός Συναγερμός και στην Ελλάδα είναι η Νέα Δημοκρατία. Είναι τα κόμματα που έχουν ευρωπαϊκή σκέψη και εφαρμόζουν τις πολιτικές που μπορούν να μας οδηγήσουν σε ένα καλύτερο μέλλον. Χωρίς λαϊκισμούς πρέπει να κρατήσουμε με νύχια και με δόντια το όραμα των Σουμάν, Ζαν Μονέ, Σπάακ και Ντε Γκάσπερι ζωντανό!

Ο κ. Γιάννης Γεωργούλας είναι σύμβουλος Στρατηγικής και Επιχειρήσεων.

σελίδες ιστορίας

Αφιέρωμα:
Στα «χαρακώματα»
του Ψυχρού Πολέμου

Ακόμα:
Αμαζόνες, μια φεμινιστική ματιά

Ο Αλή πασάς, οι Έλληνες
και η Επανάσταση

Τσάι: Ληστεία αλά βρετανικά

Η πανδημία πανώλης στα χρόνια
του Ιουστινιανού

Οι ιστορίες
που έγραψαν
την Ιστορία

Κυριακή
10/03

Τέλη εισόδου, ζώνες επισκεπτών και αύξηση τουριστικών φόρων

Πώς οι ευρωπαϊκές πόλεις προσπαθούν να καταπολεμήσουν τον υπερτουρισμό

Η Βενετία είναι το πρώτο δημοφιλές τουριστικό σημείο που εισήγαγε εισιτήριο εισόδου 5 ευρώ για ταξιδιώτες. Το μέτρο ξεκινάει με την έναρξη της περιόδου αιχμής στις 25 Απριλίου και σε μια πρώτη πειραματική φάση θα ισχύει μόνο ορισμένες ημέρες έως τις 14 Ιουλίου.

Από τη Σεβίλλη και τη Βενετία μέχρι το Αμστερνταμ, η Ευρώπη κάνει βήματα για να βελτιώσει τη ζωή των ντόπιων, περιορίζοντας τις ορδές των τουριστών. Με μια σειρά από μέτρα, όπως τα τέλη εισόδου, η επιβολή ζώνης επισκεπτών και οι φόροι, οι μεγαλουπόλεις της Γηραιάς Ηπείρου προσπαθούν να καταπολεμήσουν τον υπερτουρισμό και τις συχνά καταστροφικές συνέπειές του για την τοπική κουλτούρα, την αρχιτεκτονική και τη βιοποικιλότητα.

Αρχικά χτισμένη για την Ιβηροαμερικανική Παγκόσμια Εκθεση του 1929, η εντυπωσιακή Plaza de Espana της Σεβίλλης, λ.χ., ήταν εδώ και έναν αιώνα από τα σημαντικότερα αξιοθέατα της πόλης, μια περίτεχνη «βιτρίνα» για την ισπανική αρχιτεκτονική. Οι χιλιάδες επισκέπτες από όλο τον κόσμο ωστόσο, που συνωστίζονται στην πλατεία καθημερινά, με τα πόδια ή με άμαξες, ίσως χρειαστεί σύντομα να πληρώνουν ένα τέλος εισόδου, με τα έσοδα να χρησιμοποιούνται για τη συντήρησή της. Ο δήμαρχος της Σεβίλλης Χοσέ Λουίς Σανθ κατέστησε σαφές ότι οι ντόπιοι και οι επισκέπτες από την επαρχία της Ανδαλουσίας δεν θα πληρώνουν για να επισκεφθούν την πλατεία, η οποία χρησιμεύσε ως φόντο στο φιλμ «Star Wars» και χρησιμοποιείται τακτικά για συναυλίες, επιδείξεις μόδας και θεατρικές παραστάσεις. «Ο μαζικός τουρισμός καταστρέφει την πόλη μας», λένε οι ντόπιοι. Είναι μια φράση που επαναλαμβάνεται σε ιστορικές πόλεις ανά την Ευρώπη, σημειώνει ο Guardian. Ο μαζικός τουρισμός, τον οποίο προωθούν δημοτικές αρχές που «διψούν» για έσοδα μετά την κρίση του 2008 και τροφοδοτείται από φθηνές πτήσεις και ενοικιάσεις δωματίων μέσω Διαδικτύου, έχει μετατραπεί σε «τέρας».

Μετά την κατακόρυφη πτώση κατά τη διάρκεια του κορωνοϊού, ο τουρισμός απογειώνεται ξανά και αναμένεται να ξεπεράσει τα προ-πανδημικά επίπεδα φέτος το καλοκαίρι. Ο αριθμός των αεροπορικών θέσεων χαμηλού κόστους στην Ευρώπη, ο οποίος αυξήθηκε κατά 10% ετησίως από το 2010 και έφθασε στα 500 εκατ. το 2019, θα μπορούσε να ξεπεράσει τα 800 εκατ. το 2024. Πριν από το lockdown, η Airbnb, η μεγαλύτερη πλατφόρμα για βραχυπρόθεσμες ενοικιάσεις, σημείωσε τριψήφια ανάπτυξη σε ορισμένες ευρωπαϊκές πόλεις, με αποτέλεσμα οι πιο δημοφιλείς προορισμοί στην Ε.Ε. να φιλοξενούν πλέον ετησίως 20 ή περισσότερους επισκέπτες για κάθε ντόπιο.

Το πώς μπορούν να διαχειριστούν οι μεγαλουπόλεις τον υπερτουρισμό είναι αντικείμενο μεγάλης συζήτησης. Πρέπει να βρεθούν λεπτές ισορροπίες μεταξύ των αναγκαίων εσόδων –και των θέσεων εργασίας που δημιουργούνται από τον τουρισμό– και της ποιότητας ζωής των κατοίκων, μεταξύ της διαχείρισης του τουρισμού και της αποθάρρυνσής του.

Η Σεβίλλη, που υποδέχεται 3 εκατ. τουρίστες ετησίως για 700.000 κατοίκους, εξετάζει τη χρέωση για τα μεγάλα αξιοθέατα. Από τον Ιανουάριο οι ξένοι επισκέπτες στην Αγία Σοφία της Κωνσταντινούπολης, η οποία δέχεται περίπου 3,5 εκατ. επισκέψεις ετησίως, πληρώνουν

Οι μεγαλουπόλεις αναζητούν τις λεπτές ισορροπίες μεταξύ των αναγκαίων εσόδων –και των θέσεων εργασίας που δημιουργούνται από τον τουρισμό– και της ποιότητας ζωής των κατοίκων.

25 ευρώ. Στο έλεος του υπερτουρισμού η Βενετία έχει εισαγάγει εισιτήριο εισόδου για ολόκληρη την πόλη, που κυμαίνεται από 3 έως 10 ευρώ. Στο ίδιο μήκος κύματος και το Παρίσι έχει σχεδόν τριπλασιάσει τους τουριστικούς φόρους του, ανάλογα με την περιοχή και τον τύπο καταλύματος.

Γαλλία

Ορισμένες περιοχές ξεκινούν ενημερωτικές εκστρατείες με στόχο να ελέγξουν τις τουριστικές ροές. Η Γαλλία, λ.χ., όπου το 80% των επισκεπτών συγκεντρώνεται στο 20% της χώρας, θα ξεκινήσει αυτή την άνοιξη καμπάνια καλώντας τους τουρίστες να ξεφύγουν από την πεπατημένη. Από τη νησίδα Μον-Σεν Μισέλ και το παραθαλάσσιο θέρετρο Ετρετά στη Νορμανδία μέχρι τις παραλίες του Ατλαντικού στα νοτιοδυτικά και τη Ριβιέρα, οι τουριστικές ροές σε περίοδο αιχμής απειλούν το περιβάλλον, την ποιότητα ζωής των ντόπιων και την εμπειρία των επισκεπτών, λένε οι Αρχές. Δημιουργείται επίσης ένα παρατηρητήριο τουρισμού για να μετρήσει με ακρίβεια τις ροές και να εντοπίσει πιθανές υπερβολές. «Η Γαλλία είναι ο μεγαλύτερος τουριστικός προορισμός στον κόσμο, αλλά έχουμε σοβαρή έλλειψη δεδομένων για να βοηθήσουμε στη διαχείριση του πλήθους», τονίζει η κυβέρνηση.

Αμστερνταμ

Στην Ολλανδία, που επινόησε τον όρο «overtoerisme», ο τουρίστας μπορεί να είναι «απαγορευμένη» λέξη, αλλά το Αμστερνταμ διψάει επίσης για έσοδα. Οι τουρίστες στην πόλη ξεπέρασαν πέρυσι τα επίπεδα προ πανδημίας, αγγίζοντας τα 9 εκατ., αριθμός 21% μεγαλύτερος από ό,τι το 2022. Από την περασμένη άνοιξη επιβάλλεται απαγόρευση του καπνίσματος κάνναβης σε δημόσιο χώρο στην περιοχή με τα «κόκκινα φανάρια», ενώ το κλείσιμο των μπαρ στις 2 π.μ. αντί στις 4 το πρωί μείωσε τους αριθμούς επισκεπτών στους δρόμους έως και 60%. Η πόλη μειώνει επίσης τον αριθμό των αδειοδοτημένων χώρων «bed and breakfast» (B&B) κατά 30%, ψήφισε το κλείσιμο ενός τερματικού σταθμού κρουαζιέρας στο κέντρο της πόλης και δοκιμάζει σκληρότερα μέτρα αδειοδότησης για τις επιχειρήσεις. Οι τοπικές αρχές λένε ότι παρακολουθούν τους αριθμούς των τουριστών για να προσπαθήσουν να διατηρήσουν μια ισορροπία. Ωστόσο, οι «τρύπες» του προϋπολογισμού και ο λογαριασμός δισ. ευρώ για την επισκευή των κατεστραμμένων καναλιών σημαίνει ότι ο τουρισμός είναι απαραίτητος για το Αμστερνταμ: φέτος ο τουριστικός φόρος αυξήθηκε από 7% σε 12,5%, ο υψηλότερος στην Ευρώπη, με ημερήσιο φόρο 14 ευρώ το κεφάλι για επίσκεψη με κρουαζιερόπλοιο.

Ισπανία

Η Ισπανία υποδέχθηκε 85 εκατ. τουρίστες το 2023 (2% περισσότερους από το 2019), και σε μια χώρα όπου ο τουρισμός παράγει το 13% του ΑΕΠ, μετά την οικονομική καταστροφή που προκάλεσε η πανδημία, οι φωνές οι οποίες ζητούν περιορισμούς στον τουρισμό έχουν σχεδόν φιμωθεί.

Η επιχείρηση φιλοξενίας, ωστόσο, συνεχίζει να τάσσεται υπέρ της ποιότητας έναντι της ποσότητας, όπως στις Βαλεαρίδες Νήσους, όπου εκπονείται νέος νόμος για την καταστολή των μεθυσμένων τουριστών και αναμένεται να τεθεί σε ισχύ με την έναρξη της σεζόν το Πάσχα. Μεταξύ των σχεδιαζόμενων μέτρων είναι η απέλαση για αντικοινωνική συμπεριφορά και η «μαύρη λίστα» ατόμων που απαγορεύεται να επισκέπτονται τα νησιά.

Βενετία

Στην Ιταλία, έπειτα από χρόνια συζητήσεων, η Βενετία είναι το πρώτο δημοφιλές τουριστικό σημείο που εισήγαγε εισιτήριο εισόδου 5 ευρώ για ταξιδιώτες. Το μέτρο ξεκινάει με την έναρξη της περιόδου αιχμής στις 25 Απριλίου και σε μια πρώτη πειραματική φάση θα ισχύει μόνο ορισμένες ημέρες έως τις 14 Ιουλίου. Ο χρόνος θα δείξει εάν η αμφιλεγόμενη πρωτοβουλία θα λειτουργήσει, αλλά με τον αριθμό των επισκεπτών να έχει επιστρέψει στα προ πανδημίας επίπεδα και την αιώνια απειλή της εύθραυστης λιμνοθάλασσας να χάνει το καθεστώς κληρονομιάς της από την UNESCO, οι Αρχές αναγκάστηκαν να δράσουν. Η πόλη είναι επίσης έτοιμη να περιορίσει τις τουριστικές ομάδες σε 25 άτομα από τον Ιούνιο. Η Φλωρεντία υποφέρει από παρόμοια προβλήματα υπερτουρισμού που οδήγησαν στη μαζική έξοδο των ντόπιων, με αποτέλεσμα το δημοτικό συμβούλιο να απαγορεύσει τις βραχυπρόθεσμες ενοικιάσεις στο ιστορικό κέντρο. Ο δήμαρχος της πόλης Ντάριο Ναρντέλα είπε ότι αν και η πρωτοβουλία δεν είναι «πανάκεια», είναι ένα «συγκεκριμένο βήμα» για την αντιμετώπιση του ζητήματος σε μια πόλη με πληθυσμό περίπου 720.000 κατοίκων που καταγράφει, κατά μέσον όρο, περισσότερες από 16 εκατ. διανυκτερεύσεις επισκεπτών τον χρόνο.

Μέτρα σε Ακρόπολη, μουσεία και νησιά

Στην Ελλάδα, από τους πλέον δημοφιλείς προορισμούς στον κόσμο, ο αυξανόμενος αριθμός τουριστών δεν επιβαρύνει τις υποδομές μόνο στα νησιά, αλλά και στην Αθήνα, όπου οι κάτοικοι έχουν αρχίσει πλέον να αντιδρούν έντονα. Ενδιάμεσος σταθμός κάποτε για ταξιδιώτες προς τα νησιά, η ελληνική πρωτεύουσα είναι πλέον προορισμός από μόνη της, προσελκύοντας το 2023 περισσότερους από 7 εκατ. τουρίστες, ρεκόρ όλων των εποχών, με τους Αμερικανούς και τους Βρετανούς να βρίσκονται στην κορυφή των αφίξεων. Για να αντιμετωπίσουν μια εισροή που αναμένεται να αυξηθεί όταν ανακάμψουν οι αγορές της Ασίας, οι ελληνικές αρχές ανακοίνωσαν ότι οι πολιτικές ελέγχου των επισκεπτών, που εφαρμόστηκαν πιλοτικά στην Ακρόπολη τον Σεπτέμβριο, θα επεκταθούν και σε άλλους αρχαιολογικούς χώρους τον επόμενο μήνα. Πέρυσι, στο απόγειο της σεζόν, περισσότεροι από 20.000 τουρίστες την ημέρα ανέβαιναν στον ιερό

Παρεμβάσεις για τα κρουαζιερόπλοια στη Σαντορίνη και κατεδαφίσεις αυθαίρετων κατασκευών.

λόφο. «Φθάσαμε στο σημείο των 23.000 επισκεπτών την ημέρα. Ο τουρισμός είναι προφανώς επιθυμητός για τη χώρα και για όλους μας, αλλά πρέπει να διασφαλίσουμε ότι ο υπερτουρισμός δεν θα βλάψει το μνημείο», λέει η Ελληνίδα υπουργός Πολιτισμού, Λίνα Μενδώνη. Το πρόγραμμα ζώνης επισκεπτών, που λειτουργεί από τις 8 π.μ. έως τις 8 μ.μ., στοχεύει στη μείωση της συμφόρησης, με τις Αρχές να εισάγουν σύστημα χρονοθυρίδων, ηλεκτρονικά εισιτήρια και σημεία εισόδου ταχείας λωρίδας για οργανωμένες ομάδες. «Θα βοηθήσει στη διασφάλιση της ασφάλειας του μνημείου και όσων εργάζονται εκεί και θα βελτιώσει την εμπειρία των επισκεπτών», εξηγεί η κ. Μενδώνη. Τα μουσεία θα περιορίσουν τον αριθμό των επισκεπτών από τον Απρίλιο. Η προοπτική μαζικών αφίξεων προκαλεί φόβο και στους περιβαλλοντολόγους σε νησιά, που καλούνται να αντιμετωπίσουν όλο και πιο συχνά ζητήματα όπως η διαχείριση των απορριμμάτων, η λειψυδρία, οι ανεπαρκείς δημόσιες υπηρεσίες και οι παράνομες κατασκευές. Με φόντο την τοπική δυσαρέσκεια, η κυβέρνηση αναγκάστηκε να παρέμβει. Στη Σαντορίνη, όπου τα παράπονα για υπερτουρισμό αυξάνονται σταθερά με την πάροδο των ετών, εισήχθη ένα σύστημα κατανομής θέσεων για κρουαζιερόπλοια, με τον αριθμό των αποβιβάσεων ανά 24ωρο να περιορίζεται στους 8.000 επιβάτες. Στη Μύκονο, ένα από τα πλέον δημοφιλή νησιά των Κυκλάδων, όπως και η Σαντορίνη, οι Αρχές έχουν περιορίσει την παράνομη δόμηση, γκρεμίζοντας τα μπαρ και τα εστιατόρια που ανεγέρθησαν παράνομα σε προνομιακές τοποθεσίες.

Το Αμστερνταμ ψήφισε το κλείσιμο ενός τερματικού σταθμού κρουαζιέρας και αύξησε τον τουριστικό φόρο από 7% σε 12,5%.

Οι χιλιάδες επισκέπτες που συνωστίζονται στην Plaza de Espana της Σεβίλλης ίσως χρειαστεί σύντομα να πληρώνουν τέλος εισόδου.

Οι πολιτικές ελέγχου των επισκεπτών που εφαρμόστηκαν πιλοτικά στην Ακρόπολη θα επεκταθούν και σε άλλους αρχαιολογικούς χώρους.

Ενα εκατ. δολ. για αγορά 16 τετραγωνικών στο Μονακό

Αισθητή επίδραση και στις κατοικίες πολυτελείας έχει η αλματώδης άνοδος της αγοράς ακινήτων διεθνώς, σε βαθμό που συρρικνώνει την αγοραστική δύναμη των βαθύπλουτων. Με άλλα λόγια, με 1 εκατ. δολάρια αγοράζουν πλέον... λιγότερο σπίτι από ό,τι παλαιότερα. Σύμφωνα με τα στοιχεία του Wealth Report της Douglas Elliman και της Knight Frank για το 2024, στο Μονακό, την ακριβότερη αγορά real estate διεθνώς, με 1 εκατ. δολάρια μπορεί κανείς να αγοράσει μόλις 16 τ.μ. Στο Ασπεν, δημοφιλές θέρετρο για σκι στις ΗΠΑ, με 1 εκατ. δολάρια μπορεί κάποιος να αγοράσει 20 τ.μ., ενώ στο Χονγκ Κονγκ περίπου 22 τ.μ. Δεδομένου ότι το κόστος έχει εκτιναχθεί σε

Πώς διαμορφώνονται οι τιμές των πολυτελών κατοικιών σε όλο τον κόσμο.

τέτοια ύψη, η αγορά της Νέας Υόρκης, όπου μπορεί κάποιος να πάρει 34 τ.μ. με 1 εκατ. δολάρια, φαίνεται σαν... κελεπούρι. Με 1 εκατ. δολάρια αγοράζει κανείς στο Λονδίνο 33 τ.μ., στη Σιγκαπούρη 32 τ.μ., στη Γενεύη 34 τ.μ., στο Λος Αντζελες 38 τ.μ., στο Παρίσι 40 τ.μ., στη Σαγκάη 42 τ.μ., στο Σίδνεϊ 43 τ.μ., και στο Μαϊάμι, την αγορά που αναμένεται να δει τη μεγαλύτερη αύξηση φέτος, περίπου 60 τ.μ., σύμφωνα με το Wealth Report. Οπως μεταδίδει το αμερικανικό δίκτυο CNBC, η κορυφαία σε άνοδο αγορά για πολυτελή σπίτια φέτος αναμένεται να είναι το Οκλαντ της Νέας Ζηλανδίας, με άνοδο των τιμών κατά 10% το 2024. Ακολουθούν το Μουμπάι της Ινδίας με άνοδο 5,5%, το Ντουμπάι, η Μαδρίτη και το Σίδνεϊ (5%) και η Στοκχόλμη (4,5%). Πέρυσι, οι 100 κορυφαίες αγορές κατέγραψαν άνοδο 3% στη μέση τιμή. Τη μεγαλύτερη άνοδο σημείωσε η αγορά της Μανίλα στις Φιλιππίνες με αύξηση τιμών 26%, εν μέρει χάρη στους επενδυτές από το Χονγκ Κονγκ και την Κίνα. Στη δεύτερη θέση βρέθηκε το Ντουμπάι με άνοδο 16% και ακολουθούν οι Μπαχάμες (15%) και η περιοχή Αλγκάρβε της Πορτογαλίας (12%). Τη μικρότερη άνοδο κατέγραψε η αγορά της Νέας Υόρκης (2%) και του Σαν Φρανσίσκο (0,5%). Μεγαλύτερη πτώση ανάμεσα στις αγορές πολυτελών σπιτιών σημειώθηκε στην Οξφόρδη (-8%). Ο Liam Bailey, partner και παγκόσμιος επικεφαλής ερευνών στην Knight Frank, σχολίασε στο CNBC ότι οι Αμερικανοί αγοραστές ψάχνουν όλο και περισσότερο στο εξωτερικό. Τόνισε ότι είναι κορυφαίοι ενδιαφερόμενοι στην αγορά ultra prime στο Λονδίνο, για σπίτια δηλαδή άνω των 10 εκατ. δολαρίων, ενώ δραστηριοποιούνται όλο και περισσότερο στην Ευρώπη.

Η κορυφαία σε άνοδο αγορά για πολυτελή σπίτια φέτος αναμένεται να είναι το Οκλαντ της Νέας Ζηλανδίας.

ΑΝΑΛΥΣΗ

Μια αόρατη απειλή στο δημόσιο χρέος

Του **ΣΕΡΑΦΕΙΜ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗ**

Ενα μικρό βήμα που συνιστά μεγάλο άλμα, για να παραφράσουμε κλασική φράση που ειπώθηκε στο... φεγγάρι, έγινε το τελευταίο διάστημα. Τα επίσημα στοιχεία του Οργανισμού Διαχείρισης Δημόσιου Χρέους (ΟΔΔΗΧ) δείχνουν ότι το 2023 το δημόσιο χρέος μειώθηκε σε 356,6 δισ. ευρώ, ενώ η αντίστοιχη επίδοση της προηγούμενης χρονιάς ήταν 357 δισ.

Κι όμως η μικρή αυτή μείωση του χρέους σε απόλυτους αριθμούς συνιστά ποιοτική διαφορά, αφού είναι η πρώτη μείωση χρέους μετά τον Μάρτιο του 2012 οπότε είχε γίνει η αναδιάρθρωση του δημοσίου χρέους με το γνωστό PSI, το «κούρεμα» των ομολόγων κατά 53,5%, οπότε και διαγράφηκαν 106

Η αναβαλλόμενη φορολογία είναι ένα εύρημα που προκύπτει όταν οι τράπεζες καταγράφουν ζημίες στο παρελθόν και οι οποίες μπορούν να συμψηφιστούν με μελλοντικά κέρδη.

δισ. ευρώ, το ένα τρίτο του δημοσίου χρέους. Το 2022 το δημόσιο χρέος ήταν 172,6% του ΑΕΠ, το 2023 υπολογίζεται σε 160,3% και ο στόχος για το 2024 είναι να φθάσει 152,3% του ΑΕΠ. Παραμένει σημαντικό το χρέος αλλά είναι κρίσιμης σημασίας να κινείται σε πτωτική τροχιά. Πρέπει να προστατευθεί η τάση.

Φυσικά είναι σημαντικό να σημειώνεται αύξηση ΑΕΠ τα επόμενα χρόνια. Η ελληνική οικονομία έχει όλα τα εφόδια για να γίνει το καλό παράδειγμα εξόδου από την επικίνδυνη περιοχή της υπερχρεωμένης οικονομίας που είναι ευάλωτη σε κάθε δυσμενή εξέλιξη της διεθνούς αγοράς.

Το PSI είχε έντονες δυσμενείς επιπτώσεις στις τράπεζες που επένδυαν σε ομόλογα και γι' αυτό ενισχύθηκαν με κεφάλαια που βάρυναν το χρέος προκειμένου να προστατευθούν οι καταθέτες και η πραγματική αγορά. Το παράδοξο είναι ότι σήμερα πάλι από το τραπεζικό σύστημα έρχεται ο νέος κίνδυνος για το χρέος.

Πρόκειται για το πρόβλημα του αναβαλλόμενου φόρου, που επηρεάζει αρνητικά την ποιότητα των κεφαλαίων των τραπεζών. Τον Ιούνιο του 2023 οι οριστικές και εκκαθαρισμένες αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις ανέρχονταν σε 13,4 δισ. ευρώ, αντιπροσωπεύοντας το 51% των συνολικών εποπτικών ιδίων κεφαλαίων των τραπεζών από 52% του 2022. Η αναβαλλόμενη φορολογία είναι ένα εύρημα (όχι ελληνικό) που προκύπτει όταν οι τράπεζες καταγράφουν ζημίες στο παρελθόν και οι οποίες μπορούν να συμψηφιστούν με μελλοντικά κέρδη, μειώνοντας έτσι το φορολογικό τους βάρος όταν θα έχουν κέρδη. Αυτό το μελλοντικό όφελος θεωρείται περιουσιακό στοιχείο σήμερα.

Σύμφωνα με την Τράπεζα της Ελλάδος και την τελευταία έκθεση για τη Χρηματοπιστωτική Σταθερότητα, η κεφαλαιακή επάρκεια των ελληνικών τραπεζικών ομίλων υποχώρησε ελαφρά και η ποιότητα των εποπτικών ιδίων κεφαλαίων τους παραμένει χαμηλή.

Παρά την υψηλή κερδοφορία του 2023 και τις ενέργειες ενίσχυσης των ιδίων κεφαλαίων που πραγματοποίησαν οι τράπεζες (εκδόσεις τίτλων και αυξήσεις μετοχικού κεφαλαίου), ο συνολικός δείκτης κεφαλαίου (TCR) υποχώρησε σε 17,3% από 17,5%. Να σημειωθεί ότι ο δείκτης υπολείπεται του μέσου όρου της Ευρωπαϊκής Ενωσης (Ιούνιος 2023) που είναι TCR 20,0%. Οι τράπεζες στο παρελθόν είχαν απορρίψει τη δημιουργία bad bank.

Προτιμήθηκαν «ήπιες» λύσεις για κεφαλαιακή ενίσχυση, πώληση κόκκινων δανείων ώστε να εξυγιανθεί η εικόνα, και έμεινε το «αόρατο» πρόβλημα της κεφαλαιακής επάρκειας. Εγινε ορατό τώρα επειδή επηρεάζει την αξιολόγηση της μερισματικής τους πολιτικής από τον εποπτικό μηχανισμό (SSM) της ΕΚΤ. Ο SSM επιτρέπει συγκρατημένη μερισματική πολιτική όσο το πρόβλημα υπάρχει.

Μια εύκολη «λύση» επιβαρύνει το χρέος. Προτείνεται να εκδοθούν ειδικά ομόλογα που θα αγοραστούν από τις τράπεζες, δηλαδή να γίνει μια πρόωρη εξόφλησή τους από το κράτος, ώστε να εξυγιανθεί άμεσα η κεφαλαιακή τους βάση.

Αυτή η διευκόλυνση θα είχε άμεση επίπτωση στο δημόσιο χρέος, προκαλώντας μια αύξηση πάνω από πέντε μονάδες του ΑΕΠ, αλλά θα δημιουργούσε και πολιτικό πρόβλημα, καθώς θα εμφανιζόταν να ενισχύονται οι τράπεζες προκειμένου να μοιράσουν υψηλότερο μέρισμα στους μετόχους.

Ανάπτυξη 8,4% το δ΄ τρίμηνο του 2023 για την ινδική οικονομία

Χάνει έδαφος η Κίνα, συρρίκνωση της μεταποίησης για πέμπτο συνεχόμενο μήνα

Εχοντας προ πολλού αντικαταστήσει την Κίνα ως η ταχύτερα αναπτυσσόμενη από τις μεγάλες οικονομίες, η Ινδία ανεβάζει διαρκώς ταχύτητα, ενώ η δεύτερη οικονομία στον κόσμο χάνει έδαφος σε πολλά μέτωπα. Ολα δείχνουν πως η Ινδία θα δικαιώσει έτσι τους αναλυτές της Jefferies, που εκτιμούν πως θα έχει αναδειχθεί σε τρίτη οικονομία στον κόσμο μέχρι το 2027, έχοντας δηλαδή αναρριχηθεί κατά δύο θέσεις σε σύγκριση με την τρέχουσα κατάταξή της.

Σύμφωνα με τα τελευταία στοιχεία που δόθηκαν στη δημοσιότητα, η οικονομία της Ινδίας σημείωσε ανάπτυξη 8,4% το τελευταίο τρίμηνο του περασμένου έτους σε σύγκριση με την αντίστοιχη περίοδο ένα χρόνο πριν. Πρόκειται για σημαντική επιτάχυνση του ρυθμού ανάπτυξης από το αμέσως προηγούμενο τρίμηνο, όταν το ινδικό ΑΕΠ αυξήθηκε κατά 7,6%.

Οι ρυθμοί αυτοί τείνουν να δικαιώσουν την κυβέρνηση Μόντι και τις αισιόδοξες

Ολα δείχνουν πως η Ινδία θα δικαιώσει τους αναλυτές της Jefferies, που εκτιμούν πως θα έχει αναδειχθεί σε τρίτη οικονομία στον κόσμο μέχρι το 2027.

εκτιμήσεις της για ανάπτυξη 7,6% το 2024, που σαφώς υπερβαίνουν εκείνες του ΔΝΤ για ανάπτυξη 6,5%. Η δημοσιοποίηση των μακροοικονομικών μεγεθών της Ινδίας συνέπεσε με τις εκτιμήσεις της συμβουλευτικής Knight Frank, σύμφωνα με την οποία ο αριθμός των βαθύπλουτων Ινδών με περιουσία ύψους τουλάχιστον 30 εκατ. δολ. πρόκειται να αυξηθεί κατά 50% μέχρι το 2028. Επεται, άλλωστε, κατά μία ημέρα της απόφασης που ανακοίνωσε την Πέμπτη η κυβέρνηση Μόντι να εγκρίνει επένδυση ύψους τουλάχιστον 15 δισ. δολ. για την κατασκευή τριών μονάδων παραγωγής μικροεπεξεργαστών, από κοινοπραξία εταιρειών συμπεριλαμβανομένου και του ινδικού ομίλου Tata. Οι τρεις αυτές μονάδες εκτιμάται ότι θα προσφέρουν 20.000 θέσεις εργασίας στον τομέα της υψηλής τεχνολογίας και άλλες περίπου 60.000 θέσεις που θα προκύψουν έμμεσα. Η πορεία της Ινδίας επιβεβαιώνει διαρκώς όσους τη θεωρούν εναλλακτική έναντι της Κίνας για όσες χώρες και όσες επιχειρήσεις προσπαθούν να διαφοροποιήσουν τις εφοδιαστικές τους αλυσίδες, ιδιαιτέρως τώρα που οξύνονται οι εντάσεις ανάμεσα στο Πεκίνο και την Ουάσιγκτον.

Την ίδια στιγμή, η Κίνα εξακολουθεί να χάνει έδαφος, καθώς τα στοιχεία που δόθηκαν στη δημοσιότητα φέρουν την οικονομική δραστηριότητα στον μεταποιητικό της τομέα να έχει συρρικνωθεί τον Φεβρουάριο για πέμπτο συναπτό μήνα. Η εξέλιξη προδίδει την αναιμική

Τα πρόσφατα στοιχεία για τη μεγέθυνση του ινδικού ΑΕΠ τείνουν να δικαιώσουν την κυβέρνηση Μόντι και τις αισιόδοξες εκτιμήσεις της για ανάπτυξη 7,6% το 2024, που σαφώς υπερβαίνουν εκείνες του ΔΝΤ για ανάπτυξη 6,5%.

ζήτηση στη χώρα και την πτώση της καταναλωτικής εμπιστοσύνης, που αποτελεί τροχοπέδη στην ανάπτυξη της κινεζικής οικονομίας. Η αναιμική ζήτηση είναι μία από τις παθογένειες της κινεζικής οικονομίας, που έχει οδηγήσει τις τιμές καταναλωτή σε αποπληθωρισμό εδώ και πολλούς μήνες. Πιο καθοριστικές παθογένειές της, όμως, που ευθύνονται σε μεγάλο βαθμό για την αποδυνάμωση της κινεζικής οικονομίας είναι άλλες, όπως για παράδειγμα η παρακμή του αναπτυξιακού της μοντέλου. Αυτό βασιζόταν στις εκτεταμένες επενδύσεις σε έργα υποδομής και σε ακίνητα, που μέχρι προσφάτως αποτελούσαν το 40% της οικονομίας της. Από το 2020, όμως, το Πεκίνο επέβαλε ορισμένους περιορισμούς στη φθηνή πίστωση, που σύντομα συνδυάστηκαν με τις επιπτώσεις της πανδημίας και οδήγησαν σε πτώση των πωλήσεων κατοικιών και των επενδύσεων. Δεδομένου, όμως, του ποσοστού που αντιπροσώπευε η αγορά ακινήτων στο κινεζικό ΑΕΠ, η κατάρρευσή της έχει συμπαρασύρει σε επιβράδυνση το σύνολο της οικονομίας. Βαθύτερη παθογένεια όλων είναι η υπερχρέωση της Κίνας, καθώς το σύνολο των χρεών της έχει φτάσει αισίως στο ιλιγγιώδες 300% του ΑΕΠ της, υπερβαίνοντας και το ήδη ανησυχητικό 253% στο οποίο ανέρχεται το χρέος των ΗΠΑ. Σημαντική μερίδα αυτού του χρέους βαρύνει τις τοπικές και περιφερειακές κυβερνήσεις, των οποίων τα οικονομικά δέχονται διαρκώς μεγαλύτερες πιέσεις, καθώς έχει στερέψει η παραδοσιακή πηγή εισοδήματός τους που ήταν οι πωλήσεις γης σε εργολάβους για την ανέγερση ακινήτων. Και την ίδια στιγμή η δεύτερη οικονομία στον κόσμο εγκαταλείπεται από το ξένο επενδυτικό κεφάλαιο, όχι μόνον εξαιτίας των προβλημάτων, αλλά και λόγω της διαρκώς οξυνόμενης έντασης με την Ουάσιγκτον. Την εικόνα μιας φθίνουσας οικονομίας συμπληρώνει, άλλωστε, η πρωτοφανής υπογεννητικότητα στη χώρα, που για να αντιμετωπίσει τη μεγάλη αύξηση του πληθυσμού είχε επί δεκαετίες επιβάλλει τη σκληρή πολιτική του ενός παιδιού.

CNBC, BLOOMBERG, WALL STREET JOURNAL

Βουλιάζει κι άλλο η αγορά ακινήτων στην Κίνα

Η ανάπτυξη real estate έπεσε 9,6% πέρυσι, οι πωλήσεις κατοικιών υποχώρησαν κατά 6,5% και η ύφεση επιδεινώνεται

Η ακλόνητη πεποίθηση των Κινέζων ιδιοκτητών κατοικιών ότι το real estate ήταν ασφαλής επένδυση, κατέστησε τον τομέα των ακινήτων πυλώνα της οικονομίας της χώρας. Ωστόσο, τα τελευταία δύο χρόνια, όσο οι εταιρείες βούλιαζαν υπό το βάρος του τεράστιου χρέους και οι πωλήσεις νέων σπιτιών μειώνονταν, οι Κινέζοι καταναλωτές επέδειξαν μια εξίσου ακλόνητη πεποίθηση: το real estate έχει γίνει ζημιογόνος επένδυση.

Αυτή η απότομη επιδείνωση της εμπιστοσύνης στα ακίνητα, το βασικό μέσο αποθήκευσης πλούτου για πολλές οικογένειες Κινέζων, είναι ένα όλο και μεγαλύτερο πρόβλημα για τους αρμοδίους, οι οποίοι φαίνεται πως κάνουν ό,τι περνάει από το χέρι τους για να αναβιώσουν τον κλάδο, χωρίς όμως ιδιαίτερη επιτυχία. Τα προβλήματα αναδείχθηκαν στις 29 Ιανουαρίου, όταν το αρμόδιο δικαστήριο του Χονγκ Κονγκ ζήτησε από την κινεζική Evergrande να διακόψει τις δραστηριότητές της και να ρευστοποιήσει την εταιρεία, η οποία έχει χρέη τουλάχιστον 300 δισ. δολαρίων, σημειώνουν οι New York Times.

Εδώ και δύο χρόνια, αφότου αθέτησε πληρωμές προς τους πιστωτές, η Evergrande δυσκολευόταν. Επειδή δεν είχε ρευστό για να πληρώσει τους πιστωτές της, προσπάθησε να πείσει τον κόσμο ότι τα διαμερίσματά της εξακολουθούν να είναι καλή επένδυση. Η αγορά σίγουρα θα ανέκαμπτε, όπως έχει

Τα εκκρεμή στεγαστικά δάνεια για πρώτη φορά εδώ και δύο δεκαετίες έπεσαν 1,6% το 2023 σε σύγκριση με το 2022.

γίνει και στο παρελθόν. Αυτή η ύφεση, όμως, η μακροβιότερη στην ιστορία της χώρας, όχι μόνο παρατείνεται, αλλά και επιδεινώνεται. Το 2023 οι πωλήσεις κατοικιών στην Κίνα υποχώρησαν κατά 6,5%. Τον Δεκέμβριο οι πωλήσεις συρρικνώθηκαν κατά 17,1% σε ετησιοποιημένη βάση, σύμφωνα με την κινεζική επενδυτική τράπεζα Dongxing Securities. Η ανάπτυξη real estate έπεσε 9,6% πέρυσι. «Η αγορά δεν έχει πιάσει πάτο ακόμη, έχει ακόμη πολύ δρόμο», δήλωσε η Αλίσια Γκαρσία-Χερέρο, επικεφαλής οικονομολόγος στη Natixis για την περιοχή Ασίας - Ειρηνικού.

Ο τομέας των ακινήτων άρχισε να επιβραδύνεται αφότου το Πεκίνο, φοβούμενο για φούσκα στον κλάδο, επέβαλε μέτρα το 2020 με στόχο να περιορίσει τον υπερβολικό δανεισμό από εταιρείες real estate. Δεδομένου ότι δεν είχαν εύκολη πρόσβαση σε ρευστότητα, οι εταιρείες αυτές δυσκολεύτηκαν να αποπληρώσουν τα δάνειά τους και να τελειώσουν έργα που είχαν πωληθεί εκ των προτέρων σε ιδιοκτήτες. Ο ιαπωνικός οίκος Nomura υπολογίζει ότι εκκρεμεί η ολοκλήρωση 20 εκατ. προπωλημένων ακινήτων, που απαιτεί 450 δισ. δολάρια. Τώρα η Κίνα έχει ανακαλέσει αυτά τα μέτρα. Οι ρυθμιστικές αρχές προτρέπουν τις τράπεζες να ανοίξουν τον δανεισμό προς τις εταιρείες ακινήτων. Ο Ξιάο Γιανγκί, υποδιευθυντής της Εθνικής Χρηματοπιστωτικής Ρυθμιστικής Διοίκησης της Κίνας, δήλωσε πρόσφατα ότι οι τράπεζες δεν θα έπρεπε να κόψουν άμεσα τα δάνεια για προβληματικά έργα, αλλά θα έπρεπε να παρατείνουν τον χρόνο αποπληρωμής των δανείων ή να διοχετεύσουν επιπλέον κονδύλια. Η κεντρική τράπεζα της Κίνας δήλωσε ότι θα επιτρέψει σε ορισμένες από αυτές τις εταιρείες να ζητήσουν δάνεια, ώστε να αποπληρώσουν άλλα δάνεια ή ομόλογα. Από το 2021 τουλάχιστον 50 κινεζικές εταιρείες ακινήτων έχουν αθετήσει πληρωμές, συμπεριλαμβανομένων δύο κυρίαρχων: της Evergrande και της Country Garden.

Από το 2021, τουλάχιστον 50 κινεζικές εταιρείες ακινήτων έχουν αθετήσει πληρωμές, συμπεριλαμβανομένων δύο κυρίαρχων: της Evergrande και της Country Garden.

«Το βασικό πράγμα που πρέπει να παρακολουθεί κανείς το 2024 είναι εάν και πότε θα παρέμβει η κεντρική κυβέρνηση», έγραψε ο ο Λάρι Χου, επικεφαλής οικονομολόγος της Macquarie Group για την Κίνα. Δήλωσε ότι οι κινεζικές αρχές θα μπορούσαν να εφαρμόσουν προγράμματα διάσωσης για τις εταιρείες ακινήτων. Οταν η Κίνα προσπάθησε να αποσυμπιέσει τον κλάδο του real estate πριν από μερικά χρόνια, απέκλεισε τους κερδοσκόπους από την αγορά. Οι ενδιαφερόμενοι έπρεπε να δίνουν μεγάλες προκαταβολές, με αποτέλεσμα ο κόσμος να αποθαρρύνεται από την αγορά επιπλέον σπιτιών.

Τα εκκρεμή στεγαστικά δάνεια έπεσαν 1,6% πέρυσι σε σύγκριση με το 2022, μια χρονιά κατά την οποία επιχειρήσεις και νοικοκυριά σε πολλές πόλεις βρίσκονταν ακόμη σε lockdown. Αυτή, σύμφωνα με το κινεζικό επιχειρηματικό περιοδικό Caixin, ήταν η πρώτη πτώση έπειτα από σχεδόν δύο δεκαετίες. Τα στεγαστικά αυξάνονταν κατά τουλάχιστον 10% ετησίως μέχρι το 2021.

Μεγαλώνει το οικονομικό χάσμα ΗΠΑ - Ε.Ε.

Σχεδόν 50% ισχυρότερο το αμερικανικό ΑΕΠ – Δημογραφικό, ανεπαρκείς επενδύσεις, χαμηλή ανταγωνιστικότητα, οι αιτίες

Της **ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ ΚΟΥΡΤΑΛΗ**

Το χάσμα ανάπτυξης και οικονομικών επιδόσεων μεταξύ ΗΠΑ και Ευρώπης έχει διευρυνθεί το τελευταίο διάστημα, και ειδικά μετά την πανδημία, με την ανθεκτικότητα στην άλλη πλευρά του Ατλαντικού να εντυπωσιάζει, ενώ οι προκλήσεις που έχουν να αντιμετωπίσουν οι ευρωπαϊκοί θεσμοί και οι κυβερνήσεις είναι τεράστιες. Τα πολύ μεγαλύτερα κρατικά μέτρα τόνωσης και η χρήση των αποταμιεύσεων των καταναλωτών συνέβαλαν στη συνέχιση του «αμερικανικού εξαιρετισμού» στην οικονομία τα τελευταία χρόνια, ενώ το τεράστιο εμπορικό σοκ λόγω του πολέμου στην Ουκρανία και η αδύναμη παραγωγικότητα στην Ευρώπη μηδένισαν το αναπτυξιακό κοντέρ, με την περιοχή να χάνει τη μάχη της ανάκαμψης.

Αυτό το χάσμα πάει αρκετά χρόνια πίσω, δύο δεκαετίες σχεδόν, ενώ άρχισε να διογκώνεται από το ξέσπασμα της χρηματοπιστωτικής κρίσης και ενισχύθηκε μετά την COVID-19. Είναι χαρακτηριστικό πως το 2008, οι οικονομίες της Ευρωπαϊκής Ενωσης και των ΗΠΑ είχαν περίπου το ίδιο μέγεθος. Αλλά από την παγκόσμια χρηματοπιστωτική κρίση και μετά, έχουν αποκλίνει δραματικά. Ειδικότερα, το 2008 η οικονομία της Ε.Ε. ήταν μεγαλύτερη από την αμερικανική: 16,3 τρισ. δολ. έναντι 14,8 τρισ. δολ. Μέχρι το 2022, η οικονομία των ΗΠΑ είχε αυξηθεί στα 25 τρισ. δολάρια, ενώ η Ε.Ε. (συμπεριλαμβανομένου του Ηνωμένου Βασιλείου) είχε φτάσει μόλις τα 19,8 τρισ. δολάρια.

Οι εκτιμήσεις Fitch, S&P και Moody's –Η καταναλωτική εμπιστοσύνη στις ΗΠΑ αυξήθηκε τον Ιανουάριο στο υψηλότερο επίπεδο από τον Δεκέμβριο του 2021.

Η οικονομία της Ζώνης του Ευρώ αναπτύχθηκε περίπου 6% τα τελευταία 15 χρόνια, σε όρους δολαρίου, σε σύγκριση με το 82% για τις ΗΠΑ.

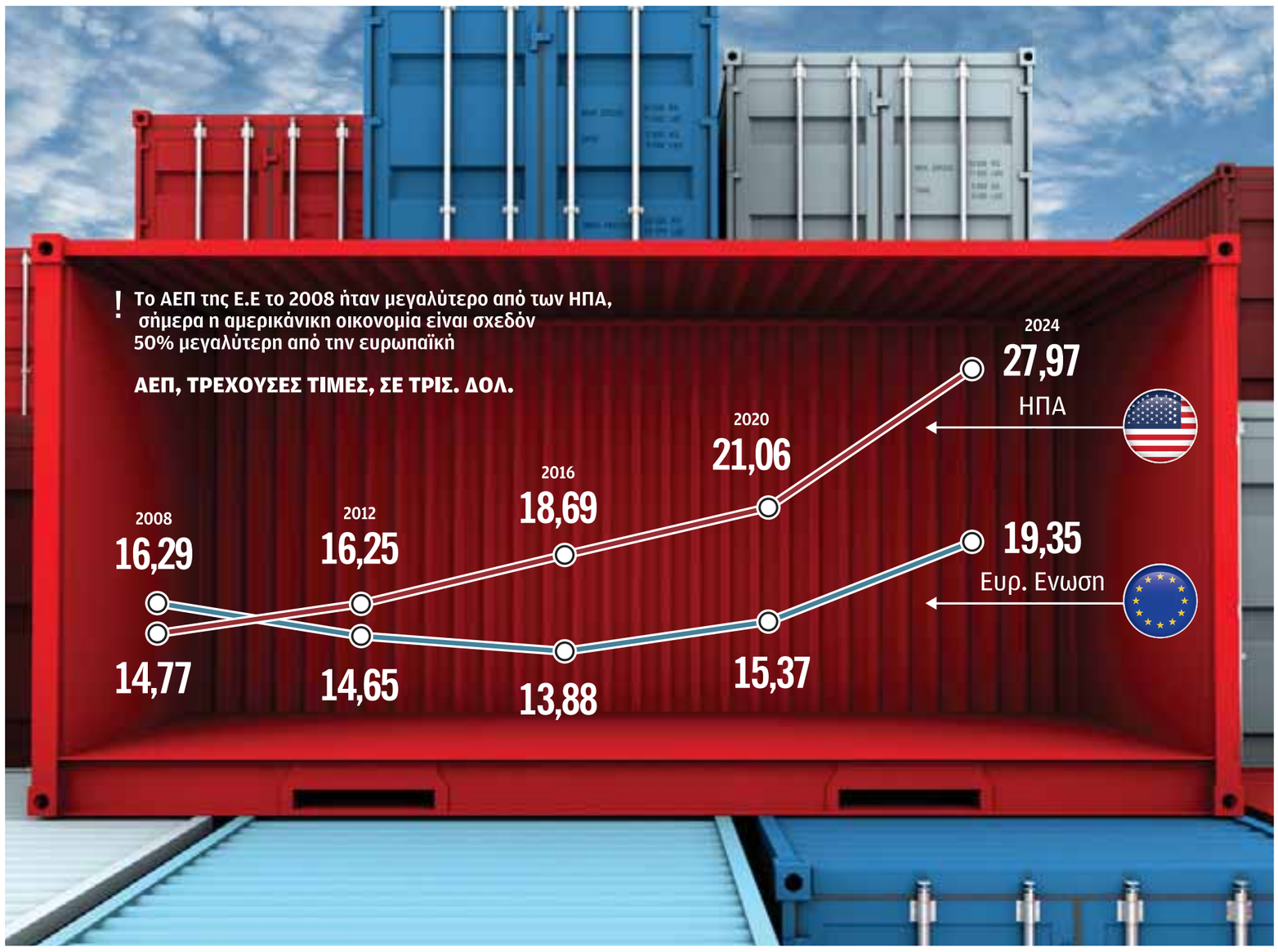

ΠΗΓΗ: Διεθνές Νομισματικό Ταμείο

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Ειδικότερα, η οικονομία της Ε.Ε. ήταν μεγαλύτερη από την αμερικανική: 16,3 τρισ. δολ. έναντι 14,8 τρισ. δολ. Μέχρι το 2022, η οικονομία των ΗΠΑ είχε αυξηθεί στα 25 τρισ. δολάρια, ενώ η Ε.Ε. (συμπεριλαμβανομένου του Ηνωμένου Βασιλείου) είχε φτάσει μόλις τα 19,8 τρισ. δολάρια.

Σύμφωνα με τα τελευταία στοιχεία του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου, το αμερικανικό ΑΕΠ διαμορφώνεται στα 27,97 τρισ. δολ. ενώ το ΑΕΠ της Ε.Ε. είναι στα 19,3 τρισ. δολ. Συνεπώς, η οικονομία των ΗΠΑ είναι σχεδόν 50% μεγαλύτερη από την Ε.Ε. (χωρίς το Ηνωμένο Βασίλειο). Αναφερόμενο στην αδυναμία της Ευρωζώνης, το Ταμείο είχε επισημάνει σε έκθεσή του πριν από μερικούς μήνες ότι η οικονομία της Ζώνης του Ευρώ αναπτύχθηκε περίπου 6% τα τελευταία 15 χρόνια, σε όρους δολαρίου, σε σύγκριση με το 82% για τις ΗΠΑ.

Βαθιά δομικά προβλήματα, όπως το δημογραφικό με τη συνεχή μείωση του πληθυσμού σε ηλικία εργασίας, οι ανεπαρκείς επενδύσεις και η χαμηλή ανταγωνιστικότητα, οδήγησαν σε χρόνια ασθενούς οικονομικής ανάπτυξης στην Ευρωπαϊκή Ενωση και αδύναμης αύξησης της παραγωγικότητας. Στη συνέχεια ήρθε το διπλό χτύπημα της πανδημίας και του παρατεταμένου πολέμου της Ρωσίας στην Ουκρανία, με την ανατροπή των παγκόσμιων αλυσίδων εφοδιασμού και την εκτόξευση των τιμών της ενέργειας και των τροφίμων να επιδεινώνουν την κατάσταση. Στο παρελθόν, η ισχυρή εξαγωγική βιομηχανία της ηπείρου μπορεί να είχε «σώσει» τα πράγματα. Αλλά η αργή ανάκαμψη στην Κίνα, μια κρίσιμη αγορά για την Ευρώπη, υπονόμευσε αυτόν τον «αναπτυξιακό πυλώνα».

Ενας άλλος πολύ σημαντικός παράγοντας που διατηρεί το αναπτυξιακό χάσμα μεταξύ Ευρώπης και ΗΠΑ είναι και ο τεχνολογικός κλάδος. Το ευρωπαϊκό τεχνολογικό τοπίο κυριαρχείται από αμερικανικές εταιρείες. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έχει εκτιμήσει ότι η Ευρώπη θα χρειάζεται 620 δισ. ευρώ σε ιδιωτικές κυρίως επενδύσεις κάθε χρόνο έως το 2030 και περαιτέρω 125 δισ. ευρώ δισ. ευρώ ετησίως στη συνέχεια έως το 2040 ώστε να κλείσει το τεχνολογικό χάσμα με τις ΗΠΑ και να γίνει η Ευρώπη πιο «αυτοδύναμη». Παράλληλα, αντί να δημιουργούνται νέες επενδύσεις στην Ευρώπη, η περιοχή πάσχει από «αιμορραγία κεφαλαίων», περίπου 330 δισ. ευρώ «έφυγαν» το 2023, όπως ανέφερε το Reuters – καθώς οι Ευρωπαίοι διαθέτουν τις αποταμιεύσεις τους εκτός των συνόρων της ηπείρου, όπως για παράδειγμα στην αμερικανική χρηματιστηριακή αγορά.

Δεν αλλάζει η τάση το 2024

Ο επικεφαλής οικονομολόγος του οίκου αξιολόγησης Fitch, Μπράιαν Κόλτον, παρατηρεί πως, εάν εξαιρεθεί η περίοδος της πανδημίας το 2020 και το 2021, το χάσμα μεταξύ της ανάπτυξης των ΗΠΑ και της Ευρωζώνης το 2023 ήταν το μεγαλύτερο από την εποχή της κρίσης κρατικού χρέους της Ευρωζώνης το 2013, και το 2024 αυτή η τάση δεν θα αλλάξει. Η ανάπτυξη στις ΗΠΑ διαμορφώθηκε στο 2,5% το 2023 από 1,9% το 2022, ενώ στην Ευρωζώνη επιβραδύνθηκε στο 0,5% από 3,4% το 2022. Τα επίσημα στοιχεία του ΑΕΠ του δ΄ τριμήνου 2023 έδειξαν συνεχιζόμενη οικονομική ισχύ των ΗΠΑ (0,8% σε τριμηνιαία βάση, 3,3% σε ετήσια) σε πλήρη αντίθεση με τη στασιμότητα στην Ευρώπη, με την ανάπτυξη στην Ευρωζώνη συνολικά να είναι μηδενική. Οι δείκτες υψηλής συχνότητας υποδηλώνουν ότι η ώθηση στη δραστηριότητα των ΗΠΑ συνεχίστηκε και στο α΄ τρίμηνο του 2024. Η καταναλωτική εμπιστοσύνη αυξήθηκε τον Ιανουάριο στο υψηλότερο επίπεδο από τον Δεκέμβριο του 2021 και οι δείκτες κλίματος στον μεταποιητικό τομέα αυξήθηκαν επίσης τους τελευταίους μήνες.

Οπως επισημαίνει ο οίκος αξιολόγησης S&P, η ισχυρή σχετική απόδοση των ΗΠΑ αντανακλά ένα συνδυασμό ανθεκτικότητας (ευελιξία και παραγωγικότητα), δημοσιονομικής πολιτικής (χαλαρή), καθυστερήσεων (νομισματική μετάδοση) και τύχης (γεωγραφία). Η Moody's χαρακτηρίζει την οικονομία των ΗΠΑ «μοχλό της παγκόσμιας ανάπτυξης το 2023» και αναβάθμισε την πρόβλεψή της για την αύξηση του ΑΕΠ φέτος στο 2,1% από 1% πριν, «ως αναγνώριση της διαρκούς οικονομικής τους ανθεκτικότητας». Οπως σημειώνει, η συνεχιζόμενη εφαρμογή μεγάλων επενδύσεων σε υποδομές, οι βιομηχανικές πολιτικές των τελευταίων δύο ετών και οι καινοτομίες στην τεχνητή νοημοσύνη θα ενισχύσουν τη μακροπρόθεσμη παραγωγικότητα. «Η προσωπική κατανάλωση ανέρχεται στο 68% της συνολικής ζήτησης και παραμένει ο κύριος μοχλός της οικονομίας των ΗΠΑ, ενώ συνέβαλε περίπου 2% στην ανάπτυξη το β΄ εξάμηνο του 2023», τονίζει η Moody's. Οι πιο αυστηρές νομισματικές συνθήκες στην Ευρώπη έχουν συμβάλει επίσης στην αύξηση της απόκλισης με τις ΗΠΑ. Το κόστος δανεισμού για εταιρείες και νοικοκυριά έχει αυξηθεί τα τελευταία δύο χρόνια. Με τις τράπεζες να αντιπροσωπεύουν μια πιο σημαντική πηγή πίστωσης στην Ευρώπη από ό,τι στις ΗΠΑ, τα υψηλά επιτόκια έχουν περιορίσει τη δραστηριότητα πολύ πιο άμεσα. Αντίθετα, οι οικονομικές συνθήκες στις ΗΠΑ συνέχισαν να χαλαρώνουν τους τελευταίους μήνες, παρά τα αυξημένα επιτόκια πολιτικής.

«Αυτή η υπεραπόδοση των ΗΠΑ είναι ένα μυστήριο», όπως σημειώνει η S&P. Οι αυξήσεις των επιτοκίων πολιτικής αποσκοπούν στη σύσφιγξη των χρηματοοικονομικών συνθηκών, στην επιβράδυνση της ζήτησης και, ως εκ τούτου, στην επιβράδυνση της αύξησης του ΑΕΠ, τονίζει. «Πράγματι, οι επιδόσεις των άλλων προηγμένων οικονομιών –με την ανάπτυξη να επιβραδύνεται το 2023, καθώς οι αυξήσεις επιτοκίων ολοκληρώθηκαν– είναι πιο κοντά σε αυτό που περιμέναμε για τις ΗΠΑ και, καθώς η Fed αύξησε τα επιτόκιά της περισσότερο από άλλες κεντρικές τράπεζες, η υπεραπόδοση είναι ακόμη πιο αξιοσημείωτη».

Επενδύσεις

Πρέπει να προωθήσουμε τις επενδύσεις. Η Κομισιόν εκτιμά ότι θα χρειαστούν επιπλέον 620 δισ. ευρώ ετησίως για τη χρηματοδότηση των περιβαλλοντικών και κλιματικών στόχων, ενώ θα απαιτηθούν επιπλέον 125 δισ. ευρώ για την ψηφιακή μετάβαση. Για να γίνουν αυτά, απαιτείται περαιτέρω πρόοδος στην εμβάθυνση της Οικονομικής και Νομισματικής Ενωσης, τόνισε η Κριστίν Λαγκάρντ σε ομιλία της στο Ευρωκοινοβούλιο την περασμένη εβδομάδα.

Στο 2,5%

διαμορφώθηκε η ανάπτυξη στις ΗΠΑ το 2023 από 1,9% το 2022, ενώ στην Ευρωζώνη επιβραδύνθηκε στο 0,5%.

Η πρόκληση

Η Ε.Ε. πρέπει να επενδύσει ένα τεράστιο χρηματικό ποσό σε σχετικά σύντομο χρονικό διάστημα για να αντεπεξέλθει στις βαθιές προκλήσεις που αντιμετωπίζει. Το χρηματοδοτικό χάσμα μεταξύ Ευρώπης και ΗΠΑ όσον αφορά τις επενδύσεις ισοδυναμεί με μισό τρισ. ευρώ ετησίως και το ένα τρίτο αφορά δημόσιο χρήμα, δήλωσε πρόσφατα ο Μάριο Ντράγκι, ο οποίος έχει αναλάβει να εκπονήσει σχέδιο για την ανταγωνιστικότητα της Ε.Ε.

330

δισ. ευρώ «έφυγαν» το 2023 από την Ευρώπη, καθώς οι Ευρωπαίοι διέθεσαν τις αποταμιεύσεις τους εκτός των συνόρων της ηπείρου.

Τι βλέπει η Fitch

Εάν εξαιρεθούν η ύφεση και η ανάκαμψη κατά την περίοδο της πανδημίας COVID-19 το 2020 και το 2021, το χάσμα μεταξύ της ανάπτυξης των ΗΠΑ και της Ευρωζώνης το 2023 ήταν το μεγαλύτερο από την εποχή της κρίσης κρατικού χρέους της Ευρωζώνης το 2013, σημειώνει ο επικεφαλής οικονομολόγος της Fitch, Μπράιαν Κόλτον.

Οι τέσσερις παράγοντες που άνοιξαν την «ψαλίδα»

Οι ανώτερες οικονομικές επιδόσεις των ΗΠΑ, ειδικά από το ξέσπασμα της πανδημίας και μετά, μπορούν να εξηγηθούν από τέσσερις κύριους παράγοντες, επισημαίνει η Αριαν Κέρτις, οικονομολόγος της Capital Economics. Πρώτον, η κρατική υποστήριξη κατά τη διάρκεια της πανδημίας ήταν μεγαλύτερη στις ΗΠΑ από ό,τι σε άλλες οικονομίες. Σύμφωνα με το ΔΝΤ, τα δημοσιονομικά μέτρα ανήλθαν σε περίπου 25% του ΑΕΠ στις ΗΠΑ, σε σύγκριση με 19% στο Ηνωμένο Βασίλειο και 11% κατά μέσον όρο στις μεγάλες οικονομίες της Ευρωζώνης. Ο συνδυασμός της επιτάχυνσης της κρατικής στήριξης και της μείωσης των δαπανών για υπηρεσίες κατά τη διάρκεια του lockdown επέτρεψε στα νοικοκυριά να συγκεντρώσουν ένα μεγάλο απόθεμα «υπερβάλλουσας αποταμίευσης» την περίοδο της πανδημίας. Οχι μόνον η κρατική στήριξη ήταν αρχικά μεγαλύτερη στις ΗΠΑ, αλλά τα νοικοκυριά στις ΗΠΑ ήταν πιο πρόθυμα από εκείνα στην Ευρώπη να μειώσουν αυτές τις «υπερβολικές αποταμιεύσεις». Πράγματι, τα νοικοκυριά στις ΗΠΑ χρησιμοποιούν αυτές τις αποταμιεύσεις τα τελευταία δύο χρόνια, όπως αποδεικνύεται από την πτώση του καθαρού επιτοκίου δανεισμού –που μετράει τις αποταμιεύσεις των νοικοκυριών μετά τις συνολικές δαπάνες– κάτω από τον μέσο όρο πριν από την πανδημία. Αλλά στην Ευρωζώνη τα καθαρά επιτόκια δανεισμού μετά βίας έπεσαν κάτω από τα προ πανδημίας επίπεδα. Οι ευρωπαϊκές οικονομίες γνώρισαν επίσης ένα σημαντικό εμπορικό σοκ μετά την εισβολή της Ρωσίας στην Ουκρανία στις αρχές του 2022. Σε αντίθεση με τις ΗΠΑ, η Ευρωζώνη είναι καθαρός εισαγωγέας ενέργειας. Η τιμή του ευρωπαϊκού φυσικού αερίου αυξήθηκε σε ιστορικά υψηλά επίπεδα, πάνω από 18 φορές τον μέσο όρο του 2018-19, σε σύγκριση με μια περίπου τριπλάσια αύξηση της τιμής του αμερικανικού φυσικού αερίου. Αυτό οδήγησε σε απότομη άνοδο του πληθωρισμού των τιμών καταναλωτή και παραγωγού, επιβαρύνοντας σε μεγάλο βαθμό τα ευρωπαϊκά νοικοκυριά και τις επιχειρήσεις. Τα παραπάνω εξηγούν γιατί τα πραγματικά εισοδήματα των νοικοκυριών διατηρήθηκαν καλύτερα στις ΗΠΑ, δίνοντας τη θέση τους σε ισχυρότερες καταναλωτικές δαπάνες από ό,τι σε άλλες προηγμένες οικονομίες.

Οχι μόνο η κρατική στήριξη ήταν αρχικά μεγαλύτερη στις ΗΠΑ, αλλά και τα νοικοκυριά ήταν πιο πρόθυμα από εκείνα στην Ευρώπη να μειώσουν τις «υπερβολικές αποταμιεύσεις».

Ωστόσο και η πλευρά της προσφοράς της οικονομίας ήταν επίσης ιδιαίτερα αδύναμη σε άλλες προηγμένες οικονομίες και ειδικά στις ευρωπαϊκές. Αυτό ισχύει ιδιαίτερα στη Γαλλία και στη Γερμανία, για παράδειγμα, όπου η αύξηση της παραγωγικότητας ήταν κατά μέσον όρο αρνητική τα τελευταία τέσσερα χρόνια. Αντίθετα, η αύξηση της παραγωγικότητας παρέμεινε ισχυρή στις ΗΠΑ και μάλιστα επιταχύνθηκε προς τα τέλη του 2023.

ITF WorldTennisTour™

ITF WTT
Kaeline Pro Series
Tournaments

CYPRUS

11.03 - 24.03
Robinson Cyprus
ALAMINOS

SAVE YOUR SEAT!

EMAIL: tennis@thoosa.cy.net

99462872 | 99382658

HOSTED BY

THOSA EVENT PLANNING

SPONSORED BY

KAELINE GROUP

FAMELINE HOLDING GROUP

SUPPORTED BY

REPUBLIC OF CYPRUS
DEPUTY MINISTRY OF TOURISM

LOVE CYPRUS sports

MEDIA SPONSORS

ΣΠΟΡ FM 95.0

24SPORTS

Μεγάλη αύξηση των αμυντικών δαπανών στην Ε.Ε.

Ο πόλεμος στην Ουκρανία αλλάζει τις προτεραιότητες των κρατών-μελών

Στελέχη των αμυντικών βιομηχανιών συγκλίνουν στην εκτίμηση ότι η τάση για αύξηση των αμυντικών δαπανών θα συνεχιστεί και μετά το τέλος του πολέμου στην Ουκρανία, εξαιτίας της γενικευμένης ανασφάλειας. Η σουηδική Saab έχει αυξήσει το προσωπικό της κατά 3.600 μέσα στα δύο χρόνια που έχουν μεσολαβήσει από τη ρωσική εισβολή στην Ουκρανία, ενώ η βρετανική BAE Systems παρουσιάζει αύξηση κερδών κατά 8% σε σύγκριση με τα επίπεδα του 2022.

Ο πόλεμος στην Ουκρανία λειτουργεί ως τροχοπέδη στις προσπάθειες της Ε.Ε. να αναβαθμίσει τη φθίνουσα ανταγωνιστικότητά της καθώς ανατρέπει τα δεδομένα και αλλάζει τις προτεραιότητες. Καλλιεργώντας το αίσθημα του κινδύνου και σε συνδυασμό με την προοπτική επιστροφής του Ντόναλντ Τραμπ στον Λευκό Οίκο και όσων αρνητικών εξελίξεων ενδέχεται να την συνοδεύσουν, ο πόλεμος στην Ουκρανία αναγκάζει τις ευρωπαϊκές κυβερνήσεις να δώσουν προτεραιότητα στην ασφάλεια και να αυξήσουν τις αμυντικές δαπάνες.

Εχοντας αναλάβει να εκπονήσει μελέτη για την αναβάθμιση της ευρωπαϊκής ανταγωνιστικότητας, ο πρώην πρόεδρος της ΕΚΤ Μάριο Ντράγκι έκρουσε για μια ακόμη φορά τον κώδωνα του κινδύνου, όταν υπενθύμισε στους Ευρωπαίους πολιτικούς τις θεμελιώδεις αλλαγές που έχουν επέλθει στην παγκόσμια τάξη πραγμάτων και τους κάλεσε να διασφαλίσουν το τάχιστο δυνατό τα απαιτούμενα κεφάλαια για εκτεταμένες επενδύσεις. Μιλώντας από την πόλη Γκεντ του Βελγίου όπου συναντήθηκε με τους υπουργούς Οικονομικών της Ε.Ε., ο κ. Ντράγκι υπογράμμισε πως «τα τελευταία χρόνια έχουν σημειωθεί βαθύτατες μεταβολές στην παγκόσμια τάξη πραγμάτων και επιφέρουν επιπτώσεις, μία εκ των οποίων είναι η επιτακτική ανάγκη να επενδύσει η Ευ-

Την ίδια στιγμή, σύμφωνα με τον Ντράγκι, χρειάζονται κολοσσιαία κεφάλαια σε σύντομο χρονικό διάστημα για αναβάθμιση της ευρωπαϊκής ανταγωνιστικότητας.

ρώπη κολοσσιαία ποσά και σε σχετικά σύντομο χρονικό διάστημα». Παράλληλα, υπογράμμισε ότι χρειάζονται τολμηρά μέτρα για να μπορέσει η Ε.Ε. να χρηματοδοτήσει τη μετάβαση στην πράσινη οικονομία και την ψηφιακή οικονομία και να καλύψει το κόστος των αμυντικών δαπανών, ενώ παράλληλα θα διατηρεί το ευρωπαϊκό κοινωνικό μοντέλο.

Ανάμεσα στις ιδέες που πρότεινε για την άντληση των απαιτούμενων κεφαλαίων, ο κ. Ντράγκι αναφέρθηκε στη δυνατότητα θέσπισης ενός ταμείου που θα έχει αποκλειστικό στόχο τη χρηματοδότηση των επενδύσεων αλλά και τη σύναψη συμφωνιών συνεργασίας ανάμεσα στον ιδιωτικό και τον δημόσιο τομέα με τη στήριξη της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων. Τις συστάσεις ακολούθησαν παρεμβάσεις άλλων Ευρωπαίων αξιωματούχων και μεταξύ άλλων προτάθηκε η έκδοση κοινού χρέους της Ε.Ε. στα πρότυπα του κοινού χρέους που εκδόθηκε με σκοπό την αντιμετώπιση της πανδημίας. Υπέρ της έκδοσης κοινού χρέους τάχθηκε ο επίτροπος Οικονομίας Πάολο Τζεντιλόνι, ο οποίος απευθυνόμενος σε δημοσιογράφους δήλωσε ότι η εμπειρία μας έχει δείξει πως η έκδοση κοινού χρέους αποτελεί «συνετό τρόπο» διαχείρισης των κρίσεων. Προσέθεσε μάλιστα ότι δεν βλέπει «κανένα λόγο να μη συνεχίσουμε με κοινή χρηματοδότηση των κοινών μας στόχων».

Την ίδια στιγμή, όμως, ο αντιπρόεδρος της Κομισιόν, Βάλντις Ντομπρόβσκις, τόνισε πως η Ε.Ε. πρέπει μεν να δράσει από κοινού αλλά οφείλει να δώσει πολύ μεγαλύτερη έμφαση και προσοχή στις αμυντικές της δυνατότητες. Στο ίδιο μήκος κύματος και ο Εσθονός υπουργός Οικονομίας Μαρτ Βόρκλαεφ, ο οποίος τόνισε πως «αν θέλουμε να προστατευτούμε και να ενισχύσουμε την αμυντική μας βιομηχανία, πρέπει να αυξηθούν οι αμυντικές δαπάνες». Εν μέσω της ανησυχίας που έχει καλλιεργήσει στην Ευρώπη η ρωσική εισβολή στην Ουκρανία και ο παρατεταμένος πόλεμος, οι περισσότερες χώρες έχουν ήδη αυξήσει τις αμυντικές δαπάνες. Στη διάρκεια του περασμένου έτους οι ευρωπαϊκές χώρες-μέλη της βορειοατλαντικής συμμαχίας και ο Καναδάς δαπάνησαν για την άμυνά τους 11% περισσότερα σε σύγκριση με το 2022. Οπως σχολίασε ο επικεφαλής του ΝΑΤΟ, Γενς Στόλτενμπεργκ, πρόκειται για μια «αύξηση άνευ προηγουμένου, ενώ σύμφωνα με τις εκτιμήσεις της βορειοατλαντικής συμμαχίας, το τρέχον έτος οι 18 από τις 31 χώρες-μέλη της θα διοχετεύσουν τουλάχιστον το 2% του ΑΕΠ τους σε αμυντικές δαπάνες. Πρόκειται για τον στόχο που είχαν θέσει από το 2014 και την προσάρτηση της Κριμαίας από τη Ρωσία και ο οποίος δεν είχε επιτευχθεί έως τώρα. Το αποτέλεσμα είναι η αύξηση της κερδοφορίας των ευρωπαϊκών αμυντικών βιομηχανιών, με τη σουηδική Saab να έχει αυξήσει το προσωπικό της κατά 3.600 μέσα στα δύο χρόνια που έχουν μεσολαβήσει από τη ρωσική εισβολή στην Ουκρανία. Σύμφωνα, άλλωστε, με τον διευθύνοντα σύμβουλο της σουηδικής βιομηχανίας, Μιχάελ Γιόχανσον, σχεδιάζει να προσλάβει άλλα 2.000 άτομα μέσα στο τρέχον έτος. Ομοίως η βρετανική BAE Systems παρουσιάζει αύξηση κερδών κατά 8% σε σύγκριση με τα επίπεδα του 2022, ενώ τα στελέχη των αμυντικών βιομηχανιών συγκλίνουν στην εκτίμηση ότι η τάση για αύξηση των αμυντικών δαπανών θα συνεχιστεί και μετά το τέλος του πολέμου στην Ουκρανία εξαιτίας της γενικευμένης ανασφάλειας. Σημειωτέον ότι στις αρχές Φεβρουαρίου το Διεθνές Ινστιτούτο Στρατηγικών Μελετών (IISS) ανακοίνωσε ότι σε παγκόσμιο επίπεδο οι αμυντικές δαπάνες αυξήθηκαν το περασμένο έτος κατά 9%.

BLOOMBERG, CNN

Η Κίνα οικοδομεί ένα εναλλακτικό σύστημα εμπορικών συναλλαγών

Ακόμη και στην αρχή του «μήνα του μέλιτος» που ακολούθησε την ένταξη της Κίνας στον Παγκόσμιο Οργανισμό Εμπορίου (ΠΟΕ) το 2001, ήταν σαφές ότι Ουάσιγκτον και Πεκίνο «μοιράζονταν το ίδιο κρεβάτι αλλά έκαναν διαφορετικά όνειρα», σύμφωνα με το κινεζικό ρητό. Ο τότε πρόεδρος των ΗΠΑ Μπιλ Κλίντον χαιρέτισε τη συμμετοχή της Κίνας ως «απομάκρυνση της κυβέρνησης [του Πεκίνου] από τεράστιους τομείς της ζωής των ανθρώπων» και προώθηση της πολιτικής μεταρρύθμισης. Ο τότε πγέτης της Κίνας Ζιάνγκ Ζεμίν όμως είχε διαφορετική άποψη. Προειδοποίησε ότι το πραγματικό κίνητρο της Αμερικής ήταν να «δυτικοποιήσει και να διχάσει τις σοσιαλιστικές χώρες».

Είκοσι και πλέον χρόνια αργότερα, αυτό το πρώιμο ρήγμα έχει μεγαλώσει. Ο ΠΟΕ είναι όμηρος των έντονων διχασμών μεταξύ ΗΠΑ και Κίνας, ενώ κλιμακώνεται η εμπορική τριβή μεταξύ Κίνας και Δύσης. Την ώρα που ο Οργανισμός παραπαίει, η Κίνα επιταχύνει τις προσπάθειες να οικοδομήσει μια εναλ-

Θωρακίζεται έναντι των ΗΠΑ με ένα δίκτυο διμερών συμφωνιών ελεύθερου εμπορίου, που επί του παρόντος απορροφάει το 40% των κινεζικών εξαγωγών.

λακτική εμπορική αρχιτεκτονική μακριά από την επιρροή των ΗΠΑ, με έμφαση στον αναπτυσσόμενο κόσμο. Κύρια στρατηγική του Πεκίνου είναι να αξιοποιήσει τους δεσμούς με τον «παγκόσμιο νότο» που ενισχύονται μέσω της Πρωτοβουλίας «Μία Ζώνη Ενας Δρόμος» (BRI), ενός επενδυτικού προγράμματος που ξεκίνησε το 2013 και μετράει περισσότερες από 140 χώρες στην Ασία, την Αφρική και τη Λατινική Αμερική. Το πλάνο περιστρέφεται γύρω από ένα δίκτυο διμερών «συμφωνιών ελεύθερου εμπορίου» με επίκεντρο την Κίνα (FTAs), οι οποίες επιτρέπουν το εμπόριο με χαμηλούς δα-

Κατά τους 12 μήνες έως το τέλος Οκτωβρίου του 2023, η Κίνα απέστειλε αγαθά αξίας 3,43 τρισ. δολαρίων σε όλο τον κόσμο και το δίκτυο ελεύθερου εμπορίου που έχει δημιουργήσει αντιπροσώπευε περίπου 1,3 τρισ. δολάρια.

σμούς ενώ παράλληλα προάγουν τις άμεσες επενδυτικές ροές. Αυτό το δίκτυο, το οποίο περιλαμβάνει επί του παρόντος 28 χώρες και εδάφη που καταλαμβάνουν σχεδόν το 40% των εξαγωγών της Κίνας, σημαίνει ότι εάν ο ΠΟΕ για κάποιο λόγο διαλυθεί, η Κίνα θα έχει τουλάχιστον ένα μερικό εφεδρικό σύστημα. Καμία από τις διμερείς συμφωνίες της σημειωτέον δεν περιλαμβάνει τις ΗΠΑ ή χώρες εντός της Ε.Ε. Η σπουδή της Κίνας να προστατεύσει το εμπόριό της αντανακλά την αγωνία της για τον μαρασμό του παγκόσμιου εμπορικού συστήματος μετά τον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο, απειλή που εντάθηκε το 2018 όταν ο τότε πρόεδρος των ΗΠΑ Ντόναλντ Τραμπ επέβαλε υψηλούς δασμούς στο εμπόριο με την Κίνα. Οι περισσότεροι αναλυτές δεν προβλέπουν δραστικά σενάρια όπως η κατάρρευση του ΠΟΕ, θεωρούν ωστόσο ότι πολλαπλές προκλήσεις που αντιμετωπίζει ο οργανισμός, όπως οι τεράστιες κρατικές επιδοτήσεις σε πολλά μεγάλα εμπορικά κράτη, θα μπορούσαν να τον υπονομεύσουν σημαντικά. Η υπογραφή διμερών και περιφερειακών συμφωνιών αποτελεί προτεραιότητα του Κινέζου πγέτη, Σι Τζινπίνγκ. «Η Κίνα θα προσπαθήσει να οικοδομήσει ένα πιο ανοιχτό και χωρίς αποκλεισμούς περιβάλλον για ανάπτυξη», είπε ο Σι σε ομιλία του τον περασμένο Σεπτέμβριο. Κινέζος εμπορικός αξιωματούχος, ο οποίος αρνήθηκε να κατονομαστεί, το έθεσε πιο έντονα. «Η Κίνα παίζει πγετικό ρόλο στο ελεύθερο εμπόριο, ενώ οι ΗΠΑ και η Ε.Ε. γίνονται πιο προστατευτικές».

Σύμφωνα με τους Financial Times, οι εξαγωγές εμπορευμάτων της Κίνας σε όλες τις χώρες και τις περιοχές που καλύπτονται από το δίκτυο FTAs περιελάμβαναν περίπου το 38% των παγκόσμιων εξαγωγών της κατά τους 12 μήνες έως το τέλος Οκτωβρίου του 2023. Δεδομένου ότι κατά τη διάρκεια αυτής της περιόδου, η Κίνα –ως μακράν ο μεγαλύτερος εξαγωγέας στον κόσμο– απέστειλε αγαθά αξίας 3,43 τρισ. δολαρίων σε όλο τον κόσμο, το εν λόγω δίκτυο αντιπροσώπευε περίπου 1,3 τρισ. δολάρια.

Η μεγαλύτερη επιτυχία της μέχρι σήμερα ήταν η ένταξη στην Περιφερειακή Συνολική Οικονομική Συνεργασία 15 χωρών (RCEP), μια τεράστια περιφερειακή συμφωνία που τέθηκε σε ισχύ το 2022. Τα μέλη της RCEP συνεισφέρουν περίπου το 1/3 του παγκόσμιου ΑΕΠ. Ο Μάικλ Πάουερ, ειδικός στις αναδυόμενες αγορές στο Ninety One, βλέπει την εμπορική δέσμευση της Κίνας με τις αναπτυσσόμενες χώρες ως απόδειξη ότι ο κόσμος γέρνει στον άξονά της. «Καθώς η Δύση ετοιμάζεται να αποσυνδεθεί από την Κίνα, ο υπόλοιπος κόσμος επαναπροσανατολίζεται προς αυτήν», λέει.

Αγκάθι για Ευρώπη η κυβερνητική Βαβέλ στη Γερμανία

Η Γερμανία, που άλλοτε χαρακτηριζόταν «ατμομηχανή» της Ευρώπης, αποτελεί πλέον όλο και μεγαλύτερο «αγκάθι» για το μπλοκ, καθώς οι διαφωνίες της κυβέρνησης εμποδίζουν την υλοποίηση καίριων στόχων της Ε.Ε. και επηρεάζουν ολόκληρη την ήπειρο.

Οι εσωτερικές διαμάχες στη γερμανική κυβέρνηση συνεργασίας και η επίδρασή τους στην Ευρώπη θεωρούνται «σύμπτωμα» μιας πολύ βαρύτερης ασθένειας: της ανεκπλήρωτης προσπάθειας της Γερμανίας να βρει ένα νέο οικονομικό μοντέλο, αφότου ο πόλεμος στην Ουκρανία διέκοψε απότομα την προμήθεια φθηνού φυσικού αερίου από τη Ρωσία και έσπασε εμπορικές διόδους, οι οποίες τροφοδοτούσαν επί δεκαετίες την κατά βάση εξαγωγική βιομηχανία της. Οταν ο Ολαφ Σολτς συμφώνησε στα τέλη του 2021 με τους Πράσινους και το FDP για δημιουργία κυβέρνησης, ήταν σαφές ότι θα δημιουργούνταν δυσκολίες. Ελάχιστοι όμως ανέμεναν ότι οι διαφορές τους θα είχαν επιπτώσεις σε ευρωπαϊκό επίπεδο. «Υπάρχει υπαιτιότητα – ακριβώς επειδή το FDP χάνει υποστηρικτές στη Γερμανία, ψάχνει τρόπο να βελτιώσει το προφίλ του σε προσεκτικά επιλεγμένα ευρωπαϊκά θέματα», εξήγησε στο Reuters Ευρωπαίος διπλωμάτης. Το Βερολίνο, βέβαια, συνέβαλε θετικά στις πρόσφατες αποφάσεις για οικονομική στήριξη στην Ουκρανία και τους νέους κανόνες για το δημοσιονομικό έλλειμμα. Σε άλλους τομείς, όμως, οι διαφορές δυσκόλεψαν την Ε.Ε. να υλοποιήσει τους στόχους της, συμπεριλαμβανομένου του ευρωπαϊκού «Green Deal». Τον περασμένο Μάρτιο, για παράδειγμα, ο υπουργός Μεταφορών Φόλκερ Βίσινγκ, του FDP, υπαναχώρησε τελευταία στιγμή από τη συμφωνία Γερμανίας και άλλων ευρωπαϊκών κυβερνήσεων, η οποία στόχευε στη μείωση των ρύπων διοξειδίου του άνθρακα από τα αυτοκίνητα.

Τα πράγματα περιπλέχθηκαν ακόμη περισσότερο τον περασμένο Νοέμβριο, όταν η απόφαση του γερμανικού συνταγματικού δικαστηρίου δημιούργησε «τρύπα» 60 δισ. ευρώ στον γερμανικό προϋπολογισμό. «Αυτό ήταν το σημείο καμπής. Τώρα, όλα όσα έχουν οικονομικές προεκτάσεις είναι εξαιρετικά δύσκολα», σχολίασε ο Ευρωπαίος διπλωμάτης. Το τελευταίο διάστημα το υπουργείο Μεταφορών, υπό τη διοίκηση του FDP, άσκησε πίεση για αλλαγές τελευταίας στιγμής σε έναν ευρωπαϊκό νόμο περί μείωσης των ρύπων CO2 από φορτηγά. Επίσης, λόγω αντιρρήσεων από το υπουργείο, απορρίφθηκε νόμος ο οποίος θα ενίσχυε τα δικαιώματα των εργαζομένων της «gig economy», της ευέλικτης μορφής εργασίας. Επίσης, η Γερμανία συνέβαλε στην απόρριψη νόμου που θα υποχρέωνε μεγάλες εταιρείες να εξακριβώσουν εάν οι εφοδιαστικές τους αλυσίδες χρησιμοποιούν καταναγκαστική εργασία ή προκαλούν περιβαλλοντικά προβλήματα.

Ο υπουργός Μεταφορών Φόλκερ Βίσινγκ του FDP υπαναχώρησε τελευταία στιγμή από τη συμφωνία Γερμανίας και άλλων ευρωπαϊκών κυβερνήσεων, για τη μείωση των ρύπων διοξειδίου του άνθρακα από τα αυτοκίνητα.

B-start
Κάνε καλή αρχή με Business Start
Ισχύουν όροι | Cyta Business Call Center 150
Ολοκληρωμένες Λύσεις για νέες επιχειρήσεις
Σταθερή | Ίντερνετ | Υπηρεσία Cloud | Κινητή
Δωρεάν εγκατάσταση και πολλά προνόμια
Μέχρι 25% έκπτωση στη μηνιαία συνδρομή για 12 μήνες
cyta business
Μαζί από την αρχή

Εκτόξευση των εταιρικών πτωχεύσεων διεθνώς το 2024

Η τέταρτη μεγαλύτερη αύξηση αναμένεται να καταγραφεί στην Ελλάδα

Οι κατασκευές και τα ακίνητα, που είδαν άλμα πτωχεύσεων διεθνώς στο τέλος του 2023, θα ενισχύσουν τον αριθμό επιχειρηματικών χρεοκοπιών και φέτος.

Της **ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ ΚΟΥΡΤΑΛΗ**

Την τέταρτη μεγαλύτερη αύξηση διεθνώς αναμένεται να καταγράψουν οι εταιρικές πτωχεύσεις στην Ελλάδα το 2024, κατά 27% και έπειτα από ισχυρή αύξηση και την περασμένη χρονιά, σε ένα γενικότερα δύσκολο έτος για τον επιχειρηματικό κόσμο λόγω της απόσυρσης των κρατικών μέτρων στήριξης, της επιβράδυνσης της ανάπτυξης, των πιέσεων στην κερδοφορία και του ακόμα υψηλού λειτουργικού κόστους, εκτιμά η Allianz Research. Οπως επισημαίνει, το 2023 καταγράφηκε ισχυρό άλμα των πτωχεύσεων και το 2024 ξεκίνησε με τις πτωχεύσεις να κινούνται πάνω από τα προ πανδημίας επίπεδα στις περισσότερες οικονομίες.

Σύμφωνα με τα στοιχεία που επεξεργάστηκε η Allianz, ο αριθμός των επιχειρηματικών πτωχεύσεων ανέκαμψε σε τρεις στις τέσσερις χώρες το 2023, με τις περισσότερες να καταγράφουν διψήφια αύξηση. Αυτή η ανάκαμψη ήταν σε μεγάλο βαθμό αναμενόμενη, όπως επισημαίνει, καθώς οι πτωχεύσεις που παρατηρήθηκαν το 2020 και το 2022 ήταν τεχνητά μειωμένες από τη μαζική κρατική στήριξη που προσέφεραν οι κυβερνήσεις στις επιχειρήσεις, πρώτα κατά τη διάρκεια της κρίσης της COVID-19 και στη συνέχεια μετά το σοκ από τον πόλεμο στην Ουκρανία, ιδίως στις τιμές ενέργειας στην Ευρώπη.

Σε παγκόσμιο επίπεδο, η μέση αύξηση των πτωχεύσεων επιταχύνθηκε από 23% το 2022 σε +29% το 2023, η ταχύτερη δυναμική από το 2009 (+33%). Η Δυτική Ευρώπη παρέμεινε βασικός «μοχλός» στην παγκόσμια άνοδο παρά τη βραδύτερη ανάκαμψη (+15% ετησίως) με σταθερή δυναμική σε επίπεδο Ευρωζώνης (+14%). Οι ΗΠΑ συνέβαλαν επίσης σημαντικά στην εικόνα, καταγράφοντας άνοδο (+40% ετησίως), ενώ η καλή εικόνα στην Κίνα (-14%) αντιστάθμισε την αύξηση των πτωχεύσεων που παρατηρήθηκε στις περισσότερες άλλες ασιατικές χώρες (Ιαπωνία, Νότια Κορέα, Αυστραλία, Χονγκ Κονγκ, Νέα Ζηλανδία).

Στην Ελλάδα οι πτωχεύσεις αυξήθηκαν κατά 30% το 2023, και ανήλθαν στις 30 από 23 το 2022, ωστόσο κινήθηκαν 52% χαμηλότερα από τα προ πανδημίας επίπεδα (στις 63 το 2019). Σε επίπεδο ποσοστού, η μεγαλύτερη αύξηση διεθνώς καταγράφηκε στην Ουγγαρία η οποία άγγιξε το 146% με 20.751 πτωχεύσεις το 2023 και ακολούθησε η Πολωνία (+70%). Σε απόλυτους αριθμούς η Γαλλία εμφανίζει τις χειρότερες επιδόσεις με 56.699 πτωχεύσεις εταιρειών το 2023 (+35%), και ακολουθούν το Ηνωμένο Βασίλειο με 28.289 (+15%) και η Ουγγαρία με 20.751 χρεοκοπίες.

Η Allianz αναμένει νέα επιτάχυνση των παγκόσμιων επιχειρηματικών πτωχεύσεων το 2024 (+9% ετησίως), πριν από σταθεροποίηση σε υψηλό επίπεδο το 2025. Τέσσερις στις πέντε χώρες θα δουν τις χρεοκοπίες επιχειρήσεων να αυξάνονται φέτος (+12% ετησίως κατά μέσον όρο), με τις μεγαλύτερες αυξήσεις να αναμένονται στην Ολλανδία (+31% ετησίως) στις ΗΠΑ (+28%), στην Ισπανία (+28%) και στην Ελλάδα (+27%), με τις πτωχεύσεις στη χώρα μας να φτάνουν τις 38 και να είναι ωστόσο 40% λιγότερες από ό,τι το 2019 και πριν από την πανδημία. Το 2025 αναμένεται αύξηση κατά 5% στις πτωχεύσεις στην Ελλάδα (40 σε απόλυτους αριθμούς), με τις συνολικές χρεοκοπίες ελληνικών εταιρειών το διάστημα 2019-2025 να φτάνει έτσι τις 304. Βέβαια αυτό απέχει πολύ από τα εταιρικά «λουκέτα» που καταγράφηκαν στη χώρα μας από το 2008 και το ξέσπασμα της παγκόσμιας χρηματοπιστωτικής κρίσης και της κρίσης χρέους που ακολούθησε, έως το 2018, τα οποία ξεπέρασαν τα 3.800, σύμφωνα πάντα με τα στοιχεία της Allianz. Κατά την Allianz, το 2024 θα είναι ένα έτος «ελέγχου πραγματικότητας» για τις επιχειρήσεις και την οικονομία, ειδικά στην Ευρώπη. Οι βασικότερες προκλήσεις που εντοπίζει είναι:

Η αναμενόμενη πίεση στην κερδοφορία λόγω της επιβράδυνσης της ανάπτυξης και της παγκόσμιας ζήτησης εν μέσω ακόμη υψηλού λειτουργικού κόστους και πιέσεων προσφοράς λόγω των γεωπολιτικών εντάσεων.

Επίσης, το γεμάτο εκλογικό ημερολόγιο για το 2024 θα προσθέσει στην οικονομική αβεβαιότητα, καθιστώντας πιο δύσκολο για τις εταιρείες να κάνουν ακριβείς προβλέψεις και επιχειρηματικά σχέδια. Παράλληλα, οι συνθήκες χρηματοδότησης και ρευστότητας εξακολουθούν να είναι «σφιχτές», με τις επιχειρήσεις να συνεχίζουν να αντιμετωπίζουν ακριβή χρηματοδότηση, διατηρώντας ανησυχίες για την ικανότητά τους να απορροφήσουν το κόστος δανεισμού και να μετριάσουν την πίεση στη συνολική κερδοφορία.

Γενικότερα, οι επιχειρήσεις που εκτίθενται περισσότερο στους κινδύνους της ασθενέστερης για μεγαλύτερο χρονικό διάστημα ζήτησης και του παρατεταμένου υψηλού κόστους χρηματοδότησης είναι αυτές των κλάδων των διακριτικών δαπανών (κατασκευές και λιανική πώληση μη βασικών αγαθών, ξενοδοχεία, εστιατόρια, τουρισμός και άλλες δραστηριότητες αναψυχής) και των κλάδων εντάσεως εργασίας (κατασκευές, οδικές συγκοινωνίες, ξενοδοχεία, εστιατόρια, υγειονομική περίθαλψη, συγκεκριμένες επιχειρηματικές υπηρεσίες). Οι κατασκευές και τα ακίνητα που είδαν άλμα πτωχεύσεων διεθνώς στο τέλος του 2023, θα ενισχύσουν επίσης τον αριθμό επιχειρηματικών χρεοκοπιών φέτος.

Η ακρίβεια αλλάζει τις διατροφικές συνήθειες των Αμερικανών

Οι Αμερικανοί αλλάζουν τις διατροφικές τους συνήθειες και αντικαθιστούν κάποια βασικά αλλά ακριβά είδη διατροφής με άλλα φθηνότερα για να αντιμετωπίσουν την ακρίβεια και τον πληθωρισμό. Καταναλώνουν ρύζι και φασόλια αντί για κρέας. Προγραμματίζουν γεύματα ένα μήνα νωρίτερα. Προσπαθούν να συγκεντρώσουν περισσότερο φαγητό στους κήπους της πίσω αυλής.

Σύμφωνα με σχετικό ρεπορτάζ της Wall Street Journal, το τμήμα του εισοδήματος των Αμερικανών που «καταβροχθίζει» η ακρίβεια των τροφίμων είναι πλέον το μεγαλύτερο που έχει καταγραφεί από το 1991. Ως εκ τούτου, οι πολίτες της υπερδύναμης προσπαθούν να διαχειριστούν την κατάσταση καταφεύγοντας σε μία σειρά από «στρατηγικές» για τις κουζίνες τους.

Πολλοί έχουν περιορίσει δραματικά τις βραδινές εξόδους για δείπνο, χρησιμοποιούν όλο και περισσότερο εκπτωτικά κουπόνια κάθε είδους, ενώ συχνά αγοράζουν περισσότερα χύμα προϊόντα και λιγότερα συσκευασμένα τρόφιμα, κρέας και βιολογικά λαχανικά. Μιλώντας στην αμερικανική εφημερίδα, ένα ζευγάρι από το Λας Βέγκας, η Σάρα Σμιθ και ο σύζυγός της, τόνισαν πως συνήθιζαν να ετοιμάζουν περίτεχνα δείπνα όπως το «κοτόπουλο του κυνηγού» ή γεμιστές χοιρινές μπριζόλες με φρέσκα μπαχαρικά και μυρωδικά. Τώρα μαγειρεύουν πολύ πιο απλά γεύματα όπως νουντλς με αυγά, τόνο σε κονσέρβα, κρεμμύδια και σκόρδο, που δεν είναι τόσο υγιεινά αλλά είναι πολύ πιο φθηνά. Η ίδια ομολογεί πως άλλαξε και τις καταναλωτικές της συνήθειες. Αυτές τις μέρες, σαρώνει τις «ευκαιρίες» στο τοπικό παντοπωλείο, καταφεύγοντας σε κρέας με έκπτωση που λήγει την ίδια ημέρα.

Αλλου είδους διέξοδο έχει βρει ο Μπέρναρντ Μπρόθμαν που επιχειρεί να διασφαλίσει μόνος του μια μικρή παραγωγή. Ο 67χρονος συνταξιούχος, που ήταν στέλεχος ανθρώπινου δυναμικού, καλλιεργεί τώρα διάφορα προϊόντα από την άνοιξη μέχρι το φθινόπωρο σε έναν κοινοτικό κήπο και σε έναν άλλο που έχτισε κοντά στο σπίτι του γιου του. Ξοδεύει περίπου 200 δολάρια σε λιπάσματα και σπόρους για το λάχανο, τα καρότα, τις ντομάτες και τα άλλα τρόφιμα που καλλιεργεί, αλλά εξοικονομεί εκατοντάδες σε λογαριασμούς παντοπωλείου καθ' όλη τη διάρκεια της σεζόν, επισημαίνει. «Είναι μεγάλη διαφορά από το να πηγαίνεις στο παντοπωλείο, τονίζει και διδάσκει στα εγγόνια του πώς να καλλιεργούν λαχανικά. Προσπαθεί να μαγειρεύει φαγητό σε μερίδες, καταψύχοντας ό,τι περισσεύει για μελλοντικές περιστάσεις. Η οικογένεια της Νάνσι Ράνταλ από το Χιούστον χρησιμοποιεί περισσότερο τα τρόφιμα που εξασφαλίζουν οι ίδιοι, δηλαδή τα ελάφια που κυνηγούν και τα ψάρια που πιάνουν. Η οικογένειά της ψαρεύει λυθρίνια στον Κόλπο του Μεξικού και πυροβολεί περίπου οκτώ ελάφια τον χρόνο, μεταποιώντας το κρέας σε λουκάνικο ελαφιού και μπριζόλες. Συνήθως, η εξαμελής οικογένεια καταψύχει και τρώει το κρέας σταδιακά κατά τη διάρκεια του έτους. Τώρα αγοράζουν λιγότερη πρωτεΐνη στο παντοπωλείο και καταναλώνουν τις δικές τους προμήθειες πιο γρήγορα, μερικές φορές έως και τέσσερις φορές την εβδομάδα. Αφού έβλεπε τα έξοδα του νοικοκυριού να αυξάνονται, η Ράνταλ ακύρωσε τις δαπάνες της οικογένειάς της, επιμένοντας ότι όλοι πρέπει να μειώσουν τα έξοδά τους κατά 30%.

Το τμήμα του εισοδήματος των Αμερικανών που «καταβροχθίζει» η ακρίβεια των τροφίμων είναι πλέον το μεγαλύτερο που έχει καταγραφεί από το 1991.

«Απλώς γινόμαστε πιο δημιουργικοί», λέει η 69χρονη διαιτολόγος από το Φίνιξ. Το κόστος ορισμένων προϊόντων έχει εκτοξευθεί μετά την πανδημία, αναφέρει. Η ίδια και ο σύζυγός της καταναλώνουν τώρα κονσερβοποιημένα προϊόντα σε προσφορά, ενώ η ίδια ασχολείται με μια τοπική τράπεζα τροφίμων και βλέπει περισσότερα νέα πρόσωπα τελευταία. Ακόμη και τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου του ομίλου, πολλά από τα οποία είναι συνταξιούχοι στελέχη και άλλοι επαγγελματίες, ψωνίζουν από αλυσίδες εκπτωτικών παντοπωλείων.

Αυξήσεις μισθών στα επίπεδα του 4% τα επόμενα χρόνια «βλέπει» η ΕΚΤ

Οι αυξήσεις των μισθών στην Ευρωζώνη θα παραμείνουν υψηλές τα επόμενα χρόνια, στην περιοχή του 4%, καθώς θα επιχειρείται η κάλυψη των απωλειών, λόγω των πρόσφατων πληθωριστικών επεισοδίων. Ο πληθωρισμός ωστόσο θα υποχωρήσει, πιθανώς νωρίτερα απ' τις προβλέψεις της ΕΚΤ, φτάνοντας στο όριο του 2% στα μέσα της φετινής χρονιάς. Οι παραπάνω προβλέψεις διατυπώνονται σε μελέτη αναλυτών της ΕΚΤ, η οποία βασίζεται σε μοντέλο των Μπερνάνκε και Μπλανσάρ (πρώην επικεφαλής της κεντρικής τράπεζας των ΗΠΑ και πρώην επικεφαλής οικονομολόγος του ΔΝΤ, αντίστοιχα) για τον πληθωρισμό.

Σε σχέση με τον πληθωρισμό, οι αναλυτές επισημαίνουν, πάντως, ότι υπάρχουν ακόμη ανοδικοί κίνδυνοι, λόγω προσδοκιών για τις μελλοντικές ενεργειακές τιμές. Επίσης, σημειώνουν ότι οι ελλείψεις της περιόδου της πανδημίας ίσως έχουν πιο επίμονη επίπτωση στον πληθωρισμό της Ευρωζώνης, απ' ό,τι είχε αρχικώς εκτιμηθεί.

Σύμφωνα με το μοντέλο, πρωτεύοντα ρόλο στον πληθωρισμό της Ευρωζώνης από το 2021 παίζουν οι παράγοντες της προσφοράς, που συνδέονται με τα σοκ των τιμών της ενέργειας και των τροφίμων. Από την άλλη πλευρά, βεβαίως, οι αναλυτές σημειώνουν ότι υπήρξε κι ένα πληθωριστικό σοκ που προήλθε από τον συνδυασμό της καταπιεσμένης δαπάνης και των υπερβολικών αποταμιεύσεων κατά την περίοδο του lockdown. Σύμφωνα με το μοντέλο, τα σοκ από την πλευρά της προσφοράς, δηλαδή στην ενέργεια και στα τρόφιμα, έχουν πιο προσωρινή επίπτωση στον πληθωρισμό, καθώς μειώνουν το εισόδημα και επομένως και τη ζήτηση.

Ο πληθωρισμός εκτιμάται ότι θα υποχωρήσει, πιθανώς, νωρίτερα απ' τις προβλέψεις της ΕΚΤ, φτάνοντας στο όριο του 2% στα μέσα της φετινής χρονιάς.

Οι αναλυτές σημειώνουν ότι ο συνδυασμός της ανάγκης ανάκτησης των απωλειών λόγω πληθωρισμού και των υψηλών πληθωριστικών προσδοκιών οδήγησαν σε υψηλές ονομαστικές αυξήσεις μισθών, αλλά δεν υπάρχουν μέχρι στιγμής ισχυρές ενδείξεις ότι η υπερθέρμανση της αγοράς εργασίας επέδρασε σημαντικά στον πληθωρισμό της Ευρωζώνης (αν και υπήρξε μια μικρή επίπτωση, πρόσφατα). Ο πληθωρισμός στην Ευρωζώνη οδηγήθηκε κυρίως από τις ενεργειακές τιμές το β΄ τρίμηνο του 2021 έως το α΄ τρίμηνο του 2023 και ακολούθησαν οι πιέσεις από τις τιμές των τροφίμων από το α΄ τρίμηνο του 2022. Με βάση τις εκτιμήσεις του μοντέλου, οι αυξήσεις των μισθών σταθεροποιήθηκαν γύρω στο 4,3% στο τέλος του 2023 και θα παραμείνουν υψηλές τουλάχιστον ώς το τέλος του 2025 (4% το 2024 και 4,2% το 2025).

Στο θέμα αναφέρθηκε στο Ευρωκοινοβούλιο η πρόεδρος της ΕΚΤ Κριστίν Λαγκάρντ, λέγοντας ότι οι μισθοί συνεχίζουν να αυξάνονται σε όλη την Ευρωζώνη αλλά οι επιχειρήσεις μπορεί να απορροφούν ένα μέρος της αύξησης αυτής μέσω χαμηλότερων περιθωρίων κέρδους. Πρόσθεσε πάντως ότι «η αύξηση των μισθών αναμένεται να γίνει ένας ολοένα και πιο σημαντικός καταλύτης στη δυναμική του πληθωρισμού τα επόμενα τρίμηνα».

Η ίδια είπε εξάλλου ότι ο πληθωρισμός αναμένεται να συνεχίσει την καθοδική του πορεία, αλλά το διοικητικό συμβούλιο της τράπεζας πρέπει να είναι βέβαιο ότι θα φτάσει στον στόχο του 2%. Το μοντέλο των Μπερνάνκε και Μπλανσάρ δείχνει ότι μετά την επιστροφή του πληθωρισμού στο 2% στα μέσα του 2024, ο δείκτης θα αυξηθεί και πάλι λίγο.

Η ευρωπαϊκή βιομηχανία εκπέμπει SOS

Ζητεί φθηνή ενέργεια και πακέτο επιδοτήσεων τύπου Μπάιντεν

Της **ΧΡΥΣΑΣ ΛΙΑΓΓΟΥ**

Με την προσδοκία ότι η επόμενη προεδρία της Κομισιόν που θα προκύψει από τις εκλογές του Ιουνίου θα στρέψει το βλέμμα της στην ευρωπαϊκή βιομηχανία και θα λάβει μέτρα για την αναστροφή του κλίματος αποβιομηχάνισης, σύσσωμος ο κλάδος απευθύνει επείγουσα έκκληση για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των ενεργοβόρων επιχειρήσεων.

Η ανθεκτικότητα των βιομηχανικών επιχειρήσεων της Ευρώπης έπειτα από δύο απανωτές κρίσεις, πανδημίας και ενεργειακή, συνεχίζει να δοκιμάζεται σε ένα διαρκώς μεταβαλλόμενο διεθνές περιβάλλον, όπου κυριαρχεί ο άνισος ανταγωνισμός από τρίτες χώρες, που άλλες φανερά και άλλες κρυφά στηρίζουν τη βιομηχανική τους παραγωγή.

Το υψηλό ενεργειακό κόστος και η αυξανόμενη πίεση για μείωση των εκπομπών άνθρακα είναι υπαρξιακού χαρακτήρα πρόκληση για την ενεργοβόρο βιομηχανία της Ευρώπης, που καλείται να υλοποιήσει τεράστιες επενδύσεις για να «πρασινίσει» τις εγκαταστάσεις της και να παραγάγει ουδέτερα κλιματικά προϊόντα, την ίδια στιγμή που η ζήτηση περιορίζεται, η παραγωγή σε βασικούς κλάδους έχει μειωθεί σημαντικά και εργοστάσια απειλούνται με κλείσιμο. Αυτή είναι η μεγάλη εικόνα της ευρωπαϊκής βιομηχανίας που προκάλεσε τη συστράτευση του κλάδου σε μια κοινή πρωτοβουλία για την ανατροπή της και την επαναφορά της Ευρώπης σε προορισμό για μεγάλες βιομηχανικές επενδύσεις.

Εβδομήντα τρεις ηγέτες επιχειρήσεων από 20 βιομηχανικούς κλάδους που απασχολούν 7,8 εκατ. εργαζόμενους στην Ευρώπη και εκπρόσωποι βιομηχανικών συνδέσμων, κατά τη διάρκεια της Συνόδου της Ευρωπαϊκής Βιομηχανίας που πραγματοποιήθηκε στο εργοστάσιο της BASF στην Αμβέρσα στις 20 Φεβρουαρίου, υπέγραψαν τη Διακήρυξη της Αμβέρσας για μια ευρωπαϊκή βιομηχανική συμφωνία και την παρουσίασαν στον Βέλγο πρωθυπουργό Αλεξάντερ ντε Κρόο και στην πρόεδρο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής Ούρσουλα φον ντερ Λάιεν.

Επιστροφή στον ρεαλισμό

Ο βιομηχανικός κόσμος της Ευρώπης με τη Διακήρυξη της Αμβέρσας στέλνει ένα σαφές μήνυμα στην Ευρώπη: Να στρέψει ξανά την προσοχή της στη βιομηχανία και να επιστρέψει στον ρεαλισμό αν θέλει να επανακτήσει τη χαμένη της ανταγωνιστικότητα. Στα άμεσα μέτρα που θα πρέπει να ληφθούν είναι μεταξύ άλλων ένα ευρωπαϊκό πακέτο κινήτρων τύπου Μπάιντεν για την ενίσχυση της ενεργειακής μετάβασης των επιχειρήσεων, ένα απλουστευμένο πλαίσιο κρατικών ενισχύσεων, άφθονη και φθηνή ενέργεια από ΑΠΕ και πυρηνικά, άρση των ρυθμιστικών εμποδίων, διασφάλιση επαρκών επιπέδων πρώτων υλών με την ενίσχυση της δυνατότητας εγχώριας εξόρυξης καθώς και εξασφάλιση ισότιμων όρων ανταγωνισμού για τις ενωσιακές βιομηχανίες τόσο στην εγχώρια όσο και στη διεθνή αγορά, συμπεριλαμβανομένης της προστασίας από τη «διαρροή άνθρακα» (της μεταφοράς της παραγωγής εκτός Ε.Ε. σε χώρες όπου οι περιβαλλοντικές δεσμεύσεις είναι περιορισμένες ή απουσιάζουν).

Μιλούν στην «Κ» οι επικεφαλής του ΣΕΒ Δημήτρης Παπαλεξόπουλος και της Eurometaux Ευάγγελος Μυτιληναίος.

Το υψηλό ενεργειακό κόστος και η αυξανόμενη πίεση για μείωση των εκπομπών άνθρακα είναι υπαρξιακού χαρακτήρα πρόκληση για την ενεργοβόρο βιομηχανία της Ευρώπης, που καλείται να υλοποιήσει τεράστιες επενδύσεις για να «πρασινίσει» τις εγκαταστάσεις της και να παράγει ουδέτερα κλιματικά προϊόντα, την ίδια στιγμή που η ζήτηση μειώνεται, η παραγωγή σε βασικούς κλάδους έχει μειωθεί σημαντικά και εργοστάσια απειλούνται με κλείσιμο.

Με τη Διακήρυξη της Αμβέρσας συντάσσεται και ο βιομηχανικός κόσμος της χώρας. «Αυτό που έχει σημασία είναι η επόμενη προεδρία της Ε.Ε. να δει πιο "ζεστά" το ζήτημα της ανταγωνιστικότητας της ευρωπαϊκής βιομηχανίας και να το βάλει ψηλά στην ατζέντα. Χωρίς να κάνει πίσω στο θέμα της κλιματικής αλλαγής, να υπάρξει μια καλύτερη ισορροπία στο τρίγωνο κλίμα - επάρκεια/κόστος ενέργειας - ανταγωνιστικότητα – να σταματήσει η αποβιομηχάνιση της Ευρώπης, η οποία έχει επιταχυνθεί τα δύο τελευταία χρόνια», δηλώνει στην «Κ» ο πρόεδρος του ΣΕΒ και επικεφαλής της Τσιμεντοβιομηχανίας Τιτάν Δημήτρης Παπαλεξόπουλος.

Σύμφωνα με τον ίδιο, η Ευρώπη είναι αναγκαίο να δημιουργήσει προϋποθέσεις για να μπορέσουν οι επιχειρήσεις να επιταχύνουν την πράσινη μετάβαση. «Να ενισχύσουμε τη δυνατότητα χρήσης νέων τεχνολογιών, αποθήκευσης και δέσμευσης άνθρακα, υδρογόνου, επιδοτώντας το τεχνολογικό ρίσκο που αναλαμβάνει μια εταιρεία, μειώνοντας τους χρόνους και την αβεβαιότητα. Να επανεξετάσουμε τον τρόπο εφαρμογής του CBAM έτσι ώστε να προστατεύσει αποτελεσματικά από τη διαρροή παραγωγής σε τρίτες χώρες», τονίζει και εξηγεί: Αν, για παράδειγμα, η παραγωγή αλουμινίου (που είναι υλικό του μέλλοντος) ή μεγάλο μέρος της χημικής βιομηχανίας μεταφερθεί κάπου αλλού, χάνονται ολόκληρα οικοσυστήματα, που δεν γυρνούν ποτέ πίσω, επηρεάζοντας την ικανότητα της Ευρώπης να παράγει σε πολλούς κλάδους.

Η πράσινη μετάβαση, σύμφωνα με τον πρόεδρο του ΣΕΒ, «είναι απαραίτητη και έχει ωραίο τελικό προορισμό, αλλά έχουμε υποτιμήσει το πόσο μεγάλο θα είναι το κόστος μέχρι να δούμε τα οφέλη. Στην κρίσιμη μεταβατική περίοδο κινδυνεύει να ενισχύσει τις ανισότητες, να δημιουργήσει αθέμιτο ανταγωνισμό και να οδηγήσει σε αποβιομηχάνιση». Αυτό, όπως τονίζει ο ίδιος, έχει γίνει αντιληπτό πλέον στις Βρυξέλλες και θα δούμε πώς θα τοποθετηθούν οι διάφορες χώρες.

Ανταγωνιστικότητα

«Με τη Διακήρυξη της Αμβέρσας, η Ευρώπη αναγνωρίζει ξεκάθαρα ότι απόλυτη προτεραιότητα της επόμενης επιτροπής δεν μπορεί παρά να είναι η ανάκτηση της χαμένης ανταγωνιστικότητας της Γηραιάς Ηπείρου, ξεκινώντας από την ενεργοβόρο βιομηχανία της, που δίνει δουλειά σε περίπου 8 εκατ. εργαζομένους μας και συμβάλλει με πάνω από 550 δισ. ευρώ στο ευρωπαϊκό ΑΕΠ, με ανυπολόγιστη συνδρομή στη διατήρηση και ανάπτυξη όλων των αλυσίδων αξίας που θεωρούμε δεδομένες για τη μετάβαση σε μία κλιματικά ουδέτερη οικονομία το 2050», δηλώνει στην «Κ» ο πρόεδρος της Eurometaux και επικεφαλής της Mytilineos Energy & Metals, Ευάγγελος Μυτιληναίος. Επισημαίνει ωστόσο ότι «αυτό δεν θα γίνει με ωραία λόγια, και μάλιστα στις παραμονές των ευρωεκλογών, αλλά με συγκεκριμένες πράξεις: ξεκινώντας από τη διασφάλιση πρόσβασης στην πιο ανταγωνιστική ενέργεια διεθνώς, την άμεση αναμόρφωση όλων των νομοθετικών δράσεων της τελευταίας πενταετίας που εισάγουν δυσβάστακτο κόστος στην ευρωπαϊκή παραγωγή, την καθιέρωση ενός υπεραντιπροέδρου της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τη Βιομηχανική Ανταγωνιστικότητα και την απτή ενεργοποίηση θετικών –όχι τιμωρητικών– πολιτικών για την πλήρη αναστροφή της αποβιομηχάνισης, καθιστώντας την Ευρώπη και πάλι τον πρώτο προορισμό για βιομηχανικές επενδύσεις». Χωρίς την ευρωπαϊκή ενεργοβόρο βιομηχανία, σύμφωνα με τον κ. Μυτιληναίο, δεν υπάρχει ούτε ανάπτυξη ούτε κοινωνική ευημερία, ούτε καινοτομία ούτε κλιματική μετάβαση. «Με τη Διακήρυξη τη Αμβέρσας ανοίγει η αυλαία: θα χειροκροτήσουμε όταν ξανανοίξουν τα κλειστά εργοστάσια και ανακοινωθούν επενδύσεις για νέα», σχολιάζει, επισημαίνοντας με εμφατικό τρόπο το μείζον πρόβλημα της αποβιομηχάνισης.

Από πλευράς της FuelsEurope, της ένωσης που εκπροσωπεί τη βιομηχανία παραγωγής καυσίμων, η γενική διευθύντρια Λιάνα Γούτα εξηγεί στην «Κ» γιατί η κλιματική ουδετερότητα της Ευρώπης δεν μπορεί να επιτευχθεί χωρίς ανανεώσιμα καύσιμα και προϊόντα.

«Η ευρωπαϊκή βιομηχανία καυσίμων συνυπέγραψε τη Διακήρυξη της Αμβέρσας και διεκδικεί ένα διακριτό ρόλο σε αυτή τη βιομηχανική συμφωνία της Ε.Ε. Ο κλάδος μας είναι αυτός που καλείται να παραγάγει τα προϊόντα αυτά που θα χρειαστεί η Ευρώπη στα επόμενα χρόνια για τις αεροπορικές, ναυτιλιακές αλλά και μέρος των οδικών μεταφορών, καθώς και για μέρος της βιομηχανικής αλυσίδας που στηρίζεται σε προϊόντα του κλάδου.

Το ταξίδι της μετάβασης έχει ξεκινήσει και όλα τα μέλη μας έχουν ξεκάθαρο όραμα, στρατηγικές και επενδυτικά σχέδια δισεκατομμυρίων. Πρόθεση και ελπίδα μας είναι να υλοποιήσουμε αυτές τις μεγάλες επενδύσεις στην Ευρώπη, έχοντας το κατάλληλο πλαίσιο», τονίζει η κ. Γούτα. Για την ίδια, αυτό είναι μονόδρομος, «αν η Ευρώπη θέλει πραγματικά να γίνει παγκόσμια ηγέτιδα στις κλιματικά ουδέτερες τεχνολογίες και προϊόντα, παραμένοντας ταυτόχρονα ενεργειακά ασφαλής, ανταγωνιστική και βιώσιμη, με άφθονη, προσιτή και κλιματικά ουδέτερη ενέργεια για όλους τους πολίτες της».

Οι 10 επείγουσες δράσεις για την ενίσχυση του κλάδου

Αίτημα της Διακήρυξης της Αμβέρσας είναι μια ευρωπαϊκή βιομηχανική συμφωνία, η οποία θα αποτελέσει τον πυρήνα της επόμενης στρατηγικής ατζέντας της Ε.Ε. 2024-2029, ενώ παράλληλα θα συμπληρώνει την Πράσινη Συμφωνία της Ε.Ε. Η βιομηχανική αυτή συμφωνία θα βασίζεται σε 10 δράσεις, όπως έχουν αποτυπωθεί στη διακήρυξη:

1. Να εκπονηθεί μια συνολική πρόταση για τη λήψη διορθωτικών μέτρων που θα αφορούν όλους τους σχετικούς υφιστάμενους κανονισμούς της Ε.Ε., η οποία θα αποτελέσει το πρώτο νομοθετικό κείμενο που θα υποβληθεί στον επόμενο θεσμικό κύκλο της Ε.Ε.

2. Να συμπεριλάβουν ισχυρή δημόσια χρηματοδότηση με ένα Ταμείο Ανάπτυξης Καθαρής Τεχνολογίας που θα τροφοδοτείται με μελλοντικά έσοδα από το ΣΕΔΕ (Σύστημα Εμπορίας Δικαιωμάτων Εκπομπών), στενά συντονισμένο με ένα απλουστευμένο πλαίσιο κρατικών ενισχύσεων, τηρώντας παράλληλα τους κανόνες της ενιαίας αγοράς.

3. Να καταστήσουν την Ευρώπη έναν ανταγωνιστικό πάροχο ενέργειας σε παγκόσμιο επίπεδο. Η επόμενη Ευρωπαϊκή Επιτροπή πρέπει να δώσει προτεραιότητα σε νέα έργα για την παραγωγή άφθονης και οικονομικά προσιτής ανανεώσιμης και πυρηνικής ενέργειας χαμηλών εκπομπών άνθρακα.

4. Να στοχεύσουν μέσω του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας καθώς και των διαρθρωτικών και περιφερειακών ταμείων στην ενοποίηση και στην οικοδόμηση παγκόσμιας κλίμακας υποδομών ενέργειας, ψηφιακής τεχνολογίας, CCUS και ανακύκλωσης στην Ε.Ε. το συντομότερο δυνατόν, αναδεικνύοντας αυτά τα σημαντικά έργα σε έργα κοινού ευρωπαϊκού ενδιαφέροντος. Να άρουν εμπόδια αδειοδότησης για έργα βιομηχανικού μετασχηματισμού. Στοχευμένα προγράμματα ώστε να είναι διαθέσιμο το κατάλληλο, εξειδικευμένο εργατικό δυναμικό.

5. Να μεριμνήσουν για την εξασφάλιση επαρκών επιπέδων πρώτων υλών στην Ε.Ε. μέσω της ενίσχυσης της εγχώριας δυνατότητας εξόρυξης, καθώς και της βιώσιμης επεξεργασίας και ανακύκλωσης κρίσιμης σημασίας πρώτων υλών, σε συνδυασμό με νέες παγκόσμιες συμπράξεις. Η Ε.Ε. θα πρέπει να εξετάσει όλα τα μέσα πολιτικής κατά του αθέμιτου ανταγωνισμού για να εξασφαλίσει πραγματικά ισότιμους όρους ανταγωνισμού για τις ενωσιακές βιομηχανίες τόσο στην εγχώρια όσο και στη διεθνή αγορά, συμπεριλαμβανομένης της προστασίας από τη «διαρροή» άνθρακα.

6. Να ενισχύσουν τη ζήτηση για προϊόντα καθαρών μηδενικών εκπομπών άνθρακα, χαμηλών εκπομπών άνθρακα, καθώς και για κυκλικά προϊόντα.

7. Να μεριμνήσουν για την ενίσχυση και τη βελτίωση της ενιαίας αγοράς. Να δημιουργήσουν μια ενιαία αγορά για τα απόβλητα και τα ανακυκλωμένα υλικά, καθώς και μια πραγματική ευρωπαϊκή αγορά ενέργειας.

8. Να καταστήσουν το πλαίσιο καινοτομίας πιο «έξυπνο». Να προωθήσουν την ψηφιοποίηση ως προϋπόθεση διεξαγωγής πρωτοποριακής έρευνας, καθώς και ως μέσο ενίσχυσης της αποτελεσματικότητας. Να προστατεύσουν τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας ώστε να αποκτήσει η Ευρώπη ανταγωνιστικό πλεονέκτημα.

9. Η νομοθεσία θα πρέπει να δημιουργήσει κίνητρα για τις επιχειρήσεις ώστε να επενδύουν σε καθαρές τεχνολογίες. Να αποτραπεί η υπερβολική υποβολή εκθέσεων, να διασφαλιστεί η συνοχή, να μείνει η Ευρώπη συντονισμένη με την πραγματικότητα στον χώρο της βιομηχανίας.

10. Να διασφαλιστεί ότι η δομή επιτρέπει την επίτευξη αποτελεσμάτων. Να οριστεί ο πρώτος αντιπρόεδρος που θα είναι επιφορτισμένος με την ευθύνη υλοποίησης της συμφωνίας της ευρωπαϊκής βιομηχανίας.

Η επόμενη Ευρωπαϊκή Επιτροπή πρέπει να δώσει προτεραιότητα σε νέα έργα για την παραγωγή άφθονης και οικονομικά προσιτής ανανεώσιμης και πυρηνικής ενέργειας χαμηλών εκπομπών άνθρακα.

Μπόνους στους οφειλέτες που είναι συνεπείς στις ρυθμίσεις τους

Του **ΠΡΟΚΟΠΗ ΧΑΤΖΗΝΙΚΟΛΑΟΥ**

Τη μείωση του ποσοστού παρακράτησης για όσους έχουν χρέη στο Δημόσιο και εισπράττουν χρήματα ή προχωρούν στην πώληση ακινήτων σχεδιάζει το οικονομικό επιτελείο σε συνεργασία με την Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων. Η μειωμένη παρακράτηση θα αφορά μόνο όσους είναι συνεπείς στις ρυθμίσεις και πληρώνουν κανονικά τις δόσεις τους. Σύμφωνα με τον σχεδιασμό από το 70% που ανέρχεται σήμερα το ποσοστό παρακράτησης θα μειωθεί κάτω από 50%. Αυτό σημαίνει ότι στην περίπτωση που κάποιος χρειάζεται ενημερότητα για είσπραξη χρημάτων από το Δημόσιο για παράδειγμα, αντί να παρακρατηθεί ποσοστό 70% θα παρακρατηθεί ποσοστό 50% ή μικρότερο, το οποίο θα σβήσει και τμήμα της οφειλής. Με βάση την πρόταση που εξετάζεται για να μειωθεί το ποσοστό παρακράτησης, θα πρέπει να συντρέχουν μία σειρά από προϋποθέσεις, όπως για παράδειγμα να μην έχουν χαθεί δόσεις, ο οφειλέτης να μην «μπαινοβγαίνει» σε ρυθμίσεις, και να μην υπάρχουν υποψίες τέλεσης φορολογικών αδικημάτων.

Εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις το ποσοστό παρακράτησης θα μειώνεται στο 50% ενδεχομένως και χαμηλότερα ανάλογα με το εάν πρόκειται για μεταβίβαση ακινήτων ή είσπραξη χρημάτων. Σύμφωνα με αρμόδιο παράγοντα, στις περιπτώσεις μεταβιβάσεων ακινήτων, οι φορολογούμενοι με ρυθμισμένα χρέη οι οποίοι είναι συνεπείς στην πληρωμή των μηνιαίων δόσεων των ρυθμίσεών τους θα επιβραβεύονται με μειωμένα ποσοστά παρακράτησης επί των τιμημάτων πώλησης των ακινήτων τους σε σύγκριση με εκείνους οι οποίοι δεν έχουν ρυθμίσει τις οφειλές τους ή είναι ασυνεπείς στις ρυθμίσεις τους κατά τη χορήγηση βεβαιώσεων οφειλών. Η ενημέρωση της ΑΑΔΕ θα είναι άμεση και η χορήγηση των βεβαιώσεων θα γίνεται ψηφιακά.

Μειώνεται κάτω από 50% το ποσοστό παρακράτησης για όσους έχουν χρέη προς την εφορία.

Σήμερα, για να μπορέσει η εφορία να εκδώσει τη φορολογική ενημερότητα πρέπει προηγουμένως ο οφειλέτης να έχει ενταχθεί σε πρόγραμμα ρύθμισης οφειλών ή έχει οφειλές μη ληξιπρόθεσμες ή σε αναστολή. Σε αυτές τις περιπτώσεις μπορεί να εκδοθεί αποδεικτικό ενημερότητας περιορισμένης ισχύος, η οποία δεν μπορεί να υπερβαίνει τον ένα μήνα.

Στις περιπτώσεις πώλησης ακινήτων, οι φορολογούμενοι με ρυθμισμένα χρέη, οι οποίοι πληρώνουν συστηματικά τις δόσεις, θα επιβραβεύονται με μειωμένα ποσοστά παρακράτησης επί των τιμημάτων πώλησης των ακινήτων τους και η χορήγηση των βεβαιώσεων θα γίνεται ψηφιακά από το υπ. Οικονομικών.

Τι προβλέπει σήμερα η νομοθεσία:

1. Μεταβίβαση ακινήτου. Εφόσον υπάρχουν οφειλές σε ρύθμιση ή οφειλές μη ληξιπρόθεσμες ή σε αναστολή το αποδεικτικό ενημερότητας εκδίδεται με ποσό παρακράτησης ποσοστού 70% επί του τιμήματος, εφόσον το τίμημα δεν υπολείπεται της αντικειμενικής αξίας, και έως το ύψος των ληξιπρόθεσμων ρυθμισμένων οφειλών στη φορολογική διοίκηση. Εάν υφίστανται ληξιπρόθεσμες οφειλές σε αναστολή άνω των 50.000 ευρώ, ορίζεται ποσοστό παρακράτησης 50% επί του τιμήματος, εφόσον αυτό δεν υπολείπεται της αντικειμενικής αξίας, και έως το ύψος των συνολικών οφειλών σε αναστολή.

2. Είσπραξη χρημάτων. Το ποσοστό της παρακράτησης διαμορφώνεται από 10% έως και 70% και ορίζεται από τον προϊστάμενο της αρμόδιας για την επιδίωξη της είσπραξης των οφειλών υπηρεσίας εντός των ακόλουθων κατά περίπτωση ορίων:

• 10% επί του εισπραττόμενου ποσού όταν η αιτία χορήγησης του αποδεικτικού είναι η είσπραξη χρημάτων και έχει καταβληθεί μέσω της ρύθμισης συνολικό ποσό μεγαλύτερο του 70% της ρυθμισμένης οφειλής.

• 30% επί του εισπραττόμενου ποσού όταν η αιτία χορήγησης του αποδεικτικού είναι η είσπραξη χρημάτων και έχει καταβληθεί μέσω της ρύθμισης συνολικό ποσό άνω του 50% έως και 70% της ρυθμισμένης οφειλής.

• 50% επί του εισπραττόμενου ποσού όταν η αιτία χορήγησης του αποδεικτικού είναι η είσπραξη χρημάτων και έχει καταβληθεί μέσω της ρύθμισης συνολικό ποσό άνω του 30% έως και 50% της ρυθμισμένης οφειλής.

• 70% επί του εισπραττόμενου ποσού όταν η αιτία χορήγησης του αποδεικτικού είναι η είσπραξη χρημάτων και έχει καταβληθεί μέσω της ρύθμισης συνολικό ποσό έως και 30% της ρυθμισμένης οφειλής.

3. Περιοδική είσπραξη χρημάτων. Το ποσοστό παρακράτησης ορίζεται στο 10% επί του εισπραττόμενου ποσού εφόσον το ποσό της ρυθμισμένης οφειλής που υπολείπεται δεν υπερβαίνει τις 20.000 ευρώ. Εάν η συνολική εναπομένουσα ρυθμισμένη οφειλή είναι άνω των 20.000 ευρώ, τότε το ποσοστό που θα παρακρατείται από τα χρήματα θα πρέπει:

• Να αντιστοιχεί στην κάλυψη μιας δόσης της τηρούμενης ρύθμισης / ρυθμίσεων που έπονται της ημερομηνίας κατάθεσης του αιτήματος χορήγησης του αποδεικτικού ενημερότητας και

• Να ανέρχεται σε ποσοστό τουλάχιστον 10% του εισπραττόμενου ποσού, αλλά να μην υπερβαίνει το 30% αυτού.

Κέρδη 231,5 εκατ. για το «Ελ. Βενιζέλος» το '23

Του **ΔΗΜΗΤΡΗ ΔΕΛΕΒΕΓΚΟΥ**

Αύξηση μεγεθών εμφάνισε κατά τη χρήση του 2023 το αεροδρόμιο «Ελευθέριος Βενιζέλος», το οποίο δρομολογεί σημαντικές επενδύσεις για την αύξηση της χωρητικότητάς του. Πέρυσι η εταιρεία ενίσχυσε κατά 26,6%, σε περίπου 604 εκατ. ευρώ, τον κύκλο εργασιών, έχοντας αυξήσει τα προσαρμοσμένα λειτουργικά κέρδη κατά 16,7%, σε 367 εκατ. ευρώ. Τα καθαρά κέρδη διευρύνθηκαν σε ποσοστό της τάξεως του 38%, σε 231,5 εκατ. ευρώ, με τη «Διεθνής Αερολιμένας Αθηνών» (ΔΑΑ) να προτείνει τη διανομή μεικτού μερίσματος 0,33 ευρώ ανά μετοχή.

«Είμαστε στην ευχάριστη θέση να ανακοινώσουμε τις ισχυρές οι-

Σχέδιο επέκτασης του ΔΑΑ για αύξηση της δυναμικότητάς του σε 33 εκατ. επιβάτες ετησίως.

κονομικές επιδόσεις μας για το οικονομικό έτος 2023, το οποίο παρουσίασε αύξηση 26,6% σε σύγκριση με το 2022 ως προς τα συνολικά έσοδα, που ανήλθαν σε 603,7 εκατ. ευρώ. Είναι θετικό το γεγονός ότι καταγράφηκαν σημαντικές αυξήσεις στα έσοδα τόσο από τις αεροπορικές όσο και από τις μη αεροπορικές δραστηριότητες. Είμαστε ιδιαίτερα ικανοποιημένοι με την ισχυρή ανάκαμψη του δικτύου μας, με περισσότερους προορισμούς, αυξημένες συχνότητες και με την επιτυχημένη δραστηριότητα ανάπτυξης δρομολογίων, καθώς και με τα σημαντικά βήματα που έγιναν στην εμπορική ανάπτυξη.

Επιπλέον, το 2023 σηματοδότησε ένα ιστορικό ορόσημο για την εταιρεία μας, καθώς επικεντρωθήκαμε στην εισαγωγή στο Χρηματιστήριο Αθηνών, η οποία ολοκληρώθηκε τον Φεβρουάριο του 2024. Αυτό το σημαντικό επίτευγμα αποτελεί απόδειξη της αδιάλειπτης αφοσίωσης και της εξαιρετικής επιμέλειας των ανθρώπων μας. Οι επιδόσεις μας αντικατοπτρίζουν την ανθεκτικότητα και την επιχειρηματική δυναμική της εταιρείας.

Συνεχίζουμε με στόχο τη βέλτιστη εξυπηρέτηση των πελατών μας και τη δημιουργία αξίας για όλους τους συμμετόχους μας», ανέφερε ο διευθύνων σύμβουλος της ΔΑΑ Ιωάννης Παράσχης.

Το 2023 η Αθήνα συνδέθηκε απευθείας με τακτικά δρομολόγια με 156 προορισμούς - πόλεις (143 το 2022 και 157 το 2019) σε 57 χώρες (50 το 2022 και 55 το 2019), που εξυπηρετήθηκαν από 66 αεροπορικές εταιρείες (66 το 2022 και 66 το 2019). Οι κινήσεις αεροσκαφών ανήλθαν σε 241.605, δηλαδή 13,2% πάνω από τα επίπεδα του 2022 και 7,1% πάνω από τα αντίστοιχα επίπεδα του 2019.

Το «Ελ. Βενιζέλος» εμφανίζει άνοδο εσόδων και από μη αεροπορικές δραστηριότητες, που αφορούν κατά βάση το λιανικό εμπόριο, την εστίαση και τη μίσθωση αυτοκινήτων. Αυτού του είδους οι πρόσοδοι ενισχύθηκαν κατά 23,2%, σε περίπου 135 εκατ. ευρώ.

Με την επιβατική κίνηση να έχει φτάσει τα 28,17 εκατ. το 2023, η εταιρεία εκτιμά ότι η ζήτηση για ταξίδια θα συνεχιστεί, με τα όρια δυναμικότητας των τερματικών σταθμών να έχουν επιτευχθεί, όπως προβλέπονται από τη σύμβαση ανάπτυξης αεροδρομίου. Γι' αυτό η εταιρεία έχει ξεκινήσει την υλοποίηση του χωροταξικού σχεδίου με στόχο την αύξηση της δυναμικότητας των εγκαταστάσεών της σε 33 εκατομμύρια επιβάτες ετησίως, μέσω της επέκτασης του κύριου και του δορυφορικού αεροσταθμού (συμπεριλαμβάνοντας αύξηση των εμπορικών περιοχών σε ποσοστό άνω του 60%), της κατασκευής πρόσθετων θέσεων στάθμευσης αεροσκαφών, καθώς και ενός νέου πολυώροφου κτιρίου στάθμευσης οχημάτων. Στόχος του «Ελ. Βενιζέλος» είναι να ολοκληρώσει τις κατασκευές έως το τέλος του 2028. Το συνολικό κόστος του χωροταξικού σχεδίου τοποθετείται σε 650 εκατ. ευρώ.

Επιδοτήσεις και δάνεια 1,5 δισ. για νέα πράσινα επιβατηγά πλοία

Από ΕΣΠΑ, Ταμείο Ανάκαμψης – Επαφές με Κομισιόν για επιπλέον πόρους

Του **ΗΛΙΑ Γ. ΜΠΕΛΛΟΥ**

Κοντά στην εξασφάλιση επιδοτήσεων και πιστώσεων της τάξεως του 1,5 δισ. ευρώ για τη χρηματοδότηση νέων ακτοπλοϊκών οχηματαγωγών επιβατηγών πλοίων, που θα περιορίζουν δραστικά τις εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα του κλάδου, βρίσκεται ο υπουργός Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής Χρήστος Στυλιανίδης. Ο υπουργός και πρώην επίτροπος της Ε.Ε. έχει ήδη συμφωνήσει με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή αλλά και τα συναρμόδια υπουργεία, όπως το Μεταφορών, για κονδύλια ύψους περίπου 580 εκατ. ευρώ από το ΕΣΠΑ και το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας

Με τα ίδια κεφάλαια των επιλέξιμων ακτοπλοϊκών ο συνολικός προϋπολογισμός αναμένεται να προσεγγίσει τα 2 δισ.

Από το 2029 και μετά το σύνολο της ελληνικής ακτοπλοΐας εντάσσεται στο ευρωπαϊκό σύστημα εμπορίας ρύπων (ETS), που σημαίνει ότι οι εταιρείες θα πρέπει να αγοράζουν δικαιώματα προκειμένου να συνεχίσουν να χρησιμοποιούν ναυτιλιακό πετρέλαιο.

για τη χρηματοδότηση τέτοιων δράσεων αλλά και τη βελτίωση στοχευμένων λιμενικών υποδομών, σε νησιωτικούς κυρίως προορισμούς. Παράλληλα, συνεχίζει τη διαβούλευση με τις Βρυξέλλες προκειμένου να βρει τους επιπλέον πόρους, οι οποίοι ενδέχεται να περιλαμβάνουν και αμιγείς επιδοτήσεις. Εφόσον ολοκληρωθούν οι σχετικές διεργασίες εκτιμάται πως το συνολικό ποσό επιδοτήσεων και άτοκων δανείων θα αγγίξει και θα ξεπεράσει το 1,5 δισ. ευρώ. Σε συνδυασμό με τα ίδια κεφάλαια με τα οποία θα συμμετάσχουν οι επιλέξιμες ακτοπλοϊκές επιχειρήσεις, ο συνολικός προϋπολογισμός για τέτοιες δράσεις αναμένεται να προσεγγίσει ενδεχομένως ακόμη και τα 2 δισ. ευρώ.

Επιλέξιμες θα είναι εκείνες οι επιχειρήσεις που θα συμμετάσχουν και θα κερδίσουν μια σειρά διαγωνισμών για την εκτέλεση δημοσίων συμβάσεων που θα διενεργήσει το υπουργείο. Οι συγκεκριμένες συμβάσεις θα είναι μακροπρόθεσμες, θα έχουν δηλαδή δεκαετή διάρκεια και θα μπορέσουν έτσι να προικίσουν με προβλεψιμότητα τις ταμειακές ροές που θα παράγει η λειτουργία των συγκεκριμένων πράσινων πλοίων, διευκολύνοντας με αυτό τον τρόπο την πρόσβασή τους σε τραπεζικό δανεισμό ή και στην εγχώρια ομολογιακή αγορά. Επιπλέον, η λειτουργία των πλοίων αυτών θα είναι ανταγωνιστική με δεδομένο ότι από το 2029 και μετά το σύνολο της ελληνικής ακτοπλοΐας εντάσσεται στο ευρωπαϊκό σύστημα εμπορίας ρύπων (ETS), που σημαίνει ότι οι εταιρείες θα πρέπει να αγοράζουν δικαιώματα προκειμένου να συνεχίσουν να χρησιμοποιούν ναυτιλιακό πετρέλαιο. Ήδη από την 1η Ιανουαρίου φέτος τα πλοία που εκτελούν γραμμές προς την Ιταλία αλλά και οι απευθείας συνδέσεις με την Κρήτη έχουν επιβαρυνθεί με την ένταξή τους στο ETS, ενώ η εξαίρεση για τα υπόλοιπα δρομολόγια εκπνέει σε μια πενταετία.

Τα νέα αυτά πράσινα πλοία κατά πάσα βεβαιότητα θα είναι διπλού καυσίμου, δηλαδή βραχυπρόθεσμα θα έχουν τη δυνατότητα να κινηθούν με διαθέσιμα φιλικότερα προς το περιβάλλον καύσιμα, όπως το φυσικό αέριο, και κατόπιν, όταν διευρυνθεί η χρήση καθαρότερων τεχνολογιών πρόωσης, όπως για παράδειγμα η μεθανόλη, θα μπορούν εύκολα να μετατρέψουν τα συστήματα πρόωσής τους ώστε να περάσουν σε λειτουργία μηδενικών εκπομπών ρύπων διοξειδίου του άνθρακα. Με τις σχετικές επιδοτήσεις και τη νέα αρχιτεκτονική για συμβάσεις δημόσιας υπηρεσίας, η κυβέρνηση και ο υπουργός Χρήστος Στυλιανίδης διασφαλίζουν τους απαραίτητους πόρους για την πράσινη μετάβαση της ακτοπλοΐας, επιταχύνοντας συνολικά και την ευρύτερη επίδοση της χώρας στην προσπάθεια για δραστική μείωση και εντέλει μηδενισμό των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα, σύμφωνα και με τις δεσμεύσεις στους πανευρωπαϊκούς στόχους που έχουν τεθεί. Υπενθυμίζεται ότι η Ελλάδα λειτουργεί εντός του πλαισίου Fit for 55, ενός πακέτου στόχων και μέτρων της Ευρωπαϊκής Ενωσης που έχει σχεδιαστεί για τη μείωση των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου κατά 55% έως το 2030. Το πακέτο αυτό αποτελεί μέρος της στρατηγικής της Ε.Ε. για την Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία που παρουσιάστηκε για πρώτη φορά τον Δεκέμβριο του 2019. Η Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία, που εγκρίθηκε το 2020, είναι ένα σύνολο πρωτοβουλιών πολιτικής από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή με πρωταρχικό στόχο να καταστήσει την Ευρωπαϊκή Ενωση ουδέτερη (net zero) για το κλίμα έως το 2050.

GoGordian REAL ESTATE

Ακίνητα υψηλής απόδοσης

Price drop 0%

Go yield
Ακίνητα υψηλής απόδοσης!

Τουριστικό συγκρότημα διαμερισμάτων στην Πόλη Χρυσοχούς, Πάφος

- Τουριστικό συγκρότημα διαμερισμάτων, ιδανικό για επένδυση με προοπτικές για υψηλό εισόδημα.
- Βρίσκεται 1,5 χλμ. από το λιμάνι του Λατσιού και 1 χλμ. από το κέντρο της Πόλης Χρυσοχούς.
- Η Gordian κατέχει το 84% του συνόλου του έργου που αντιστοιχεί σε 97 στούντιο διαμερίσματα, ένα εστιατόριο, 2 εμπορικούς χώρους (καταστήματα) και ένα σαλόνι/χώρο υποδοχής.
- Το ακίνητο λειτουργεί ως ξενοδοχειακά - εξοχικά διαμερίσματα προς ενοικίαση.
- Ιδιοκτήτης: Belusen Limited (Gordian SPV)

Ref: 8477

Η ιδανική επενδυτική ευκαιρία!

7777 5656
www.gogordian.com

από €4.500.00 τώρα €4.000.000

Δημοσιονομική στενότητα διαρκείας

Η Ελλάδα θα πρέπει να επιτυγχάνει πρωτογενές πλεόνασμα άνω του 2% του Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος τα επόμενα χρόνια

Της **ΕΙΡΗΝΗΣ ΧΡΥΣΟΛΩΡΑ**

Ειδική μεταχείριση στις επενδύσεις του ΕΣΠΑ, όπως και στις αμυντικές δαπάνες, επιφυλάσσει τελικά το νέο Σύμφωνο Σταθερότητας, διευκολύνοντας χώρες όπως η Ελλάδα να εκτελέσουν με ευελιξία τα επενδυτικά τους προγράμματα και να μη χάσουν κοινοτικά κονδύλια.

Συγκεκριμένα, στις πρόσφατες διαπραγματεύσεις για τις τελευταίες λεπτομέρειες του νέου συμφώνου, συμφωνήθηκε ότι θα εξαιρούνται από την αύξηση των καθαρών πρωτογενών δαπανών όχι μόνο τα κοινοτικά κονδύλια του ΕΣΠΑ, αλλά και η εθνική συμμετοχή στο συγχρηματοδοτούμενο αυτό πρόγραμμα. Το ΕΣΠΑ 2021-2027 έχει έναν προϋπολογισμό περίπου 6 δισ. ευρώ ετησίως για την προσεχή 4ετία, εκ των οποίων περίπου 2 δισ. ευρώ ετησίως είναι η εθνική συμμετοχή. Ετσι, με βάση το νέο σύμφωνο, αν μια χρονιά χρειαστεί να επιταχυνθεί ο ρυθμός και να δαπανηθούν περισσότερα κεφάλαια, η αύξηση δεν θα υπολογιστεί στις καθαρές πρωτογενείς δαπάνες και δεν θα κινδυνεύσει η χώρα να τεθεί σε διαδικασία υπερβολικού ελλείμματος.

Αυτό είναι σημαντικό, ιδίως για τα τελευταία έτη του ΕΣΠΑ, καθώς τότε επιχειρείται να καλυφθούν τα κενά των προηγούμενων, με επιπλέον εντάξεις έργων και δαπάνες, ώστε να μη χαθούν κοινοτικά κονδύλια. Αντιστοίχως, όπως είναι γνωστό, μια αύξηση των καθαρών πρωτογενών δαπανών που θα οφείλεται στις αμυντικές δαπάνες δεν θα θεωρείται ότι οδηγεί σε παραβίαση του ορίου.

Οι καθαρές πρωτογενείς δαπάνες είναι το νέο κριτήριο με βάση το οποίο θα καταρτίζονται τα τετραετή Δημοσιονομικά - Διαρθρωτικά Προγράμματα των κρατών-μελών της Ευρωπαϊκής Ενωσης, όπως προβλέπει το νέο σύμφωνο. Εφόσον επικυρωθεί από την Ολομέλεια του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, το νέο σύμφωνο θα τεθεί σε εφαρμογή από το 2025. Η Κομισιόν θα καθορίσει, μετά τις ανοιξιάτικες προβλέψεις του Μαΐου και με βάση αυτές, τα επιτρεπτά ανώτατα όρια αύξησης των καθαρών πρωτογενών δαπανών των κρατών-μελών για μια περίοδο 4ετίας 2025-2028. Στη συνέχεια, τα κράτη-μέλη θα διαμορφώσουν αναλόγως τα 4ετή δημοσιονομικά - διαρθρωτικά τους προγράμματα. Κατ' αρχάς ορίστηκε η 20ή Σεπτεμβρίου ως ημερομηνία υποβολής των προγραμμάτων, αν και εκτιμάται ότι θα υπάρξει σχετική ευελιξία. Ορισμένα κράτη-μέλη ενδέχεται να επιδιώξουν τριετή παράταση στα προγράμματά τους. Εκτιμάται ότι η Ιταλία και η Γαλλία ίσως είναι ανάμεσα σε αυτά. Στο ελληνικό υπουργείο Οικονομικών, ωστόσο, αποκλείουν τέτοιο ενδεχόμενο για την Ελλάδα, καθώς θεωρούν ότι οι στόχοι που θα τεθούν για τον ρυθμό αύξησης των καθαρών πρωτογενών δαπανών θα είναι εφικτοί.

Τα τετραετή προγράμματα δεν θα αλλάζουν. Θα εγκριθούν μία φορά από το ECOFIN και θα παρακολουθούνται σε ετήσια βάση από την Κομισιόν.

Ποιοι θα είναι, όμως, οι στόχοι αυτοί; Σύμφωνα με πηγές του υπουργείου Οικονομικών, αναμένονται στόχοι συμβατοί με την επίτευξη πρωτογενών πλεονασμάτων 2,1%-2,2% του ΑΕΠ κάθε χρόνο. Ηδη από το περυσινό Πρόγραμμα Σταθερότητας (που θα αντικατασταθεί τώρα από τα Δημοσιονομικά - Διαρθρωτικά Προγράμματα) η κυβέρνηση είχε προβλέψει τέτοιας τάξης πρωτογενή πλεονάσματα. Επομένως, θεωρεί ότι μπορεί να καλύψει και τους νέους στόχους, σε όρους πρωτογενών πλεονασμάτων, που θα τεθούν. Ηδη άλλωστε από φέτος η Επιτροπή έθεσε στόχο καθαρών πρωτογενών πλεονασμάτων, που στην περίπτωση της Ελλάδας ήταν 2,6%, ενώ στην πράξη δεν αναμένεται να ξεπεράσει το 1%.

Ο στόχος των προγραμμάτων είναι να ακολουθεί καθοδική πορεία το χρέος – στην περίπτωση χωρών όπως η Ελλάδα, με χρέος πάνω από 90% του ΑΕΠ, πρέπει να εξασφαλίζεται μείωση τουλάχιστον 1% του ΑΕΠ τον χρόνο, ενώ για χώρες με χρέος 60%-90% η απαιτούμενη μείωση είναι 0,5% του ΑΕΠ. Η μείωση πρέπει να επιτυγχάνεται κατά μέσον όρο, επομένως, αν μια χρονιά υπάρξει υστέρηση, την επόμενη πρέπει να διορθωθεί. Σημειώνεται ότι τα τετραετή προγράμματα δεν θα αλλάζουν. Θα εγκριθούν μία φορά από το ECOFIN, το προσεχές φθινόπωρο, και θα παρακολουθούνται σε ετήσια βάση από την Κομισιόν.

Δύσκολα τα έκτακτα δώρα

Η μεγαλύτερη αυτή διάρκεια προσφέρει ευελιξία και αντικυκλικότητα. Η κεντρική ιδέα είναι ότι αν κάτι πάει στραβά τη μια χρονιά, επειδή π.χ. επιβραδύνθηκε ο ρυθμός ανάπτυξης, το διορθώνει το κράτος-μέλος την επόμενη ή μεθεπόμενη, που θα επιταχυνθεί. Ετσι, δεν χρειάζεται να στραγγαλίσει την οικονομία του περικόπτοντας δαπάνες σε μια χρονιά ύφεσης, λειτουργώντας προκυκλικά, όπως έκανε η Ελλάδα τα πρώτα ιδίως μνημονιακά χρόνια. Αυτή η ευελιξία, όμως, έχει και την άλλη όψη της. Ετσι, αν μια χρονιά πάει καλύτερα από τις προβλέψεις και τα έσοδα του προϋπολογισμού είναι μεγαλύτερα, δεν θα μπορεί να αυξήσει τις δαπάνες του το κράτος-μέλος για να κάνει παροχές πέραν όσων είχαν προβλεφθεί στο 4ετές πρόγραμμα. Τέλος, δηλαδή, στον «δημοσιονομικό χώρο» που κυνηγούσε συστηματικά η κυβέρνηση τα προηγούμενα χρόνια για τα διάφορα έκτακτα «δώρα». Ο μόνος τρόπος για έξτρα δαπάνες θα είναι να επιβληθεί ένας πρόσθετος φόρος. Το πρόγραμμα θα συνοδεύεται και από δεσμεύσεις για μεταρρυθμίσεις, εξ ου και αποκαλείται Δημοσιονομικό - Διαρθρωτικό. Ουσιαστικά θα ενσωματώνει το Πρόγραμμα Μεταρρυθμίσεων που υπέβαλαν έως τώρα τα κράτη-μέλη μαζί με τα Προγράμματα Σταθερότητάς τους.

Διαμορφώθηκε στο 10,4% το ποσοστό ανεργίας τον Ιανουάριο

Σε... στατιστική αστοχία οφείλεται η υποχώρηση της ανεργίας σε ποσοστό κάτω του 10%, όπως κατέγραψαν τα στοιχεία της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής (ΕΛΣΤΑΤ). Ετσι, όχι μόνο τον Ιανουάριο του 2024 επιστρέψαμε σε διψήφιο ποσοστό, της τάξης του 10,4%, αλλά και τους 3 προηγούμενους μήνες (Οκτώβριος - Δεκέμβριος 2023) το ποσοστό ήταν μεν σημαντικά μειωμένο σε σχέση με τους αντίστοιχους μήνες του 2022, παρέμενε όμως πάνω από 10%, παρότι στα επίσημα δελτία της

Η ανεργία των νέων ανήλθε τον Ιανουάριο στο 22,9%.

Η ΕΛΣΤΑΤ αναθεώρησε από 9,2% σε 10,4%, λόγω στατιστικής αστοχίας, την ανεργία του Δεκεμβρίου 2023.

Στατιστικής Αρχής φαινόταν ακόμη και στο 9,2% (Δεκέμβριος 2023). Κι αυτό γιατί, όπως επισημαίνει η ΕΛΣΤΑΤ, οι μηνιαίες εκτιμήσεις για τον αριθμό των απασχολουμένων, των ανέργων και του ποσοστού ανεργίας μπορεί να αναθεωρηθούν εκ των υστέρων (κατά τους επόμενους μήνες), λόγω της ενσωμάτωσης νέων δεδομένων στον υπολογισμό της εποχικά διορθωμένης χρονοσειράς, της συμπερίληψης στον υπολογισμό της χρονοσειράς των πλέον πρόσφατων τριμηνιαίων αποτελεσμάτων της έρευνας εργατικού δυναμικού και της αναθεώρησης του μοντέλου εποχικής διόρθωσης με τα πλήρη ετήσια δεδομένα της έρευνας.

Ετσι, σύμφωνα με τα τελικά στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ, το ποσοστό ανεργίας τον Ιανουάριο του 2024 ήταν τελικά 10,4%, μειωμένο έναντι του 11,3% που είχε καταγραφεί τον Ιανουάριο του 2023 και σταθερό στο 10,4% σε σχέση με τον αμέσως προηγούμενο μήνα Δεκέμβριο. Μόνο που στο προηγούμενο δελτίο της Αρχής, η ανεργία Δεκεμβρίου εμφανιζόταν στο 9,2%. Αντίστοιχα, και η ανεργία Νοεμβρίου, ενώ αρχικά φαινόταν πως έκλεισε στο 9,4%, ήταν τελικά 10,8%, όπως και τον Οκτώβριο, αντί του αρχικού 9,3%, «κλείδωσε» στο 10,6%.

Τα στοιχεία, όπως και αυτά του συστήματος «Εργάνη», δείχνουν πως η αποκλιμάκωση της ανεργίας δεν είναι εύκολη υπόθεση, καθώς φαίνεται πως έχουμε φθάσει στον σκληρό πυρήνα της δομικής ανεργίας. Είναι χαρακτηριστικό ότι σύμφωνα με τα αναθεωρημένα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ, το ποσοστό ανεργίας εδώ και τουλάχιστον 7 μήνες κινείται μεταξύ 11% και 10,4%, χωρίς να μπορεί να σπάσει το φράγμα του 10%.

Τον Ιανουάριο οι άνεργοι ανήλθαν σε 495.132 άτομα, καταγράφοντας μείωση κατά 34.245 (ποσοστό 6,5%) σε σχέση με τον περυσινό Ιανουάριο, αλλά και αύξηση κατά μόλις 1.741 άτομα (ποσοστό 0,4%) συγκριτικά με τον Δεκέμβριο του 2023. Στον αντίποδα, οι απασχολούμενοι ήταν 4.266.094, αυξημένοι κατά 115.538 άτομα (ποσοστό 2,8%), σε σχέση με πριν από ένα χρόνο, αλλά και κατά 28.810 (ποσοστό 0,7%), σε σχέση με ένα μήνα νωρίτερα.

Σύμφωνα με την Ελληνική Στατιστική Αρχή, υπάρχουν 3.028.607 άτομα, κάτω των 75 ετών, που θεωρούνται «εκτός εργατικού δυναμικού». Ο αριθμός τους είναι μειωμένος κατά 103.663, σε σχέση τον Ιανουάριο του 2023 (-3,3%) και κατά 29.422 συγκριτικά με τον Δεκέμβριο του 2023 (-1%).

Για έναν ακόμη μήνα διαπιστώνεται επίσης ότι το ποσοστό ανεργίας είναι σημαντικά υψηλότερο στις γυναίκες (13,2%) σε σχέση με το 8% των ανδρών. Τέλος, η ανεργία των νέων ανήλθε στο 22,9%, υπερδιπλάσια του γενικού μέσου όρου και πάντως πολύ υψηλότερη από το 9,7% που υπολογίστηκε στις υπόλοιπες ηλικίες (25-74 ετών).

ΡΟΥΛΑ ΣΑΛΟΥΡΟΥ

Αλλάζουν δουλειά αναζητώντας καλύτερες συνθήκες και αμοιβές

Το 68% των εργαζομένων παραμένει στην ίδια θέση από ένα έως τέσσερα χρόνια

Της **ΡΟΥΛΑΣ ΣΑΛΟΥΡΟΥ**

Η επικράτηση νέων, υβριδικών μοντέλων εργασίας, με ευελιξία στον τόπο και τον χρόνο απασχόλησης, η έντονη κινητικότητα, αλλά και οι χιλιάδες κενές θέσεις απασχόλησης οδηγούν αργά αλλά σταθερά και την εγχώρια αγορά εργασίας σε έναν ριζικό μετασχηματισμό. Μάλιστα, σε περιβάλλον υψηλού πληθωρισμού, τα διαφορετικά αυτά μοντέλα διαμορφώνουν και νέα δεδομένα στη συζήτηση για την αναγκαιότητα αύξησης των μισθών, καθώς πλέον ευελιξία και κινητικότητα εξελίσσονται σε «όπλο» στα χέρια των εργαζομένων, προκειμένου να αυξήσουν τις απολαβές τους. Η «Κ», με τη βοήθεια

Τις καλύτερες προοπτικές προσλήψεων παρουσιάζουν οι τομείς της τεχνολογίας και των πωλήσεων.

Οι κλάδοι που προσφέρουν τις υψηλότερες αμοιβές

	ΚΥΜΑΙΝΟΝΤΑΙ ΑΠΟ		ΕΩΣ	
Τεχνολογία	€2.100	junior engineer	€15.000	chief information officer
HR	€1.500	assistant, administrator	€9.000	director
Ενέργεια	€2.200	field engineer	€5.000	technical manager
Κατασκευές	€2.500	αρχιτέκτονες	€5.000	project manager
Μάρκετινγκ	€1.600	assistant	€5.500	director, digital manager
Ναυτιλιακά	€2.000	freight forwarded	€8.000	technical manager
Νομικός τομέας	€2.500	contract administrator	€9.000	head of legal department
Πωλήσεις	€1.500		€12.000	business unit director

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

του εργατολόγου - δικηγόρου Γιάννη Καρούζου καταγράφει τις αλλαγές στη λειτουργία και τη δομή της αγοράς εργασίας, όπως είναι η αναζήτηση νέων και καλύτερα αμειβόμενων θέσεων από τους ίδιους τους εργαζομένους, η ανάγκη για καλύτερες συνθήκες εργασίας και επιπλέον παροχές, πέραν των αμοιβών, αλλά και ο σταδιακός μετασχηματισμός του μοντέλου απασχόλησης.

Μεγάλη κινητικότητα

Πρόσφατη έρευνα του ιστότοπου kariera.gr στο LinkedIn με περισσότερες από 20.000 συμμετοχές, αποκάλυψε πως το 41% αλλάζει δουλειά κάθε 2-3 χρόνια, ενώ υπάρχει και ένα 11% που αλλάζει δουλειά κάθε χρόνο. Αλλο ένα 16% αλλάζει δουλειά κάθε 4 χρόνια τουλάχιστον. Δηλαδή το 68% των εργαζομένων –πάνω από 2 στους 3– παραμένουν στην ίδια θέση από 1 έως και 4 χρόνια το πολύ, αναζητώντας καλύτερες συνθήκες και απολαβές. Σύμφωνα, άλλωστε, με την πλέον πρόσφατη έρευνα της Adecco για την απασχολησιμότητα στην Ελλάδα, το συντριπτικό 81% απαντάει πως «συμφωνεί» ή «απόλυτα συμφωνεί» (από μόνο του 45%) πως ο μισθός του δεν είναι αρκετά υψηλός για να αντιμετωπίσει τον πληθωρισμό. Μόλις το 5% των εργαζομένων θεωρεί ότι αμείβεται δίκαια σε σχέση με την παραγωγικότητα και τις ώρες εργασίας. Αλλωστε, για να αντιμετωπίσουν το αυξανόμενο κόστος ζωής οι εργαζόμενοι σε ποσοστό 41% –δηλαδή σχεδόν ένας στους δύο– σκέφτονται να αλλάξουν εργοδότη. Περισσότεροι από τους μισούς μισθωτούς (67%) επιδιώκουν την εύρεση εργασίας με καλύτερες οικονομικές συνθήκες. Το ίδιο ισχύει και για το 96% των μη εργαζομένων, που παραμένουν εκτός αγοράς εργασίας, αλλά αναζητούν –όπως λένε– μια δουλειά στην Ελλάδα με καλύτερες απολαβές.

Τηλεργασία

Η αυξημένη ζήτηση για αμοιβές που να αντισταθμίζουν το υψηλό κόστος διαβίωσης έχει οδηγήσει σε μια ακόμη ενδιαφέρουσα μεταβολή, όπως επισημαίνει ο κ. Καρούζος. Εργαζόμενοι από διάφορους κλάδους εκφράζουν την ανάγκη και για βελτιωμένες εργασιακές συνθήκες, όπως ευελιξία στα ωράρια και δυνατότητα για τηλεργασία.

Στο περιβάλλον αυτό η ψηφιοποίηση της εργασίας, αν κάποιος έχει τη δυνατότητα με τηλεργασία από το σπίτι να εξασφαλίσει εισόδημα μεγαλύτερο από τον μισθό που θα είχε σε μια «παραδοσιακή» διά ζώσης δουλειά με καθεστώς εξαρτημένης εργασίας, αλλάζει άρδην το σκηνικό. Οπως χαρακτηριστικά επισημαίνει ο κ. Καρούζος, «μιλάμε συχνά για τις ελλείψεις εργαζομένων στον τουρισμό». Αν δει κανείς όμως τα αποκαλυπτικά στοιχεία για τη διάρθρωση των αμοιβών στον τομέα του τουρισμού που δημοσίευσε πρόσφατα η Randstad, στο πλαίσιο της ευρύτερης έρευνας για τις αμοιβές, θα διαπιστώσει τα εξής: στην κορυφή της πυραμίδας οι αμοιβές είναι ικανοποιητικές. Ενας σεφ με διευθυντικά καθήκοντα ή ένας διευθυντής ξενοδοχείου μπορεί να λαμβάνουν έως και 9.000 ευρώ τον μήνα. Στη βάση της πυραμίδας, όμως, σε βασικές ειδικότητες, όπως σερβιτόροι, υπάλληλοι υποδοχής και καμαριέρες, οι ελάχιστες αμοιβές διαμορφώνονται γύρω στα 1.200 ευρώ τον μήνα (μεικτές μηνιαίες αποδοχές με βάση 14 μισθούς τον χρόνο, δηλαδή καθαρές αποδοχές 820 ευρώ).

Οι «χρυσοί» μισθοί

Σύμφωνα με την ίδια έρευνα, τις καλύτερες προοπτικές προσλήψεων παρουσιάζουν οι τομείς της τεχνολογίας και των πωλήσεων, με ποσοστό 54% και 48% αντίστοιχα, ενώ στην τρίτη θέση βρίσκονται οι μηχανικοί. Και αυτό δεν είναι τυχαίο, αφού μακράν οι καλύτερες αμοιβές προσφέρονται στον κλάδο της τεχνολογίας, ενώ οι λεγόμενοι «χρυσοί» μισθοί, που μπορεί να ξεπερνούν και τα 10.000 ευρώ τον μήνα (μεικτά) προσφέρονται σε διευθυντικά στελέχη, εκ των οποίων τις καλύτερες αποδοχές έχουν οι επικεφαλής των τμημάτων πληροφορικής (έως 15.000 ευρώ), οι διευθυντές πωλήσεων (12.000 ευρώ) και οι οικονομικοί διευθυντές (10.000 ευρώ). Αυτοί οι μισθοί βέβαια δεν ισχύουν για την ευρύτατη πλειονότητα των εργαζομένων. Τα στοιχεία της ετήσιας έκθεσης του συστήματος «Εργάνη» για το 2023 αποκαλύπτουν πως 1,23 εκατ. εργαζόμενοι, ήτοι 53,68% του συνόλου, εισέπρατταν μισθό έως 1.000 ευρώ, από 1,36 εκατ. εργαζομένους (60%) το 2022.

Είναι χαρακτηριστικό πως το 2023 ο αριθμός των εργαζομένων αυξήθηκε μόλις κατά 47.246 άτομα, δηλαδή κατά 2,10%, με αποτέλεσμα οι μισθωτοί να φτάσουν τα 2,296 εκατ. από 2,249 εκατ. το 2022. Οι περισσότεροι νέοι εργαζόμενοι είναι γυναίκες (29.280) και πολύ λιγότεροι άνδρες (17.966) και κυρίως ηλικίας 45-64 ετών. Στις πιο παραγωγικές ηλικίες (30-44) οι εργαζόμενοι μειώθηκαν κατά 10.910 άτομα. Κι αυτά συμβαίνουν ενώ οι εργοδότες λένε σε συντριπτικό ποσοστό 86%, σε πρόσφατη έρευνα του Ευρωβαρόμετρου, πως είναι πολύ ή μέτρια δύσκολο να βρουν εργαζομένους με τις σωστές δεξιότητες.

Τα πλοία μπαίνουν στην... πρίζα

Επιταχύνονται οι ενέργειες των μεγάλων οργανισμών διαχείρισης λιμένων για την εγκατάσταση συστημάτων ηλεκτροδότησης των πλοίων που ελλιμενίζονται σ' αυτά. Η υποχρεωτική εφαρμογή της δέσμης μέτρων «Fit for 55» της Ε.Ε. καθιστά πρακτικά και τυπικά υποχρεωτική την ηλεκτρική διασύνδεση τουλάχιστον του 90% των πλοίων με τέτοια επίγεια συστήματα ηλεκτροδότησης. Αυτό είναι απαραίτητο για να σταματήσουν να εκπέμπουν ρύπους, μεταξύ των οποίων και διοξειδίου του άνθρακα, που επιδιώκεται αρχικά να περιοριστούν στο μισό και τελικά να μηδενιστούν. Τόσο ο Οργανισμός Λιμένος Πειραιώς όσο και Οργανισμός Λιμένος Θεσσαλονίκης, αλλά και άλλα λιμάνια, όπως της Ηγουμενίτσας και του Ηρακλείου, έχουν θέσει συγκεκριμένους στόχους και προχωρούν –το καθένα με τον δικό του ρυθμό

Συστήματα ηλεκτροδότησης πλοίων σχεδιάζουν να εγκαταστήσουν τα μεγάλα λιμάνια της χώρας.

και σχέδιο– την ωρίμανση των σχετικών επενδύσεων. Παράλληλα και οι ακτοπλοϊκές επιχειρήσεις προετοιμάζονται, έτσι ώστε να είναι δυνατή η διασύνδεση των πλοίων με ομογενοποιημένο για όλα τα λιμάνια και πλοία τρόπο. Ηδη ο Οργανισμός Λιμένος Πειραιώς ανακοίνωσε την ολοκλήρωση του χρηματοδοτούμενου με ευρωπαϊκά κονδύλια έργου CIPORT-Cold Ironing in the Port of Piraeus – Taking the final step. Στο έργο, το οποίο αποτελεί μια ολοκληρωμένη μελέτη για την υλοποίηση της ηλεκτρικής διασύνδεσης ελλιμενισμένων πλοίων, συμμετέχουν και οι ΔΕΔΔΗΕ, Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο, Protasis Engineering, Hydrus Engineering και Gates Systems. Στο πλαίσιο του CIPORT εκπονούνται για τον λιμένα Πειραιά οι μελέτες Feed για τέσσερις θέσεις ελλιμενισμού στην ακτή Θεμιστοκλέους, όπου εξυπηρετούνται αποκλειστικά κρουαζιερόπλοια. Συγκεκριμένα, θα σχεδιαστούν δύο θέσεις ελλιμενισμού με δύο σημεία ηλεκτροδότησης στον τερματικό σταθμό «Θεμιστοκλής» και δύο στον «Αλκιμος». Αλλά και ο Οργανισμός Λιμένος Θεσσαλονίκης έχει εντάξει στο επενδυτικό του σχέδιο την ανάπτυξη τέτοιων υποδομών, ενώ ο ιταλικός όμιλος «Γκριμάλντι», που απέκτησε ήδη τον έλεγχο του λιμανιού της Ηγουμενίτσας και το επόμενο διάστημα θα αναλάβει και το λιμάνι του Ηρακλείου, θα επιχειρήσει να υλοποιήσει ένα ακόμη πιο φιλόδοξο πρόγραμμα. Οχι μόνο δηλαδή την ανάπτυξη υποδομών ηλεκτρικής διασύνδεσης των πλοίων, αλλά και τροφοδοσίας τους με ηλεκτρισμό παραγόμενο κατά 100% από ανανεώσιμες πηγές. Για τον σκοπό αυτό αναμένεται να αναπτύξει σε χερσαίες ζώνες που ελέγχουν οι δύο οργανισμοί λιμένων τόσο φωτοβολταϊκά όσο και άλλα παρόμοια συστήματα παραγωγής ενέργειας. Από την άλλη πλευρά βρίσκεται ο στόλος, που θα σβήνει πια τις μηχανές του και δεν θα καταναλώνει ορυκτά καύσιμα, αλλά θα βάζει κυριολεκτικά τα πλοία στην πρίζα. Ο Σύνδεσμος Επιχειρήσεων Επιβατηγού Ναυτιλίας (ΣΕΕΝ), όχι μόνον υποστηρίζει την ηλεκτροδότηση των πλοίων αλλά επισπεύδει, με χρονικό ορίζοντα το 2030, την ανάπτυξη υποδομών ασφαλούς εφοδιασμού τους με εναλλακτικά καύσιμα και με ηλεκτρική ενέργεια, εξηγεί ο πρόεδρος του συνδέσμου Διονύσης Θεοδωράτος. Για την ηλεκτροδότηση από την ξηρά (Onshore Power Supply - OPS) ή «Cold Ironing», ο ΣΕΕΝ έχει έρθει σε συμφωνία με τη Σχολή Ναυπηγών Μηχανολόγων του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου με αντικείμενο τη βέλτιστη, ολοκληρωμένη και αποτελεσματική ανάπτυξη και λειτουργία των συστημάτων αυτών. Ηδη ολοκληρώθηκε και κατατέθηκε από τη Σχολή Ναυπηγών Μηχανολόγων Μηχανικών το ερευνητικό έργο για τη διασφάλιση της διαλειτουργικότητας των συστημάτων και των εγκαταστάσεων παροχής ρεύματος των λιμένων με τον εξοπλισμό των πλοίων, μέσω ενός ομοιογενούς προτύπου.

Ισχυρές ενδείξεις για νέο ρεκόρ στον ελληνικό τουρισμό το 2024

Δυναμική εκκίνηση της χρονιάς βλέπουν οι αναλυτές της Εθνικής Τράπεζας

Του **ΗΛΙΑ Γ. ΜΠΕΛΛΟΥ**

Οι πρώτοι οιωνοί του 2024 σηματοδοτούν δυναμική εκκίνηση της χρονιάς σε όρους αεροπορικών αφίξεων, με τάση διψήφιας ετήσιας ανόδου για το πρώτο τρίμηνο και ενδείξεις για μεγαλύτερα αεροσκάφη που συνδέουν μακρινούς προορισμούς υψηλής δαπάνης. Η θετική αυτή εικόνα αντανακλάται στις υψηλές προσδοκίες ζήτησης των Ελλήνων ξενοδόχων, με τον σχετικό δείκτη να αγγίζει το υψηλότερο ιστορικά σημείο του το δίμηνο Ιανουαρίου - Φεβρουαρίου, εξέλιξη μάλιστα που δεν παρατηρείται στη λοιπή μεσογειακή αγορά. Ετσι, «σε πείσμα των αντίξοων εξωτερικών συνθηκών, ο τουρισμός το 2024 βάζει πλώρη για

Στο πρώτο δίμηνο του έτους καταγράφεται ιστορικό υψηλό προσδοκιών ζήτησης, εξέλιξη μοναδική στη μεσογειακή αγορά.

νέα ρεκόρ», επισημαίνει το νέο τεύχος της σειράς μελετών συγκυρίας «Τάσεις του επιχειρείν» της Διεύθυνσης Οικονομικής Ανάλυσης της Εθνικής Τράπεζας. Οπως εξηγούν οι οικονομολόγοι της τράπεζας, τα ξενοδοχεία κατέγραψαν στο α΄ δίμηνο του 2024 ιστορικό υψηλό προσδοκιών ζήτησης – εξέλιξη μοναδική στη μεσογειακή αγορά. Επιπλέον, το καταναλωτικό κλίμα στις κύριες αγορές από τις οποίες αντλεί επισκέπτες η Ελλάδα, παρουσιάζει σταδιακή βελτίωση από τα χαμηλά του 2022.

Εν τω μεταξύ, η αεροπορική κίνηση ενισχύεται τον Ιανουάριο με αύξηση διεθνών αφίξεων 13%, ενώ παράλληλα, Φεβρουάριος - Μάρτιος εμφανίζουν αύξηση 9% στις προγραμματισμένες διεθνείς πτήσεις – με προσθήκη συνδέσεων με μακρινούς υψηλής δαπάνης προορισμούς. Επίσης, οι κρατήσεις εμφανίζουν αύξηση 21%, σημάδι ενδεικτικό της ισχυρής πρώιμης ζήτησης του έτους συνολικά, συμπληρώνει η μελέτη της Εθνικής Τράπεζας. Εν τω μεταξύ, σύμφωνα με τα στοιχεία κίνησης και απόδοσης που συγκεντρώνει η Ενωση Ξενοδόχων Αθηνών - Αττικής και Αργοσαρωνικού σε συνεργασία με την GBR Consulting, τα πρώτα μηνύματα της νέας χρονιάς για τα ξενοδοχεία της Αθήνας είναι θετικά. Ο Ιανουάριος 2024 «έκλεισε» με μέση πληρότητα 52,8% (έναντι 51,2% του 2023), παρατηρείται δηλαδή αύξηση της τάξης του 3,1%.

Η πορεία της μέσης τιμής δωματίου όπως και των εσόδων ανά διαθέσιμο δωμάτιο (RevPar) για την Αθήνα τον Ιανουάριο του 2024 σαφώς ήταν θετική έναντι των επιδόσεων του 2022, οι αποκλίσεις ωστόσο από το 2023 δεν ήταν ιδιαίτερα εντυπωσιακές: Η μέση τιμή δωματίου για τον Ιανουάριο 2024 έφτασε τα 90,34 ευρώ έναντι 90,01 ευρώ του 2023, παρατηρούμε δηλαδή μια θετική μεταβολή της τάξης του 0,4%. Το δε έσοδο ανά διαθέσιμο δωμάτιο ήταν 47,69 ευρώ τον Ιανουάριο του 2024 έναντι 46,08 ευρώ του Ιανουαρίου του 2023, παρατηρούμε δηλαδή μια θετική μεταβολή της τάξης του 3,5%.

Επιστρέφοντας στη μελέτη της Εθνικής Τράπεζας αξίζει να σημειωθεί η διαπίστωση ότι ο Δεκέμβριος διατήρησε τη δυναμική του προηγούμενου διμήνου (Οκτωβρίου - Νοεμβρίου, αφίξεις +11% και +13%, αντίστοιχα) καθιστώντας το 2023 νέα χρονιά-ορόσημο για τον τουρισμό με εισπράξεις άνω των 20 δισ. ευρώ. Ετσι, η συζήτηση περνάει στη δυνατότητα για ακόμα υψηλότερες επιδόσεις το 2024. Εστιάζοντας στο α΄ τρίμηνο του 2024 οι συγγραφείς της έκθεσης σημειώνουν ότι «εν μέσω συγκυρίας αδύναμης ευρωπαϊκής ανάπτυξης, κυρίως στη Γερμανία, και γεωπολιτικών πιέσεων, ο ελληνικός τουρισμός δείχνει να βγάζει ισχυρές άμυνες».

«Ετσι, σε μια χρονιά με εκτιμώμενη ισχυρή άνοδο του διεθνούς τουρισμού, η Ελλάδα δείχνει ότι μπορεί να διεκδικήσει νέα ρεκόρ. Ωστόσο απαιτείται εγρήγορση, καθώς γεωπολιτικές και κλιματικές πιέσεις παραμένουν σε ισχύ, και μπορεί να επηρεάσουν απροσδόκητα και καταλυτικά την πορεία του κλάδου.

Παράλληλα, η στοχοθεσία του ελληνικού τουρισμού έχει διευρυνθεί, καθώς «η πάγια επιδίωξη ενίσχυσης των τουριστικών ροών πλαισιώνεται από τα ζητούμενα της βιωσιμότητας, της ποιότητας και της ισόρροπης, χωρικά και χρονικά, κατανομής της τουριστικής δραστηριότητας».

Ο καιρός άσκησε έντονη επίδραση στις επιδόσεις φθινοπώρου και καλοκαιριού

ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΔΙΕΘΝΩΝ ΑΦΙΞΕΩΝ ΕΝΑΝΤΙ 2019

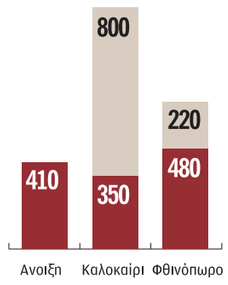

* Με την υπόθεση ότι ο Αύγουστος θα μπορούσε να πετύχει επίδοση αντίστοιχη του Ιουλίου και ο Σεπτέμβριος του Ιουνίου

ΠΗΓΗ: Εθνική Τράπεζα

Οι «παραδοσιακές αγορές» δίνουν τον τόνο και οι ευεργετικές επιδράσεις διαχέονται

ΠΕΡΙΠΟΥ 900.000 ΑΦΙΞΕΙΣ
Φθινόπωρο 2023 έναντι 2019

▶ Από τις άλλες αγορές υπήρξαν απώλειες περίπου 400.000 αφίξεων

ΠΕΡΙΠΟΥ €150 εκατ. ΠΩΛΗΣΕΙΣ
(Σε τιμές 2019)
Φθινόπωρο 2023 έναντι 2019

+€75 εκατ. Νησιωτικοί προορισμοί

+€50 εκατ. Αστικοί προορισμοί

+€25 εκατ. Ηπειρωτικοί προορισμοί

2024: Δυναμική εκκίνηση δείχνουν οι πρώιμοι δείκτες, ωστόσο οι προκλήσεις παραμένουν

ΑΥΞΗΜΕΝΗ ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΗ ΚΙΝΗΣΗ

+7% Αφίξεις εξωτερικού Ιανουαρίου

+9% Προγραμματισμένες πτήσεις (Φεβρ. - Μάρτ.)

ΥΨΗΛΕΣ ΠΡΟΣΔΟΚΙΕΣ ΖΗΤΗΣΗΣ

Ελληνικά ξενοδοχεία με ιστορικό υψηλό το δίμηνο Ιαν. - Φεβρ.

Βελτίωση οικονομικού κλίματος στις βασικές αγορές (Γαλλία, Γερμανία, Ισπανία, Ιταλία, Ολλανδία, Βρετανία)

ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ

Επιπτώσεις κλιματικής αλλαγής

Γεωπολιτικές εξελίξεις

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Φαμπρίτσια Λαπεκορέλα, *αναπληρώτρια γενική γραμματέας του ΟΟΣΑ*

Υπερβολικά μεγάλα τα βάρη στη μισθωτή εργασία

Οι φόροι στο κεφάλαιο και στα κέρδη όμως είναι από τους χαμηλότερους σε σύγκριση με τις περισσότερες χώρες του ΟΟΣΑ

Του **ΒΑΣΙΛΗ ΚΩΣΤΟΥΛΑ**

Τρεις βασικές αδυναμίες στη δημοσιονομική πολιτική της Ελλάδας διακρίνει εμμέσως πλην σαφώς η αναπληρώτρια γενική γραμματέας του ΟΟΣΑ, με χαρτοφυλάκιο τη φορολογική πολιτική, Φαμπρίτσια Λαπεκορέλα. Συγκεκριμένα, απαντώντας σε ερωτήσεις της «Κ», προβαίνει στις ακόλουθες συστάσεις: Να μειωθεί η φορολογική σφήνα στην αγορά εργασίας και να αυξηθεί η φορολόγηση στα κεφάλαια. Να διευρυνθεί η φορολογική βάση και να μειωθούν οι φορολογικοί συντελεστές. Να αλλάξουν προσανατολισμό οι κρατικές δαπάνες με στροφή στις επενδύσεις και την εκπαίδευση. Η ίδια αναγνωρίζει τις δημοσιονομικές επιπλοκές της δεκαετούς κρίσης, όπως και το γεγονός ότι οι πολύ μικρές και ατομικές επιχειρήσεις αντιπροσωπεύουν σχεδόν το μισό της συνολικής απασχόλησης στην Ελλάδα. Ωστόσο, αντιτείνει μια σειρά από διεθνείς πρακτικές για την επίτευξη δημοσιονομικής ισορροπίας. Τοποθετείται δε θετικά τόσο για το νέο πλαίσιο φορολόγησης των ελεύθερων επαγγελματιών, όσο και για το σύστημα προσυμπλήρωσης των φορολογικών δηλώσεων. Σημειωτέον, εκπρόσωποι του ΟΟΣΑ θα συμμετάσχουν στο 9ο Οικονομικό Φόρουμ των Δελφών που θα πραγματοποιηθεί στις 10-13 Απριλίου στους Δελφούς.

– Η υψηλή φοροδιαφυγή θεωρείται μία από τις παθογένειες της ελληνικής οικονομίας που συνέβαλαν στον δημοσιονομικό εκτροχιασμό την προηγούμενη δεκαετία. Ποια είναι τα εργαλεία που προκρίνει ο ΟΟΣΑ προς αυτήν την κατεύθυνση;

– Η μείωση της φοροδιαφυγής είναι ένας αγώνας που απαιτεί συνεχή προσπάθεια από τη φορολογική διοίκηση και συνδυάζει τόσο τη φορολογική διοίκηση όσο και τη μεταρρύθμιση της φορολογικής πολιτικής. Από εκεί και ύστερα, οι κυβερνήσεις θα πρέπει να εξετάσουν σοβαρά την εφαρμογή ολοκληρωμένων πακέτων πολιτικής που συμβάλλουν στην οικοδόμηση μιας κουλτούρας φορολογικής συμμόρφωσης και ενισχύουν το φορολογικό ηθικό, δηλαδή τη στάση των πολιτών ώστε να συμμορφώνονται με τις φορολογικές τους υποχρεώσεις όχι από τον φόβο των ελέγχων αλλά για την πλήρη τήρηση των κοινωνικών κανόνων.

Υπάρχουν διάφοροι τρόποι με τους οποίους μπορεί να περιοριστεί η φοροδιαφυγή. Μια προσέγγιση για την αύξηση της αποτελεσματικότητας των φορολογικών ελέγχων είναι η χρήση πληροφοριών τρίτων για την εκ των προτέρων συμπλήρωση των δηλώσεων φόρου εισοδήματος που επαληθεύονται από τους φορολογούμενους αντί να στηρίζονται απλώς στους φορολογούμενους που δηλώνουν οι ίδιοι το εισόδημά τους. Η χρήση ηλεκτρονικών ταμειακών μηχανών που καταχωρίζουν αυτόματα τις συναλλαγές και μοιράζονται τις πληροφορίες με τη φορολογική διοίκηση ήταν επίσης πολύ αποτελεσματική σε ολόκληρη την Ε.Ε. για τη μείωση των κενών συμμόρφωσης με τον ΦΠΑ. Είναι σημαντικό οι φορολογικές διοικήσεις να αξιοποιούν όλες τις πηγές πληροφοριών που είναι διαθέσιμες και να διασταυρώνουν τις διάφορες φορολογικές δηλώσεις - πληροφορίες σχετικά με τις δηλώσεις ΦΠΑ ώστε να μπορούν να χρησιμοποιηθούν για την επαλήθευση των δηλώσεων φόρου εισοδήματος και το αντίστροφο.

Οι φορολογικές διοικήσεις έχουν συχνά περιορισμένους πόρους για τον έλεγχο επιχειρήσεων και ιδιωτών. Θα πρέπει να βασίζονται σε μεθόδους ελέγχου βάσει κινδύνου για να στοχεύουν φορολογούμενους που έχουν κακές φορολογικές καταβολές ή όπου οι κίνδυνοι μη συμμόρφωσης είναι υψηλότεροι.

Πρέπει να αλλάξουν προσανατολισμό οι κρατικές δαπάνες, με στροφή στις επενδύσεις και στην εκπαίδευση.

Τα πρόσφατα μέτρα για τη μείωση της υποδήλωσης των εισοδημάτων των αυτοαπασχολούμενων είναι προς τη σωστή κατεύθυνση.

Οι κυβερνήσεις θα πρέπει να εξετάσουν σοβαρά την εφαρμογή ολοκληρωμένων πακέτων πολιτικής, που συμβάλλουν στην οικοδόμηση μιας κουλτούρας φορολογικής συμμόρφωσης και ενισχύουν το φορολογικό ηθικό, σημειώνει η αναπληρώτρια γενική γραμματέας του ΟΟΣΑ, με χαρτοφυλάκιο τη φορολογική πολιτική, Φαμπρίτσια Λαπεκορέλα.

Οι φορολογικοί κανόνες μπορούν να σχεδιαστούν με τρόπο που να οδηγούν στη σωστή αναφορά του εισοδήματος. Ένα τέτοιο μέτρο συνδέει το όφελος μιας φορολογικής έκπτωσης ή της έκπτωσης φόρου με την ανιχνεύσιμη πληρωμή των επιλέξιμων δαπανών. Τα φορολογικά συστήματα μπορούν επίσης να περιλαμβάνουν κανόνες, όπως η υποχρεωτική ηλεκτρονική τιμολόγηση ή η υποχρεωτική χρήση ηλεκτρονικών ταμειακών μηχανών, που δυσχεραίνουν τη μη συμμόρφωση. Μπορεί να υπάρχουν πολύ περισσότερα παραδείγματα και το φόρουμ μας για τη φορολογική διοίκηση έχει συζητήσει εκτενώς τη «συμμόρφωση βάσει σχεδιασμού» παρέχοντας πολύ χρήσιμες οδηγίες πολιτικής.

Η διεθνής φοροδιαφυγή ήταν για μεγάλο χρονικό διάστημα η πιο δύσκολα αντιμετωπίσιμη. Σήμερα, η πρόοδος που σημειώθηκε στην παγκόσμια φορολογική διαφάνεια με την αυτόματη ανταλλαγή πληροφοριών χρηματοοικονομικών λογαριασμών μεταξύ των φορολογικών διοικήσεων έχει μειώσει σημαντικά τον διαθέσιμο χώρο για πλούσια άτομα που επιδιώκουν να κρύβουν το εισόδημά τους στις υπεράκτιες χώρες. Η εφαρμογή των προτύπων του ΟΟΣΑ για την ανταλλαγή πληροφοριών κατόπιν αιτήματος (EOIR) και την αυτόματη ανταλλαγή πληροφοριών (AEOI) σε παγκόσμιο επίπεδο, αντιπροσωπεύει ένα βήμα αλλαγής στην καταπολέμηση της διεθνούς φοροδιαφυγής.

Οι ελληνικές αρχές έχουν λάβει σημαντικά μέτρα για την αντιμετώπιση της φοροδιαφυγής. Για τη βελτίωση της φορολογικής συμμόρφωσης, το Ελληνικό Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας περιλαμβάνει συγκεκριμένα μέτρα για τον εκσυγχρονισμό και την ψηφιοποίηση της φορολογικής διοίκησης, συμπεριλαμβανομένης της είσπραξης φόρων και κινήτρων για την αύξηση των ηλεκτρονικών συναλλαγών. Η ψηφιοποίηση των φορολογικών ελέγχων θα μπορούσε, σε συνδυασμό με τη σχεδιαζόμενη επιτάχυνση των επιστροφών ΦΠΑ, να βελτιώσει την είσπραξη φόρων. Τέλος, τα πρόσφατα ανακοινωθέντα μέτρα για τη μείωση της υπο-δήλωσης των εισοδημάτων των αυτοαπασχολούμενων είναι ένα ακόμη βήμα προς τη σωστή κατεύθυνση.

– Στην Ελλάδα γίνεται ίσως πολλή συζήτηση για την είσπραξη των φόρων και λιγότερη για τις κρατικές δαπάνες. Μήπως η αρχή μιας αποτελεσματικής και δίκαιης φορολογικής πολιτικής είναι η λελογισμένη και τελικά αναπτυξιακή διάρθρωση των κρατικών δαπανών;

– Αποτελεσματικό φορολογικό σύστημα και αποτελεσματικές δημόσιες δαπάνες. Είναι και τα δύο βασικά για τη στήριξη της ανάπτυξης. Τα στοιχεία του ΟΟΣΑ δείχνουν ότι το μείγμα δαπανών-εσόδων επηρεάζει τη συνολική ευημερία μιας οικονομίας και την κατανομή του εισοδήματος μεταξύ των νοικοκυριών.

Ενα ισορροπημένο φορολογικό σύστημα μπορεί να στηρίξει καλύτερα την οικονομική ανάπτυξη. Στην Ελλάδα, για παράδειγμα, η φορολογική επιβάρυνση στην εργασία –δηλαδή το χάσμα μεταξύ του μισθού που πληρώνουν οι εργοδότες και του μισθού που λαμβάνουν τελικά οι εργαζόμενοι– είναι μεγαλύτερο από ό,τι στις περισσότερες χώρες του ΟΟΣΑ, λόγω των υψηλών φόρων εισοδήματος εργασίας και των εισφορών κοινωνικής ασφάλισης. Η υψηλή φορολογική επιβάρυνση της εργασίας μπορεί να αποθαρρύνει τους εργαζόμενους από την ανάληψη επίσημης απασχόλησης και να αυξήσει το κόστος εργασίας για τις επιχειρήσεις που θέλουν να επενδύσουν για να αναπτυχθούν, να προσλάβουν και να εκπαιδεύσουν περισσότερους εργαζομένους. Αντίθετα, στην Ελλάδα, οι φόροι στο κεφάλαιο και στα κέρδη είναι από τους χαμηλότερους σε σύγκριση με άλλες χώρες του ΟΟΣΑ.

Προηγούμενες οικονομικές έρευνες του ΟΟΣΑ συνέστησαν να φορολογείται το εισόδημα από όλες τις πηγές πιο ισότιμα, αυξάνοντας τους φόρους στο εισόδημα κεφαλαίου για να μειωθεί η επιβάρυνση των χαμηλών και μεσαίων εισοδημάτων. Συνιστάται επίσης η αύξηση των απαιτούμενων εσόδων με τη διεύρυνση της φορολογικής βάσης και όχι με την αύξηση των φορολογικών συντελεστών. Η καταπολέμηση της φοροδιαφυγής είναι ζωτικής σημασίας για τη διεύρυνση της φορολογικής βάσης και την αποφυγή της επιβολής πολύ υψηλών φόρων σε όσους δεν μπορούν να τους αποφύγουν.

Ο τρόπος με τον οποίο κατανέμονται οι δαπάνες έχει επίσης σαφώς σημασία. Η δαπάνη κεφαλαίων για τομείς που υποστηρίζουν τη βιώσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη αυξάνει τα έσοδα και έτσι δημιουργεί χώρο για χαμηλότερους φορολογικούς συντελεστές. Στην Ελλάδα, οι δημόσιες επενδύσεις υστερούν την τελευταία δεκαετία, ενώ ορισμένες βασικές κοινωνικές δαπάνες όπως η εκπαίδευση και η υγεία έχουν επίσης μειωθεί ως ποσοστό του ΑΕΠ. Ο τρέχων δημοσιονομικός χώρος για την ανακατανομή των δαπανών είναι περιορισμένος. Αυτό οφείλεται κυρίως στο υψηλό χρέος της Ελλάδας και στο υψηλό μερίδιο των δαπανών για συντάξεις και μισθούς του Δημοσίου – δεσμεύσεις δαπανών που δεν μπορούν να αλλάξουν εύκολα. Καθώς δημοσιονομικός χώρος θα καθίσταται διαθέσιμος, η Ελλάδα θα μπορούσε να εξετάσει το ενδεχόμενο να μετατοπίσει το μείγμα δαπανών της προς τις δημόσιες επενδύσεις και την εκπαίδευση, στις οποίες δαπανά χαμηλότερο μερίδιο σε σχέση με το ΑΕΠ της, σε σύγκριση με τον μέσο όρο του ΟΟΣΑ.

Η Ελλάδα, όπως και πολλές άλλες χώρες του ΟΟΣΑ, χρησιμοποιεί ήδη μια σειρά εργαλείων για τη βελτίωση της αποδοτικότητας των δαπανών, όπως ο προϋπολογισμός απόδοσης και οι αναθεωρήσεις δαπανών. Κατ' αρχήν, αυτά τα εργαλεία μπορούν κάλλιστα να υποστηρίξουν την αναθεώρηση των προγραμμάτων για να διασφαλίσουν ότι επιτυγχάνουν τους στόχους τους πιο αποτελεσματικά, ή να εντοπίσουν και να διακόψουν προγράμματα που δεν λειτουργούν, και έτσι να προσφέρουν καλύτερης ποιότητας δημόσιες υπηρεσίες δημιουργώντας παράλληλα νέο δημοσιονομικό χώρο. Στην πράξη, η εμπειρία από τις χώρες του ΟΟΣΑ δείχνει ότι η αποτελεσματική χρήση αυτών των εργαλείων θέτει μια σειρά από προκλήσεις, συμπεριλαμβανομένων των προκλήσεων πολιτικής οικονομίας.

Μείωση φορολογικών συντελεστών με διεύρυνση φορολογικής βάσης

– Συμφωνείτε με την άποψη ότι η σύνθεση της φορολογικής βάσης στην Ελλάδα περιορίζει εκ των πραγμάτων τις δυνατότητες για την καταπολέμηση της φοροδιαφυγής; Αναφέρομαι στο γεγονός ότι η Ελλάδα διαθέτει το υψηλότερο ποσοστό ατομικών και μικρών επιχειρήσεων στην Ευρώπη. Με ποιους τρόπους μπορεί τελικά μια χώρα να εισπράξει φόρους αποτελεσματικά από τους ελεύθερους επαγγελματίες;

– Η Ελλάδα έχει πράγματι μεγαλύτερο μερίδιο πολύ μικρών επιχειρήσεων και αυτοαπασχολούμενων, γεγονός που εν μέρει εξηγείται από τον μεγάλο τομέα υπηρεσιών της, με τον τουρισμό να αποτελεί τη σημαντικότερη οικονομική βιομηχανία. Οι πολύ μικρές επιχειρήσεις, συμπεριλαμβανομένων των αυτοαπασχολούμενων και των επιχειρήσεων που απασχολούν έως και 9 εργαζομένους, αντιπροσώπευαν σχεδόν το μισό της συνολικής απασχόλησης στην Ελλάδα το 2022. Μόνο οι αυτοαπασχολούμενοι αντιπροσωπεύουν σχεδόν το 30% της συνολικής απασχόλησης. Η φοροδιαφυγή ανάμεσα σε αυτές τις εταιρείες μπορεί να είναι ευρέως διαδεδομένη, όπως επεσήμανε πρόσφατα και ο Ελληνας υπουργός Οικονομικών. Τούτου λεχθέντος, η οικονομική δομή μιας χώρας δεν περιορίζει τις δυνατότητες περιορισμού της φοροδιαφυγής. Η Ελλάδα δεν είναι η μόνη χώρα όπου οι αυτοαπασχολούμενοι και οι πολύ μικρές και μικρές επιχειρήσεις αποτελούν μεγάλο μερίδιο της οικονομίας. Η αποτελεσματική διαχείριση του φορολογικού συστήματος, σε συνδυασμό με τον αποτελεσματικό σχεδιασμό φορολογικής πολιτικής, μπορεί να συμβάλει σημαντικά στον περιορισμό των κινδύνων και των κινήτρων για φοροδιαφυγή. Οι συνεχιζόμενες προσπάθειες των ελληνικών αρχών, συμπεριλαμβανομένης της ανάπτυξης ψηφιακών τεχνολογιών, για φορολογική παρακολούθηση και έλεγχο, καθώς και μέτρηση για την καλύτερη αξιολόγηση των εισοδημάτων των αυτοαπασχολούμενων, είναι σημαντικές και ευπρόσδεκτες. Εξίσου σημαντικές θα είναι οι μεταρρυθμίσεις για τη βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος και την προσφορά καλύτερων ευκαιριών για τις μικρές επιχειρήσεις και τους αυτοαπασχολούμενους ώστε να αυξήσουν το μέγεθός τους.

Σημαντικές είναι οι μεταρρυθμίσεις ώστε να αυξήσουν το μέγεθός τους οι μικρές επιχειρήσεις και οι αυτοαπασχολούμενοι.

Οσον αφορά τον περιορισμό της φοροδιαφυγής, σημαντική είναι η ανάπτυξη ψηφιακών τεχνολογιών, για φορολογική παρακολούθηση και έλεγχο.

– Θα λέγατε ότι η όποια πρόοδος στον τομέα των κρατικών εσόδων θα πρέπει να μεταφραστεί σε μειώσεις φορολογικών συντελεστών στην Ελλάδα;

– Για να αυξήσουν τα έσοδα που απαιτούνται για την εξισορρόπηση των κρατικών προϋπολογισμών λόγω υψηλής φοροδιαφυγής και υψηλής άτυπης οικονομίας, οι κυβερνήσεις τείνουν να επιβάλλουν υψηλότερους συντελεστές στους φορολογούμενους που αυτο-αξιολογούνται σωστά και πληρώνουν τις φορολογικές τους υποχρεώσεις. Η διεύρυνση της φορολογικής βάσης για να εισέλθουν περισσότεροι φορολογούμενοι στο φορολογικό δίχτυ μπορεί πράγματι να δημιουργήσει μια ευκαιρία για μείωση των φορολογικών συντελεστών. Ωστόσο, οι ανάγκες δαπανών της Ελλάδας είναι υψηλές έπειτα από μια περίοδο χαμηλών επενδύσεων, κατά τη διάρκεια της δεκαετούς οικονομικής κρίσης, για να μην αναφέρουμε τις διαφαινόμενες προκλήσεις από τα υψηλά επίπεδα δημόσιου χρέους, την κλιματική αλλαγή και τη γήρανση του πληθυσμού. Σε αυτό το πλαίσιο –βλ. και Οικονομική Ερευνα του 2023– ο ΟΟΣΑ συνιστά ότι τυχόν αλλαγές στο φορολογικό σύστημα δεν θα πρέπει να μειώνουν τα συνολικά έσοδα.

ΑΝΑΛΥΣΗ / *Του* **ΚΩΣΤΑ ΚΑΛΛΙΤΣΗ**

Κάτι βλέπουν;

Εν αρχή, οι τιμές είχαν αρχίσει να πιέζονται λόγω της σταδιακής ανατίμησης καυσίμων - ενέργειας από τα μέσα του 2021, η κατάσταση επιδεινώθηκε από την εισβολή της Ρωσίας στην Ουκρανία και τα γνωστά προβλήματα στις πρώτες ύλες και τις αλυσίδες εφοδιασμού. Το πρόβλημα αντιμετωπίστηκε καθ' ημάς όπως όλα τα άλλα: με αμεριμνησία.

Η κυβέρνηση αρκούνταν να επαναλαμβάνει με ανακούφιση ότι ο πληθωρισμός είναι εισαγόμενος (άλλωστε, όλα τα προβλήματα σ' αυτή τη χώρα είτε εισάγονται είτε προκαλούνται από κακόπιστους λαϊκιστές...) και να μοιράζει αφειδώς επιδόματα οριζοντίως. Παρατηρώντας την κατάσταση οι αγορές (που καθ' ημάς έχουν κακομάθει να δουλεύουν με υψηλά ποσοστά κέρδους, τα οποία δεν συναντάς σε άλλη ευρωπαϊκή χώρα...) κατέληξαν ότι είναι κρίμα να αφήσουν να πάει χαμένη μια τέτοια κρίση – που αντί να ελεγχθεί, επιδοτείται. Ετσι, ο εισαγόμενος γρήγορα μεταλλάχτηκε σε πληθωρισμό κερδών ή, όπως διεθνώς καθιερώθηκε ο όρος, σε πληθωρισμό απληστίας. Οι καθ' ημάς αγορές εκμεταλλεύτηκαν την άνοδο των τιμών των εισαγομένων ως ευκαιρία για να διευρύνουν την κερδοφορία τους. Συστηματικά, κάθε μήνα και επί πολλούς μήνες, οι τιμές των τροφίμων και άλλων ειδών πρώτης ανάγκης τρέχουν περισσότερο από όσο στην Εσπερία, παρότι στη χώρα μας οι τιμές τους κατά τεκμήριο ήταν ήδη (έως πολύ) υψηλότερες.

Μέσα σε τρία χρόνια τα κέρδη που φεύγουν, παρά κάτι τριπλασιάστηκαν.

Γίνεται μια τεράστια αναδιανομή πλούτου: στο «Ελντοράντο η Ελλάς», σε απόκλιση από τους 27 –όπου μισθοί και κέρδη ακολουθούν σχεδόν παράλληλη πορεία– η ψαλίδα ανοίγει. Το μερίδιο των μισθών συρρικνώνεται (το δεύτερο χαμηλότερο στους 27) και το μερίδιο των κερδών φουσκώνει – το τρίτο μεγαλύτερο στους 27. Επιπλέον, έχουμε τα δύο πιο διαφορετικά ευρώ: ένα πάμφθηνο, το πιο φθηνό στην Ευρώπη (του μικροκαταθέτη) κι ένα πανάκριβο, το πιο ακριβό στην Ευρώπη (των τραπεζών).

Από τη μια είναι η εικόνα: το άφθονο χρήμα από τα ουρανοκατέβατα κέρδη, τον αυξανόμενο κρατικό δανεισμό, τα πληθωριστικά φορολογικά έσοδα και την ταχεία ρευστοποίηση (χωρίς κοινωνικά - αναπτυξιακά κριτήρια) των πόρων, ειδικά του Ταμείου Ανάκαμψης, φιλοτεχνεί μια μαγική εικόνα ανάπτυξης – παρότι το ΑΕΠ είναι μικρότερο και το χρέος πολύ υψηλότερο από όσο ήταν πριν από 15 χρόνια, όταν πέσαμε στα βράχια της κρίσης.

Από την άλλη είναι η πραγματικότητα: μία πλευρά της, ότι παρά την πρωτοφανή αύξηση κερδών και το απίστευτο χρήμα που κυκλοφορεί, η επενδυτική δραστηριότητα υστερεί. Σύμφωνα με τον προϋπολογισμό, πέρυσι οι επενδύσεις θα αυξάνονταν 15,5% – αυξήθηκαν μόνο 7%. Φέτος προβλέπεται ότι θα αυξηθούν 15,1% – κι αυτό είναι στον αέρα. Αλλωστε, κι όσες σχετικά μεγάλες επενδύσεις γίνονται, γίνονται με λεφτά του ΕΣΠΑ και του ΤΑΑ, και μόνο μια μικρή ιδιωτική συμμετοχή στο κεφάλαιο. Τι γίνονται τα κέρδη, πέρα από πολυτελή κατανάλωση; Επενδύονται στο εξωτερικό. Η αυξημένη κερδοφορία που αποκτάται εδώ (χάρη στον πληθωρισμό κερδών, στον αναιμικό ανταγωνισμό και στην εξαέρωση των μισθών...) αναζητεί την τύχη της εκτός συνόρων. Ετσι, οι ελληνικές άμεσες επενδύσεις στο εξωτερικό, από 1.147,7 εκατ. ευρώ που ήταν το 2021 αυξήθηκαν 121% κι έφτασαν τα 2.538,5 εκατ. το 2022 και, πέρυσι πάλι, αυξήθηκαν άλλο 28% κι έφτασαν τα 3.240,4 εκατ. ευρώ. Μέσα σε τρία χρόνια τα κέρδη που φεύγουν, παρά κάτι τριπλασιάστηκαν. Κάτι βλέπουν;...

Ρομπότ και τρακτέρ με ραντάρ στα χωράφια

Τεχνολογίες που αναπτύσσουν ελληνικές εταιρείες και στοχεύουν στην αντιμετώπιση του προβλήματος της έλλειψης χεριών

Της **ΔΕΣΠΟΙΝΑΣ ΚΟΝΤΗ**

Ραντάρ που σαρώνει τον αγρό και διανέμει λίπασμα ή άλλο χημικό ανάλογα με τις ανάγκες του χωραφιού, ηλεκτρικό ρομπότ-τανκ που με ένα κλικ αναλαμβάνει δράσεις στους αγρούς κατόπιν εντολής του παραγωγού, ρομποτικό μηχάνημα που εξολοθρεύει με λέιζερ τα ζιζάνια στις καλλιέργειες κ.ά. Πρόκειται για μερικές ελληνικές «πατέντες» που οι δημιουργοί τους τεστάρουν στην Ελλάδα για να μπουν στα χωράφια των παραγωγών και να πιάσουν δουλειά.

Στην Ελλάδα, όμως, λίγοι παραγωγοί τις αξιοποιούν. «Δεν έχει γίνει αντιληπτό πόσο προνομιούχοι είμαστε στην Ελλάδα. Η χώρα μας έχει εδαφικές, κλιματικές και μορφολογικές συνθήκες που μας επιτρέπουν να καλλιεργούμε τα πάντα. Σκεφτείτε πως εταιρείες του κλάδου μας αναγκάζονται να αγοράζουν χωράφια σε διαφορετικές γεωγραφικές περιοχές για να τεστάρουν προϊόντα και γενικώς να καλύψουν τις ανάγκες τους σε παραγωγή», λέει στην «Κ» ο Δημήτρης Ευαγγελόπουλος, τονίζοντας πως η ευκαιρία για την αξιοποίηση τέτοιων τεχνολογιών στην Ελλάδα δεν πρέπει να χαθεί. Ο ίδιος ίδρυσε μαζί με τον Γιώργο Βαρβαρέλη την εταιρεία Augmenta, την οποία απέκτησε έναντι 110 εκατ. δολ. η CNH Industrial, ο δεύτερος μεγαλύτερος κατασκευαστής τρακτέρ στον κόσμο. Εχει αναπτύξει ένα σύστημα με πολυφασματικές κάμερες που εγκαθίσταται στην κορυφή των τρακτέρ και με τη βοήθεια της τεχνητής νοημοσύνης αντιλαμβάνεται τα σημεία όπου η καλλιέργεια χρειάζεται λίπασμα ή κάποιο άλλο χημικό (μυκητοκτόνα, ζιζανιοκτόνα, ρυθμιστές ανάπτυξης κ.λπ.). Το σύστημα αποφασίζει να ρίξει λίπασμα στην περιοχή εκείνη του χωραφιού που είναι απαραίτητο, στέλνοντας μετά τα δεδομένα της υγείας της καλλιέργειας στους αγρότες. Ο πατέρας του ασχολούνταν με τα χωράφια από χόμπι, «αλλά το αγαπούσε πιο πολύ από τη δουλειά του. Ετσι έμαθα να οδηγώ τρακτέρ από 7 χρόνων. Πρέπει να έχεις ένα ερέθισμα για να ασχοληθείς με τον κλάδο αυτό».

Εμπόδια, το χαμηλό επίπεδο κατάρτισης των Ελλήνων αγροτών και ο γερασμένος στόλος μηχανημάτων, λένε ιδρυτές των startups.

Η εταιρεία Augmenta έχει αναπτύξει ένα σύστημα με πολυφασματικές κάμερες που εγκαθίσταται στην κορυφή των τρακτέρ και με τη βοήθεια της τεχνητής νοημοσύνης αντιλαμβάνεται τα σημεία όπου η καλλιέργεια χρειάζεται λίπασμα ή κάποιο άλλο χημικό. Το σύστημα αποφασίζει να ρίξει λίπασμα στην περιοχή εκείνη του χωραφιού που είναι απαραίτητο, στέλνοντας μετά τα δεδομένα για την υγεία της καλλιέργειας στους αγρότες.

Πού στοχεύουν αυτές οι τεχνολογίες; Μεταξύ άλλων, στην αντιμετώπιση του προβλήματος της έλλειψης εργατικών χεριών, απαντούν στην «Κ» νέοι επιχειρηματίες του κλάδου της αγροτικής τεχνολογίας. «Για αυτό αναδύεται μια καινούργια αγορά, αυτή των ρομπότ. Το κακό είναι ότι οι αγροτικές εργασίες έχουν γίνει εποχικές, είναι περίπου σαν τον τουρισμό. Υπάρχουν πελάτες μας στην Αμερική που κατά την περίοδο των συγκομιδών δεν βρίσκουν εργατικό δυναμικό να κάνει αυτή τη δουλειά», παρατηρεί ο κ. Ευαγγελόπουλος. «Στο χωριό μου, Περίβλεπτο Μαγνησίας, είχαμε 20 ανθρώπους που έκαναν τέτοιες εργασίες, τώρα δεν έχουμε κανέναν. Το δε πρόβλημα είναι ακόμη μεγαλύτερο σε καλλιέργειες που απαιτούν μεγαλύτερη χειρωνακτική εργασία, π.χ. μάζεμα ελιάς», επισημαίνει. «Οι περισσότερες εταιρείες σαν τη δική μας καλύπτουν αυτό το κενό. Αφού δεν υπάρχουν τόσα εργατικά χέρια, ας καλυφθούν οι ανάγκες με την τεχνολογία ώστε οι αγρότες να στραφούν σε πιο δημιουργικές εργασίες».

Ο Δημήτρης Κούτρας, απόφοιτος του Πολυτεχνείου Ξάνθης, προέρχεται επίσης από αγροτική οικογένεια, αφού ο πατέρας του καλλιεργεί ελιές και αμπέλια στην Καβάλα σε εκτάσεις 120 στρεμμάτων. Πριν από ένα χρόνο ανέπτυξε με την ομάδα της Agroverse, νεοφυούς εταιρείας με έδρα τη Θεσσαλονίκη, ένα ηλεκτρικό ρομπότ που το καλεί ο αγρότης, σαν να παραγγέλνει Uber, αναλαμβάνοντας επίπονες αγροτικές εργασίες, όπως η κοπή χόρτων και ο ψεκασμός καλλιεργειών. Σύντομα θα μπορεί να κάνει και τη συγκομιδή. «Οι ελιές είναι ένα είδος παραγωγής που συλλέγεται με τα χέρια. Το πρόβλημα είναι πως δεν βρίσκεις εργάτες να κάνουν τη δουλειά ενώ το κόστος έχει τριπλασιαστεί. Ετσι, πολλές φορές μένουν οι καρποί πάνω στα δέντρα και χαλάνε», περιγράφει στην «Κ». «Εκεί ερχόμαστε εμείς. Βρίσκουν στο ρομπότ έναν έμπιστο μηχανικό που θα κάνει τη δουλειά όπως πρέπει, ακούραστα. Αυτό απελευθερώνει χρόνο από τους αγρότες, ώστε να ασχοληθούν με κάτι άλλο, π.χ. άνοιγμα σε νέες αγορές, σεμινάρια κ.λπ.». Η τεχνολογία του αναπτύχθηκε για να λύσει και προβλήματα που αντιμετώπιζε ο πατέρας του στο χωράφι. «Πριν το αναπτύξουμε, αναρωτιόμουν: εάν είχε στη διάθεσή του τεχνολογικά εργαλεία, πού θα μπορούσε να φτάσει;».

«Γενικώς η τεχνολογία μας απευθύνεται και στους Ελληνες αγρότες, απλώς το πρόβλημα των Ελλήνων αγροτών είναι ότι δεν βρίσκονται στην αιχμή των εξελίξεων όσον αφορά την τεχνολογία. Διατηρούν έναν παλιό στόλο μηχανημάτων, με αποτέλεσμα να μην μπορεί η τεχνολογία μας να δουλέψει σε αυτόν. Είναι σαν να αγοράζεις μια καινούργια γραβάτα και να σου λείπει το κοστούμι», λέει ο κ. Ευαγγελόπουλος. «Επειτα είναι και η νοοτροπία. Αρκετοί είναι too busy surviving. Δεν σκέφτονται τι επενδύσεις να κάνουν για να ενισχύσουν τη δουλειά τους, αλλά πώς μπορούν να κάνουν οικονομία». Οπως λέει, αυτοί που ενδιαφέρονται για τέτοιες τεχνολογίες συνήθως «αντιμετωπίζουν την καλλιέργεια γης σαν business. Κοιτάζουν νούμερα. Αυτοί πολλές φορές έχουν εκπαιδευτεί, είναι γεωπόνοι ή απόφοιτοι της Αμερικανικής Γεωργικής Σχολής».

Ο αγροτικός πληθυσμός είναι στην πλειονότητά του γηρασμένος και εκ των πραγμάτων με χαμηλότερο επίπεδο κατάρτισης αλλά και με περιορισμένες δυνατότητες προσαρμογής στις νέες τεχνολογίες. Σύμφωνα με τα τελευταία διαθέσιμα στοιχεία της Eurostat (2020), 4 στους 10 επικεφαλής αγροτικών εκμεταλλεύσεων είναι ηλικίας από 65 ετών και άνω, ενώ οι νέοι αγρότες (ηλικίας κάτω των 40) είναι μόλις το 7,2%. Αλλο χαρακτηριστικό του γεωργικού τομέα στην Ελλάδα είναι ο μικρός κλήρος, καθώς σχεδόν 3 στους 4 είναι κάτω από 50 στρέμματα, όταν το μέσο μέγεθος αγροτικής εκμετάλλευσης στην Ε.Ε. είναι 170 στρέμματα. Αυτό όμως δεν αποτελεί πρόβλημα για τη διείσδυση τέτοιων τεχνολογιών, όπως λέει ο κ. Κούτρας. «Το προϊόν που αναπτύσσουμε απευθύνεται σε μικρούς γεωργούς, είναι προσιτό, διότι εμείς δεν πουλάμε το ρομπότ μας αλλά την υπηρεσία που προσφέρει. Στην Ελλάδα έχουμε μεν κατακερματισμένο κλήρο, αλλά αυ-τό για εμάς δεν είναι εμπόδιο».

Ενδιαφέρον πολυεθνικών για hub συντήρησης αεροσκαφών στην Ελλάδα

Του **ΔΗΜΗΤΡΗ ΔΕΛΕΒΕΓΚΟΥ**

Σημαντική κινητικότητα στο απαιτητικό πεδίο της τεχνικής συντήρησης αεροσκαφών, που αποτελεί τη ραχοκοκαλιά των αερομεταφορών, καταγράφεται το τελευταίο διάστημα στην Ελλάδα. Η τοποθεσία της χώρας, σε συνδυασμό με την ενίσχυση της ελκυστικότητας της οικονομίας –παρά τις όποιες παθογένειές της– και τα προβλήματα της διεθνούς εφοδιαστικής αλυσίδας έχουν θέσει την Ελλάδα στο ραντάρ ξένων πολυεθνικών ομίλων, που επιδιώκουν να προσφέρουν υπηρεσίες σε έναν τομέα που αποτελεί τη ραχοκοκαλιά των αερομεταφορών.

Σύμφωνα με παράγοντες της αγοράς, εταιρείες, που κατά βάση δεν έχουν ευρωπαϊκή προέλευση, ενδιαφέρονται να δραστηριοποιηθούν στην παροχή υπηρεσιών τεχνικής συντήρησης αεροσκαφών στην Ελλάδα, είτε αυτόνομα είτε αναπτύσσοντας συνέργειες με υφιστάμενους παίκτες. Αυτού του είδους οι επιχειρήσεις διαθέτουν έναν σημαντικό αριθμό κέντρων τεχνικής συντήρησης, ανά τον κόσμο, δεδομένου ότι η κατάλληλη τοποθεσία αποτελεί ανταγωνιστικό πλεονέκτημα. Ταυτόχρονα, όπως εξηγούν πηγές της αγοράς, η Ελλάδα δεν έχει μόνο το πλεονέκτημα της εγγύτητας σε έναν πολύ μεγάλο αριθμό περιοχών, μέσω πτήσεων διάρκειας δύο-δυόμισι ωρών. Επιτρέπει και τη δραστηριότητα εταιρειών από τρίτες χώρες επί ευρωπαϊκού εδάφους, διευκολύνοντας και τις συναλλαγές τους με τις τελωνειακές αρχές, γεγονός που διαδραματίζει κρίσιμο ρόλο κατά την εισαγωγή και εξαγωγή ανταλλακτικών και εξαρτημάτων αεροσκαφών. Σε όλα αυτά έρχεται να προστεθεί και η διαταραχή στην εφοδιαστική αλυσίδα, που έχει επιβάλει την αποκέντρωση των δραστηριοτήτων με στόχο τον διαμοιρασμό του ρίσκου. Προς την κατεύθυνση αυτή, ξένες εταιρείες είτε δρομολογούν είτε έχουν ήδη ξεκινήσει να παρέχουν υπηρεσίες υποβοήθησης, τεχνικής υποστήριξης και επιδιόρθωσης εξαρτημάτων.

Εντονη κινητικότητα το τελευταίο διάστημα, πρώτα βήματα από την Aerospace Technical Services.

Η σταθερά ανοδική πορεία του πτητικού έργου στην Ελλάδα που προέρχεται και από ιδιωτικά αεροσκάφη τροφοδοτεί τη ζήτηση για υπηρεσίες συντήρησης αεροσκαφών.

Κατά πληροφορίες, ένας από τους εν λόγω παίκτες που έχουν εγκατασταθεί στην Ελλάδα είναι η εταιρεία Aerospace Technical Services Ελλάδας. Ελέγχεται κατά 100% από τον όμιλο ATS με έδρα στο επιχειρηματικό πάρκο King Hussein της Ιορδανίας, δραστηριοποιείται σε Ηνωμένες Πολιτείες και Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα και διαθέτει πορεία άνω των 20 ετών. Αυτή τη στιγμή, η παρουσία της Aerospace Technical Services στην Ελλάδα είναι σε εμβρυακό στάδιο, ενώ οι βασικές δραστηριότητές της θα περιλαμβάνουν την πώληση, μίσθωση και προμήθεια εξοπλισμού αεροσκαφών, τη διαχείριση εμπορευματικών μεταφορών (cargo), όπως και την παροχή υπηρεσιών ελαφράς συντήρησης αεροσκαφών, δηλαδή εργασιών ρουτίνας (π.χ. έλεγχος της στάθμης των υγρών, των φρένων, των συστημάτων πλοήγησης κ.ά.). Αν και δεν επιβεβαιώνεται επίσημα, δεν αποκλείεται η Aerospace Technical Services να προχωρήσει στη δημιουργία αποθήκης ανταλλακτικών, όπως και εγκαταστάσεων επισκευής σε αεροδρομιακό χώρο που δεν θα βρίσκεται απαραιτήτως στο «Ελευθέριος Βενιζέλος». Πέραν των δραστηριοτήτων που σχετίζονται με τις αερομεταφορές και κατ' αντιστοιχία με τη μητρική της, η ATS Ελλάδας θα δραστηριοποιείται και στον τομέα της προμήθειας ιατρικού εξοπλισμού, επιδιώκοντας να αναπτύξει ένα διαφοροποιημένο αντικείμενο.

Η σταθερά ανοδική πορεία του πτητικού έργου στην Ελλάδα, που προέρχεται και από ιδιωτικά αεροσκάφη, τροφοδοτεί τη ζήτηση για υπηρεσίες συντήρησης αεροσκαφών. Είναι ενδεικτικό ότι το 2023 στο «Ελευθέριος Βενιζέλος» ο αριθμός των πτήσεων ενισχύθηκε κατά 13,2%, σε 241,6 χιλ. Στα 14 περιφερειακά αεροδρόμια, υπό τη διαχείριση της Fraport Ελλάδας, οι πτήσεις αυξήθηκαν κατά 3,3%, σε 264,7 χιλ. πέρυσι, έναντι του 2022. Το πτητικό έργο αναμένεται να ενισχυθεί λόγω και των σχεδίων για την ιδιωτικοποίηση των 22 μικρών περιφερειακών αερολιμένων, με χρονικό ορίζοντα προκήρυξης του διαγωνισμού το 2025. Υπολογίζεται πως μετά την ανάληψη από ιδιώτες της διαχείρισης των 22 μικρών αεροδρομίων της περιφέρειας, βάσει του μετριοπαθούς σεναρίου, η επιβατική κίνηση αυτών θα ενισχυθεί σε ποσοστό 43% έως το 2030.

Στη συντήρηση πτητικών μέσων δίνει έμφαση η Aegean, που αναπτύσσει ένα ολοκληρωμένο οικοσύστημα υπηρεσιών υποστήριξης για την αερομεταφορά σε τρία κτίρια 85.000 τετραγωνικών μέτρων στο αεροδρόμιο «Ελευθέριος Βενιζέλος», μέσω επένδυσης 140 εκατ. ευρώ. Η εταιρεία ήδη παρέχει υπηρεσίες συντήρησης αεροσκαφών για λογαριασμό τρίτων, ενώ το καινούργιο χάνγκαρ της, που θα λειτουργήσει το προσεχές διάστημα, θα διαθέτει έως δέκα θέσεις αεροσκαφών.

Υπολογίζεται πως η δραστηριότητα της συντήρησης θα αντιστοιχεί σε 500.000 εργατοώρες ετησίως. Επίσης, από τις αρχές Ιανουαρίου, έχει αρχίσει να λειτουργεί το κέντρο προσομοιωτών πτήσεων και εκπαίδευσης, όπου εκπαιδεύονται πληρώματα όχι μόνο της Aegean, αλλά και ξένων αεροπορικών.

Οι πληροφορίες αναφέρουν ότι η ζήτηση για εκπαίδευση πληρωμάτων αερομεταφορέων από το εξωτερικό βαίνει διαρκώς εντεινόμενη, με τους τέσσερις –από τους συνολικά επτά καινούργιους– εν λειτουργία προσομοιωτές πτήσης τελευταίας τεχνολογίας να καλύπτουν ανάγκες εκπαίδευσης για αεροσκάφη τύπου Airbus, ATR και Boeing.

Σε ετήσια βάση και σε πλήρη δυναμική και λειτουργία, θα εξασφαλίζεται η εκπαίδευση 3.000 πιλότων, 10.000 μελών πληρωμάτων, μέσω της παροχής 36.000 ωρών προσομοίωσης για τις ανάγκες της Aegean και τρίτων. Από την πλευρά της και η Sky Express, μέσω της Sky Express Academy, προσφέρει υπηρεσίες εκπαίδευσης πληρωμάτων και πιλότων.

Η οικονομική απόδοση της εκπαίδευσης είναι χαμηλή στην Ελλάδα

Τη συνεχή επιδείνωση των επιδόσεων των Ελλήνων μαθητών και στα τρία γνωστικά αντικείμενα (μαθηματικά, φυσικές επιστήμες, κατανόηση κειμένου) της αξιολόγησης PISA καταγράφει το εβδομαδιαίο δελτίο της Eurobank «7 Ημέρες Οικονομία», επισημαίνοντας ότι αυτή είναι πολύ ισχυρότερη από την υποχώρηση των επιδόσεων των μαθητών των χωρών-μελών του ΟΟΣΑ, κατά μέσον όρο. Μάλιστα, αυτό συμβαίνει ενώ αυξάνεται το ποσοστό συμμετοχής των μαθητών σε υψηλότερες εκπαιδευτικές βαθμίδες. Παράλληλα, ενώ μειώνεται το χάσμα μεταξύ των μαθητών που ανήκουν σε ανώτερα και κατώτερα κοινωνικά στρώματα, αυτό συμβαίνει επειδή μειώνονται οι επιδόσεις της πρώτης κατηγορίας και όχι επειδή ανεβαίνουν αυτές της δεύτερης.

Οι αναλυτές της Eurobank προχώρησαν στη συγκεκριμένη μελέτη, με το σκεπτικό ότι η ποιότητα των γνώσεων που αποκτούν οι μαθητές στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση δεν επηρεάζει μόνο τη μετέπειτα ακαδημαϊκή ή επαγγελματική τους πορεία, αλλά συνδέεται άμεσα με την οικονομική ανάπτυξη. «Το υψηλό επίπεδο γνώσεων και δεξιοτήτων, καθώς και η δημιουργικότητα του ανθρώπινου δυναμικού βελτιώνουν την παραγωγικότητα της εργασίας, αποτελούν σημαντικό παράγοντα για την προσέλκυση επενδύσεων και συντελούν στην αύξηση του εθνικά παραγόμενου προϊόντος».

Πλην, όμως, στην Ελλάδα τα αποτελέσματα είναι απογοητευτικά. Παρότι το 2022 περίπου ο μισός πληθυσμός (46,8%) είχε ολοκληρώσει την ανώτερη μεταδευτεροβάθμια εκπαίδευση και το 30,5% είχε πτυχίο πανεπιστημίου, έναντι 40,9% και 17,6% αντίστοιχα το 2004, φτάνοντας και ξεπερνώντας τα αντίστοιχα ποσοστά της Ε.Ε., στον δείκτη ανθρώπινου δυναμικού που μετράει την οικονομική απόδοση της εκπαίδευσης κατατάσσεται χαμηλά. Επίσης, στο πρόγραμμα PISA η χώρα συστηματικά επιτυγχάνει επιδόσεις κάτω από τον μέσο όρο του ΟΟΣΑ, κάτι που δεν συμβαδίζει με το βελτιωμένο ποσοστό συμμετοχής σε ανώτερα επίπεδα εγκύκλιας εκπαίδευσης. Οι αναλυτές επισημαίνουν την «ανάγκη συνολικού ανασχεδιασμού του εκπαιδευτικού συστήματος σε όλες τις βαθμίδες εκπαίδευσης, αλλά κυρίως στη δευτεροβάθμια, αφού σ' αυτήν οι μαθητές αποκτούν και καλλιεργούν μεγάλο μέρος των βασικών γνώσεων και δεξιοτήτων τους».

Οι αναλυτές της Eurobank, για τις χαμηλές επιδόσεις των μαθητών στην αξιολόγηση PISA.

Μεταξύ άλλων προτείνουν αλλαγές στα εξής πεδία:

– Στην αξιολόγηση, όχι μόνο των εξεταζομένων αλλά και των εξεταζόντων. Η αξιολόγηση των μαθητών δεν θα πρέπει να αφορά την εκ μέρους τους στείρα αποστήθιση γνώσεων, αλλά την ικανότητά τους στην αντιμετώπιση σύνθετων ζητημάτων που απαιτούν συνδυασμό γνώσεων και ικανοτήτων. Παράλληλα, χρήσιμο θα ήταν στην αξιολόγησή τους να λαμβάνονται –τουλάχιστον σε κάποιο βαθμό– υπόψη και οι ήπιες δεξιότητες που έχουν αναπτύξει (π.χ. επικοινωνία, συνεργασία, ενσυναίσθηση, ηγεσία).

– Στην αναδιαμόρφωση των προγραμμάτων σπουδών, με την αύξηση των ωρών διδασκαλίας μαθημάτων που σχετίζονται με τις θετικές επιστήμες (π.χ. μαθηματικά, φυσική, γεωμετρία) και με τις τεχνολογίες πληροφορικής και επικοινωνιών-ΤΠΕ.

Οι αναλυτές της τράπεζας επισημαίνουν την «ανάγκη συνολικού ανασχεδιασμού του εκπαιδευτικού συστήματος σε όλες τις βαθμίδες εκπαίδευσης».

Κράτησε τις 1.430 μονάδες, παρά την πτώση, το Χρηματιστήριο

Απώλειες 0,27% για τον Γενικό Δείκτη – Ο τζίρος διαμορφώθηκε στα 124,5 εκατ.

Της **ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ ΚΟΥΡΤΑΛΗ**

Σε ήπια πτωτικό έδαφος κινήθηκε το Χρηματιστήριο Αθηνών, κυρίως λόγω της κατοχύρωσης θέσεων στις τράπεζες, με τον Γενικό Δείκτη να διατηρεί ωστόσο τα κεκτημένα των 1.430 μονάδων και τα υψηλά 13 ετών. Η εν εξελίξει αποεπένδυση του ΤΧΣ από την Τράπεζα Πειραιώς παραμένει στο επίκεντρο, όπως και τα οικονομικά αποτελέσματα των εισηγμένων. Αξίζει να σημειώσουμε πως σήμερα η Optima bank παίρνει τη σκυτάλη δημοσίευσης των αποτελεσμάτων χρήσης από τις ΕΛΒΑΛΧαλκόρ και ΔΑΑ χθες και προχθές, το πρωί της Πέμπτης 7 Μαρτίου η Alpha Bank δημοσιεύει τα ετήσια αποτελέσματά της, ενώ το απόγευμα ακολουθούν οι Eurobank και Autohellas. Την ίδια ημέρα η ΕΛΣΤΑΤ θα ανακοινώσει την πρώτη εκτίμηση για το ΑΕΠ του 2023, ενώ η εβδομάδα τελειώνει με την ετυμηγορία της DBRS για την Ελλάδα, την Παρασκευή.

Ο τραπεζικός δείκτης υποαπέδωσε με πτώση 1,11%, στις 1.252,66 μονάδες.

Η εν εξελίξει αποεπένδυση του ΤΧΣ από την Τράπεζα Πειραιώς παραμένει στο επίκεντρο του ενδιαφέροντος των επενδυτών, το οποίο τις επόμενες ημέρες στρέφεται στα οικονομικά αποτελέσματα των εισηγμένων και στη συνεδρίαση της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας για τη νομισματική πολιτική.

Οπως επισημαίνει και η Depolas Investment Services, αναμένεται υψηλότερη μεταβλητότητα το επόμενο διάστημα στο Χ.Α., με το βλέμμα στις διεθνείς αγορές, τη στιγμή που η τρέχουσα εβδομάδα περιλαμβάνει και σημαντικά μάκρο, αλλά αυξημένη βαρύτητα θα δοθεί στη συνεδρίαση της ΕΚΤ την Πέμπτη και στην κατάθεση Πάουελ στο Κογκρέσο την ίδια ημέρα. Κατά τη χρηματιστηριακή, η πτωτική παραβίαση των 1.380 μονάδων στον Γενικό Δείκτη ενδέχεται να αλλάξει τη βραχυπρόθεσμη ανοδική τάση.

Ο Γενικός Δείκτης έκλεισε στις 1.430,94 μονάδες με απώλειες 0,27%, ενώ ο τζίρος διαμορφώθηκε στα 124,5 εκατ. ευρώ. Ο δείκτης υψηλής κεφαλαιοποίησης υποχώρησε κατά 0,64% στις 3.468,6 μονάδες, ενώ με άνοδο 0,15% έκλεισε ο δείκτης της μεσαίας κεφαλαιοποίησης, στις 2.452,4 μονάδες.

Στα μη τραπεζικά blue chips, πτώση άνω του 1% κατέγραψαν Aegean, ΔΕΗ, Mytilineos, ΟΠΑΠ, ΟΤΕ και ΕΛΒΑΛΧΑΛΚΟΡ. Με ράλι 6,24% ξεχώρισε η Quest, ακολούθησαν με άνοδο άνω του 2% οι Cenergy και HELLENiQ ENERGY, ενώ με κέρδη άνω του 1% έκλεισαν οι Coca-Cola και ΕΥΔΑΠ.

Ο τραπεζικός δείκτης υποαπέδωσε με πτώση 1,11%, στις 1.252,66 μονάδες, με τη Eurobank να κλείνει στο -1,53%%, την Τράπεζα Πειραιώς στο -1,52%, την Alpha Bank στο -1,13% και την Εθνική Τράπεζα στο -0,52%. Καταλύτης για τα νέα υψηλά 13 ετών στα οποία κινείται ο Γενικός Δείκτης είναι, σύμφωνα με τον κ. Δημήτρη Τζάνα, σύμβουλο διοίκησης της «Κύκλος ΑΧΕΠΕΥ», η αναμενόμενη επιτυχής έκβαση της μεταβίβασης του 27% των μετοχών της Πειραιώς από το ΤΧΣ. Τα επιτεύγματα της συστημικής τράπεζας σε σχέση με την εξυγίανση του χαρτοφυλακίου της και την κεφαλαιακή θωράκιση είναι αξιοσημείωτα. Είναι επομένως πιθανή η εφεξής έναρξη μιας παρατεταμένης περιόδου βελτίωσης της οργανικής κερδοφορίας της τράπεζας με την αξιοποίηση των ευρωπαϊκών κονδυλίων (Ταμείο Ανάκαμψης έως το 2026 και ΕΣΠΑ 2021-27), που θα δικαιολογεί μελλοντικά τιμές αισθητά υψηλότερες από τις τιμές-στόχους που ανακοινώνουν οι επενδυτικοί οίκοι για όσους κρατήσουν τους τίτλους τους τα επόμενα έτη, τονίζει.

Αλλωστε, όπως επισημαίνει ο κ. Τζάνας, οι δείκτες αποτίμησης P/E των ελληνικών συστημικών τραπεζών είναι μόλις 6,5 και του ελληνικού Χρηματιστηρίου περί το 10, με την ελληνική οικονομία να αναμένει ρυθμό μεγέθυνσης 2,5% για τα επόμενα έτη, κατά την ΤτΕ.

Μεικτά πρόσημα στις ευρωπαϊκές αγορές

Μεικτή ήταν η εικόνα χθες στα μεγαλύτερα χρηματιστήρια της Γηραιάς Ηπείρου, ενώ ειδικά ο πανευρωπαϊκός δείκτης STOXX 600 έκλεισε και χθες με πτώση, όπως και τη Δευτέρα. Την ψυχολογική διάθεση των επενδυτών διαμόρφωσε σε σημαντικό βαθμό η είδηση ότι το Πεκίνο όρισε έναν πολύ μεγαλόπνοο φετινό στόχο ανάπτυξης, απογοητεύοντας όσους ανέμεναν μέτρα στήριξης. Η εξέλιξη αυτή επηρέασε δυσμενώς τις τιμές στην αγορά μετάλλων, εφόσον η Κίνα είναι και η μεγαλύτερη καταναλώτρια διεθνώς. Με τη σειρά τους υποχώρησαν και οι μετοχές των ομίλων στον κλάδο εξόρυξης, του οποίου ο δείκτης είχε απώλειες 0,9%, σε επίπεδα ναδίρ τετραμήνου.

Ο STOXX 600 ολοκλήρωσε τη χθεσινή συνεδρίαση με πτώση 0,23%, μία ημέρα μόνον μετά την εκτίναξή του σε ιστορικά επίπεδα ρεκόρ. Ο δε κλαδικός δείκτης των ομίλων υψηλής τεχνολογίας εξασθένησε 1,6%, ακολουθώντας την πορεία του αντίστοιχου στη Γουόλ Στριτ.

Η απόφαση της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας για τα επιτόκια επίκειται αύριο Πέμπτη, ενώ εντός της εβδομάδας αναμένονται και τα στοιχεία για τις λιανικές πωλήσεις της Ευρωζώνης και το ΑΕΠ, καθώς και τα δεδομένα για τη δημιουργία θέσεων εργασίας στις Ηνωμένες Πολιτείες. «Το μοναδικό πράγμα το οποίο θα βελτίωνε την κατάσταση είναι είτε η αύξηση του αναπτυξιακού ρυθμού στην Ευρωζώνη, που θα τόνωνε τις μετοχές, είτε η μείωση επιτοκίων από την ΕΚΤ», τόνισε ο Μάικλ Φίλντ, υπεύθυνος στρατηγικής ευρωπαϊκών αγορών στη Morningstar. «Η ΕΚΤ, από πλευράς της, δεν επιθυμεί να βρεθεί με την πλάτη στον τοίχο, υποσχόμενη να περικόψει το κόστος δανεισμού τον Ιούνιο – κι αυτό θα αποδυναμώσει τις αγορές». Στο Λονδίνο ο FTSE 100 ολοκλήρωσε τη χθεσινή συνεδρίαση με άνοδο 0,08%, στο +0,71% στο Μιλάνο ο FTSE MIB και στο +0,47% ο IBEX στη Μαδρίτη. Στη Φρανκφούρτη ο DAX έκλεισε στο -0,10% και στο -0,30% ο CAC 40 στο Παρίσι. Στην περίπτωση της Κίνας, ο φιλόδοξος στόχος για ανάπτυξη σχεδόν 5% το 2024 υστερούσε σε σχέση με τις προσδοκίες ορισμένων επενδυτών για μέτρα τόνωσης της οικονομίας. Με τη σειρά τους, όσοι όμιλοι του τομέα υψηλής ραπτικής και ειδών πολυτελείας έχουν έντονη παρουσία στην Κίνα υπέστησαν απώλειες, όπως η Hermès και ο LVMH, των οποίων οι μετοχές υποχώρησαν άνω του 1% στις χθεσινές συναλλαγές.

REUTERS, BLOOMBERG

Στο Παρίσι, ο CAC 40 κατέγραψε απώλειες 0,30%.

Ο στόχος για ανάπτυξη 5% φέτος της κινεζικής οικονομίας επηρέασε αρνητικά τις μετοχές στους κλάδους μετάλλων και εξόρυξης.

(Πηγή: Reuters)

ΞΕΝΑ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ

New York/Νέα Υόρκη

(Σε δολάρια)

Εταιρείες	Πριν από το κλείσιμο	Μετ.%
3M COMPANY	93,02	1,7279
ALCOA CORP	26,99	-1,7831
ALTRIA GROUP	40,025	0,7425
AMAZON COM	173,835	-2,1089
AMER EXPRESS C	216,89	-0,9228
AMER INTL GROU	74,01	1,148
AMGEN	276,835	-0,9145
APPLE INC	170,035	-2,8926
BANK OF AMERIC	35,596	1,2688
BAXTER INTL IN	42,655	0,3647
BOEING CO	201,12	0,2892
BRISTOL MYERS	52,01	2,1406
CAMPBELL SOUP	43,105	-0,4043
CATERPILLAR IN	334,62	-1,19
THE CIGNA GP O	333,68	-0,5128
CHEVRON	150,05	0,7859
CISCO SYSTEMS	48,7913	-0,6894
CITIGROUP	57,055	1,6299
CERVECERIAS	11,215	-1,3632
COCA-COLA CO	59,645	-0,2759
COLGATE PALMOL	86,945	0,1324
DANAOS CORP	70,42	0,9606
DIANA SHIPPING	2,9675	2,3276
DOW INC	57,025	0,0088
DUPONT DE NMOU	69,425	-0,3087
GLBL X EM MR E	25,6	-0,8136
ENTERGY CP	102,38	0,3529
EXXON MOBIL	106,075	1,6433
FEDEX CORP	247,71	0,3809
FORD MOTOR CO	12,555	-1,4521
INTL BUS MACHI	192,28	-0,404
GENERAL DYNAMI	273,73	-0,3567
GENERAL ELEC C	158,26	-1,708
GOLDM SACHS GR	392,65	0,102
HALLIBURTON CO	35,265	0,7284
HARTFORD FINL	95,91	1,1602
HP INC	29,125	0,2237
HOME DEPOT INC	379,175	-0,3142
INTEL CORP	43,01	-5,7005
JOHNSON JOHNSO	159,4	-0,2753
JPMORGAN CHASE	188,55	1,0017
LAZARD INC ORD	40,655	2,1482
MCDONALD'S COR	292,475	0,5276
MERCK & CO	122,74	-1,056
MICROSOFT CP	401,94	-3,1283
3M COMPANY	93,02	1,7279
MORGAN STANLEY	89,875	-0,1833
NIKE INC CL B	98,45	-1,095
NORFOLK SOUTHE	257,345	-0,7042
PFIZER INC	26,21	1,236
PROCTER & GAMB	159,61	0,0313
ROCKWELL AUTOM	287,58	-0,2047
SCHLUMBERGER L	49,654	0,4735
SOUTHERN	68,11	-0,132
STEALTHGAS	6,18	1,3115
TSAKOS ENERGY	23,605	1,396
UNISYS CORP	5,2093	-1,5255
UNITEDHEALTH G	473,515	-1,7339
US BANCORP	43,66	2,2482
VERIZON COMMS	40,325	0,0372
WALT DISNEY CO	113,23	-0,4046
WELLS FARGO &	56,96	2,0606
WALMART INC	60,18	1,484

London/Λονδίνο

(Σε πέννες)

Εταιρείες	Χθεσινό	Μετ.%
ANGLO AMERICAN	1694,561	0,082
A.B.FOOD	2251,634	-0,044
ADMIRAL GRP	2673,396	1,17
ASHTEAD GRP.	5270,252	-9,358
ANTOFAGASTA	1785,981	-3,292
AVIVA	451,103	0,602
ASTRAZENECA	10115,887	0,657
BABCOCK INTL	510	1,392
BAE SYS.	1277,735	1,587
BARCLAYS	169,312	-0,4
BR.AMER.TOB.	2300,199	0,414
BARRATT DEVEL.	470,782	-1,567
BERKELEY GP.HL	4637,125	-0,407
BR.LAND	357,81	0,309
BUNZL	3094,01	0,685
BP	470,862	0,245
BURBERRY GRP	1253,352	0,876
BT GROUP	105,711	0,565
COCACOLA HBC A	2490,435	0,526
CARNIVAL	1124,601	-2,815
CENTRICA	127,532	1,915
COMPASS GROUP	2187,648	1,293
CAPITA GROUP	20,12	0,498
CRH	6535,817	-2,231
DCC	5572,333	0,501
DIAGEO	2930,466	-0,239
DIRECT LINE	208,967	2,955
EXPERIAN	3347,045	-0,357
EASYJET	540,452	-2,324
FRESNILLO	490,854	3,697
GLENCORE	383,177	1,355
GSK	1677,123	0,935
HIKMA	1907,908	-2,691
HAMMERSON	25,54	-0,236
HARGREAVES LAN	751,468	-0,32
HSBC HLDGS.UK	605,247	0,279
INTL CONSOL AI	142,26	-2,037
INTERCON. HOTE	8332,685	0,722
3I GRP.	2494,414	0,443
IMP.BRANDS	1666,167	-0,922
INTERTEK GROUP	4898,538	6,146
ITV	59,745	-0,76
JOHNSON MATTHE	1604,951	1,432
KINGFISHER	222,378	-0,973
LAND SECS.	618,293	-0,709
LEGAL&GEN.	244,114	1,029
LLOYDS GRP.	47,737	0,855
MARKS & SP.	156753	3,823
MONDI	1374,137	0,072
NATIONAL GRID	1055,376	1,924
NEXT	8247,481	1,417
PRUDENTIAL	761,124	-2,019
PERSIMMON	1383,544	-1,071
PEARSON	1023,606	-0,966
RELX	3421,842	0,293
RIO TINTO	5014,715	-1,257
ROLLS-ROYCE HL	374,811	-0,399
SAINSBURY(J)	247,125	0,773
SCHRODERS	387,962	1,299
SAGE GRP.	1236,204	-1,476
ST.JAMES'S PLA	487,591	-1,405
SMITHS GROUP	1616,662	-0,031
SMITH&NEPHEW	1048,884	0,624
SSE	1657,156	2,093
STAND.CHART.	699,311	0,791
SEVERN TRENT	2523,252	1,081
TRAVIS PERKINS	747,689	-2,71
TESCO	275,374	0,145
TUI AG	522,852	-2,612
TAYLOR WIMPEY	138,759	-0,466
UNILEVER	3871,876	0,194
UTD. UTILITIES	1023,081	0,59
VODAFONE GRP	70,501	1,137
WPP	707,6	-0,281
WHITBREAD	3155,682	0,635

Zurich/Ζυρίχη

(Σε ελβ. Φρ.)

Εταιρείες	Χθεσινό	Μετ.%
ABB LTD N	40,38	-1,08
RICHEMONT N	141,5	-0,63
GEBERIT N1	514,4	-0,62
NOVARTIS N	90,54	0,4
ROCHE HOLDING	234,7	0,49
SGS N	86,6	2,68
SWATCH GROUP I	209,4	-0,29
ADECCO N	34,74	1,4
JULIUS BAER N	47,61	-0,77
GIVAUDAN N	3700	0
NESTLE SA	91,93	-0,1
TRANSOCEAN N	0	0
SWISSCOM N	507,2	0,16
SWISS RE N	107,3	0,61
UBS GROUP N	25,62	0,47
ZURICH INSURAN	470,2	1,01

Frankfurt/Φρανκφούρτη

(Σε ευρώ)

Εταιρείες	Χθεσινό	Μετ.%
ADIDAS N	185,1	0,6
ALLIANZ SE	254,45	2,45
BASF SE	47,25	0,15
BAY MOT WERKE	109,36	-0,58
BEIERSDORF	131,65	-1,4
BAYER N AG	25,955	-2,125
COMMERZBANK	10,89	0,195
CONTINENTAL AG	72,64	-0,62
DEUTSCHE BANK	12,632	0,036
DT BOERSE N	192,6	0,1
DT LUFTHANSA A	7,002	-0,045
DT TELEKOM N	22,255	0,23
E.ON SE NA	11,975	0,225
FRESENIUS MEDI	38,45	3,97
FRESENIUS SE	25,64	0,93
HEIDELBERG MAT	88	-1,26
HENKEL AG&CO V	69,62	0,6
INFINEON TECH	33,16	-0,42
K+S AG NA	12,8	0,08
MERCK KGAA	159,05	0,9
MUENCH. RUECK	430,8	1,1
RWE AG	31,51	0,91
THYSSENKRUPP A	4,547	-0,107
VOLKSWAGEN VZ	119,16	-1,52
VONOVIA SE	26,32	0,14
SIEMENS N	178,54	-2,54
SAP SE	173,48	-1,74

Amsterdam/Αμστερνταμ

(Σε ευρώ)

Εταιρείες	Χθεσινό	Μετ.%
AALBERTS	41,56	-2,05
AEGON	5,274	2,05
ABN AMRO BANK	14,85	-0,77
AKZO NOBEL	66,36	-1,19
ARCELORMITTAL	23,345	-1,71
ASML HOLDING	899,5	-1,5
GALAPAGOS	31,88	-0,59
HEINEKEN	86,1	-0,71
ING GROEP	13,124	0,68
KPN KON	3,408	0,26
NN GROUP	39,62	0,46
IMCD	151,5	-1,59
RANDSTAD	50,38	-0,63
RELX	40,07	0,53
VOPAK	34,27	-0,9
WOLTERS KLUWER	145,55	-0,1

Milano/Μιλάνο

(Σε ευρώ)

Εταιρείες	Χθεσινό	Μετ.%
A2A SPA	1,72	1,66
AZIMUT HLDG	27,20	26,92
ENEL	6,04	5,93
ENI	14,51	14,39
GENERALI ASS	22,17	22,00
GEOX	0,71	0,72
INTESA SANPAOL	3,0605	2,02
MEDIOBANCA	12,58	12,58
RCS MEDIAGROUP	0,74	0,74
PRYSMIAN	46,35	46,29
SNAM	4,43	4,34
TELECOM ITALIA	0,28	0,28
TENARIS	16,99	16,41
TERNA	7,36	7,24
UNICREDIT	31,41	0,34

Tokyo/Τόκιο

(Σε γιέν)

Εταιρείες	Χθεσινό	Μετ.%
AJINOMOTO	5546	1,45
ASAHI GROUP HL	5128	0,06
ASTELLAS PHARM	1636	-2,71
BRIDGESTONE CO	6335	0,65
CANON INC	4390	-0,77
CASIO COMPUTER	1177,5	-0,97
CITIZEN WATCH	1017	-0,59
CREDIT SAISON	2976,5	0,56
DAIWA SEC GROU	1124	2,65
SUBARU	3348	0,39
FUJIFILM HOLDI	9921	0,59
FUJITSU	24530	3,15
HINO MOTORS	491,4	0,12
HITACHI	13310	1,14
HONDA MOTOR	1798,5	-0,25
IHI	3513	4,37
ISUZU MOTORS	2094	-1,48
KAWASAKI HVY I	4324	2,61
KAJIMA CORP	2938	6,49
KEIO	4148	-0,29
KOBE STEEL	2031	-0,76
KONICA MINOLTA	490,9	-0,18
JTEKT	1422,5	0,11
MITSUB UFJ FG	1596,5	1,75
MITSUBISHI COR	3287	0,89
MITSUBISHI ELE	2432,5	1,12
MITSUBISHI MOT	468,7	-0,28
NEC CORPORATIO	10260	0,64
NIKKON HLDG	3005	-1,15
NIKON CORP	1550	0,52
NISSUI CORP	5128	-0,75
NISSAN MOTOR C	578,5	-1,58
NOMURA HOLDING	906,7	3,28
NISSAN CHEMICA	6069	-2,16
NIPPON PAPER I	1127	
OBAYASHI CORP	1757	20,59
ODAKYU ELEC RA	2094	-1,02
OJI HOLDINGS	591,3	-0,08
OSAKA GAS	3042	-0,1
RICOH CO LTD	1276	1,63
SECOM	11355	0,4
SEVEN & I HLDG	2178	0,16
SHARP CORP	817	0,06
SHIMIZU CORP	916,2	6,04
SHISEIDO	4125	-0,24
SONY GROUP COR	12950	-0,58
SMFG	8623	1,91
SUMITOMO CHEM	304	0,03
SUZUKI	1170	-0,76
TAISEI CORP	5090	8,81
TDK CORPORATIO	8198	1,28
TOBU RAILWAY	3892	0,57
TOKIO MARINE H	4408	-0,29
TORAY INDUSTRI	686,1	-0,25
TREND MICRO	7552	0,63
TOPY INDS LTD	3055	0,33
TORAY INDUSTRI	686,1	-0,25
TOYOBO	1107	-0,98
TOYOTA MOTOR C	3729	1,83
YAMAHA CORP	3148	-1,99

Paris/Παρίσι

(Σε ευρώ)

Εταιρείες	Χθεσινό	Μετ.%
ACCOR	39,37	0,05
AIR LIQUIDE	189,52	-0,29
ALSTOM	11,64	-3,56
AXA	32,73	0,32
BNP PARIBAS	57,24	-0,05
BOUYGUES	36,37	1
CAPGEMINI	221,20	-1,95
CARREFOUR	15,71	1,81
CASINO GUICHAR	0,51	0
CREDIT AGRICOL	12,56	-0,27
DANONE	59,21	0,22
DASSAULT SYSTE	41,58	-3,21
L'OREAL	438,35	-1,18
L.V.M.H.	829,10	-1,27
LAGARDERE	21,00	0,72
MICHELIN	34,39	1,39
PERNOD RICARD	153,45	-0,81
KERING	411,00	-1,14
PUBLICIS GROUP	96,66	-0,51
RENAULT	37,95	-1,4
SAINT-GOBAIN	68,06	-1,32
SANOFI	87,60	0,9
SCHNEIDER ELEC	207,95	-2,1
SOCIETE GENERA	22,79	0,2
SODEXO	76,52	0,76
TF1	8,38	-0,65
THALES	150,90	9,07
VEOLIA ENVIRON	28,82	-0,52

Madrid/Μαδρίτη

(Σε ευρώ)

Εταιρείες	Χθεσινό	Μετ.%
ACS CONS Y SER	38	0,6889
AENA SME	177,2	0,3966
ACERINOX	9,496	0,3805
ACCIONA	112,15	1,8157
AMADEUS	57,44	0,7366
BBVA	9,488	0,7861
BANKINTER	6,086	0,2966
CAIXABANK	4,337	0,8605
DSTR INT ALIME	0,0123	-1,6
ENDESA	16,255	1,3404
ENAGAS	13,24	1,8462
FERROVIAL	34,35	0
FOMENTO DE CON	12,72	1,1129
GRIFOLS	7,774	-3,8109
IBERDROLA	10,755	1,6541
INT AIRLINES G	1,6595	-1,9208
INDRA SISTEMAS	17,59	-1,5118
INDITEX	40,65	-1,0949
MAPFRE	2,03	2,6289
MERLIN PROP	8,83	-0,3386
ARCELORMITTAL	23,335	-1,7887
REPSOL	14,47	-0,5498
BCO DE SABADEL	1,27	1,3972
BANCO SANTANDE	3,865	0,2334
SACYR	2,954	-1,204
TELEFONICA	3,834	0,1044
TECNICAS REUN	7,52	1,2113

ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑ

ΤΙΜΕΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑΤΟΣ

ΣΕ ΟΡΟΥΣ ΕΥΡΩ			ΤΙΜΕΣ SPOT
ΔΟΛΑΡΙΟ ΗΠΑ	1,0849	ΡΕΑΛ ΒΡΑΖΙΛΙΑΣ	5,3713
ΓΙΕΝ ΙΑΠΩΝΙΑΣ	163,01	ΔΟΛΑΡΙΟ ΚΑΝΑΔΑ	1,4747
ΛΕΒ ΒΟΥΛΓΑΡΙΑΣ	1,9558	ΓΟΥΑΝ ΚΙΝΑΣ	7,8104
ΚΟΡΩΝΑ ΤΣΕΧΙΑΣ	25,353	ΔΟΛΑΡΙΟ ΧΟΝΓΚ ΚΟΝΓΚ	8,4873
ΚΟΡΩΝΑ ΔΑΝΙΑΣ	7,4542	ΡΟΥΠΙΑ ΙΝΔΟΝΗΣΙΑΣ	17.079,69
ΛΙΡΑ ΣΤΕΡΛΙΝΑ	0,85543	ΣΕΚΕΛ ΙΣΡΑΗΛ	3,9034
ΦΙΟΡΙΝΙ ΟΥΓΓΑΡΙΑΣ	395,75	ΡΟΥΠΙΑ ΙΝΔΙΑΣ	89,9525
ΖΛΟΤΙ ΠΟΛΩΝΙΑΣ	4,3248	ΓΟΥΟΝ ΝΟΤΙΑΣ ΚΟΡΕΑΣ	1.447,98
ΛΕΪ ΡΟΥΜΑΝΙΑΣ	4,9718	ΠΕΣΟ ΜΕΞΙΚΟ	18,3924
ΚΟΡΩΝΑ ΣΟΥΗΔΙΑΣ	11,2803	ΡΙΝΓΚΙΤ ΜΑΛΑΙΣΙΑΣ	5,1370
ΦΡΑΓΚΟ ΕΛΒΕΤΙΑΣ	0,9609	ΔΟΛΑΡΙΟ Ν. ΖΗΛΑΝΔΙΑΣ	1,7847
ΚΟΡΩΝΑ ΙΣΛΑΝΔΙΑΣ	149,10	ΠΕΣΟ ΦΙΛΙΠΠΙΝΩΝ	60,727
ΚΟΡΩΝΑ ΝΟΡΒΗΓΙΑΣ	11,4750	ΔΟΛΑΡΙΟ ΣΙΓΚΑΠΟΥΡΗΣ	1,4578
ΛΙΡΑ ΤΟΥΡΚΙΑΣ	34,3474	ΜΠΑΧΤ ΤΑΪΛΑΝΔΗΣ	38,861
ΔΟΛΑΡΙΟ ΑΥΣΤΡΑΛΙΑΣ	1,6709	ΡΑΝΤ ΝΟΤΙΑΣ ΑΦΡΙΚΗΣ	20,5862

ΡΟΥΒΛΙ ΡΩΣΙΑΣ: Λόγω της τρέχουσας συναλλακτικής δραστηριότητας στην αγορά EUR/RUB, η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα δεν είναι σε θέση να καθορίσει μία τιμή αναφοράς αντιπροσωπευτική των επικρατουσών συνθηκών της αγοράς. Ως εκ τούτου, η ΕΚΤ αποφάσισε να αναστείλει τη δημοσίευση τιμής αναφοράς του ευρώ για το ρωσικό ρούβλι μέχρι νεωτέρας.

ΙΣΟΤΙΜΙΕΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΦΠΑ

ΜΑΡΤΙΟΣ 2024	
ΔΟΛΑΡΙΟ ΗΠΑ	1,0809
ΛΙΡΑ ΑΓΓΛΙΑΣ-ΣΚΩΤΙΑΣ-Β. ΙΡΛΑΝΔΙΑΣ	0,8562
ΚΟΡΩΝΑ ΔΑΝΙΑΣ	7,4545
ΚΟΡΩΝΑ ΣΟΥΗΔΙΑΣ	11,2075

ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΟΣ ΧΡΥΣΟΣ

ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ (ΕΥΡΩ)		
	ΑΓΟΡΑ	ΠΩΛΗΣΗ
ΧΡΥΣΗ ΛΙΡΑ ΑΓΓΛΙΑΣ	443,80	532,50
ΜΙΣΗ ΧΡΥΣΗ ΛΙΡΑ ΑΓΓΛΙΑΣ	232,90	279,50
ΡΑΒΔΟΣ ΧΡΥΣΟΥ (1 Kg)	59.600	71.500
ΡΑΒΔΟΣ ΧΡΥΣΟΥ (1 gr)	59,60	71,50

ΧΡΥΣΗ ΛΙΡΑ

ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ (ΕΥΡΩ)		
	ΑΓΟΡΑ	ΠΩΛΗΣΗ
ΠΑΛΑΙΑΣ ΚΟΠΗΣ	443,54	534,44
ΕΛΙΣΑΒΕΤ 1973 & ΠΡΟΓΕΝΕΣΤΕΡΑ	443,54	534,44
ΕΛΙΣΑΒΕΤ 1974 & ΜΕΤΑΓΕΝΕΣΤΕΡΑ	443,54	529,63

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟ ΑΘΗΝΩΝ

ΔΕΙΚΤΕΣ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟΥ

	Κλείσιμο	Προηγ.	Διαφορά	Μετ.
ΓΕΝΙΚΟΣ ΔΕΙΚΤΗΣ ΤΙΜΩΝ ΧΑ	1.430,94	1.434,87	-3,93	-0,27%
FTSE/Χ.Α. LARGE CAP	3.468,60	3.490,83	-22,23	-0,64%
ΔΕΙΚΤΗΣ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΗΣ ΑΓΟΡΑΣ Χ.Α.	12.810,83	12.814,96	-4,13	-0,03%
FTSE/Χ.Α.ΥΨΗΛΗΣ ΜΕΡΙΣΜΑΤΙΚΗΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ	4.165,64	4.161,92	3,72	0,09%
FTSE/Χ.Α. MID CAP	2.452,40	2.448,77	3,63	0,15%
FTSE/Χ.Α. ΔΕΙΚΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ	828,48	832,77	-4,29	-0,52%
ΔΕΙΚΤΗΣ ATHEX ESG	1.631,44	1.641,14	-9,70	-0,59%
ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΔΕΙΚΤΗΣ MID & SMALL CAP	2.081,25	2.077,07	4,18	0,20%
ΔΕΙΚΤΗΣ ΣΥΝΟΛΙΚΗΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ ΓΕΝΙΚΟΥ ΔΕΙΚΤΗ Χ.Α.	2.609,11	2.616,26	-7,15	-0,27%
FTSE/Χ.Α. ΤΡΑΠΕΖΕΣ	1.252,66	1.266,75	-14,09	-1,11%
FTSE/ATHEX ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ & ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΕΣ	5.524,86	5.503,23	21,63	0,39%
FTSE/ATHEX ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	5.901,29	5.966,05	-64,76	-1,09%
FTSE/ATHEX ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ	4.899,82	4.897,72	2,10	0,04%
FTSE/ATHEX ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ	5.474,31	5.537,32	-63,01	-1,14%
FTSE/ATHEX ΒΑΣΙΚΑ ΑΓΑΘΑ	5.722,90	5.667,46	55,44	0,98%
FTSE/ATHEX ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ	5.714,15	5.685,75	28,40	0,50%
FTSE/ATHEX ΠΡΩΤΕΣ ΥΛΕΣ	5.479,37	5.531,61	-52,24	-0,94%
FTSE/ATHEX ΕΝΕΡΓΕΙΑ & ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΚΟΙΝΗΣ ΩΦΕΛΕΙΑΣ	5.193,04	5.226,37	-33,33	-0,64%

* Το Χρηματιστήριο Αθηνών και ο οίκος FTSE Russell ανακοινώνουν τους νέους Συντελεστές Στάθμισης (Capping Factors) των μετοχών που συμμετέχουν στη σύνθεση των δεικτών FTSE/Χ.Α. Οι αλλαγές θα ισχύσουν από τη συνεδρίαση της Δευτέρας 18 Δεκεμβρίου 2023.

ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΞΙΑΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ

ΤΡΑΠΕΖΕΣ	65.280.004,15
ΛΟΓΙΣΜΙΚΟ	9.001.405,71
ΤΥΧΕΡΑ ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ	5.890.529,50
ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΟ ΕΜΠΟΡΙΟ	4.665.100,90
ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ	4.631.622,37
ΣΤΑΘΕΡΗ ΤΗΛΕΦΩΝΙΑ	4.489.695,31
ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΩΝ	4.223.854,50
ΣΥΜΒΑΤΙΚΟΣ ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΣ	3.682.967,21
ΔΙΥΛΙΣΤΗΡΙΑ & ΕΜΠΟΡΙΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΟΕΙΔΩΝ	3.524.076,61
ΠΟΛΛΑΠΛΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΟΙΝΗΣ ΩΦΕΛΕΙΑΣ	3.246.088,32
ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΟΣ ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΣ	2.741.627,49
ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ	2.361.455,69
ΔΙΥΛΙΣΤΗΡΙΑ	1.475.142,18
ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ	1.325.609,59
ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ & ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ	1.210.554,72
ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	911.894,16
ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ	808.210,90
ΤΣΙΜΕΝΤΑ	757.405,15
ΑΝΑΨΥΚΤΙΚΑ	395.561,66
ΜΗ ΣΙΔΗΡΟΥΧΑ ΜΕΤΑΛΛΑ	378.437,83
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΣ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ ΓΡΑΦΕΙΩΝ	342.869,46
ΥΔΡΕΥΣΗ	257.719,35
ΤΑΞΙΔΙΑ & ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ	256.597,88
ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ & ΘΕΜΑΤΟΦΥΛΑΚΕΣ	245.200,26
ΔΙΑΡΚΗ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΑ ΑΓΑΘΑ	214.151,49
ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΔΙΑΠΡΑΓΜΑΤΕΥΣΙΜΩΝ ΑΜΟΙΒ. ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ	170.405,49
ΤΡΟΦΙΜΑ	146.847,19

ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΕΣ ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ

ΑΝΟΔΟΣ	Κλείσιμο	Μετ.	ΠΤΩΣΗ	Κλείσιμο	Μετ.
QUALITY & RELIABILITY (ΚΟ)	1,020	14,86%	ΣΙΔΜΑ ΜΕΤΑΛΛΟΥΡΓΙΚΗ ΑΕ (ΚΟ)	2,250	-5,86%
ΙΛΥΔΑ (ΚΟ)	1,590	8,16%	ΕΒΡΟΦΑΡΜΑ (ΚΟ)	1,640	-3,53%
CPI (ΚΟ)	0,708	7,93%	ΕΛΑΣΤΡΟΝ (ΚΟ)	2,530	-3,07%
QUEST HOLDINGS (ΚΟ)	6,130	6,24%	ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΟΣ (ΚΟ)	36,100	-1,80%
ΕΛΛΑΔΟΣ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	15,450	5,46%	ΟΠΑΠ (ΚΟ)	17,030	-1,62%
ΙΑΤΡΙΚΟ ΑΘΗΝΩΝ (ΚΟ)	1,850	5,11%	ΑΕΡΟΠΟΡΙΑ ΑΙΓΑΙΟΥ (ΚΟ)	12,600	-1,56%
ΕΛΙΝΟΙΛ (ΚΟ)	2,490	4,62%	EUROBANK HOLDINGS (ΚΟ)	1,905	-1,53%
AUSTRIACARD HOLDINGS AG (ΚΑ)	6,250	4,17%	ΠΕΙΡΑΙΩΣ FINANCIAL HOLD. (ΚΟ)	4,154	-1,52%
ΕΚΤΕΡ (ΚΟ)	4,130	4,03%	INTRACOM HOLDINGS (ΚΟ)	3,940	-1,50%
ΕΥΑΘ (ΚΟ)	3,480	3,57%	ΑΛΟΥΜΥΛ (ΚΟ)	2,690	-1,47%

ΟΙ ΜΕΤΟΧΕΣ ΤΟΥ ΔΕΙΚΤΗ FTSE 25

		Κλείσιμο	Μετ.%
ΒΙΟ	(ΒΙΟΧΑΛΚΟ)	6,04	-0,17
CENER	(CENERGY HOLDINGS SA)	7,6	2,7
TITC	(TITAN)	26	0
EEE	(COCA COLA HBC)	29,12	1,46
OTE	(OTE)	13,6	-1,02
ΑΡΑΙΓ	(AEGEAN AIRLINES)	12,6	-1,56
ΤΕΝΕΡΓ	(ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ)	16,5	0,61
ΣΑΡ	(ΣΑΡΑΝΤΗΣ)	9,58	0,84
ΕΛΛΑΚΤΩΡ	(ΕΛΛΑΚΤΩΡ)	2,67	0,38
ΓΕΚΤΕΡΝΑ	(ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ)	14,48	0,56
ΜΥΤΙΛ	(ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΟΣ)	36,1	-1,8
ΛΑΜΔΑ	(LAMDA DEVELOPMENT)	6,86	0
ΕΛΧΑ	(ΕΛΒΑΛΧΑΛΚΟΡ)	2,23	-1,11
ΑΛΦΑ	(ALPHA BANK)	1,754	-1,13
ΜΠΕΛΑ	(JUMBO)	26,88	-0,96
ΕΤΕ	(ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ)	7,232	-0,52
ΠΕΙΡ	(ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ)	4,154	-1,52
ΕΥΡΩΒ	(EUROBANK)	1,9045	-1,53
ΕΛΠΕ	(ΕΛΠΕ)	8,28	2,1
ΚΟΥΕΣ	(QUEST)	6,13	6,24
ΟΤΟΕΛ	(AUTOHELLAS)	13,7	0
ΕΥΔΑΠ	(ΕΥΔΑΠ)	5,63	1,26
ΟΠΑΠ	(ΟΠΑΠ)	17,03	-1,62
ΜΟΗ	(MOTOR OIL)	27,54	0,51
ΔΕΗ	(ΔΕΗ)	11,67	-1,1

ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΕΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ

ΑΞΙΑ		ΕΜΠΟΡΕΥΣΙΜΟΤΗΤΑ	
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	34.845.861,65	ΕΝΤΕΡΣΟΦΤ (ΚΟ)	3,71%
ΠΕΙΡΑΙΩΣ FINANCIAL HOLDINGS (ΚΟ)	15.150.525,10	QUALITY & RELIABILITY (ΚΟ)	2,91%
ΕΝΤΕΡΣΟΦΤ (ΚΟ)	8.892.584,14	CPI (ΚΟ)	0,93%
EUROBANK HOLDINGS (ΚΟ)	8.807.994,54	ΙΛΥΔΑ (ΚΟ)	0,80%
ΟΠΑΠ (ΚΟ)	5.220.212,55	PROFILE (ΚΟ)	0,55%
ALPHA ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΑΙ ΣΥΜ. (ΚΟ)	4.991.772,57	ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	0,53%
JUMBO (ΚΟ)	4.665.100,90	ALPHA ETF FTSE ATHEX LARGE CAP	0,53%
OTE (ΚΟ)	4.489.695,31	CENTRIC ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ (ΚΟ)	0,45%
HELLENiQ ENERGY Holdings (ΚΟ)	3.524.076,61	ΕΚΤΕΡ (ΚΟ)	0,40%
ΔΕΗ (ΚΟ)	3.351.634,47	ΚΥΡΙΑΚΟΥΛΗΣ (ΚΟ)	0,32%

ΠΑΡΑΓΩΓΑ - ΗΜΕΡΗΣΙΟ ΔΕΛΤΙΟ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ

ΑΝΑΛΥΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ ΑΓΟΡΑΣ ΠΑΡΑΓΩΓΩΝ

	ΑΡΙΘΜΟΣ ΠΡΑΞΕΩΝ	ΟΓΚΟΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΝΟΙΚΤΩΝ ΣΥΜΒΟΛΑΙΩΝ
Σ.Μ.Ε. σε Δείκτες	88	385	6.900
FTSE/Χ.Α. Τράπεζες	1	5	1.635
FTSE/Χ.Α. Large Cap	87	380	4.913
MSCI GREECE REBASED	0	0	352
Σ.Μ.Ε. σε Μετοχές	998	17.771	497.023
ΑΔΜΗΕ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ Α.Ε. (ΚΟ)	16	214	31.815
ΑΕΡΟΠΟΡΙΑ ΑΙΓΑΙΟΥ (ΚΟ)	20	91	6.552
ALPHA ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΣΥΜΜ (ΚΟ)	140	6.117	185.445
AUTOHELLAS (ΚΟ)	1	5	308
ΑΒΑΞ Α.Ε. (ΚΟ)	7	43	1.442
COCA-COLA HBC AG (ΚΟ)	9	50	161
CENERGY HOLDINGS (ΚΑ)	19	84	5.541
ΕΛΛΑΚΤΩΡ (ΚΟ)	13	64	4.582
ΕΛΒΑΛΧΑΛΚΟΡ (ΚΟ)	37	387	5.270
EUROBANK HOLDINGS (ΚΟ)	67	2.730	32.899
ΕΥΔΑΠ (ΚΟ)	3	15	4.126
FOURLIS ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ (ΚΟ)	1	5	1.459
ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ (ΚΟ)	24	3.308	12.834
ΕΛΛΗΝ. ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ-Χ.Α. (ΚΟ)	78	330	11.364
HELLENiQ ENERGY (ΚΟ)	37	347	5.404
INTRACOM HOLDINGS (ΚΟ)	27	118	9.025
INTRAKAT (ΚΟ)	5	71	3.613
JUMBO (ΚΟ)	5	7	568
LAMDA DEVELOPMENT(ΚΟ)	10	77	7.789
MIG (ΚΟ)	0	0	107
ΜΟΤΟΡ ΟΙΛ (ΚΟ)	10	41	560
ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΟΣ (ΚΟ)	60	208	5.057
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	65	323	14.510
ΟΠΑΠ (ΚΟ)	15	33	1.390
ΤΡΑΠΕΖΑ OPTIMA BANK (ΚΟ)	0	0	132
OTE (ΚΟ)	22	53	10.090
ΟΛΠ (ΚΟ)	0	0	103
ΠΕΙΡΑΙΩΣ FINANCIAL HOLD (ΚΟ)	148	2.189	74.120
ΔΕΗ (ΚΟ)	74	493	30.758
QUEST ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ (ΚΟ)	13	37	247
ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ (ΚΟ)	45	245	24.015
TITAN CEMENT (ΚΑ)	2	2	226
VIOHALCO SA/NV (ΚΑ)	25	84	5.511
Δικαιώματα σε Δείκτες	5	21	906
FTSE/Χ.Α. Large Cap	5	21	906
Δικαιώματα σε Μετοχές	2	30	1.540
ALPHA ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΣΥΜΜ (ΚΟ)	0	0	1.000
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	0	0	277
ΟΠΑΠ (ΚΟ)	0	0	32
OTE (ΚΟ)	2	30	117
ΠΕΙΡΑΙΩΣ FINANCIAL HOLD (ΚΟ)	0	0	30
ΔΕΗ (ΚΟ)	0	0	84
Συνολική Δραστηριότητα	1.093	18.207	506.369

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟ ΑΞΙΩΝ ΚΥΠΡΟΥ

Τρίτη 5 Μαρτίου 2024

ΚΩΔ.	ΟΝΟΜΑ	ΚΑΤΩΤΑΤΗ	ΑΝΩΤΑΤΗ	ΜΕΣΗ ΣΤΑΘΜ.**	ΔΙΑΦ.*	ΤΙΤΛΟΙ	ΑΓΟΡΑ	ΠΩΛΗΣΗ	ΤΙΜΗ ΚΛΕΙΣ.	% ΜΕΤΑΒ.
ΚΥΡΙΑ ΑΓΟΡΑ										
Χρηματοοικονομικά										
ΕΛΗΤ	HELLENIC BANK PUBLIC COMPANY LTD	2,4700	2,4900	2,4706	-0,8250	5.241	2,4700	2,4800	2,4700	-0,40
ΤΡΚΗ	Bank of Cyprus Holdings Plc	3,5500	3,6000	3,5786	2,0220	38.272	3,5700	3,5800	3,5800	0,00
ΔΗΕΠ	Demetra Holdings Plc (EM)	0,8850	0,8950	0,8908	-1,0720	5.527	0,8900	0,9000	0,8900	0,00
ΛΕΠΕ	LCP HOLDINGS AND INVESTMENTS PUBLIC LTD (Σ)	0,0785	0,0870	0,0866	0,4970	5.183	0,0810	0,0870	0,0810	-6,90
Καταναλωτικά Προϊόντα										
ΛΟΥΗ	LOUIS PLC	0,0520	0,0520	0,0520	-0,2500	24.230	0,0520	0,0560	0,0520	-4,59
ΤΣΟΚ	A. TSOKKOS HOTELS PUBLIC LTD	0,0490	0,0500	0,0494	0,0120	40.000	0,0485	0,0500	0,0490	0,00
Τεχνολογία										
ΛΟΤΖ	LOGICOM PUBLIC LTD	3,0400	3,0400	3,0400	-0,0530	10.000	3,0200	3,0400	3,0400	0,00
ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΗ ΑΓΟΡΑ										
Χρηματοοικονομικά										
ΑΤΑΣ	ATLANTIC INSURANCE COMPANY PUBLIC LTD						1,8300	1,8900		
ΚΟΣΑ	ΚΟΣΜΟΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΛΤΔ						0,0950	0,0000		
ΜΙΝΕ	ΜΙΝΕΡΒΑ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΛΤΔ	0,0110	0,0110	0,0110	-0,1000	90.000	0,0000	0,0125	0,0110	-8,33
ΑΚΕΠ	ACTIBOND GROWTH FUND PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0,0195	0,0220		
ΠΕΠ	UNIGROWTH INVESTMENTS PUBLIC LTD (ΕΜ, Σ)						0,0500	0,0000		
ΕΛΛΗ	ELLINAS FINANCE PUBLIC COMPANY LTD						0,0000	0,3900		
ΙΝΕΠ	INTERFUND INVESTMENTS PLC (EM)						0,0480	0,0525		
ΚΑΕΠ	ΚΑΡΥΕΣ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΛΤΔ (Σ)						0,0000	0,2300		
ΚΕΑΕ	CPI HOLDINGS PUBLIC LTD (Σ)						0,0050	0,0070		
ΣΛΕΠ	CLR INVESTMENT FUND PUBLIC LTD (Σ)	0,0020	0,0020	0,0020	0,0000	8.279	0,0020	0,0030	0,0020	0,00
ΦΑΣΤ	UNIFAST FINANCE & INVESTMENTS PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0,0005	0,0000		
ΧΑΕΠ	HARVEST CAPITAL MANAGEMENT PUBLIC LTD (ΕΜ, Σ)						0,0000	0,0265		
Καταναλωτικά Προϊόντα										
ΕΡΜΕ	ERMES DEPARTMENT STORES PLC						0,0270	0,0300		
ΜΑΠΑ	MALLOUPPAS & PAPACOSTAS PUBLIC CO LTD (ΑΝ, Σ)						0,0000	0,2640		
ΑΓΡΟ	"ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ ΑΓΡΟΥ ""Η ΠΡΟΟΔΟΣ"" ΔΗΜΟΣΙΑ ΛΤΔ "						1,2200	0,0000		
ΚΛΑΡ	CLARIDGE PUBLIC LTD						0,0195	0,0000		
ΚΩΝΣ	CONSTANTINOU BROS HOTELS PUBLIC COMPANY LTD (Σ)	0,0905	0,0905	0,0905	-0,1500	5.808	0,0905	0,0920	0,0905	-1,63
ΛΕΠΤ	LEPTOS CALYPSO HOTELS PUBLIC LTD						0,0490	0,0535		
ΛΟΞΕ	LORDOS HOTELS (HOLDINGS) PUBLIC LTD						0,8050	0,8300		
ΝΤΟΔ	DOME INVESTMENTS PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0,0000	0,0000		
ΣΑΛΑ	SALAMIS TOURS (HOLDINGS) PUBLIC LTD (Σ)	3,7200	3,8000	3,7542	0,2060	16.420	3,7400	3,8000	3,7400	-1,58
ΤΟΚΙ	TOP KINISIS TRAVEL PUBLIC LTD (Σ)						0,0750	0,0000		
Βιομηχανία										
ΝΤΙΑ	DISPLAY ART PLC (Σ)						0,0000	0,0500		
ΡΟΛΑ	ROLANDOS ENTERPRISES PUBLIC LTD (Σ)						0,0000	0,0000		
ΣΤΣΔ	CYPRUS TRADING CORPORATION PLC (Σ)						0,1650	0,1800		
ΔΒΚΔ	ΔΑΣΙΚΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ ΚΥΠΡΟΥ ΔΗΜΟΣΙΑ ΛΤΔ						1,0000	0,0000		
ΚΕΤΣ	THE CYPRUS CEMENT PUBLIC COMPANY LTD	0,6800	0,6850	0,6803	0,0060	31.400	0,6850	0,6950	0,6800	0,00
ΚΥΘΡ	K. KYTHREOTIS HOLDINGS PUBLIC LTD						0,3200	0,3400		
ΤΣΙΒ	ΤΣΙΜΕΝΤΟΠΟΙΙΑ ΒΑΣΙΛΙΚΟΥ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΛΤΔ	3,2800	3,3000	3,2969	5,9940	1.186	3,2200	3,2800	3,2800	1,86
Βασικά Καταναλωτικά Αγαθά										
ΙΟΑΝ	CHRIS JOANNOU PUBLIC LTD (Σ)						0,0000	0,0000		
ΚΕΟ	KEO PLC						1,6500	1,7300		
ΜΙΤΣ	ΜΙΤΣΙΔΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΛΤΔ						0,0000	0,2900		
ΜΠΛΕ	BLUE ISLAND PLC	0,9450	0,9450	0,9450	0,4270	16	0,9250	0,9450	0,9450	0,00
ΦΡΟΥ	ALKIS H. HADJIKYRIACOS (FROU-FROU BISCUITS) PUBLIC LTD	0,2940	0,2940	0,2940	1,5180	2.005	0,2840	0,2940	0,2940	7,30
Τεχνολογία										
NETIN	NET INFO PLC						0,0000	1,0900		
Βασικά Υλικά										
ΛΟΡΔ	LORDOS UNITED PUBLIC LTD						0,0890	0,0955		
Ακίνητη Περιουσία										
ΓΟΥΛ	WOOLWORTH (CYPRUS) PROPERTIES PLC (Σ)						0,0795	0,0910		
ΚΚΟΜ	K + G COMPLEX PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0,3260	0,3480		
ΠΑΝΔ	ΠΑΝΔΩΡΑ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΛΤΔ						0,0675	0,0730		
ΦΙΛΟ	ΦΙΛΟΚΤΗΜΑΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΛΤΔ (Σ)						0,0000	0,1100		
Ενέργεια										
ΛΙΝΑ	PETROLINA (HOLDINGS) PUBLIC LTD	1,0500	1,0600	1,0553	-0,7120	1.900	1,0400	1,0600	1,0600	0,00
ΑΓΟΡΑ ΕΠΙΤΗΡΗΣΗΣ										
Χρηματοοικονομικά										
ΑΙΕΠ	ΑΙΑΝΤΑΣ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΛΤΔ (ΑΝ, ΕΜ, Σ)						0,0000	0,0000		
ΙΣΕΠ	ΙΣΧΥΣ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΛΤΔ (ΑΝ, ΕΜ, Σ)						0,0000	0,0000		
ΡΕΕΠ	REGALLIA HOLDINGS & INVESTMENTS PUBLIC LTD (ΑΝ, ΕΜ, Σ)						0,0000	0,0000		
Καταναλωτικά Προϊόντα										
ΤΟΕΠ	ΤΟΞΟΤΗΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΛΤΔ (ΑΝ, Σ)						0,0000	0,0315		
ΑΓΟΡΑ ΟΜΟΛΟΓΩΝ										
ΕΤΑΙΡΙΚΑ ΧΡΕΟΓΡΑΦΑ										
ΕΛΛΗ024	Ellinas Finance Public Company Ltd (Ομόλογα)						68,8000	0,0000		
ΕΤΜΑ1	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΛΤΔ – ΜΕΤΑΤΡΕΨΙΜΑ ΑΞΙΟΓΡΑΦΑ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ 1						97,0000	102,0000		
ΕΤΜΑ2	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΛΤΔ – ΜΕΤΑΤΡΕΨΙΜΑ ΑΞΙΟΓΡΑΦΑ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ 2	100,0000	100,0000	100,0000	0,0000	1.000	99,3000	100,0000	100,0000	0,00

* Η διαφορά αυτή αντιπροσωπεύει την αυξομείωση της μέσης σταθμικής τιμής σε σεντ από την προηγούμενη χρηματιστηριακή συνάντηση.
** Στον υπολογισμό της μέσης σταθμικής τιμής συμπεριλαμβάνονται και η αξία και τα τεμάχια συναλλαγών που εκτελέστηκαν με τη μέθοδο 'Απλή Προσυμφωνημένη Συναλλαγή'.
Ειδική κατηγορία διαπραγμάτευσης: Στην Κατηγορία αυτή θα ταξινομούνται εταιρείες όταν ενδεχομένως θα συντρέχουν σοβαροί λόγοι μη πλήρους συμμόρφωσης τους με τη νομοθεσία και μη παροχής επαρκών στοιχείων /εγγυήσεων προς τους επενδυτές.
Αγορά ειδικών χαρακτηριστικών: ταξινομούνται εταιρείες οι οποίες έχουν: (α) δεν τηρούν τις υποχρεώσεις της διασποράς ή της εμπορευσιμότητας ή της χρηματιστηριακής αξίας της αγοράς στην οποία είναι εισηγμένες ή (β) παραλείπουν να εισαγάγουν στο Χρηματιστήριο μετοχές τους όπως προβλέπεται από το Άρθρο 129 των περί Αξιών και Χρηματιστηρίου Αξιών Κύπρου Νόμων ή (γ) i. για τις οποίες επίκειται ουσιαστική διαφοροποίηση των δραστηριοτήτων τους ή ii. για τις οποίες επίκειται αντίστροφη εξαγορά ή iii. οι οποίες είναι επενδυτικοί οργανισμοί και επιζητούν την απαλλαγή τους από περιορισμό αναφορικά προς τις υποχρεώσεις τους.

NBG Securities

Η μεγάλη ευκαιρία της Ελλάδας

ΠΑΟΚ και Ολυμπιακός ρίχνονται στη μάχη των «16» του Κόνφερενς Λιγκ με βατούς αντιπάλους

Του **ΚΩΣΤΑ ΚΟΥΚΟΥΛΑ**

Η Ευρώπη δεν μπορεί να περιμένει. Ολυμπιακός και ΠΑΟΚ έχουν μπροστά τους μια ακόμη πρόκληση: Να βρεθούν στην οκτάδα του Κόνφερενς Λιγκ. Οι «ερυθρόλευκοι» περιμένουν την ερχόμενη Πέμπτη στο «Καραϊσκάκη» τη Μακάμπι Τελ Αβίβ, ενώ ο «δικέφαλος» θα ταξιδέψει στην Κροατία για να παίξει με την Ντιναμό Ζάγκρεμπ. Η κλήρωση και για τις δύο ελληνικές ομάδες δεν είναι απαγορευτική, όμως θα πρέπει να αποδείξουν στα επόμενα –τουλάχιστον– 180 λεπτά ότι είναι καλύτερες ομάδες από τις αντιπάλους τους. Μάλιστα τόσο ο Ολυμπιακός όσο και ο ΠΑΟΚ είχαν βρεθεί ξανά απέναντι στους Ισραηλινούς και στους Κροάτες το 2010 στο πλαίσιο του Γιουρόπα Λιγκ. Ο Ολυμπιακός έφτασε μέχρι εδώ μέσω των πλέι οφ, ως τρίτος από τον όμιλό του στο Γιουρόπα, μένοντας πίσω από τη Γουέστ Χαμ και τη Φράιμπουργκ, και στο ενδιάμεσο ραντεβού του Φεβρουαρίου κατάφερε να αποκλείσει με δύο νίκες τη Φερεντσβάρος. Από την άλλη, ο ΠΑΟΚ είχε εξαιρετική παρουσία στον όμιλο του Κόνφερενς Λιγκ, όπου τερμάτισε στην πρώτη θέση, αφήνοντας δεύτερη την Αϊντραχτ Φρανκφούρτης που ήταν θεωρητικά το φαβορί. Έτσι ο «δικέφαλος» απέφυγε τα πλέι οφ, έχοντας κλείσει θέση απευθείας στη φάση των «16».

ΝΤΙΝΑΜΟ ΖΑΓΚΡΕΜΠ

Σε φόρμα, αλλά με αμυντικά κενά

Με τις μνήμες ακόμη νωπές από τα όσα δυσάρεστα είχαν προηγηθεί των αγώνων της Ντιναμό Ζάγκρεμπ με την ΑΕΚ, τον περασμένο Αύγουστο, που είχαν ως αποτέλεσμα τη δολοφονία του οπαδού της Ενωσης Μιχάλη Κατσούρη, οι Κροάτες βρίσκονται ξανά στον ευρωπαϊκό δρόμο ελληνικής ομάδας, καθώς η κληρωτίδα τούς έφερε απέναντι στον ΠΑΟΚ.

Το όνομα σίγουρα δεν τρομάζει τον «Δικέφαλο», όμως δεδομένων όσων είχαν συμβεί το καλοκαίρι, αυτομάτως τα δύο παιχνίδια αποκτούν υψηλό βαθμό επικινδυνότητας, που μπορεί να επηρεάσει ακόμη και το αγωνιστικό κομμάτι. Αλλωστε, ήδη η UEFA έχει απαγορεύσει τη μετακίνηση των οπαδών της Ντιναμό στην Τούμπα για τη ρεβάνς.

Η Ντιναμό, αν και είναι η απόλυτη δύναμη στο κροατικό ποδόσφαιρο, φέτος δεν διανύει την καλύτερή της περίοδο. Βρίσκεται στην 3η θέση της βαθμολογίας, κυνηγώντας τις Χάιντουκ και Ριέκα, και αν τελικά δεν καταφέρει να πάρει τον τίτλο, αυτό θα συμβεί για δεύτερη μόλις φορά από το 2006 μέχρι και σήμερα, καθώς τον είχε χάσει μόνο το 2017.

Για να φτάσει μέχρι εδώ έπαιξε αρχικά στα προκριματικά του Τσάμπιονς Λιγκ, όπου αποκλείστηκε από την ΑΕΚ, ενώ στη συνέχεια δεν κατάφερε να ξεπεράσει ούτε το εμπόδιο της Σπάρτα Πράγας στα πλέι οφ του Γιουρόπα Λιγκ. Ετσι, μπήκε σε όμιλο του Κόνφερενς Λιγκ, με Βικτόρια Πλζεν, Αστάνα, Μπάλκανι, όπου τερμάτισε στη 2η θέση με τρεις νίκες και τρεις ισοπαλίες. Τη μεγάλη έκπληξη την έκανε στα μπαράζ, καθώς κατάφερε να αποκλείσει την Μπέτις με νίκη 1-0 στην Ισπανία και ισοπαλία 1-1 στο «Μάξιμιρ».

Αν και στη διαδρομή έχασε παίκτες, με τελευταίο τον Ρόμπερτ Λιούμπισιτς που πήγε στην ΑΕΚ, διαθέτει στις τάξεις της αρκετούς ποδοσφαιριστές με ταλέντο, απόρροια βεβαίως της παράδοσης της κροατικής σχολής. Ο σταρ της ομάδας είναι ο 21χρονος Μάρτιν Μπατούρινα, καθώς από τα πόδια του περνάει όλο το παιχνίδι, ενώ ακολουθούν ο Γιόσιπ Μίσιτς, όπως και ο 24χρονος επιθετικός Μπρούνο Πέτκοβιτς, ο οποίος μετράει μέχρι στιγμής 14 γκολ και επτά ασίστ σε 27 ματς.

Στις αλλαγές που έχουν υπάρξει από τα ματς με την ΑΕΚ είναι και αυτή του προπονητή, καθώς τη θέση του Ιγκόρ Μπίσκαν πήρε ο Σεργκέι Τζακίροβιτς, ο οποίος κατάφερε να φέρει την ομάδα ξανά στον ίσιο δρόμο, αν και είχε χαθεί πολύτιμο έδαφος κυρίως στη μάχη του πρωταθλήματος. Η Ντιναμό είναι η πρώτη μεγάλη πρόκληση για τον 47χρονο Βόσνιο προπονητή, που έχει επιθετικό προσανατολισμό, επιλέγοντας κατά κύριο λόγο το 4-2-3-1 ως διάταξη, το οποίο μέσα στον αγώνα μετατρέπεται πολλές φορές σε 4-3-3. Το αδύναμο σημείο της είναι η αναστολική λειτουργία, καθώς σε 39 παιχνίδια έχει δεχτεί 35 γκολ, κάτι που οφείλεται κυρίως στο γεγονός ότι δεν μπόρεσε να καλύψει τις καλοκαιρινές αποχωρήσεις των Γιόσιπ Σούταλο και Ντομινίκ Λιβάκοβιτς. Η Ντιναμό αγωνίζεται στο θρυλικό «Μάξιμιρ», έδρα και της εθνικής Κροατίας. Το γήπεδο έχει χωρητικότητα 35.423 θέσεων, όμως προς χρήση είναι μόνο οι 25.912 λόγω ζημιών από σεισμό.

ΜΑΚΑΜΠΙ ΤΕΛ ΑΒΙΒ

Σκληρή ομάδα που δεν φοβίζει

Μια γνωστή από τα παλιά βρίσκεται ξανά απέναντι στον Ολυμπιακό. Η Μακάμπι Τελ Αβίβ είναι το εμπόδιο που καλούνται να ξεπεράσουν οι «ερυθρόλευκοι» για να βρεθούν στην οκτάδα της διοργάνωσης, κάτι που δεν είχαν καταφέρει το 2010, όταν και αντιμετώπισαν τους Ισραηλινούς στον 3ο προκριματικό γύρο του Γιουρόπα Λιγκ. Στις διπλές αναμετρήσεις ο Ολυμπιακός είχε νικήσει με 2-1 στο Φάληρο και είχε ηττηθεί με 1-0 στο Τελ Αβίβ, με αποτέλεσμα να αποκλειστεί, γεγονός που οδήγησε στην απόλυση του τότε τεχνικού Εβαλντ Λίνεν και στην επιστροφή στην Ελλάδα του Ερνέστο Βαλβέρδε.

Σίγουρα η Μακάμπι Τελ Αβίβ δεν αποτελεί φόβητρο, όμως, με βάση την παράδοση, ο Ολυμπιακός δυσκολεύεται απέναντι στις ομάδες από το Ισραήλ.

Οι Ισραηλινοί βρίσκονται σε πολύ καλή αγωνιστική κατάσταση, καθώς είναι στην πρώτη θέση του πρωταθλήματος, όπου ισοβαθμούν με τη Μακάμπι Χάιφα, ενώ στη φάση των ομίλων του Κόνφερενς Λιγκ μέτρησαν πέντε νίκες και είχαν μόλις μία ήττα, από τη Γάνδη εκτός έδρας, παρά το γεγονός, μάλιστα, ότι εξαιτίας της κατάστασης που επικρατεί στη χώρα, στα δύο από τα τρία ματς δεν μπορούσαν να χρησιμοποιήσουν τη φυσική τους έδρα.

Το μεγάλο αστέρι της ομάδας είναι ο Εραν Ζάχαβι. Ο 36χρονος Ισραηλινός επιθετικός επέστρεψε στον σύλλογο το καλοκαίρι του 2022, έχοντας προσελκύσει και το ενδιαφέρον του Ολυμπιακού, και φέτος δεν σταματάει να σκοράρει. Στο πρωτάθλημα έχει έντεκα γκολ και στην Ευρώπη δέκα, ενώ έχει μοιράσει και έξι ασίστ σε όλες τις διοργανώσεις.

Ο Ζάχαβι θα συναντήσει ξανά τον Ολυμπιακό μετά τη σεζόν 2020-21, όταν βρήκε απέναντί του τους «ερυθρόλευκους» ως παίκτης και αρχηγός της Αϊντχόφεν στους «32» του Γιουρόπα Λιγκ. Μάλιστα, στα δύο παιχνίδια κατάφερε να πετύχει 4 γκολ, αν και τελικά την πρόκριση πανηγύρισαν οι παίκτες του Ολυμπιακού. Από εκεί και πέρα, ο 36χρονος φορ έχει τεθεί αντιμέτωπος έξι φορές με ελληνικές ομάδες εκτός από τις δύο με τον Ολυμπιακό. Δύο με τον ΠΑΟΚ, δύο με τον Αρη και δύο με τον Αστέρα Τρίπολης, έχοντας απολογισμό ισάριθμα γκολ.

Στο τιμόνι της Μακάμπι Τελ Αβίβ βρίσκεται ο Ρόμπι Κιν. Ο 43χρονος Ιρλανδός, αν και ήταν πέντε χρόνια χωρίς ομάδα –έκανε μόνο ένα μικρό πέρασμα από την Κολκάτα της Ινδίας– φαίνεται ότι στο Τελ Αβίβ βρήκε την Ιθάκη του, έχοντας παρουσιάσει πολύ καλό έργο, προτιμώντας να «κατεβάζει» την ομάδα του με 4-3-3. Η αναστολική λειτουργία, πάντως, είναι ένα πρόβλημα στο οποίο δεν έχει βρει λύση, καθώς η Μακάμπι έχει δεχθεί γκολ σε όλα τα παιχνίδια που έδωσε στον όμιλό της.

Οσον αφορά την έδρα της διεξαγωγής της ρεβάνς και με δεδομένο ότι οι Ισραηλινοί δεν μπορούν να παίξουν στο «σπίτι» τους, όπως έγινε γνωστό μέσα στην εβδομάδα, αυτή θα διεξαχθεί στο γήπεδο της Μπάτσκα Τόπολα και με την παρουσία οπαδών, κατόπιν αποδοχής του σχετικού αιτήματος από τη Σερβική Ποδοσφαιρική Ομοσπονδία.

Τα δύο εμπόδια

Ντιναμό Ζάγκρεμπ

Η ΠΟΡΕΙΑ
Προκριματικά Τσάμπιονς Λιγκ
Πλέι οφ Γιουρόπα
Ομιλος Κόνφερενς Λιγκ
Μπαράζ Κόνφερενς Λιγκ

ΣΤΟ ΠΡΩΤΑΘΛΗΜΑ
3η θέση
47 βαθμοί

ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ
ΝΙΚΕΣ 5
ΙΣΟΠΑΛΙΕΣ 5
ΗΤΤΕΣ 2

ΑΞΙΑ TRANSFERMARKT
70,85 εκατ. ευρώ
71,10 εκατ. ευρώ ο ΠΑΟΚ

Ο ΣΤΑΡ
Μάρτιν Μπατούρινα (21)
ΑΞΙΑ TRANSFERMARKT
18.000.000 ευρώ

Μακάμπι Τελ Αβίβ

ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ
ΝΙΚΕΣ 9
ΙΣΟΠΑΛΙΕΣ 2
ΗΤΤΕΣ 1

ΣΤΟ ΠΡΩΤΑΘΛΗΜΑ
2η θέση
52 βαθμοί

Η ΠΟΡΕΙΑ
Προκριματικά Κόνφερενς Λιγκ
Πλέι οφ Κόνφερενς Λιγκ
Ομιλος Κόνφερενς Λιγκ (*1η θέση*)

ΑΞΙΑ TRANSFERMARKT
19,67 εκατ. ευρώ
116,80 εκατ. ευρώ ο Ολυμπιακός

Ο ΣΤΑΡ
Εραν Ζάχαβι (36)
ΑΞΙΑ TRANSFERMARKT
1.200.000 ευρώ

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

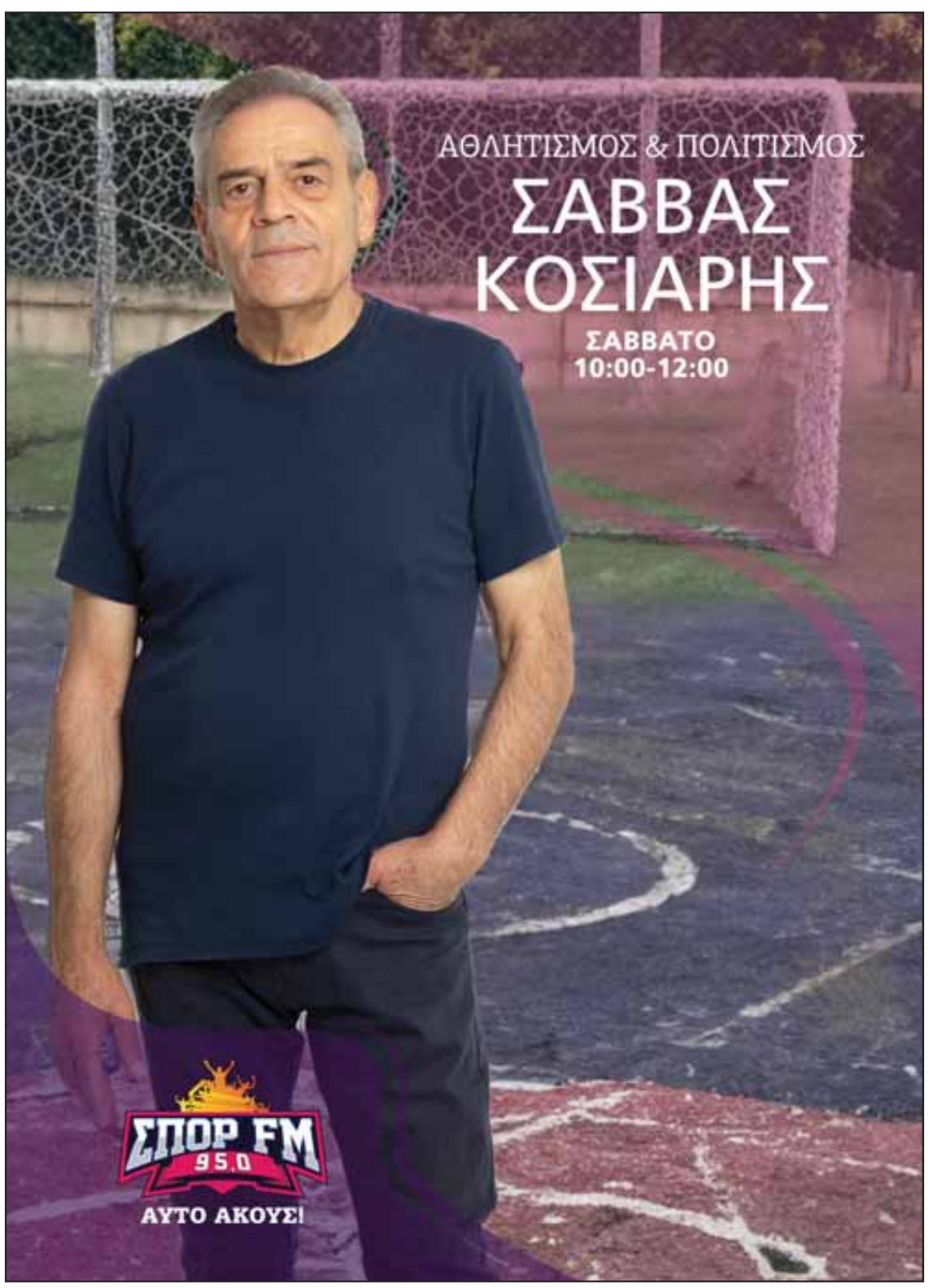

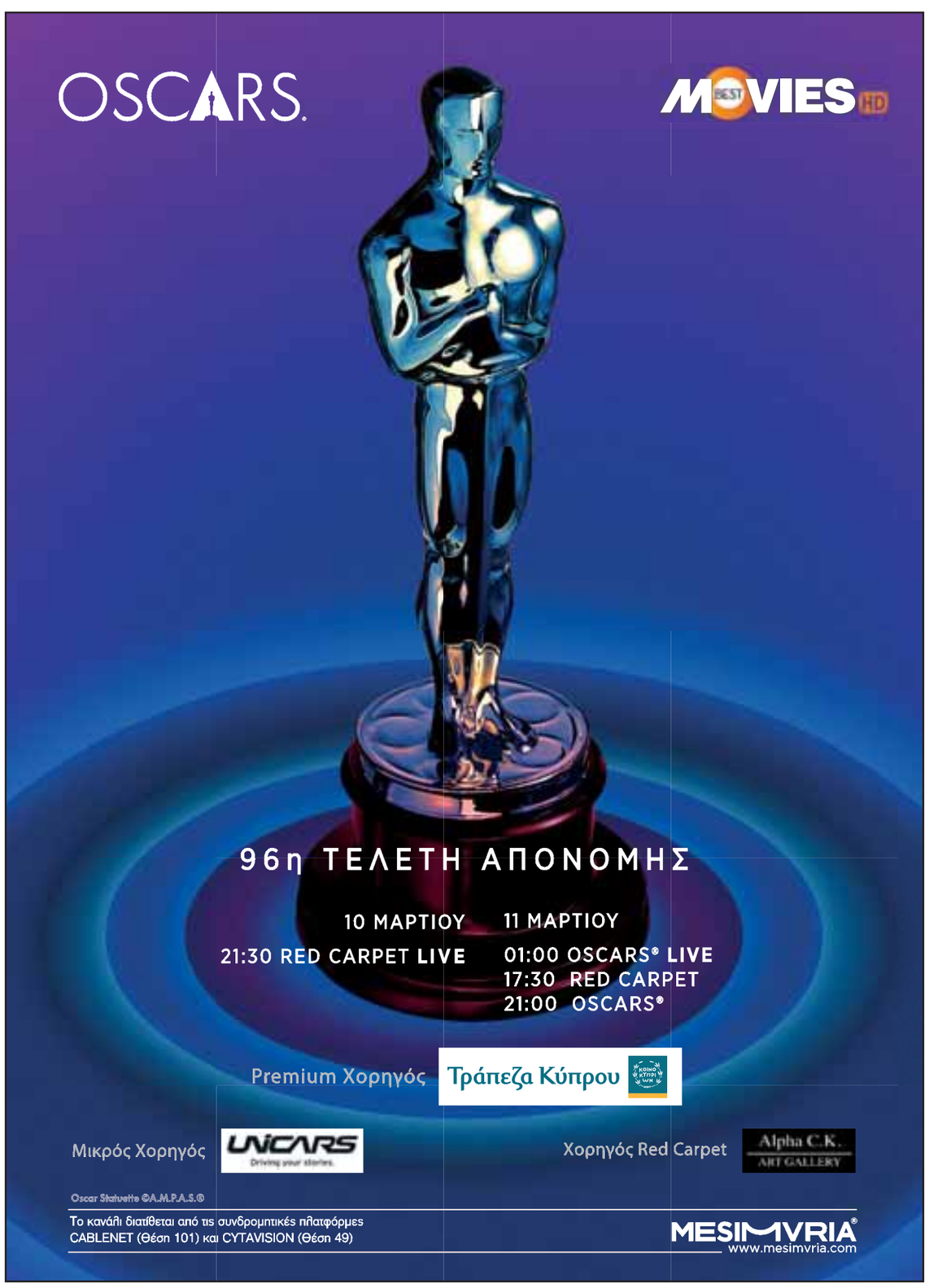

ΤΟΥΟΤΑ ΚΥΠΡΟΥ

Ετήσια εναρκτήρια εκδήλωση

Η Toyota Κύπρου διοργάνωσε προσφάτως την ετήσια εναρκτήρια συνάντηση ολόκληρης της ομάδας εργαζομένων της στο Ολυμπιακό Μέγαρο, σηματοδοτώντας την επίσημη έναρξη της χρονιάς για την εταιρεία. Στην εκδήλωση συμμετείχαν όλα τα μέλη της ομάδας της Toyota Κύπρου, τα οποία συγκεντρώθηκαν προκειμένου να κάνουν τον απολογισμό του περασμένου έτους και ταυτόχρονα να ανταλλάξουν ιδέες και απόψεις γύρω από το όραμα της εταιρείας, χαρτογραφώντας τα επόμενα της βήματα στον τομέα της αυτοκίνησης στην Κύπρο.

Στο πλαίσιο της εκδήλωσης, τα διοικητικά στελέχη της Toyota Κύπρου είχαν την ευκαιρία να παρουσιάσουν τα εξαιρετικά αποτελέσματα επιδόσεων που καταγράφηκαν για το 2023, μεταφέροντας την προσήλωση και τη σαφή δέσμευση της εταιρείας για αριστεία, καινοτομία και δημιουργία μοναδικών εμπειριών εξυπηρέτησης προς τους πελάτες. Ο κ. Δικράν Ουζουνιάν, διευθύνων σύμβουλος και πρόεδρος της Toyota Κύπρου, εξέφρασε την υπερηφάνεια του για τις συλλογικές προσπάθειες της ομάδας και έδωσε θερμά συγχαρητήρια σε κάθε μέλος για την πολύτιμη συνεισφορά του. Παράλληλα, τα μέλη της ομάδας της Toyota Κύπρου παρακολούθησαν μια εμπνευσμένη ομιλία από τον αθλητή Ολυμπιακών Αγώνων και επίσημο πρεσβευτή της Toyota Κυπρου Μίλαν Τραΐκοβιτς, ο οποίος μοιράστηκε την προσωπική του διαδρομή για την αντιμετώπιση των προκλήσεων.

Η φιλοσοφία LET'S GO BEYOND της Toyota ήταν ορατή σε όλα τα επιμέρους στάδια και αυτής της εκδήλωσης-συνάντησης των μελών της ομάδας στελεχών και εργαζομένων της εταιρείας. Στη φιλοσοφία αυτή η βασική αρχή προϋποθέτει ότι πολλά μικρά βήματα, μαζί, μας οδηγούν σε μεγάλες προόδους. Κάθε βήμα προς τη δημιουργία ενός αυτοκινήτου που βελτιώνει τις ζωές των ανθρώπων.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ FREDERICK

Ημερίδα για τον πολυδιάστατο ρόλο των κοινωνικών λειτουργών στη σύγχρονη εποχή

Το Τμήμα Ψυχολογίας και Κοινωνικών Επιστημών του Πανεπιστημίου Frederick διοργανώνει Ημερίδα με θέμα τον πολυδιάστατο ρόλο των κοινωνικών λειτουργών σήμερα. Η ημερίδα θα πραγματοποιηθεί την Τρίτη 12 Μαρτίου από τις 09:00 μέχρι τις 13:00 στο Πανεπιστήμιο Frederick, στη Λεμεσό. Στόχος της ημερίδας είναι η ανάδειξη του πολυεπίπεδου έργου των κοινωνικών λειτουργών στη σύγχρονη εποχή, της συμβολής τους στην ευημερία και της αφοσίωσής τους στην προώθηση της κοινωνικής δικαιοσύνης. Η ημερίδα πραγματοποιείται στο πλαίσιο της Παγκόσμιας Ημέρας Κοινωνικής Εργασίας, που τιμάται ετήσια κάθε Μάρτιο.

Χαιρετισμό θα απευθύνουν η αναπληρώτρια διευθύντρια των Υπηρεσιών Κοινωνικής Ευημερίας του υφυπουργείου Κοινωνικής Πρόνοιας κα Μαρία Κυρατζή, η πρόεδρος του συμβουλίου Εγγραφής Επαγγελματιών Κοινωνικών Λειτουργών Κύπρου δρ Παναγιώτα Χριστοδούλου, η καθηγήτρια Λουκία Δημητρίου, αναπληρώτρια κοσμητόρισσα της Σχολής Επιστημών Αγωγής και Κοινωνικών Επιστημών του Πανεπιστημίου Frederick, και η δρ Νάταλη Λοΐζίδου-Ιερίδου, πρόεδρος του Τμήματος Ψυχολογίας και Κοινωνικών Επιστημών του Πανεπιστημίου. Μέσα από την ημερίδα, το Πανεπιστήμιο Frederick, το πρώτο ακαδημαϊκό ίδρυμα στην Κύπρο που προσέφερε πρόγραμμα σπουδών στην Κοινωνική Εργασία, αναγνωρίζει και τιμά την ανεκτίμητη συνεισφορά των κοινωνικών λειτουργών στη διαμόρφωση ενός δίκαιου κόσμου.

Οι ομιλητές και ομιλήτριες στην ημερίδα θα αναδείξουν το έργο των κοινωνικών λειτουργών σε γνωστά και άγνωστα πεδία, θα διερευνήσουν καινοτόμες προσεγγίσεις και θα μοιραστούν βέλτιστες πρακτικές για την προώθηση της κοινωνικής εργασίας ως μιας επιστήμης που διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στην κοινωνική συνοχή και στη βελτίωση της ποιότητας ζωής των ανθρώπων. Μεταξύ άλλων, ο εκτελεστικός διευθυντής της Αρχής Αντιμετώπισης Εξαρτήσεων Κύπρου δρ Κωνσταντίνος Στυλιανού, θα αναφερθεί στην ενεργό συμμετοχή των κοινωνικών λειτουργών σε προγράμματα επανένταξης, ενώ ο πρόεδρος της Οργάνωσης Παραπληγικών Κύπρου κος Δημήτρης Λαμπριανίδης, θα μιλήσει για τον ρόλο των κοινωνικών λειτουργών στην αποκατάσταση ατόμων με βαριά αναπηρία. Ο διευθύνων της Προπαρασκευαστικής Μαθητείας Λεμεσού, καθηγητής Κώστας Ιερείδης, θα μιλήσει για τη συνεισφορά των κοινωνικών λειτουργών στο σχολικό πλαίσιο, ενώ ακαδημαϊκοί κοινωνικής εργασίας στη Λιθουανία και τη Βοσνία Ερζεγοβίνη θα αναφερθούν σε καλές πρακτικές στον τομέα της κοινωνικής εργασίας στις δύο χώρες. Η εκδήλωση θα ολοκληρωθεί με τα συμπεράσματα της ημερίδας από τον δρα Σταύρο Πάρλαλη, συντονιστή του Προγράμματος Κοινωνικής Εργασίας του Πανεπιστημίου Frederick.

ALPHA BANK CYPRUS LTD

Αναθεώρηση «Δήλωσης Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων»

Η Alpha Bank Cyprus Ltd, στο πλαίσιο της συμμόρφωσής της αναφορικά με την προστασία προσωπικών δεδομένων, έχει προχωρήσει στην αναθεώρηση της «Δήλωσης Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων» ανταποκρινόμενη στις απαιτήσεις του Γενικού Κανονισμού για την Προστασία Δεδομένων (Ε.Ε.) 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και Συμβουλίου για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών, και του περί της Προστασίας των Φυσικών Προσώπων Έναντι της Επεξεργασίας των Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα και της Ελεύθερης Κυκλοφορίας των Δεδομένων αυτών Νόμου του 2018 (Ν. 125(Ι)/2018).

Για περισσότερες πληροφορίες ως προς την επεξεργασία των προσωπικών σας δεδομένων, τα δικαιώματα και άλλες σημαντικές πληροφορίες αναφορικά με την ασφάλεια και χρήση των δεδομένων σας στο πλαίσιο της συνεργασίας που έχετε με την τράπεζα, μπορείτε να ανατρέξετε στην Ιστοσελίδα της τράπεζας ή στο δίκτυο καταστημάτων.

ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ

Διεθνής έρευνα της Deloitte

Η ετήσια έκθεση της Deloitte «Global Human Capital Trends» εντοπίζει τα πιο πιεστικά ζητήματα για τους οργανισμούς, τους ηγέτες και τους εργαζόμενους.

Η φετινή έκθεση με τίτλο «Thriving Beyond Boundaries: Human Performance in a Boundaryless World» εντοπίζει επτά τάσεις οι οποίες σκιαγραφούν πώς ο συνδυασμός επιχειρηματικών και ανθρώπινων αποτελεσμάτων παίζει ρόλο στην οργανωτική επιτυχία, με την εμπιστοσύνη και την ανθρώπινη βιωσιμότητα να αναγνωρίζονται ως κορυφαία ζητήματα, ενώ οι περιορισμοί στον εργασιακό χώρο ως το κορυφαίο εμπόδιο για την επίτευξη ουσιαστικής προόδου έναντι των κορυφαίων τάσεων στον τομέα του ανθρωπίνου δυναμικού. Η έκθεση βασίζεται σε έρευνα ανάμεσα σε 14.000 ηγέτες επιχειρήσεων και ανθρώπινου δυναμικού από διάφορους κλάδους και τομείς, σε 95 χώρες, ενώ έγιναν και συνεντεύξεις με στελέχη από μερικούς από τους σημερινούς κορυφαίους οργανισμούς. Φέτος η έρευνα ενισχύθηκε με έρευνες με εργαζόμενους και στελέχη για να δώσει μια αντιπροσωπευτική οπτική του εργατικού δυναμικού, και να αποκαλύψει πού μπορεί να υπάρχουν κενά μεταξύ της αντίληψης των ηγετών και της πραγματικότητας ανάμεσα στους εργαζόμενους.

Ριαλτο

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ
προτείνει

24

www.rialto.com.cy

1 ΠΑΡ 20:30 (90')
Καθαροί Πια | Νέα Σκηνή ΘΟΚ **(18+)** Θ

Το έργο της Σάρα Κέιν αποτελεί ένα μοναδικό παράδειγμα φραστικής σκληρότητας, εικονοκλαστικής δράσης και πολιτικού στοχασμού, που καταδεικνύει με καταγγελτική ορμή τους μηχανισμούς καταπίεσης και ελέγχου των κοινωνικών θεσμών και φορέων εξουσίας, που προσπαθούν να να εξαλείψουν κάθε δυνατότητα ελεύθερης έκφρασης. Σκηνοθεσία: Ευριπίδης Δίκαιος. Η παράσταση περιέχει σκληρή γλώσσα, σκηνές βίας, γυμνό και προσομοίωση ερωτικών πράξεων. Με αγγλικούς και τουρκικούς υπέρτιτλους. €12 / 6

6 ΤΕΤ 20:30 (75')
Ολόκληρη η Βίβλος σε μια ώρα |
Θέατρο Αντίλογος Θ

Το έργο των Adam Long, Reed Martin και Austin Tichenor είναι μια ευφυής κωμωδία που πασχίζει να κατανοήσει ιστορίες «αυθεντίας». Ένας καταιγισμός εικόνων με τραγούδι, χορό και μεγάλα ερωτήματα. Τελικά, «τη Βίβλο πρέπει να την ερμηνεύουμε κυριολεκτικά;». Μετάφραση: Ερρίκος Μπελιές. Σκηνοθεσία: Ελένη Αναστασίου. Δραματουργική επεξεργασία: Μιχάλης Παπαδόπουλος. Ερμηνεία: Άρης Κυπριανού, Κλείτος Κωμοδίκης, Βασίλης Παφίτης. Μουσικός επί σκηνής: Σάββας Χρυσοστόμου. €15 /10

8 ΠΑΡ 11:30
MusEDX 2024 Μ

Παρουσίαση αξιόλογων ιδεών με έμπνευση τη μουσική, στο πρότυπο επιτυχημένων διοργανώσεων, όπως TEDx, Ignite, IdeaCity κ.ά. Νέοι και νέες από 12 μέχρι 26 ετών παρουσιάζουν μια πρωτότυπη και ενδιαφέρουσα ιδέα, συνδεδεμένη με τη μουσική, στοχεύοντας να συγκινήσουν και να ευαισθητοποιήσουν το ευρύ κοινό. Διοργάνωση: Διεύθυνση Μέσης Γενικής Εκπαίδευσης και Τομέας Πολιτισμού και Αθλητισμού Μ. Γ. Ε., σε συνεργασία με το Γραφείο Επιθεώρησης Μουσικής της Μ. Γ. Ε.
Ελεύθερη είσοδος

9 ΣΑΒ 20:30 (90')
Κενό Αυτοπροσώπως |
Θέατρο Δέντρο Θ

Τι σχέση μπορεί να έχει μια φονική γραβάτα με ένα ερωτικό τρίο, ένα drug show στη Μαδρίτη με την ιστορία ενός παιδιού αγνώστου πατρός ή το τηλεφώνημα ενός ογκολόγου με ένα δείπνο με τηγανητά χέλια; Τέσσερις άνθρωποι προσπαθούν να κλείσουν ανοικτούς λογαριασμούς σε ένα μεσοαστικό διαμέρισμα, το καλοκαίρι του 2015 στην Αθήνα. Σκηνοθεσία: Γιώργος Μουαΐμης. Ερμηνεία: Σταύρος Λούρας, Αννίτα Σαντοριναίου, Έρικα Μπεγέτη, Άγγελος Χατζημιχαήλ. Επί σκηνής η πιανίστρια Κυριακή Ιακωβίδου. €15 /12

15 ΠΑΡ 20:00 (90')
Tambour Battant / Roll the Drum!
(Ελβετία 2019) Κ

Στις αρχές της άνοιξης του 1970, το μικρό χωριό Μονσού στο Βαλαί βιώνει μια ασυνήθιστη ταραχή. Είναι εξαιτίας της ψηφοφορίας για το δικαίωμα ψήφου των γυναικών; Ή εξαιτίας του επικείμενου δημοψηφίσματος για την απέλαση των αλλοδαπών; Σκηνοθεσία: François-Christophe Marzal. Διοργάνωση: Πρεσβεία της Ελβετίας στην Κύπρο σε συνεργασία με την Alliance Française Λεμεσού. Στα Γαλικά με Αγγλικούς υπότιτλους.
Είσοδος ελεύθερη

16 ΣΑΒ 19:00 (262')
La Forza Del Destino |
The MET: Live in HD Μ

Ο Mariusz Treliński υπογράφει τη νέα παραγωγή της *Δύναμης του Πεπρωμένου* του Βέρντι που η Met αναβιώνει τοποθετώντας την πλοκή σε έναν σύγχρονο κόσμο. Ο Yannick Nézet-Séguin διευθύνει, με την εξαίρετη σοπράνο Lise Davidsen να πρωταγωνιστεί στον ρόλο της αριστοκράτισσας Ελεονώρας. Πρωταγωνιστούν επίσης: Brian Jagde , Igor Golovatenko, Ekaterina Semenchuk, Patrick Carfizzi, Soloman Howard. Με αγγλικούς υπότιτλους.€20 / 15

24 ΚΥΡ 11:00 (90')
Περιπατώ - Μ. Βαρνακκίδου, Κ. Ανδρέου

Ο διαδραστικός περίπατος, αφιερωμένος στους ανθρώπους της Πλατείας Ηρώων συνεχίζεται. Ιστορίες από τα παλιά, μνήμες, κτίρια που αλλάζουν στο πέρασμα του χρόνου και μια ματιά στο μέλλον της πλατείας. Στο πλαίσιο του Προγράμματος Συνεργαζόμενου Καλλιτέχνη του Θεάτρου Ριάλτο. Ελληνικά και Αγγλικά. €5

29 ΠΑΡ 20:30 (100')
Premiere 4 |
Συμφωνική Ορχήστρα Κύπρου Μ

Η Συμφωνική Ορχήστρα Κύπρου συνεργάζεται με δύο εξαίρετους Γάλλους καλλιτέχνες και παρουσιάζουν έργα Γάλλων συνθετών του ρομαντισμού. Το πρόγραμμα περιλαμβάνει: Gabriel Fauré: *Παβάνα, έργο 50*. Jacques Ibert: *Κοντσέρτο για φλάουτο*. Camille Saint-Saëns: *Συμφωνία αρ. 2 σε Λα ελάσσονα, έργο 55*. Μαέστρος: Patrick Gallois και Φλάουτο: Vincent Lucas. Ζώνη A: €18 / 14 & B: €13 / 10

30 ΣΑΒ 20:30 (75')
Νότες Ειρήνης και Αγάπης: από τη Γαλλία στον κόσμο Μ

Μέσα σε μια πανδαισία ήχων από νοσταλγικά μοτίβα και ρυθμούς, ο κόσμος του κλασικού βαρύτονου Κύρου Πατσαλίδη σμίγει με τον κόσμο του world/τζαζ ρεπερτορίου της Βάκιας Σταύρου. Την 10μελή ορχήστρα διευθύνει ο πιανίστας Σταύρος Δρίτσας. Στη συναυλία που διοργανώνει η Alliance Française Λεμεσού, στο πλαίσιο του μήνα Γαλλοφωνίας, θα ακουστούν τραγούδια των Rudolf Sieczynski, Eduardo di Capua, Charles Dumont, Ángel Cabral, Norbert Glanzberg, Boris Fomin, Μίμη Πλέσσα, Μάνου Χατζιδάκι, Τάκη Μωράκη, Κώστα Καπνίση κ.ά. €15 / 10

Design: Nasia Demetriou, nasiademetriou.com

Στο μικροσκόπιο SSM τα μερίσματα τραπεζών

Η κατ' αρχήν έγκριση των εποπτικών αρχών, η μεγιστοποίησή τους έως το 2026 και το «αγκάθι» του αναβαλλόμενου φόρου

Της **ΕΥΓΕΝΙΑΣ ΤΖΩΡΤΖΗ**

Μέρισμα στα επίπεδα του μέσου ευρωπαϊκού όρου επιδιώκουν να διανείμουν οι τράπεζες τα προσεχή χρόνια, προβάλλοντας την υψηλή κερδοφορία που πυροδοτούν τα αυξημένα επιτόκια και την εκκαθάριση των ισολογισμών τους από τα κόκκινα δάνεια. Την πρόθεση αυτή ανακοίνωσε πρώτη η διοίκηση της Τράπεζας Πειραιώς, ενόψει της πλήρους ιδιωτικοποίησής της, με την πώληση του 27% που ελέγχει σήμερα το ΤΧΣ, ενώ στην ίδια κατεύθυνση αναμένεται να κινηθεί και η διοίκηση της Eurobank, στο πλαίσιο της δημοσιοποίησης των ετήσιων αποτελεσμάτων και της ανακοίνωσης του νέου business plan για την τριετία 2024-26 αυτή την εβδομάδα.

Η αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση αντιπροσωπεύει κατά μέσον όρο το 50% των εποπτικών τους κεφαλαίων, έναντι μονοψήφιου ποσοστού που έχουν κατά μέσον όρο οι ευρωπαϊκές.

Η μερισματική πολιτική των τραπεζών για το 2023 ξεκινάει από συντηρητική βάση, έχοντας λάβει την καταρχήν έγκριση των εποπτικών αρχών, που έχουν «κλείσει το μάτι» στην πρωτοβουλία αυτή για πρώτη φορά από το 2017. Ετσι, η Τράπεζα Πειραιώς έχει ανακοινώσει την πρόθεσή της να διανείμει το 10% των κερδών του 2023 (για το 2024 προτίθεται να διανείμει το 25% και τη διετία 2025-26 το 50%), ενώ από το επίπεδο του 20% ξεκινάει για το 2023 η Alpha Bank, από το 25% η Eurobank και μεταξύ 20%-30% η Εθνική Τράπεζα. Το γεγονός, ωστόσο, ότι οι στόχοι αυτοί μεγιστοποιούνται στη διάρκεια της τριετίας παρακολουθείται στενά από τον SSM, που θα κληθεί να επιβεβαιώσει την έγκρισή του κάθε χρονιά, αξιολογώντας την κεφαλαιακή επάρκεια των ελληνικών τραπεζών, που βρίσκεται κοντά στον μέσο όρο των χωρών της Ευρωζώνης, με τη διαφορά ότι η ποιότητα των εποπτικών κεφαλαίων τους περιλαμβάνει υψηλό ποσοστό αναβαλλόμενου φόρου.

Ο αναβαλλόμενος φόρος (deferred tax credit - DTC) συνιστά συμψηφισμό παλαιότερων ζημιών που προήλθαν είτε μέσω του «κουρέματος» των ελληνικών ομολόγων (PSI) είτε μέσω των ζημιών που προκλήθηκαν από τα κόκκινα δάνεια του παρελθόντος, με φορολογικές υποχρεώσεις. Πρόκειται δηλαδή για υποχρέωση του Δημοσίου προς τις τράπεζες, την οποία, επειδή δεν μπορούσε να πληρώσει άμεσα, συμψηφίζει κάθε χρόνο με τη φορολογική απαίτηση. Η αναβαλλόμενη φορολογία δεν αποτελεί ελληνικό φαινόμενο, αφού αντίστοιχες ρυθμίσεις είχαν ληφθεί τα χρόνια μετά την οικονομική κρίση για όλες τις ευρωπαϊκές τράπεζες. Αυτό που συνιστά ευρωπαϊκή πρωτοτυπία αποτελεί το υψηλό ποσοστό του DTC που έχουν οι ελληνικές τράπεζες και το οποίο, σύμφωνα με τα τελευταία διαθέσιμα στοιχεία, αντιπροσωπεύει κατά μέσον όρο το 50% των εποπτικών τους κεφαλαίων (περί τα 13 δισ. ευρώ) έναντι μονοψήφιου ποσοστού που έχουν κατά μέσον όρο οι ευρωπαϊκές. Το ποσοστό αυτό διαφοροποιείται ανάλογα με την τράπεζα. Π.χ. για την Τράπεζα Πειραιώς η αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση αντιπροσωπεύει το 76% των εποπτικών της κεφαλαίων και η τράπεζα δεσμεύεται ότι θα μειώσει το ποσοστό αυτό στο 45% έως το 2026, ενώ για την Alpha Bank και την Εθνική Τράπεζα το DTC αντιπροσωπεύει το 58% των εποπτικών κεφαλαίων και για τη Eurobank το 47%.

Η Τράπεζα Πειραιώς έχει ανακοινώσει την πρόθεσή της να διανείμει το 10% των κερδών του 2023, ενώ από το επίπεδο του 20% ξεκινάει για το 2023 η Alpha Bank, από το 25% η Eurobank και μεταξύ 20%-30% η Εθνική Τράπεζα.

Ο χρόνος συμψηφισμού αυτών των ζημιών εκτείνεται έως και το 2040 και παρά το γεγονός ότι αυτό έχει προβλεφθεί σε νόμο και σε συμφωνία με τις εποπτικές αρχές, η προοπτική για ταχύτερη απόσβεση του DTC δεν θα μπορούσε να αφήσει αδιάφορο τον SSM, που θέλει τις εποπτευόμενες τράπεζες όχι μόνο να είναι επαρκώς αλλά και ποιοτικώς κεφαλαιοποιημένες. Ετσι, παρά το γεγονός ότι δεν μπορεί να επιβάλει την ταχύτερη απόσβεση του DTC, μπορεί να ασκήσει πίεση για μετριοπαθέστερη μερισματική πολιτική προκειμένου οι ελληνικές τράπεζες να διαθέσουν μεγαλύτερο μέρος της κερδοφορίας τους για την ποιοτική ενίσχυση των κεφαλαίων τους.

Το εργαλείο πίεσης δεν είναι άλλο από τα κόκκινα δάνεια, τα οποία, παρά το γεγονός ότι έχουν πέσει σε μονοψήφιο ποσοστό, εξακολουθούν να είναι σε διπλάσιο ποσοστό σε σχέση με τον μέσο ευρωπαϊκό όρο (κοντά στο 5% έναντι 1,8%), ενώ επιπλέον «αγκάθι» στο χαρτοφυλάκιο των κόκκινων δανείων συνιστούν τα δάνεια με εγγύηση του ελληνικού Δημοσίου, που βαραίνουν κατά κύριο λόγο την Εθνική Τράπεζα και την Τράπεζα Πειραιώς. Η καθυστέρηση στην αποπληρωμή αυτών των εγγυήσεων από την πλευρά του Δημοσίου αποτελεί κόκκινο πανί για τον επόπτη και «βούτυρο στο ψωμί» για περικοπή των μαξιμαλιστικών προσδοκιών για τη διανομή μερίσματος. Το θέμα αγγίζει πιο πολύ την Τράπεζα Πειραιώς, που, παρά την πρόοδο που έχει κάνει, διατηρεί τους χαμηλότερους κεφαλαιακούς δείκτες και υψηλό ποσό απλήρωτων εγγυημένων δανείων σε αντίθεση με την Εθνική Τράπεζα, που αντιμετωπίζει παρόμοιο πρόβλημα απλήρωτων εγγυήσεων, αλλά διαθέτει τους ισχυρότερους κεφαλαιακούς δείκτες.

Στην περίπτωση της Εθνικής, ωστόσο, η εξίσωση περιλαμβάνει και το θέμα της επαναγοράς μετοχών που εφόσον προκριθεί, θα «κάψει» μέρος από τα πλεονάζοντα κεφάλαια που διαθέτει η τράπεζα, περιπλέκοντας την άσκηση για τη χρυσή τομή που πρέπει να εξευρεθεί μεταξύ της μερισματικής πολιτικής και της διατήρησης ισχυρής και υγιούς κεφαλαιακής βάσης. Σε κάθε περίπτωση, ο επόπτης δεν έχει πει τον τελευταίο λόγο και το βέβαιο ότι δεν βιάζεται γι' αυτό.

ΑΝΑΛΥΣΗ / **EUROBANK**

Ο πληθωρισμός εξακολουθεί να προβληματίζει τη Fed

Η οικονομία των ΗΠΑ διατηρεί ισχυρή δυναμική, με τα έως τώρα στοιχεία να αφήνουν ανοιχτό το ενδεχόμενο διατήρησης ρυθμού μεγέθυνσης το πρώτο τρίμηνο του έτους σημαντικά υψηλότερου του δυνητικού 1,8%, όπως υπολογίζεται από την Ομοσπονδιακή Τράπεζα (Fed). Χαρακτηριστικά, μετά τις δημοσιεύσεις ισχυρών στοιχείων την εβδομάδα που διανύσαμε για τις μεταφορές βασικών κεφαλαιουχικών αγαθών και τον δείκτη μεταποιητικής δραστηριότητας της Richmond Fed, το μοντέλο της Atlanta Fed GDP Now εκτιμά πλέον ρυθμό αύξησης του ΑΕΠ 3% σε ετησιοποιημένη βάση, οριακά χαμηλότερα από το προηγούμενο τρίμηνο (3,2%, ο δεύτερος χαμηλότερος ρυθμός από τις αρχές του 2022), καθώς ο υψηλός ρυθμός αύξησης των μισθών και ο συσσωρευμένος πλούτος των νοικοκυριών συνεχίζουν να στηρίζουν την καταναλωτική δαπάνη, δηλαδή την κινητήριο δύναμη ανάπτυξης της οικονομίας. Η διατήρηση ισχυρής ζήτησης και το ενδεχόμενο σημαντικής χαλάρωσης των χρηματοοικονομικών συνθηκών (καθώς οι επενδυτές προεξοφλούν χαμηλότερα επιτόκια τους επόμενους μήνες) αποτελούν δύο βασικούς παράγοντες που, σύμφωνα με τα πρακτικά από την τελευταία συνεδρίαση της Fed στις 30-31 Ιανουαρίου, διατηρούν έντονες τις ανησυχίες σε μεγάλο μέρος των μελών της επιτροπής για τον κίνδυνο ανακοπής της πορείας αποκλιμάκωσης του πληθωρισμού. Οι ανησυχίες αυτές συνεχίζουν να εκφράζονται από πληθώρα αξιωματούχων της τράπεζας οι οποίοι, μέσω νέων δηλώσεων τις τελευταίες ημέρες, επαναλαμβάνουν ότι η Fed δεν βιάζεται να προχωρήσει σε μείωση των επιτοκίων έως ότου τα στοιχεία τους διαβεβαιώσουν ότι ο πληθωρισμός βρίσκεται σταθερά σε πτωτική τροχιά προς τον στόχο του 2%. Τα στοιχεία Ιανουαρίου για τον δείκτη προσωπικών καταναλωτικών δαπανών (Personal Consumption Expenditures) που δημοσιεύτηκαν την περασμένη εβδομάδα (δείκτης τον οποίο παρακολουθεί με ιδιαίτερη προσοχή η Fed, καθώς θεωρεί ότι αποτυπώνει με πιο σαφή τρόπο το πρότυπο δαπανών των καταναλωτών) δεν καθησύχασαν ιδιαίτερα τους αξιωματούχους της Fed.

Οι εξελίξεις αυτές ευνόησαν το αμερικανικό δολάριο, με τον δείκτη DXY να ανέρχεται εκ νέου πάνω από το επίπεδο 104 (+0,2% κέρδη σε εβδομαδιαία βάση), καθώς η προθεσμιακή αγορά συνεχίζει να περιορίζει την προβλεπόμενη συνολική μείωση των επιτοκίων από τη Fed μέχρι το τέλος του έτους, πλέον σε μόλις 75 μ.β. έναντι περίπου 115 μ.β. τον προηγούμενο μήνα και κοντά στις 160 μ.β. στις αρχές του έτους.

EUROBANK RESEARCH

Υπέρ των ορίων στη χορήγηση δανείων το ΔΝΤ

Της **ΕΙΡΗΝΗΣ ΧΡΥΣΟΛΩΡΑ**

Υπέρ της θέσπισης ορίων στα στεγαστικά δάνεια, όπως αυτά που ετοιμάζεται να ανακοινώσει η Τράπεζα της Ελλάδος, τάσσεται μελέτη του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου, υποστηρίζοντας ότι με αυτό τον τρόπο προστατεύονται τόσο οι τράπεζες όσο και οι δανειολήπτες. Οι μελετητές, οι οποίοι εμφανίζονται ενήμεροι για τους σχεδιασμούς της κεντρικής τράπεζας, σημειώνουν, μάλιστα, ότι όταν εφαρμόζονται συνδυαστικά όρια αφενός στη δόση του δανείου ως προς το εισόδημα του δανειολήπτη και αφετέρου στο ύψος του δανείου ως προς την αξία του ακινήτου, αναπτύσσονται συνέργειες και συνεπώς τα αποτελέσματα ως προς την ανθεκτικότητα του τραπεζικού συστήματος είναι ισχυρότερα. Κατά την εκτίμηση των μελετητών (Marco Gross, Shiqing Hua, Mariusz Jarmuzek, Wei Shi), το ελληνικό τραπεζικό σύστημα είναι μεν ανθεκτικό, όπως φαίνεται από τους ισολογισμούς τους, αλλά εξακολουθεί να αντιμετωπίζει σοβαρές προκλήσεις, μεταξύ των οποίων η επανεμφάνιση ανισορροπιών στην αγορά ακινήτων. Σημειώνεται ότι η Τράπεζα της Ελλάδος, σύμφωνα με ρεπορτάζ της «Κ» (14/2/2024), σχεδιάζει πράγματι να πάρει συνδυαστικά μέτρα: Το ύψος του δανείου δεν θα μπορεί να υπερβαίνει το 80% της αξίας του ακινήτου (ή το 90% αν είναι νέος αγοραστής) και η δόση του δανείου δεν θα μπορεί να υπερβαίνει το 40% (ή το 50%, αν πρόκειται για νέο αγοραστή).

Απότομες αυξήσεις

Η μελέτη επισημαίνει πως η ΤτΕ εντόπισε απότομες αυξήσεις στις τιμές των κατοικιών, κάτι που συνιστά σημαντικό, αν και ακόμη αναδυόμενο, συστημικό κίνδυνο. Για να αντιμετωπισθούν οι κίνδυνοι αυτοί, θεσπίστηκε το απαραίτητο νομικό πλαίσιο, παρέχοντας την εξουσία στην κεντρική τράπεζα να ενεργοποιήσει μέτρα για τους δανειολήπτες. Κάτι που θα κάνει σύντομα. Οι τιμές των κατοικιών αυξήθηκαν κατά 50% σε ονομαστικούς όρους και 35% σε πραγματικές τιμές από το 2017 και δεν είναι ακόμη ορατή η μείωσή τους, καθώς αυτές υποστηρίζονται από την αύξηση της απασχόλησης και του πραγματικού διαθέσιμου εισοδήματος, αλλά και από το πρόγραμμα της «χρυσής βίζας». Επίσης, πιέζονται προς τα πάνω από το γεγονός ότι η Ελλάδα έχει έναν από τους μικρότερους αριθμούς δωματίων ανά άτομο στην Ε.Ε. Από την άλλη πλευρά, η προσφορά ανταποκρίθηκε, διπλασιάζοντας τον αριθμό των αδειών και των επενδύσεων ως ποσοστού του ΑΕΠ από το 2016, αν και από χαμηλή βάση. Σύμφωνα με τους μελετητές, κατά το 2023, οι κατοικίες στην Ελλάδα ήταν μέτρια υπερτιμημένες.

Σύμφωνα με το ΔΝΤ, το ελληνικό τραπεζικό σύστημα είναι ανθεκτικό, αλλά εξακολουθεί να αντιμετωπίζει σοβαρές προκλήσεις.

Το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο υποστηρίζει τα μέτρα που ετοιμάζεται να ανακοινώσει η ΤτΕ για τα στεγαστικά δάνεια.

Ευάλωτη η Ελλάδα

Παρότι η κατάσταση στα στεγαστικά δάνεια βελτιώθηκε σε σύγκριση με την περίοδο της κρίσης, η μελέτη του ΔΝΤ επισημαίνει ότι υπάρχουν στοιχεία που την καθιστούν ευάλωτη. Ενα τέτοιο στοιχείο είναι το κόστος στέγασης ως ποσοστό του διαθεσίμου εισοδήματος, που είναι το υψηλότερο στην Ε.Ε. και το κόστος εξυπηρέτησης του δανείου, που είναι από τα υψηλότερα στην Ε.Ε. Επιπλέον, στην Ελλάδα καταγράφεται το υψηλότερο ποσοστό δανείου ως προς την αξία του ακινήτου, πάνω από 80%. Από την άλλη πλευρά, η έκθεση των τραπεζών στην αγορά ακινήτων είναι κάτω από τον μέσο όρο της Ε.Ε. Οι αναλυτές του Ταμείου υποστηρίζουν ότι στα πρώτα στάδια του κύκλου της αγοράς ακινήτων, μέτρα που θέτουν όρια στους δανειολήπτες είναι αποτελεσματικά, αλλά σε πιο ώριμα στάδια του κύκλου μπορεί να χρειαστεί να εξετασθεί η επιβολή μέτρων και στους πιστωτές. Ακόμη, δέχονται ότι μπορούν να θεσπιστούν εξαιρέσεις, π.χ., για τους νέους δανειολήπτες, που δεν έχουν ίσως στην παρούσα φάση επαρκή εισοδήματα, όμως έχουν προοπτικές να τα αποκτήσουν. Να σημειωθεί ότι σήμερα η Ελλάδα είναι από τις ελάχιστες χώρες που δεν εφαρμόζουν περιορισμούς. Οι περισσότερες εφαρμόζουν όρια για το ύψος του δανείου ως προς την αξία του ακινήτου, τη δόση ως προς το εισόδημα, καθώς και την ωρίμανση του δανείου.

Με αμελητέες ζημιές έκλεισε την Τρίτη το Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου

Με αμελητέες ζημιές ολοκληρώθηκε την Τρίτη η διαπραγμάτευση στο Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου. Ο Γενικός Δείκτης του ΧΑΚ σημείωσε πτώση σε ποσοστό 0,07%, κλείνοντας στις 146,01 μονάδες. Ο Δείκτης FTSE/CySE 20 έκλεισε στις 88,71 μονάδες, καταγράφοντας ζημιές σε ποσοστό 0,06%. Η συνολική αξία των συναλλαγών διαμορφώθηκε στις €280.972,53.

Όσον αφορά στους επιμέρους χρηματιστηριακούς δείκτες, άνοδο κατέγραψε ο δείκτης της Εναλλακτικής Αγοράς σε ποσοστό 0,33%, κλείνοντας στις 1.193,46 μονάδες.

Αντιθέτως, πτώση σημείωσαν ο δείκτης των Ξενοδοχείων σε ποσοστό 0,26%, κλείνοντας στις 897,33 μονάδες, και ο δείκτης της Κύριας Αγοράς κατά 0,20%, κλείνοντας στις 113,94 μονάδες, με τον δείκτη των Επενδυτικών να παραμένει αμετάβλητος στις 1.758,01 μονάδες. Το μεγαλύτερο επενδυτικό ενδιαφέρον συγκέντρωσαν οι τίτλοι της Τράπεζας Κύπρου με €136.959,17 (χωρίς μεταβολή - τιμή κλεισίματος €3,58), της Salamis Tours με όγκο συναλλαγών € 61.644,4 (πτώση 1,58% - τιμή κλεισίματος €3,74), της Logicom με € 30.400 (χωρίς μεταβολή - τιμή κλεισίματος €3,04), της The Cyprus Cement με €21.362 (χωρίς μεταβολή - τιμή κλεισίματος €0,68), της Ελληνικής Τράπεζας με €12.948,22 (πτώση 0,40% - τιμή κλεισίματος €2,47), της Demetra Holdings με €4.923,34 (χωρίς μεταβολή - τιμή κλεισίματος €0,89) και της Τσιμεντοποιίας Βασιλικού με € 3.910,08 (άνοδος 1,86% - τιμή κλεισίματος €3,28). Από τις μετοχές που έτυχαν διαπραγμάτευσης, 2 κινήθηκαν ανοδικά, 6 πτωτικά και 8 παρέμειναν αμετάβλητες. Ο αριθμός των συναλλαγών ανήλθε στις 118.

Ο Γενικός Δείκτης του ΧΑΚ σημείωσε πτώση σε ποσοστό 0,07%, κλείνοντας στις 146,01 μονάδες.

Deloitte.

2024 Global Human Capital Trends

Thriving beyond boundaries

Human performance
in a *boundaryless world*

Scan to discover more

© 2024 Deloitte Limited